UCHWAŁA NR .....

RADY MIEJSKIEJ MIĘDZYCHODU

z dnia 31 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), Rada Miejska Międzychodu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, stanowiące załączniki do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Międzychodu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1 do uchwały nr .....
Rady Miejskiej Międzychodu
z dnia 31 marca 2026 r.

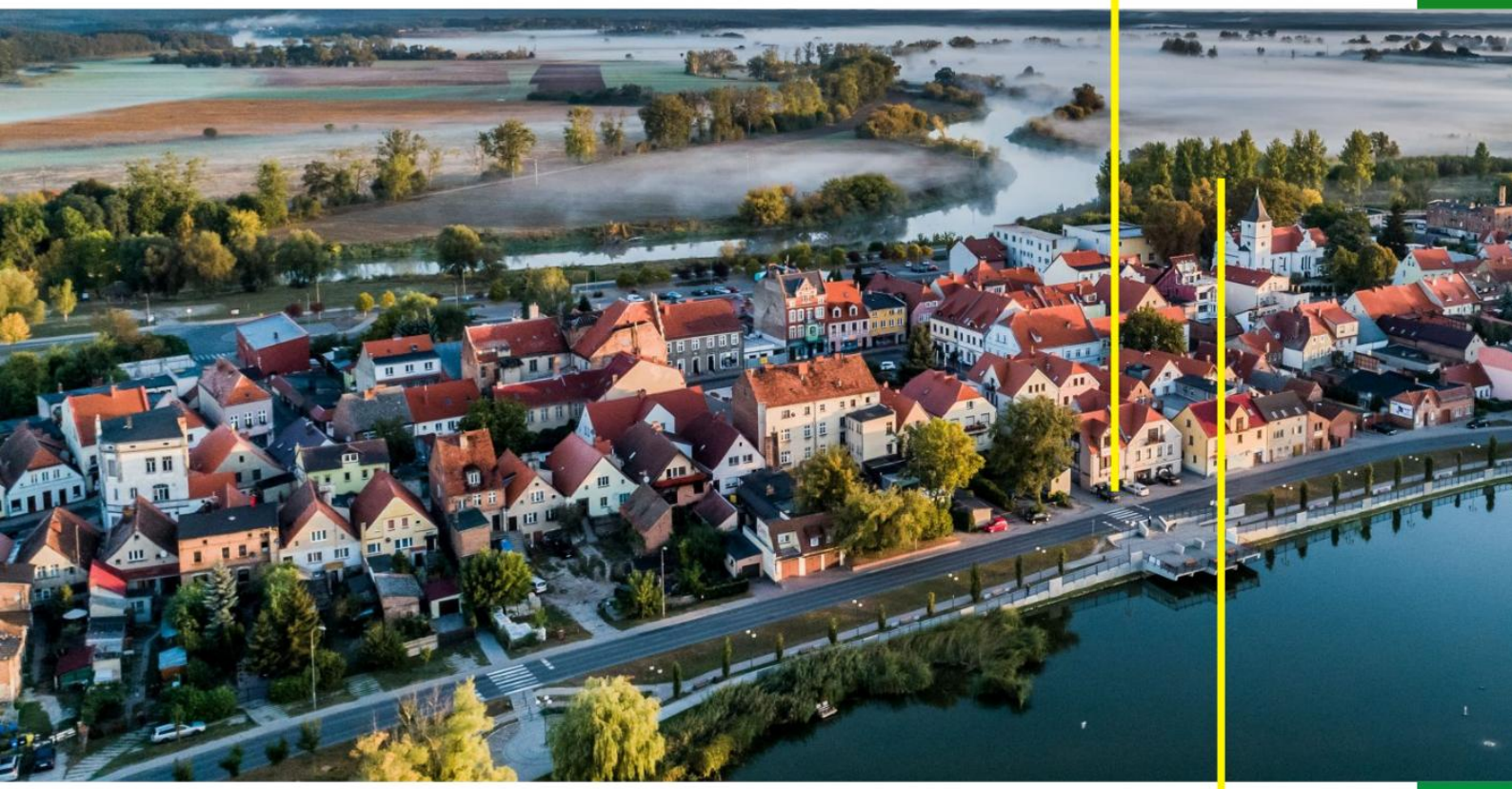

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIĘDZYCHÓD NA LATA 2026-2035

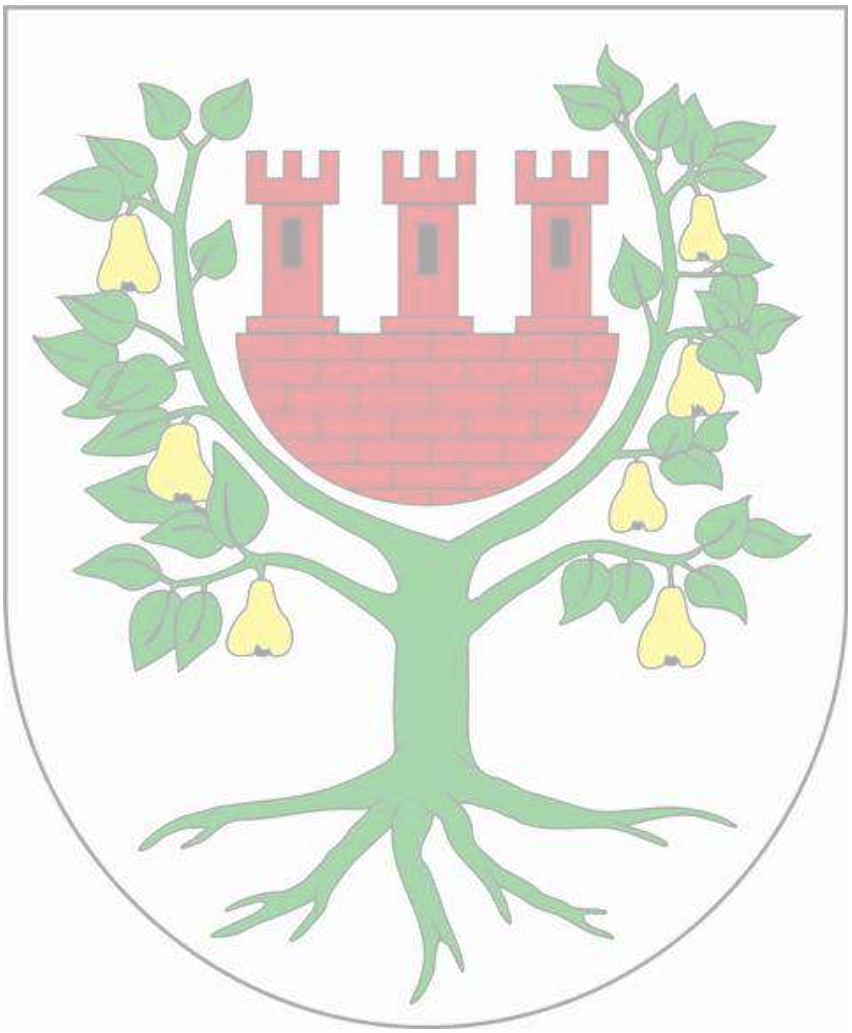

OPRACOWANIE:

Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

Irma Kuznetsova – kierownik zespołu,

Iwona Nowacka – recenzent dokumentu,

Nina Jędrusik – koordynator projektu,

Joanna Mucha.

Szczególne podziękowania kierujemy dla wszystkich osób – mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, którzy przyczynili się do powstania niniejszego dokumentu.

SPIS TREŚCI

1 WPROWADZENIE 6

2. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI 8

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI 17

3.1. Wprowadzenie 17

3.2. Struktura przestrzenno-funkcjonalna 17

3.3. Przyczyny degradacji obszaru 28

3.3.1. Sfera społeczna 28

3.3.2. Sfera gospodarcza 38

3.3.3. Sfera środowiskowa 39

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna 42

3.3.5. Sfera techniczna 45

3.4. Lokalne potencjały obszaru 47

3.5. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych 56

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI 61

5. CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ 63

6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 66

6.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 67

6.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 112

7. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM 115

8. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 137

8.1. Kompleksowość programu 137

8.2. Koncentracja programu 137

8.3. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych 138

8.3.1. Komplementarność przestrzenna 138

8.3.2. Komplementarność problemowa 140

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna 146

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa 148

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania 150

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 152

10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 158

10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji 158

10.2. Koszty zarządzania 160

10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu 160

11. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI 162

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 168

12.1. Monitoring programu 168

12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych 168

12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu 169

13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO 170

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI 171

15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI 171

16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 172

16.1. Wskazanie zakresu zmian w planie ogólnym gminy 172

16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany 172

17 ZAŁĄCZNIKI 176

Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji 176

Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna 176

Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 177

Spis tabel 178

Spis rycin 180

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Z tego względu, nadawanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą stanowić jedynie narzędzie, a nie cel rewitalizacji.

Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyć rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w gminie nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr XII/96/2025 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Jedynym dotychczas sformalizowanym okresem, w którym Gmina Międzychód prowadziła rewitalizację były lata 2012-2021, kiedy to obowiązywał Lokalny Program Rewitalizacji tj. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Międzychód na lata 2012-2021". Zmieniający się sposób rozumienia procesów rewitalizacji oraz doświadczenia polskich samorządów w tym zakresie, przyczyniły się do widocznej zmiany podejścia w metodyce wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Coraz częściej działania rewitalizacyjne odznaczają wieloaspektowy i zintegrowany charakter. Wzmocnienie roli interesariuszy rewitalizacji z jednoczesnym zwiększeniem partycypacji społecznej sprawiło, że Gminny Program Rewitalizacji stał się kluczową pozycją w systemie dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, opracowany w oparciu o ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobiegnie realizacji zagrożeń.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI– mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 28); inni mieszkańcy gminy; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy; organy władzy publicznej; inne niż wymienione wyżej podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI– stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza, wójta albo prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI– to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI

Podstawowe informacje

Gmina Międzychód, będąca gminą miejsko-wiejską, położona jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, na pograniczu z woj. lubuskim. Wchodzi w skład powiatu międzychodzkiego. Według danych GUS z 2023 roku w Gminie zameldowanych było 17 828 mieszkańców (z czego prawie 56% to ludność mieszkająca w mieście), natomiast wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 58,1 os./km^2.

Międzychód graniczy z ośmioma innymi gminami: od północy z gminą Drezdenko (pow. strzelecko-drezdenecki, woj. lubuskie), od północnego wschodu z gminą Sieraków (pow. międzychodzki), od wschodu z gminą Kwilcz (pow. międzychodzki), od południowego wschodu z gminą Lwówek (pow. nowotomyski), od południa z gminą Miedzichowo (pow. nowotomyski), od południowego zachodu z gminą Pszczew (pow. międzyrzecki, woj. lubuskie), od zachodu z gminą Przytoczna (pow. międzyrzecki, woj. lubuskie), od północnego zachodu z gminą Skwierzyna (pow. międzyrzecki, woj. lubuskie).

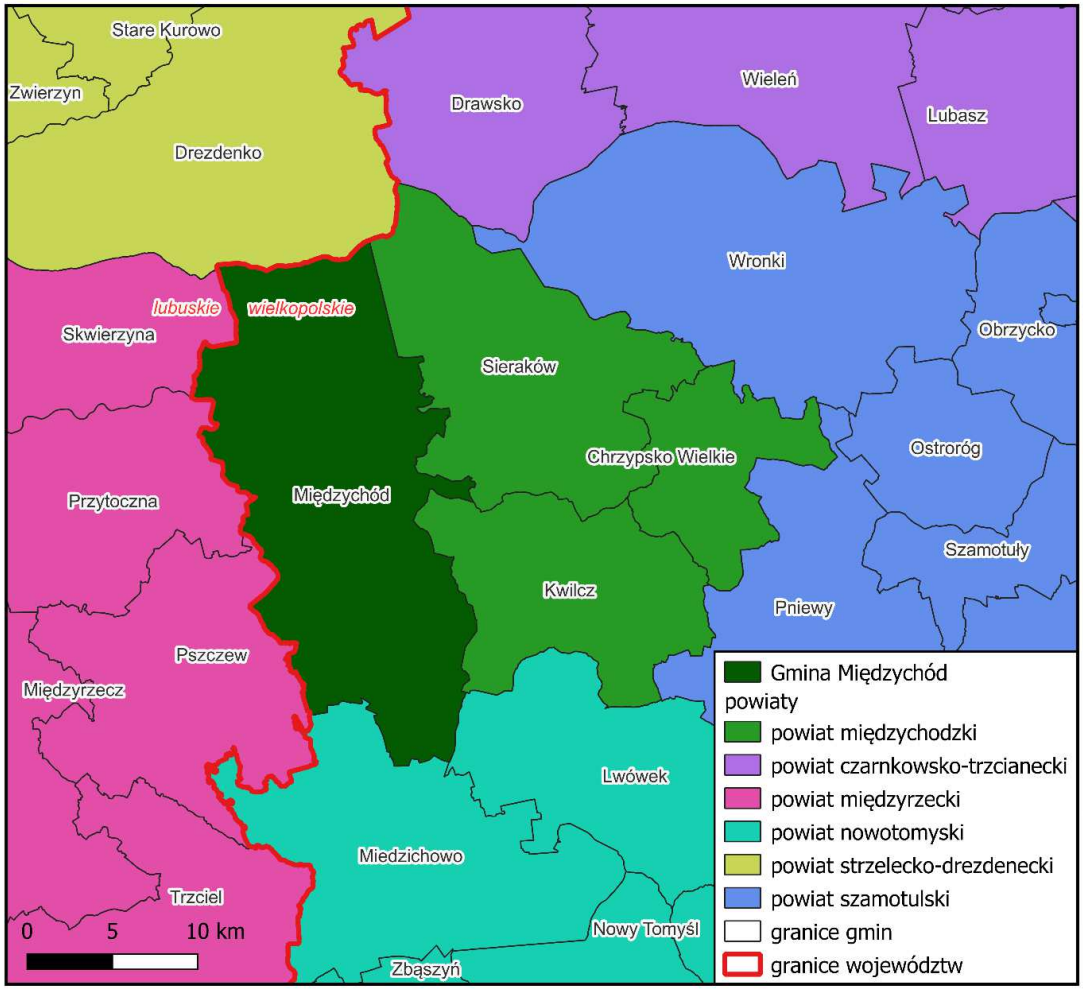

Rycina 1. Położenie Gminy Międzychód

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2023-2030.

Powierzchnia Gminy Międzychód wynosi 307,24 km^2, co stanowi 41,7% powierzchni powiatu międzychodzkiego oraz 1% województwa wielkopolskiego. Użytki rolne stanowią 30% powierzchni Gminy, a użytki leśne 52%. Powierzchnia miasta Międzychód, pełniącego funkcję centrum administracyjnego, oświatowego, kulturalnego, gospodarczego oraz usługowego Gminy, wynosi 7 km^2. Poza Międzychodem sieć osadniczą Gminy tworzą głównie małe i średnie wsie posiadające poniżej 500 mieszkańców.

W skład Gminy wchodzi 26 sołectw: Bielsko, Drzewce, Dormowo, Dzięcielin, Gorzycko Stare, Gorzyń, Gralewo, Głażewo, Kamionna, Kolno, Krzyżkówko, Lewice, Łowyń, Mnichy, Mierzyn, Muchocin, Mokrzec, Piłka, Popowo, Radgoszcz, Skrzydlewo, Sowia Góra, Tuczępy, Wielowieś, Zatom Nowy oraz Zatom Stary.

Sieć komunikacyjną w Gminie tworzy droga krajowa nr 24, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Przez teren Gminy nie przebiegają drogi o znaczeniu międzynarodowym. Najbliższe takie drogi zlokalizowane są kolejno o ok. 12 i 20 km na zachód i południe od Gminy Międzychód i są nimi: droga ekspresowa S3 o oznaczeniu międzynarodowym E65 relacji północ-południe i autostrada A2 o oznaczeniu międzynarodowym E30 relacji wschód-zachód.

Odległość drogowa z miasta Międzychód do Poznania (będącego siedzibą władz wojewódzkich) wynosi niecałe 80 km, jednak podróż samochodem z Międzychodu do Poznania zajmuje ok. 1,5 godziny. Podróż do pozostałych większych ośrodków miejskich w regionie również wiąże się ze znaczącym czasem podróży. Przejazd autem do Gorzowa Wielkopolskiego, oddalonego o 63 km zajmuje ok. 50 minut, natomiast do Zielonej Góry oddalonej o 108 km nieco ponad godzinę. Świadczy to o niskiej dostępności komunikacyjnej Gminy i znacznym oddaleniu od usług świadczonych przez duże miasta.

W Gminie zlokalizowany jest nieczynny dworzec kolejowy na ul. Dworzec Główny 1. Gmina uczestniczy w staraniach o reaktywację linii kolejowych nr 368 Międzychód – Szamotuły (kierunek do Poznania) oraz linii 363 Międzychód – Skwierzyna (kierunek do Gorzowa) w ramach dofinansowania z Rządowego Programu "Kolej Plus" (podpisała stosowne porozumienia z Urzędami Marszałkowskimi i innymi samorządami). Reaktywacja linii znacząco poprawiłaby dostępność komunikacyjną Gminy, ułatwiając podróż z i do Gminy zarówno mieszkańcom, jak i potencjalnym turystom.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w pierwszym etapie prac dokonano podziału Gminy Międzychód na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Wyznaczając w procesie delimitacji jednostki analityczne starano się odzwierciedlić specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

Dokonując podziału obszaru wiejskiego Gminy Międzychód na jednostki analityczne, zdecydowano się wykorzystać istniejący podział na obręby ewidencyjne. Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców miasta Międzychód zauważono, że zamieszkuje je 9 581 osób (stan na 31 grudnia 2023 r. według danych Urzędu Miasta i Gminy Międzychód), co odpowiada 55,1% ogółu mieszkańców Gminy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, taka jednostka nie mogłaby stanowić obszaru rewitalizacji. W związku z tym zdecydowano się podzielić miasto na trzy mniejsze jednostki, spełniając tym samym kryterium ustawowe. Granice nowych jednostek na terenie Międzychodu wydzielono wzdłuż granic działek ewidencyjnych oraz ciągów komunikacyjnych, dzięki czemu wytyczono obszar zachodni, wschodni i centrum miasta. W ten sposób powstały jednostki: „Międzychód 1", „Międzychód 2" oraz „Międzychód 3". Łącznie na terenie Gminy Międzychód wyodrębniono 32 jednostki analityczne, z czego jednostkę „Polanka" wyłączono z analizy wskaźnikowej ze względu na to, iż jest ona jednostką niezamieszkałą.

Wykaz jednostek analitycznych wraz z ulicami wchodzącymi w ich skład, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek analitycznych wyznaczonych na terenie Gminy Międzychód

Jednostka analityczna		Wykaz ulic/miejscowości
Lp.	Nazwa	
1	Międzychód 1	Akacjowa, Grażyny Bacewicz, Bagienna, Brzoskwiniowa, Fryderyka Chopina, Andrzeja Chramca, Cmentarna, Czereśniowa, Ignacego Daszyńskiego (częściowo), Dębowa, Gorzycka (częściowo), Gruszkowa, Jabłoniowa, Jagodowa, Jaskółcza, Kalinowa, Mieczysława Karłowicza, Klonowa, Marii Konopnickiej, Karola Kurpińskiego, Witolda Lutosławskiego, Malinowa, Modrzewiowa, Stanisława Moniuszki, Morelowa, Muchocińska (częściowo), Na Ostrawy, Zygmunta Noskowskiego, Feliksa Nowowiejskiego, Ogrodowa, Olchowa, Ignacego Paderewskiego, Poznańska (częściowo), Napoleona Rutkowskiego, Sadowa, Słodowy Młyn, Władysława Szpilmana, Karola Szymanowskiego, Śliwkowa, Świerkowa, Truskawkowa, Wały Jana Kazimierza (częściowo), Wąska (częściowo), Wiatraczna (częściowo), Henryka Wieniawskiego, Wiśniowa, Kardynała Wyszyńskiego, Zagrodowa, Podgórna (częściowo), Stanisława Pohla (częściowo), Strzelecka (częściowo)
2	Międzychód 2	Browarowa, Czynu 600-lecia, Dworcowa, Dworzec Główny, Dworzec Letnisko, Garncarska, Generała Sikorskiego (częściowo), Tadeusza Gintera, Zygmunta Gracza, Wincentego Iczka, Jana Kilińskiego, Kościelna, Marszałka Piłsudskiego, Adama Mickiewicza, Mostowa, Nadjeziorna, Na Skarpie, Nowa, Plac Kościuszki, Plac Rolny, Pocztowa, Podgórna (częściowo), Stanisława Pohla (częściowo), Powstańców Wielkopolskich, Przy Wale, Rolna, Rybacka, Rynek, Rynkowa, Sienna, Słoneczna, Juliusza Słowackiego, Sokoła, Spichrzowa, Sportowa, Strażacka, Strzelecka (częściowo), Szeroka, Szkolna, Szpitalna, Św. Jana Pawła II (częściowo), Świętego Marcina, Oskara Tietza (częściowo), Jadwigi Tymek, Usługowa, Wjazdowa, Stanisława Wyspiańskiego, Zamkowa, Zaułek Rzeczny, Zewnętrzna, Zielona, 17 stycznia (częściowo), 3 Maja, Ignacego Daszyńskiego (częściowo), Gorzycka (częściowo), Muchocińska (częściowo),

		Portowa (częściowo), Poznańska (częściowo), Wały Jana Kazimierza (częściowo), Wąska (częściowo), Wiatraczna (częściowo)
3	Międzychód 3	Bolesława Chrobrego, Drukarska, Garbarska, Gazownicza, Józefa Kinala, Krótka, Nadbrzeżna, Polna, Portowa (częściowo), Teresy Remiszewskiej, Romana Ratajczaka, Składowa, Stanisława Wigury, Wioślarska, Franciszka Żwirki, Generała Sikorskiego (częściowo), Św. Jana Pawła II (częściowo), Oskara Tietza (częściowo), 17 stycznia (częściowo), Wały Jana Kazimierza (częściowo)
4	Bielsko	Bielsko
5	Dormowo	Dormowo
6	Dzięcielin	Dzięcielin
7	Głażewo	Brzezie Łąki, Głażewo
8	Gorzycko	Gorzycko Stare, Sterki
9	Gorzyń	Gorzyń
10	Gralewo	Gralewo
11	Kaliska	Kaliska
12	Kamionna	Kamionna, Kamionna Folwark, Wiktorowo
13	Kolno	Kolno, Kolno-Młyn, Zielona Chojna
14	Krzyżkówko	Krzyżkówko, Miłostówko, Wielki Młyn
15	Lewice	Dąbrówka, Leśniczówka Lewice, Lewice, Trzeszczak, Turze Rogi
16	Łowyń	Łowyń
17	Mierzyn-Drzewce	Drzewce , Drzewce-Leśniczówka, Mierzyn, Mierzynek, Żmijowiec
18	Międzychód Nadleśnictwo	Kamień, Kaplin, Radusz
19	Mnichy	Mnichy
20	Mokrzec	Mokrzec, Zwierzyniec
21	Muchocin	Muchocin, Muchocinek
22	Piłka	Piłka, Zamyślin
23	Popowo	Popowo
24	Puszcza	Przedlesie (w tym osada Międzychód), Puszcza
25	Radgoszcz	Radgoszcz
26	Skrzydlewo	Skrzydlewo
27	Sowia Góra	Sowia Góra
28	Tuczępy	Mniszki, Papiernia, Tuczępy
29	Wielowieś	Wielowieś
30	Zatom Nowy	Jenatowo, Zatom Nowy
31	Zatom Stary	Aleksandrowo, Zatom Stary
32	Polanka	Polanka

Źródło: opracowanie własne.

Szczegółowe dane dotyczące demografii i powierzchni wyznaczonych jednostek analitycznych przedstawione zostały w następnej tabeli. Największą jednostką pod względem liczby ludności jest jednostka „Międzychód 2", zamieszkiwana przez 5 049 osób, co stanowi 29,03% całkowitej liczby mieszkańców Gminy. Największą jednostką pod względem powierzchni jest natomiast „Międzychód Nadleśnictwo", zajmująca 58,33 km^2, co stanowi 19,00% powierzchni całej Gminy.

Tabela 2. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Międzychód

Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km^2)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1	Międzychód 1	3,5	1,14%	2 347	13,49%
2	Międzychód 2	2,17	0,71%	5 049	29,03%
3	Międzychód 3	1,32	0,43%	2 185	12,56%
4	Bielsko	9,18	2,99%	1 546	8,89%
5	Dormowo	10,32	3,36%	127	0,73%
6	Dzięcielin	2	0,65%	327	1,88%
7	Głażewo	14,09	4,59%	389	2,24%
8	Gorzycko	11,36	3,70%	126	0,72%
9	Gorzyń	9,28	3,02%	274	1,58%
10	Gralewo	7,59	2,47%	123	0,71%
11	Kaliska	3,72	1,21%	4	0,02%
12	Kamionna	13,33	4,34%	500	2,87%
13	Kolno	12,7	4,14%	394	2,27%
14	Krzyżkówko	4,27	1,39%	54	0,31%
15	Lewice	20,66	6,73%	184	1,06%
16	Łowyń	17,22	5,61%	769	4,42%
17	Mierzyn-Drzewce	17,07	5,56%	320	1,84%
18	Międzychód Nadleśnictwo	58,33	19,00%	134	0,77%
19	Mnichy	3,86	1,26%	159	0,91%
20	Mokrzec	4,59	1,49%	117	0,67%
21	Muchocin	14,1	4,59%	304	1,75%
22	Piłka	7,17	2,34%	242	1,39%
23	Popowo	2,49	0,81%	31	0,18%
24	Puszcza	3,98	1,30%	168	0,97%
25	Radgoszcz	5,52	1,80%	399	2,29%
26	Skrzydlewo	6,96	2,27%	134	0,77%
27	Sowia Góra	0,26	0,08%	17	0,10%
28	Tuczępy	14,91	4,86%	138	0,79%
29	Wielowieś	2,78	0,91%	440	2,53%
30	Zatom Nowy	9,21	3,00%	103	0,59%
31	Zatom Stary	8,97	2,92%	290	1,67%
32	Polanka (obszar niezamieszkały)	4,15	1,35%	0	0,00%

Źródło: opracowanie własne.

Sporządzony i przedstawiony powyżej podział Gminy Międzychód na jednostki analityczne daje możliwość prowadzenia analiz porównawczych, a także obserwacji zjawisk kryzysowych w dłuższym okresie.

Na kolejnej rycinie przedstawiono podział Gminy Międzychód na jednostki analityczne w ujęciu przestrzennym.

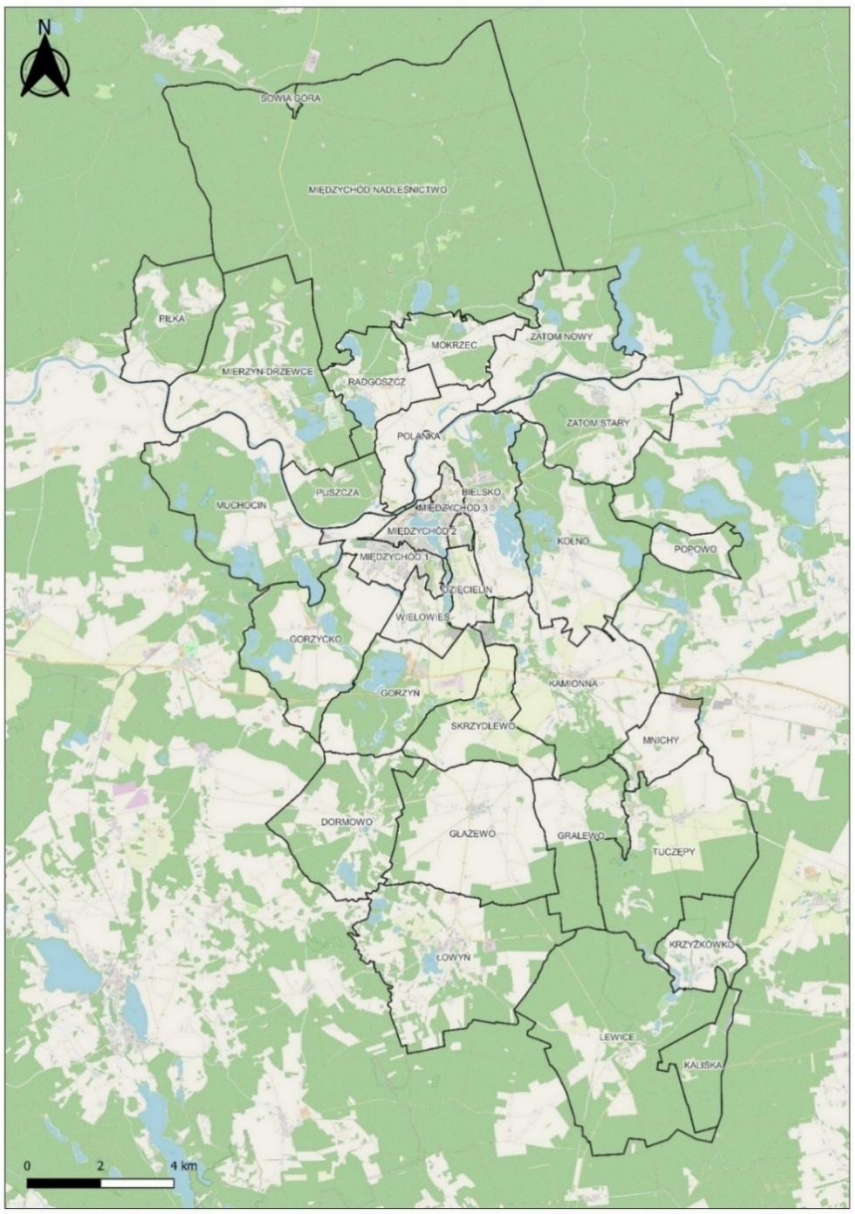

Rycina 2. Podział Gminy Międzychód na jednostki analityczne
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W kolejnym kroku dla wyznaczonych jednostek zebrane i obliczone zostały wskaźniki opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Następnie na ich podstawie wyznaczone zostały wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer.

W poniższej tabeli przedstawiono jednostki analityczne, które spełniały powyższe kryteria wraz z wartością wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej oraz oznaczeniem występowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (gdzie „–” oznacza występowanie negatywnych zjawisk a „+” ich brak).

Były to jednostki: Kaliska, Tuczępy, Międzychód Nadleśnictwo, Sowia Góra, Zatom Nowy, Mnichy, Międzychód 2, Zatom Stary, Gorzycko, Gorzyń oraz Międzychód 3.Szczegółowe zestawienie wskaźników przedstawione zostało w Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Międzychód.

Tabela 3. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Międzychód

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Kaliska	-0,983	+	–	–	+
Tuczępy	-0,888	+	–	+	–
Międzychód Nadleśnictwo	-0,620	–	–	+	+
Sowia Góra	-0,485	+	–	+	+
Zatom Nowy	-0,282	+	–	+	–
Mnichy	-0,259	+	–	+	+
Międzychód 2	-0,226	–	+	–	–
Zatom Stary	-0,191	+	–	+	+
Gorzycko	-0,165	+	–	+	+
Gorzyń	-0,060	+	–	+	+
Międzychód 3	-0,050	–	+	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Międzychód.

W konsekwencji dało to podstawę do zakwalifikowania tych jednostek do obszaru zdegradowanego, którego łączna powierzchnia wynosi 123 km^2, co stanowi 40,18% powierzchni Gminy, a zamieszkiwany jest przez 8 479 osób, które odpowiadają 48,75% ogółu mieszkańców Gminy.

Tabela 4. Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Międzychód w podziale na jednostki analityczne

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej (os.)	Udział wśród całkowitej ludności Gminy (%)	Powierzchnia jednostki analitycznej (km^2)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Kaliska	-0,983	2	4	0,02%	3,7	1,21%
Tuczępy	-0,888	2	138	0,79%	14,9	4,86%
Międzychód Nadleśnictwo	-0,620	2	134	0,77%	58,3	19,00%
Sowia Góra	-0,485	1	17	0,10%	0,3	0,08%
Zatom Nowy	-0,282	2	103	0,59%	9,2	3,00%
Mnichy	-0,259	1	159	0,91%	3,9	1,26%
Międzychód 2	-0,226	3	5 049	29,03%	2,2	0,71%
Zatom Stary	-0,191	1	290	1,67%	9,0	2,92%
Gorzycko	-0,165	1	126	0,72%	11,4	3,70%
Gorzyń	-0,060	1	274	1,58%	9,3	3,02%
Międzychód 3	-0,050	3	2 185	12,56%	1,3	0,43%
SUMA			8 479	48,75%	123	40,18%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, by występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz by był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy. Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być ponadto podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Wyboru dokonano na podstawie łącznego spełnienia następujących kryteriów:

- jednostki są zamieszkiwane przez co najmniej 100 mieszkańców,
- jednostki cechują się potencjałem społecznym i gospodarczym do prowadzenia działań rewitalizacyjnych,
- zachodzi w nich koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej,
- w jednostkach stwierdzono współwystępowanie zjawisk kryzysowych przynajmniej w dwóch z pozostałych sfer.

W związku z tym, jako obszar rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód przyjęto jednostkę analityczną „Międzychód 2"oraz zamieszkałą część jednostki analitycznej „Tuczępy".

„Międzychód 2" – to jednostka znajdująca się w centralnej części Gminy. Jej powierzchnia wynosi 2,2 km^2, co daje 0,71% powierzchni Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 5 049 osób, czyli 29,03% populacji Gminy. Zachodzi tam koncentracja zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na jej terenie znajdują się m.in. Urząd Miasta i Gminy, Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji, Ośrodek Pomocy Społecznej, Muzeum Regionalne, Komenda Powiatowa Policji, Park Miejski, Jezioro Miejskie, plaża miejska, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, dworzec kolejowy, sklepy spożywcze, punkty apteczne, a także inne usługi służące lokalnej społeczności. Z tego względu jednostkę należy uznać za istotną z punktu widzenia rozwoju lokalnego oraz cechującą się potencjałem społecznym i gospodarczym do prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

„Tuczępy" – to jednostka analityczna położona w południowej części Gminy Międzychód. Ze względu na dużą powierzchnię użytków rolnych i leśnych występujących na jej obszarze oraz stanowiących obszary niezamieszkałe zdecydowano się zawęzić obszar rewitalizacji do obszaru zamieszkałego mającego największy potencjał społeczny i gospodarczy do prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Stąd też obszar rewitalizacji w wyznaczonej jednostce analitycznej posiada powierzchnię 0,39 km^2, co daje 0,13% powierzchni Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 138 osób, czyli 0,79% populacji Gminy. Zachodzi tam wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, środowiskowej oraz technicznej. W granicach obszaru znajdują się m.in. Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej oraz obiekty zabytkowe.

Wyznaczony obszar rewitalizacji wpisuje się w ustawowe ramy wyznaczania takich obszarów. Łącznie obejmuje on 0,84% powierzchni całej Gminy oraz jest zamieszkiwany przez 29,82% mieszkańców całej Gminy, co umożliwi koncentrację terytorialną działań rewitalizacyjnych.

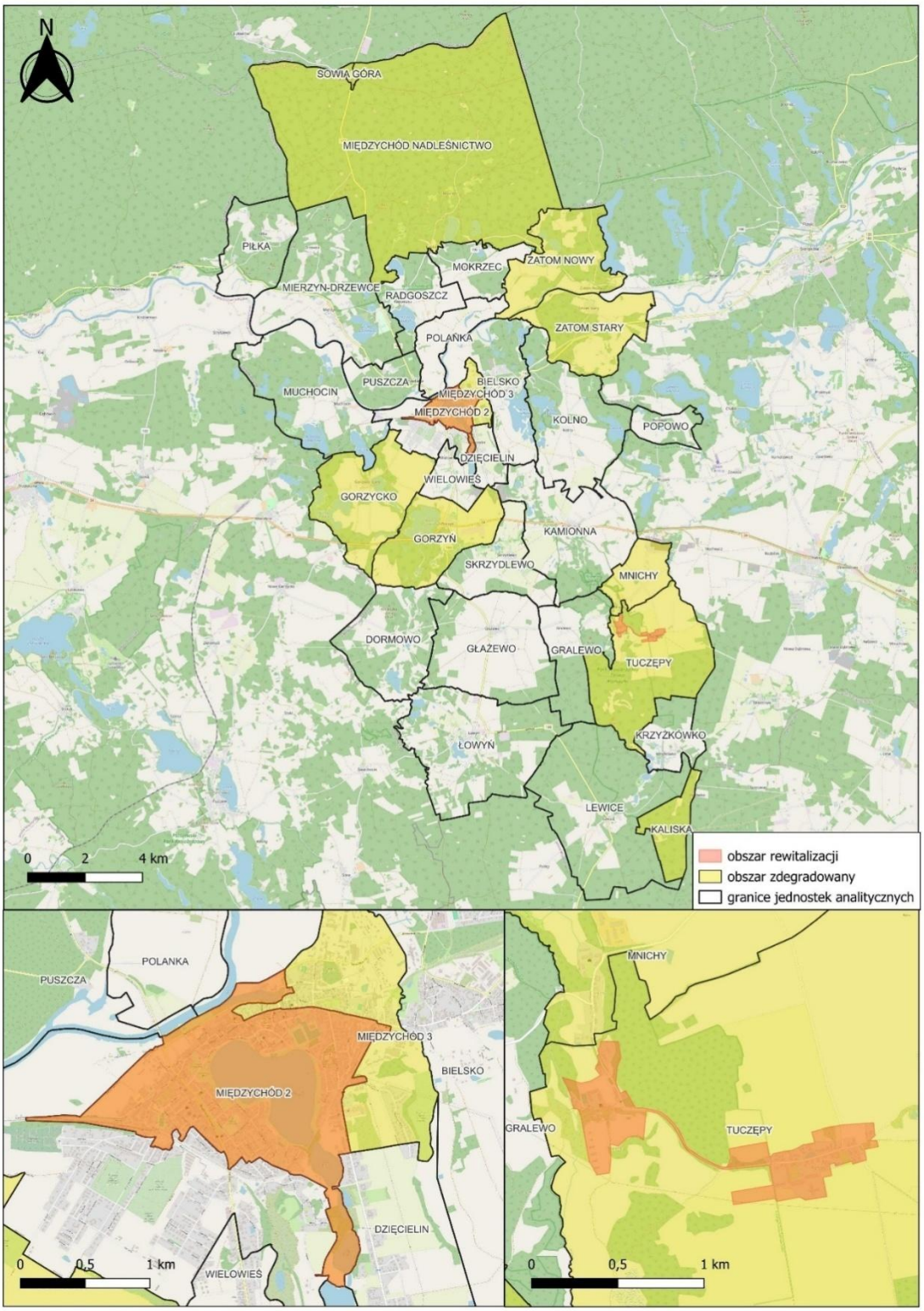

Rycina 3. Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

3.1. WPROWADZENIE

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy wyznaczonego **obszaru rewitalizacji** przyjętego w Uchwale XII/96/2025 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód, jako obszar Gminy wymagający szczególnego wsparcia. i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód oraz konsultacji społecznych.

Celem diagnozy szczegółowej **jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny**, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym ankiety, wywiady, dyskusje, rozmowy, warsztaty) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

3.2. STRUKTURA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2 obejmuje swoim zasięgiem historyczny układ urbanistyczny miasta. Wrzecionowaty kształt średniowieczny układ miasta zawdzięcza jego lokacji między Jeziorem Miejskim a rzeką Wartą. Z rynku poprowadzone są trzy drogi wylotowe: w kierunku wschodnim, zachodnim oraz w stronę jeziora. Jezioro Miejskie stanowiło główny przyczynek atrakcyjności osiedleńczej Międzychodu, stąd jego ścisłe powiązanie z historyczną zabudową. Na uwagę zasługuje również zabytkowa zabudowa powstała w południowej linii wrzecionowatego śródmieścia, lokowana krajobrazowo, z podwórzami wychodzącymi na jezioro. Lokacja ta miała również charakter gospodarczy, pozwalała bowiem rybakom szybko przedostać się do kupców, a po wstępnej obróbce na tyłach budynków połów trafiał do kupców. Ze względu na ograniczoną przestrzeń między jeziorem a rzeką Wartą, historyczna część miasta cechuje się niezwykle skupioną i ciasną zabudową.

Zabudowę kamieniczną wielorodzinną tworzą głównie kamienice powstałe w XIX w., wznoszące się nawet na 3 kondygnacje. Aspekt ten wraz z jedynie trzema szlakami wylotowymi z miasta świadczy, iż projektowane było ono jako niewielka osada, głównie rybacka. Okres rozwoju Międzychodu jest ściśle powiązany z funkcjonującą przeprawą przez Wartę, która nie tylko stanowiła ważne źródło dochodu dla miejscowej ludności, ale była determinantą do przestrzennej ekspansji. Choć administracyjnie granice miasta wyznaczone są wzdłuż rzeki Warty, co nadaje mu równoleżnikowego charakteru, to możliwość uprawy żyznych ziem na północnym brzegu rzeki stanowiła ważny element rozwojowy.

W Międzychodzie najstarszym funkcjonującym zakładem przemysłowym jest przetwórnia owocowo-warzywna „Międzychód", znana m.in. z produkcji dań gotowych, sosów czy przecierów. Wschodnia część podobszaru rewitalizacji, w ciągu linii kolejowej gromadzi większe zakłady przemysłowe na terenie miasta, przeplatające się z ekstensywną zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Na terenach tych współwystępują również funkcje usługowe, najczęściej lokowane przy posesjach mieszkalnych. Głównymi miejscami zagęszczenia zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – z wyłączeniem rynku – są z kolei główne arterie komunikacyjne wciągach dróg wojewódzkich nr 160 i 182. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna widoczna jest głównie w ciągach ulic Sikorskiego – 17 Stycznia oraz Marszałka Piłsudskiego. Powiązana jest ona również z lokalizacją dworca kolejowego, tworząc zwarte kwartały na zachód od ulicy Piłsudskiego. Centralna lokalizacja Jeziora Miejskiego z jednej strony wpływa korzystnie na mikroklimat miasta i współtworząc jego charakter, z drugiej zaś determinuje rozpraszanie funkcji i zabudowy.

Ważnym elementem krajobrazu rzutującym na układ urbanistyczny miasta oraz rozwój jego struktur funkcjonalno-przestrzennych jest również rzeka Warta. Położona na północ od podobszaru rewitalizacji Międzychód 2, stanowi nieodłączny element rozwoju usług. Nad Wartą również rozwijało się rybołówstwo, czego świadectwem jest stary port oraz towarzysząca mu przystań. Niewielka część obszaru rewitalizacji położona jest na obszarze zagrożenia powodzią, związanym z przepływającą rzeką Wartą. Wzdłuż niej położone są obszary, na których możliwe jest wystąpienie powodzi. Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego obszar rewitalizacji znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa Wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że teren objęty rewitalizacją znajduje się:

- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
- poza obszarem, narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zapisy wynikające z przepisów odrębnych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy zapewnić swobodny przepływ wód powodziowych, poprzez zakaz nowej zabudowy.

Obecność terenów zalewowych uniemożliwiła rozwój przemysłu na tym obszarze, co z kolei wpłynęło na rozwój funkcji usługowych. Przejawem tego w obecnej strukturze przestrzennej miasta jest np. lokalizacja Targowiska Miejskiego przy ulicy Browarowej.

Malownicza lokalizacja Międzychodu wiąże się również z tym, iż w granicach miasta, a także obszaru rewitalizacji występują prawne formy ochrony przyrody, do których zaliczyć należy Obszar Chronionego Krajobrazu H (Międzychód) oraz występujące pomniki przyrody ożywionej.

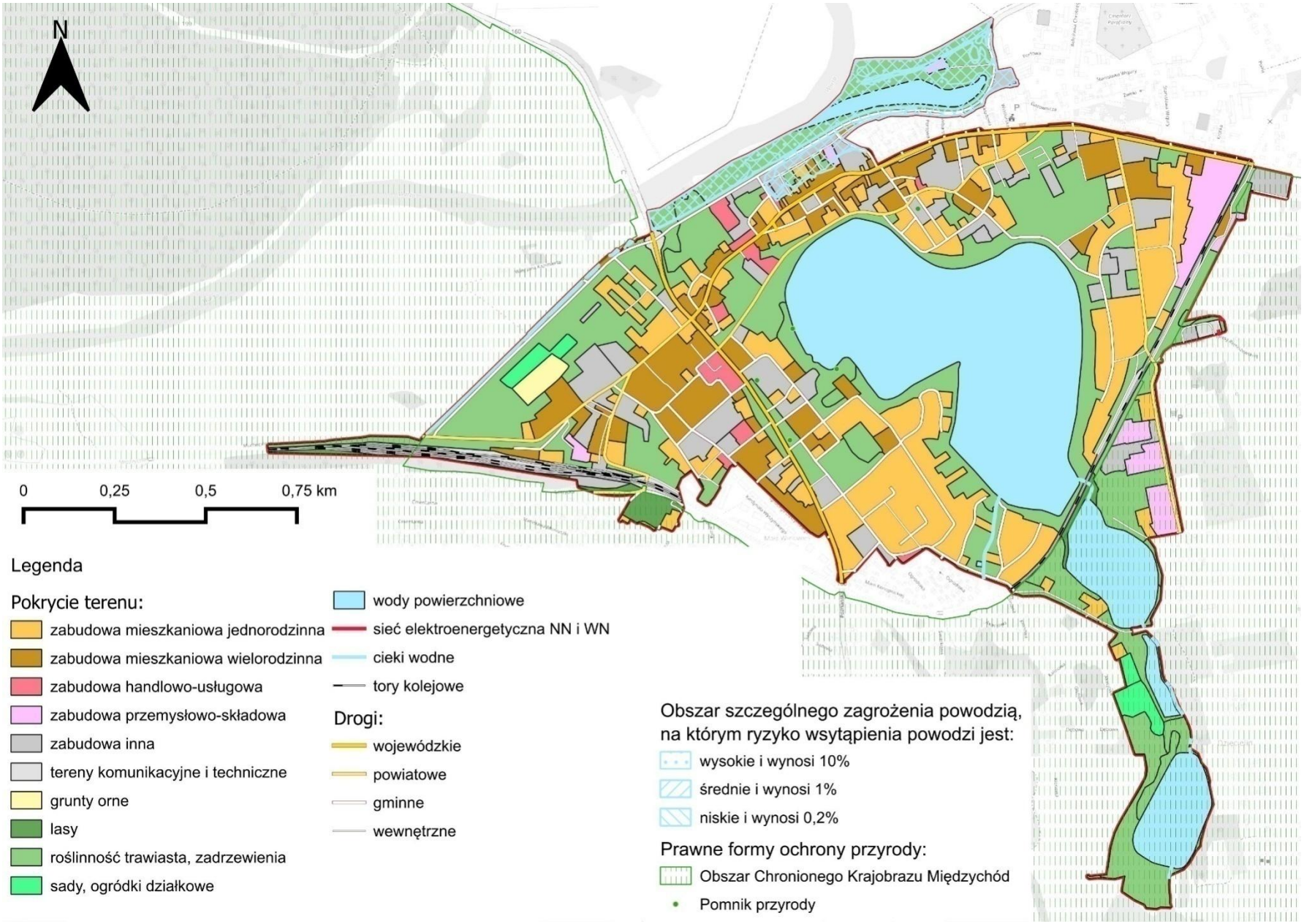

Rycina 4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru rewitalizacji Międzychód 2
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2 ze względu na to, iż obejmuje swoim zasięgiem historyczny układ urbanistyczny miasta, cechuje się również znacznym nagromadzeniem budynków i obiektów zabytkowych, w tym objętych wpisem do rejestru zabytków Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wśród budynków zabytkowych przeważają te pełniące funkcje mieszkaniowe i sakralne. Ważnym obiektem z perspektywy dziedzictwa lokalnego jest również budynek dworca wraz z zespołem zabudowań towarzyszących z przełomu XIX i XX w. Począwszy od 2016 roku, gdy zawieszono wszelkie połączenia kolejowe na trasie międzychodzkiej, zabudowania stopniowo ulegają degradacji służąc częściowo jako pomieszczenia magazynowe. Obecnie trwają prace związane z przywróceniem ruchu kolejowego na trasę Skwierzyna-Międzychód, co ma nastąpić w 2029 roku.

Tabela 5. Wykaz zabytków nieruchomych zlokalizowanych na podobszarze rewitalizacji Międzychód 2 objętych wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego

Wykaz zabytków nieruchomych na podobszarze rewitalizacji Międzychód 2
kościół par. pw. św. Jana Chrzciciela, XVI-XVII, 1903, nr rej.: 504/A z 10.03.1969
zespół kościoła ewangelickiego, ul. Piłsudskiego 18, nr rej.: 747/Wlkp/A z 10.03.1969 i z 16.03.1992 - kościół, ob. rzym.-kat. par. pw. Niepokalanego Serca Maryi, 1838, 1913 - cmentarz przy kościele, XVII - ogrodzenie z wnękami i płytami nagrobnymi, XVII – XIX
zespół stacji kolejowej, nr rej.: 10/Wlkp/A z 18.06.1999: - dworzec kolejowy, 1888 - magazyn, 1888 - szalet, 1888 - 3 domy mieszkalne, przy dworcu, 1910 - parowozownia, 1910 - 2 nastawnie, 1910
dom, ul. Bohaterów Stalingradu 21, 1 poł. XIX, nr rej.: 916 z 21.02.1970
szkoła, ul. Iczka 3, 1903, nr rej.: 252/Wlkp/A z 21.11.2005 - ogrodzenie z bramami jw.
dom, ul. Kilińskiego 9, pocz. XIX, nr rej.: 638 z 24.06.1969
dom, ul. Kościelna 1, 1 poł. XIX, nr rej.: 403 z 15.06.1992
starostwo, ob. UMiG, ul. Piłsudskiego 2, 1880, 1911, nr rej.: 53/Wlkp/A z 2.04.2001 - ogrodzenie, mur., nr rej.: jw.
dom, ul. Piłsudskiego 33 (d.Armii Czerwonej 15), 1 poł. XIX, nr rej.: 918 z 21.02.1970
dom, Rynek 1, 1 poł. XIX, nr rej.: 637 z 24.06.1969
dom, Rynek 2, 1 poł. XIX, nr rej.: 919 z 21.02.1970
dom, Rynek 3, 1 poł. XIX, nr rej.: 920 z 21.02.1970
hotel „Pod Białym Orłem", Rynek 11, pocz. XX, nr rej.: 54/Wlkp/A z 10.05.2001
dom, ul. Rynkowa 1, XVIII/XIX, nr rej.: 502 z 10.03.1969
dom, ul. Rynkowa 2, XVIII/XIX, nr rej.: 465 z 1.02.1969
dom, ul. Rynkowa 3, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 443 z 1.02.1969
dom, ul. Rynkowa 4, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 453 z 1.02.1969
dom, ul. Rynkowa 6, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 464 z 1.02.1969
dom, ul. Rynkowa 7, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 466 z 3.02.1969
dom, ul. Rynkowa 8, 1 poł. XIX, nr rej.: 479 z 3.02.1969
dom, ul. Rynkowa 9, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 1195/Wlkp/A z 4.02.1969

dom, ul. 17 Stycznia 30, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 640 z 24.06.1969
dom, ul. 17 Stycznia 32, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 922 z 21.02.1970
dom, ul. 17 Stycznia 33, 1 poł. XIX, nr rej.: 642 z 24.06.1969
dom, ul. 17 Stycznia 34, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 643 z 24.06.1969
dom, ul. 17 Stycznia 37, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 923 z 21.02.1970
dom, ul. 17 Stycznia 38, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 644 z 24.06.1969
dom, ul. 17 Stycznia 40, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 645 z 24.06.1969

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru zabytków województwa wielkopolskiego.

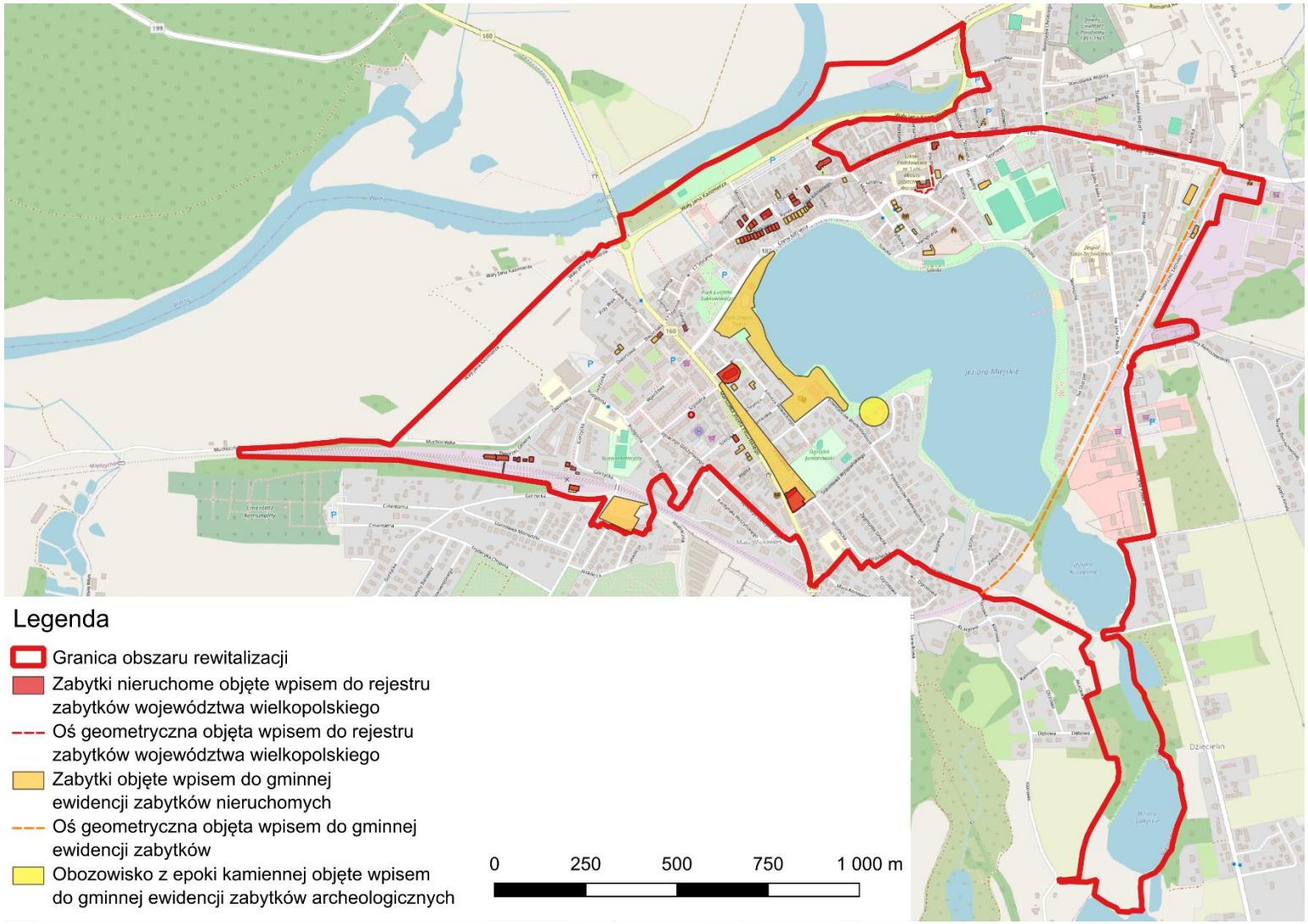

Rycina 5. Mapa istniejących zabytków nieruchomych znajdujących się na podobszarze rewitalizacji Międzychód 2 wpisanych do Ewidencji Zabytków
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru zabytków województwa wielkopolskiego.

Podobszar rewitalizacji Tuczępy

Podobszar rewitalizacji Tuczępy obejmuje swoim zasięgiem dawną wieś folwarczną Mniszki. Obszar ten składa się z dawnej zabudowy folwarcznej w zachodniej części, która obecnie stanowi siedzibę Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej oraz zabudowań mieszkaniowych i zagrodowych we wschodniej części. Wieś Mniszki powstała w XVIII w. jako część majątku należącego do mnichów z Paradyżu (część wsi Gościkowo, pow. świebodziński). W swojej historii wieś wędrowała między rodzinami szlacheckimi jako majątek prywatny, co przyczyniło się do napływu ludności wyznania ewangelickiego. W tak małej miejscowości funkcjonowała nawet szkoła ewangelicka. Niemniej najważniejszym aspektem rozwoju był rozwój rolnictwa oraz młyn wodny (następnie parowy) na rzece Kamionce, który pozwalał na produkcję mąki. Na terenie Mniszek funkcjonowały również: gorzelnia parowa, cegielnia czy przemysłowa tuczarnia trzody chlewnej. Rozwój wsi oparty był zatem na produkcji rolniczej oraz podobnie jak w przypadku Międzychodu – przetwórstwie żywności.

Najstarsze zabudowania wsi tworzą folwark w zachodniej części podobszaru rewitalizacji, a wśród nich znajdują się zabudowania gospodarcze, domy mieszkalne, ale również okazała willa, stanowiąca lokum dla właścicieli majątku. Zabudowania we wschodniej części podobszaru rewitalizacji datowana są na II poł. XX w., a ich lokalizacja głównie powiązana jest z jakościowymi terenami produkcji rolnej oraz obecną do lat 90. XX w. na skraju wsi przemysłową tuczarnią trzody chlewnej.

Obecność rozwiniętego rolnictwa oraz przetwórstwa zapewniała stabilność gospodarczą dla mieszkańców wsi, co na przełomach wieków pozwoliło na zachowanie liczby ludności. Obecnie wieś Mniszki zamieszkiwana jest przez 138 osób, które głównie zajmują się rolnictwem, znajdują zatrudnienie w Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej lub dojeżdżają do miejsca zatrudnienia w okolicznych miejscowościach.

Pozostałości zabudowań folwarcznych mieszczące Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej oraz urokliwe tereny Parku Krajobrazowego Doliny Kamionki sprawiają, że we wsi dostrzegany jest potencjał do rozwoju turystyki poznawczej. Poza Parkiem Krajobrazowym Doliny Kamionki na podobszarze rewitalizacji Tuczępy występują następujące prawne formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu H (Międzychód),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA2000,
- Otulina Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

Na podobszarze rewitalizacji Tuczępy nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

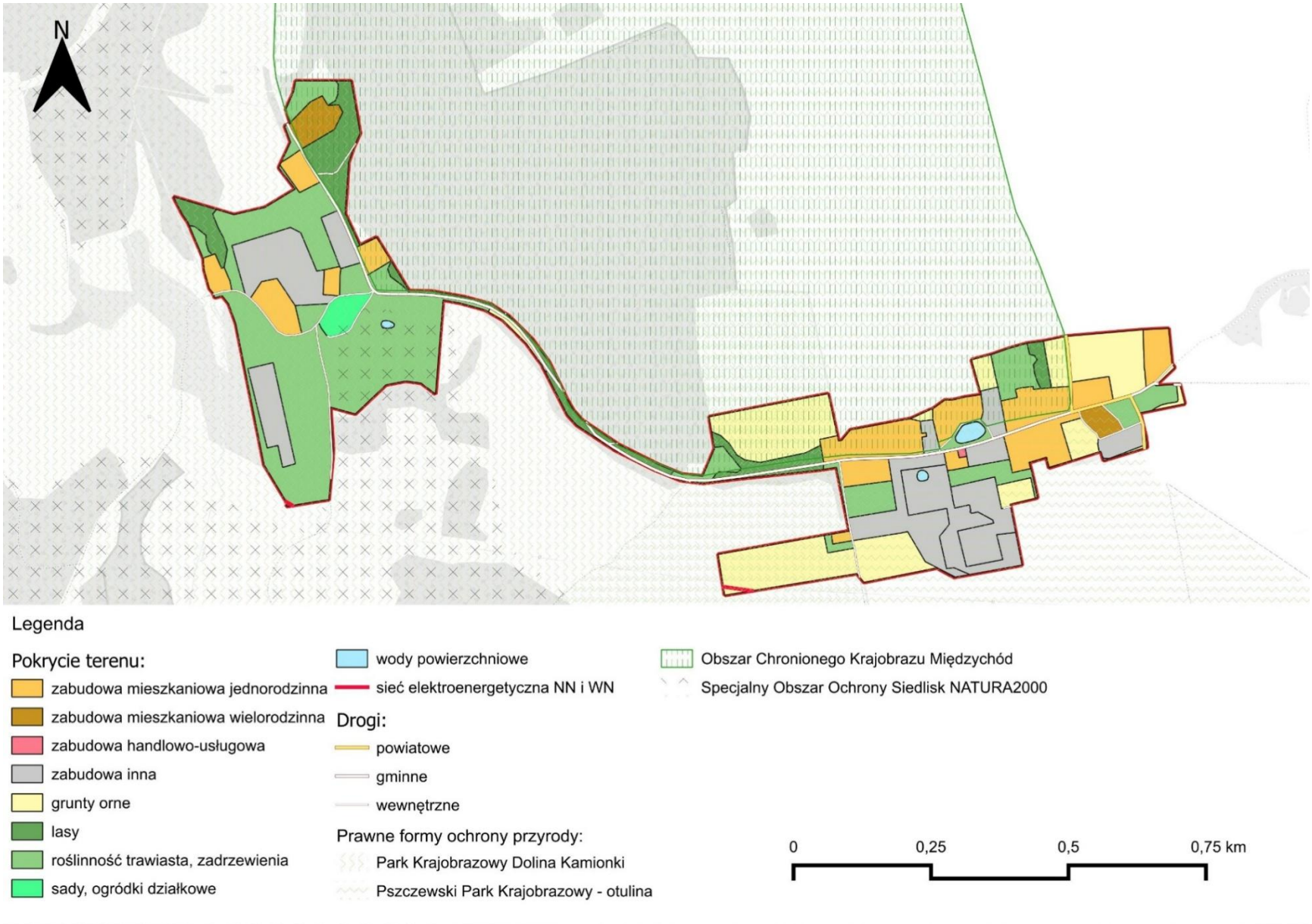

Rycina 6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru rewitalizacji Tuczępy
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Wśród zabytków zlokalizowanych na podobszarze rewitalizacji, ujęty w rejestrze zabytków województwa wielkopolskiego jest zespół dworski i folwarczny (nr rej. 555/Wlkp/A z 16.10.2007 r.), na który składają się:

- dwór, 1890/XX
- willa, 1910
- park, XIX
- folwark, 1863-1915:
  - budynek wielofunkcyjny
  - stajnia
  - chlewnia
  - płatkarnia.

Poniżej przedstawiono graficzną lokalizację zabytków na obszarze rewitalizacji wyznaczonym w Gminie Międzychód.

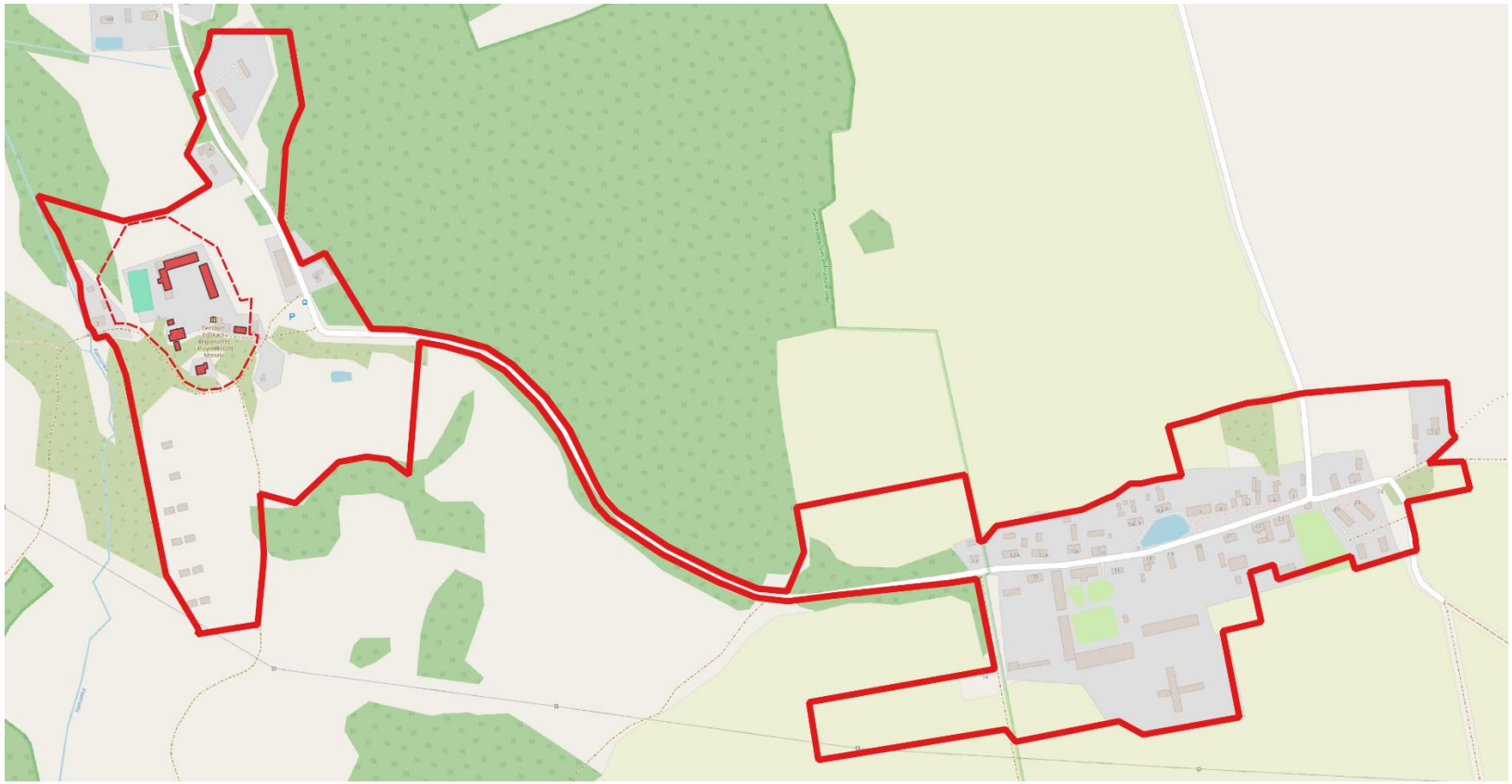

Rycina 7. Mapa istniejących zabytków nieruchomych znajdujących się na podobszarze rewitalizacji Tuczępy wpisanych do Ewidencji Zabytków
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru zabytków województwa wielkopolskiego.

3.3. PRZYCZYNY DEGRADACJI OBSZARU

3.3.1. Sfera społeczna

Wyznaczony w Gminie Międzychód obszar rewitalizacji charakteryzuje się znaczną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Zjawiska te zdiagnozowane zostały w przeprowadzonej dla sfery społecznej analizy wskaźnikowej, w której pod uwagę wzięte zostały następujące obszary problematyczne: **bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo, przestępczość, osoby ze szczególnymi potrzebami, kapitał społeczny oraz poziom uczestnictwa w życiu publicznym.**

Dodatkowo, przeprowadzona diagnoza pogłębiona przyczyn degradacji obszaru rewitalizacji pozwoliła na ujawnienie występowania innych negatywnych zjawisk społecznych, których nie obejmowała analiza wskaźnikowa.

Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, które może przerodzić się w poważny problem, zwłaszcza kiedy jego poziom i natężenie pozostają wysokie w długim okresie. Niekorzystne tło, które utrwala bezrobocie w gospodarce jest główną przyczyną pojawienia się bezrobocia długookresowego (które trwa ponad rok). Wydłużający się okres poszukiwań pracy wywołuje szereg strat, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym. Stanowi też zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Międzychodzie, na stan 31 grudnia 2023 roku obszar rewitalizacji zamieszkiwało 89 osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Spośród nich, 24 mieszkańców stanowiły osoby długotrwale bezrobotne pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała występowanie problemu bezrobocia na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wskaźników z zakresu bezrobocia pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią dla gminy.

Tabela 6. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko bezrobocia na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

BEZROBOCIE				
Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
	Międzychód 2	Tuczępy		
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	1,72	1,45	1,71	1,64
Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	26,2%	50,0%	26,7%	28,4%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	0,6%	1,4%	0,6%	0,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zjawisko bezrobocia występuje ze znacznie większym nasileniem w porównaniu do pozostałej części obszaru gminy. Sytuację tą potwierdza wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców, który osiągnął wartość 1,71 i był wyższy od średniej gminnej wynoszącej 1,64. Ponadto wyższą wartość osiągnął również wskaźnik odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej licznie mieszkańców, który wyniósł 0,6% przy średniej gminnej na poziomie 0,4%.

Problem zjawiska bezrobocia został również poruszony podczas przeprowadzonych warsztatów rewitalizacyjnych. W trakcie rozmów interesariusze rewitalizacji wskazywali, że kluczowymi czynnikami wpływającymi na poziom bezrobocia są niskie zarobki, a także niedostateczne przygotowanie zawodowe mieszkańców, co znacząco utrudnia im zdobycie odpowiednich stanowisk. Ponadto podkreślali oni również, że coraz częściej osoby zmagające się z trudnościami w znalezieniu zatrudnienia decydują się na poszukiwanie pracy nie tylko poza obszarem rewitalizacji, ale również poza granicami Gminy Międzychód.

Należy zwrócić uwagę, że długotrwałe bezrobocie niesie ze sobą negatywne skutki nie tylko dla samych bezrobotnych, ale także dla ich najbliższego otoczenia, w szczególności dla rodzin. Utrata stałych dochodów może prowadzić do zagrożenia ubóstwem, wykluczenia społecznego oraz pogorszenia stanu zdrowia, co w konsekwencji przekłada się na obniżenie samooceny, rozwój depresji, popadanie w nałogi, a w skrajnych przypadkach – na konflikty z prawem. Należy jednak zaznaczyć, że zjawisko długotrwałego bezrobocia wciąż jest nieco niższe w porównaniu do średniej dla gminy.

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa przede wszystkim rozumiane jest jako ograniczenie środków do życia, skutkując tym samym obniżeniem się jego poziomu poza akceptowane w kraju zamieszkania minimum. Zgodnie z danymi pozyskanymi z Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzychodzie, w 2023 roku na obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej łącznie korzystało 103 mieszkańców, z czego aż 57 z tytułu ubóstwa. Z kolei łączna kwota wypłaconych zasiłków w 2023 roku wyniosła 208 824,00 zł. Porównanie wskaźników z zakresu ubóstwa pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią gminną przedstawione zostało w poniżej tabeli.

Tabela 7. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko ubóstwa na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

UBÓSTWO				
Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
	Międzychód 2	Tuczępy		
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	1,1%	2,2%	1,1%	0,8%
Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3 935,52	7 330,43	4 025,84	3 061,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała występowanie zjawiska ubóstwa na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Analizując wartości wskaźników zauważyć można, że zarówno wskaźnik odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców, jak i wskaźnik kwoty wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców osiągnęły wartości wyższe od średniej gminnej.

Ubóstwo bardzo często kojarzone jest ze zjawiskiem bezrobocia, jednak jego geneza jest znacznie bardziej złożona. Przeprowadzone warsztaty rewitalizacyjne wykazały, że jedną z głównych przyczyn tego zjawiska na obszarze rewitalizacji jest alkoholizm, który według interesariuszy może wynikać z braku lub niewłaściwych wzorców, niedostatecznych zainteresowań oraz braku motywacji i chęci do zmiany sytuacji życiowej. Innym istotnym źródłem ubóstwa są niskie zarobki które uniemożliwiają mieszkańcom finansowanie podstawowych potrzeb, co zmusza ich do korzystania z usług pomocy społecznej.

Zjawisko ubóstwa niesie ze sobą poważne konsekwencje społeczne, gdyż w rodzinach dotkniętych tym problemem często obserwuje się spadek aspiracji zawodowych dorosłych, co w konsekwencji prowadzi do obniżenia ambicji edukacyjnych dzieci. W wyniku tego negatywne wzorce zachowań są przekazywane kolejnym pokoleniom, utrwalając tzw. „ubóstwo dziedziczone". Dodatkowo, ubóstwo często skutkuje dyskryminacją oraz marginalizacją, co wpływa na obniżenie poczucia własnej wartości i może przyczyniać się do rozwoju depresji oraz innych problemów zdrowotnych.

Zjawisko ubóstwa wpływa również na warunki na inne warunki życia mieszkańców, w tym na warunki mieszkaniowe. Bardzo często osoby o niskich dochodach nie mogą pozwolić sobie na wynajem lub też zakup mieszkania na wolnym rynku, co wpływa na jakość ich życia. Jedną z form wsparcia w tej sytuacji stanowią mieszkania komunalne, odgrywają kluczową rolę w łagodzeniu skutków ubóstwa wśród mieszkańców. Gmina Międzychód posiada w swoich zasobach mieszkania komunalne – obecnie na samym obszarze rewitalizacji znajduje się 405 lokali komunalnych. Jednakże przeprowadzone na warsztatach rewitalizacyjnych rozmowy z interesariuszami wykazały, że liczba ta wciąż jest niewystarczająca w obliczu realnych potrzeb w tym zakresie. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z informacjami przekazanymi przez Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie, średni czas oczekiwania na lokal komunalny wynosi aż 36 miesięcy.

Alkoholizm

Bezrobocie, ubóstwo oraz pozostałe niepożądane zjawiska prowadzić mogą do narastania innych problemów społecznych, takich jak alkoholizm. Osoby borykające się z trudną sytuacją życiową oraz brakiem nadziei na jej poprawę mogą wykazywać większą tendencję do sięgania po napoje alkoholowe, w celu chwilowej ucieczki od przytłaczających problemów. Zgodnie z danymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzychodzie, w 2023 roku na terenie całej Gminy Międzychód z pomocy społecznej dla osób dotkniętych problemem alkoholizmu korzystało 35 osób, z czego aż 13 zamieszkiwało obszar rewitalizacji.

Należy mieć na uwadze, że problem alkoholizmu może być niedostrzegalny przez osoby się z nim zmagające bądź uznawany za wstydliwy. W związku z tym należy uznać, że nie wszystkie osoby dotknięte alkoholizmem decydują się na skorzystanie z pomocy społecznej. Można zatem zakładać, że problem alkoholizmu może być potencjalnie większy, niż sugerują to dostępne dane udostępnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała występowanie na obszarze rewitalizacji problemu alkoholizmu. Negatywną sytuację potwierdza wskaźnik odsetka osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców, który osiągnął wartość 0,3% przy średniej gminnej na poziomie 0,2%. Szczegóły zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 8. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko alkoholizmu na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

ALKOHOLIZM				
Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
	Międzychód 2	Tuczępy		
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców	0,2%	0,7%	0,3%	0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Temat alkoholizmu został również poruszony podczas warsztatów rewitalizacyjnych, w trakcie których interesariusze wskazywali, że problem ten na analizowanym obszarze może w dużej mierze wynikać z braku odpowiednich miejsc do spędzania wolnego czasu oraz ograniczonej oferty zajęć i wydarzeń aktywizujących społeczność lokalną. Z kolei przeprowadzony wywiad pogłębiony pozwolił ustalić, że obecnie zjawisko nadmiernego spożywania alkoholu jest szczególnie widoczne w przestrzeni publicznej, zwłaszcza w parkach oraz na stacji benzynowej przy ul. Sikorskiego w Międzychodzie. Warto podkreślić, że wspólne spędzanie czasu w sposób konstruktywny i angażujący ma kluczowe znaczenie dla zapobiegania tego typu problemom. Brak takich możliwości sprzyja poszukiwaniu rozrywki w szkodliwych formach, takich jak nadużywanie alkoholu.

Analizując problem alkoholizmu należy zauważyć, że stanowi on istotny problem społeczny ze względu na oddziaływanie na wiele innych aspektów funkcjonowania danego obszaru. Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych prowadzić może do degradacji danej przestrzeni związanej z jej dewastacją oraz pozostawianiem pustych opakowań po konsumpcji omawianych napojów. Dodatkowo, znaczna konsumpcja alkoholu prowadzić może również do wzrostu niebezpieczeństwa związanego z oddziaływaniem substancji na osoby ją spożywające oraz do wzrostu intensywności występowania zjawisk patologicznych. Według danych Służby Więziennej 1/3 popełnianych przestępstw związana jest z nadmierną konsumpcją alkoholu, w związku z czym może ona prowadzić również do wzrostu przestępczości.

Przestępczość

Pojęcie przestępczości rozumiane jest jako wszelkiego rodzaju czyny, określone przez prawo jako zachowania niezgodne z ustanowioną normą prawną i popełnione na danym terenie w określonym czasie. Zgodnie z danymi pozyskanymi z Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie, w 2023 roku na obszarze rewitalizacji łącznie stwierdzono aż 94 przestępstwa. Z kolei łączna liczba wykroczeń w analizowanym okresie wyniosła 14, z czego 1 czyn karalny

popełniony został przez osobę nieletnią. Porównanie wskaźników z zakresu przestępczości pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią gminną przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 9. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko przestępczości na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

PRZESTĘPCZOŚĆ				
Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
	Międzychód 2	Tuczępy		
Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	18,58	0,00	18,08	15,35
Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	2,83	0,00	2,76	2,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała występowanie zjawiska przestępczości na obszarze rewitalizacji. Negatywną sytuację potwierdza przede wszystkim wskaźnik liczby stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców, który, osiągając wartość 18,08, znacznie przewyższa średnią gminną wynoszącą 15,35.

Zjawisko przestępczości jest wynikiem wielu czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które kształtują zachowania odbiegające od obowiązujących norm prawnych. W szczególności na rozwój przestępczości wpływają czynniki społeczne, w tym m.in. ubóstwo, alkoholizm czy narkomania, które sprzyjają pojawianiu się skłonności do przestępczych działań.

Analizując zjawisko przestępczości zwrócono również uwagę na problem przemocy w rodzinie. Zgodnie z danymi pozyskanymi z Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie, w 2023 roku na terenie Gminy Międzychód aż 43 osoby objęte były procedurą „Niebieskiej Karty", z czego 12 osób zamieszkiwało obszar rewitalizacji. W rodzinach, w których dochodzi do przemocy, to właśnie dzieci i młodzież najczęściej stają się najbardziej poszkodowanymi ofiarami. Doświadczenie przemocy w środowisku domowym niesie ze sobą szereg poważnych konsekwencji, w tym długofalowe skutki psychologiczne, społeczne i zdrowotne. Traumatyczne przeżycia mogą w przyszłości prowadzić do zaburzeń emocjonalnych, trudności w budowaniu relacji oraz problemów w funkcjonowaniu społecznym. Z tego względu niezwykle istotne jest tworzenie miejsc, które zapewniają bezpieczne, funkcjonalne i przyjazne środowisko życia oraz rozwoju dla dzieci i młodzieży wymagających opieki zastępczej i wsparcia. Takie działania sprzyjają odbudowie poczucia bezpieczeństwa, stabilności i zaufania, stanowiąc fundament do prawidłowego rozwoju i wyrównywania szans życiowych.

Natomiast na podstawie przeprowadzonych warsztatów rewitalizacyjnych oraz lokalnej wizji terenu ustalono, że istotnym przejawem przestępczości na obszarze rewitalizacji jest wandalizm. Tego rodzaju incydenty najczęściej kojarzone są z młodzieżą, choć nie wyklucza się udziału osób dorosłych. Zjawisko to występuje głównie w godzinach późnowieczornych i nocnych, zwłaszcza

w miejscach mniej widocznych, gdzie zarówno pojedyncze osoby, jak i większe grupy przebywają pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych. Nietrzeźwość sprzyja nie tylko aktom wandalizmu, ale również zaśmiecaniu przestrzeni, co w istotny sposób obniża jej estetykę. Dodatkowo, brak alternatywnych miejsc spotkań oraz ograniczona oferta zróżnicowanych form spędzania wolnego czasu dla tej grupy wiekowej sprzyjają sytuacjom, w których akty wandalizmu stają się formą rozrywki. Warto podkreślić, że wskazane zależności zostały potwierdzone przez uczestników warsztatów rewitalizacyjnych.

Rycina 8. Przykłady aktów wandalizmu na obszarze rewitalizacji: graffiti na budynkach

Źródło: materiały z wizji lokalnej z dnia 17.04.2025 r.

Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo też ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzychodzie, w 2023 roku na obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej korzystało 103 mieszkańców, z czego 75 osób z tytułu niepełnosprawności, a 84 z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Porównanie wskaźników z zakresu wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią gminną przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Porównanie wskaźników obrazujących wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI				
Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
	Międzychód 2	Tuczępy		
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	1,4%	2,2%	1,4%	1,0%

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	1,6%	2,9%	1,6%	1,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała, że obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez znacznie więcej osób ze szczególnymi potrzebami w porównaniu do pozostałego obszaru Gminy Międzychód. Sytuację tą potwierdzają wartości przyjętych do analizy wskaźników, które osiągnęły wartości wyższe od średniej gminnej.

Obecność dużej grupy osób ze szczególnymi potrzebami, które wymagają dodatkowego wsparcia, stwarza konieczność wprowadzenia działań dostosowawczych w zakresie przestrzeni i infrastruktury. Rozwiązania te przyczynią się do poprawy komfortu życia i codziennego funkcjonowania tej grupy mieszkańców. Warto również podkreślić, że wysoki odsetek osób ze szczególnymi potrzebami generuje rosnące zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze oraz działania wspierające integrację społeczną.

Jedną z form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami są mieszkania treningowe oraz mieszkania wspomagane, które pełnią istotną rolę w procesie aktywizacji społecznej i przeciwdziałania marginalizacji. Niestety, na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji brakuje obecnie zarówno mieszkań treningowych, jak i chronionych. Z tego względu konieczne jest rozwijanie tego typu infrastruktury, równolegle z zapewnieniem odpowiednio przygotowanej kadry świadczącej usługi wspierające. Działania te pozwolą osobom starszym, niesamodzielnym oraz z niepełnosprawnościami na zwiększenie poziomu samodzielności i niezależności w codziennym życiu, a tym samym na ich pełniejsze włączenie w życie lokalnej społeczności. Rozbudowa tego rodzaju wsparcia stanowi odpowiedź na współczesne wyzwania społeczne i przyczynia się do budowania bardziej inkluzywnej, otwartej i solidarnej wspólnoty.

Istotnym elementem działań rewitalizacyjnych jest także rozwój usług dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. Tworzenie odpowiedniej oferty wsparcia, obejmującej m.in. usługi zdrowotne, rehabilitacyjne oraz wspierające samodzielność, przyczynia się nie tylko do poprawy stanu zdrowia, ale również do podniesienia jakości i komfortu życia tych osób. Przykładem takich działań może być tworzenie przestrzeni dedykowanej świadczeniu kompleksowych usług w zakresie rehabilitacji ruchowej i leczniczej, zintegrowanej z lokalnym systemem wsparcia społecznego.

Kapitał społeczny

Tendencje demograficzne oraz zmiany zachodzące w różnych grupach ekonomicznych, w tym proces zastępowalności pokoleń, stanowią kluczowe czynniki związane z kolejnym obszarem analizy – kapitałem społecznym. Kapitał społeczny to szerokie pojęcie łączące perspektywę socjologiczną i ekonomiczną, odnoszące się do całokształtu relacji i powiązań w obrębie danej społeczności, które umożliwiają budowanie trwałych, konstruktywnych więzi. W kontekście samorządu nie sposób rozpatrywać kapitału społecznego w oderwaniu od trendów demograficznych, zmian w strukturze grup ekonomicznych oraz zjawiska zastępowalności na rynku pracy.

Zgodnie z danymi Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie, w 2023 roku obszar rewitalizacji zamieszkiwany był przez 5 187 osób, stanowiących 29,8% ludności Gminy Międzychód. Analizując udział poszczególnych grup wiekowych zauważyć można, że dominującą większość stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – 2 746 osób (53%), następnie osoby w wieku poprodukcyjnym – 1 675 osób (32%) oraz dzieci i młodzież w wieku przedprodukcyjnym – 766 osób (15%). Porównanie wskaźników w zakresie kapitału społecznego pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią gminną przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 11. Porównanie wskaźników obrazujących kapitał społeczny na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

KAPITAŁ SPOŁECZNY				
Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
	Międzychód 2	Tuczępy		
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	14,8%	12,3%	14,8%	17,6%
Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	2,2%	1,4%	2,2%	2,5%
Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	2,1%	0,7%	2,0%	2,9%
Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	87,9%	95,8%	88,1%	95,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Analiza struktury wiekowej populacji wskazuje na wyraźny proces starzenia się społeczeństwa na obszarze rewitalizacji. Teren ten zamieszkuje istotnie większa liczba osób w wieku poprodukcyjnym niż osób w wieku przedprodukcyjnym, co znajduje odzwierciedlenie w proporcjach poszczególnych grup wiekowych. Niestety, obserwowane zjawisko nie jest korzystne, zwłaszcza w kontekście utrzymania zastępowalności pokoleń na lokalnym rynku pracy oraz zapewnienia ciągłości rozwoju społeczno-gospodarczego.

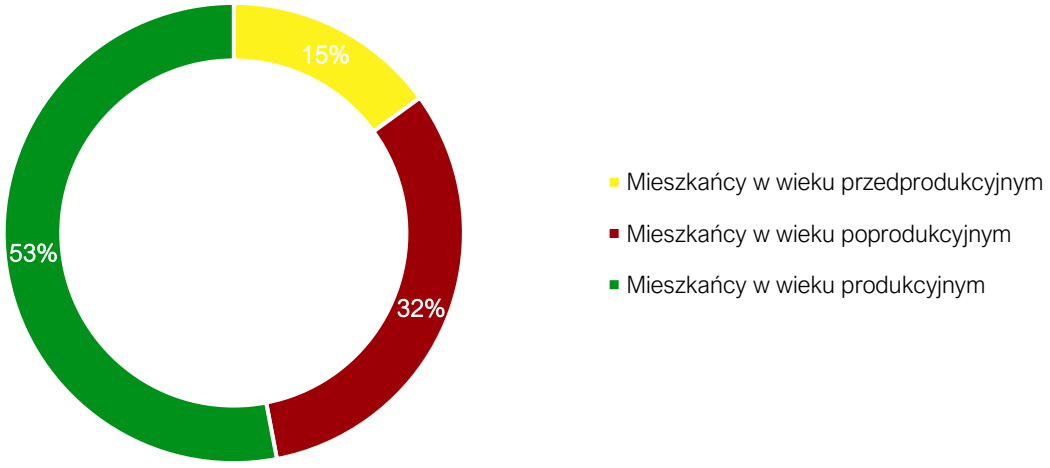

Rycina 9. Sytuacja demograficzna w granicach obszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne.

Zjawisko starzejącego się społeczeństwa zostało potwierdzone podczas warsztatów rewitalizacyjnych, w trakcie których uczestnicy zwrócili uwagę na ten problem. Proces starzenia się społeczeństwa może być wynikiem różnych czynników – zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Warto jednak podkreślić, że postępujący proces starzenia się wiązać się będzie z koniecznością podjęcia konkretnych działań w zakresie usług społecznych oraz dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych. Jednym z możliwych działań odpowiadających na te potrzeby jest utworzenie placówki dziennego domu pobytu dla seniorów. Tego rodzaju ośrodek zapewniałby osobom starszym nie tylko wsparcie w codziennym funkcjonowaniu i dostęp do podstawowych usług opiekuńczych, lecz także możliwość uczestniczenia w zajęciach aktywizujących i integrujących społeczność lokalną. Utworzenie dziennego domu pobytu sprzyjałoby przeciwdziałaniu poczuciu osamotnienia i marginalizacji, wzmacniało więzi społeczne oraz poprawiało jakość życia seniorów. Placówka mogłaby również odciążyć rodziny sprawujące opiekę nad osobami starszymi, wspierając ich w codziennych obowiązkach i umożliwiając godzenie pracy zawodowej z opieką nad bliskimi.

Nie można mówić o tendencjach demograficznych bez uwzględnienia analizy dynamiki zmian ludnościowych zachodzących na obszarze rewitalizacji. Analizując wartości wskaźnika dynamiki zmiany liczby ludności pomiędzy 2018 a 2023 rokiem zauważyć można, że na obszarze rewitalizacji odpływ ludności postępuje znacznie szybciej niż z terenu całej Gminy Międzychód. Wpływ na tą sytuację ma wiele zróżnicowanych czynników, wśród których wymienić można m.in. ruch migracyjny – względnie bliskie położenie od dwóch ośrodków o znaczeniu regionalnym, tj. Gorzowa Wielkopolskiego oraz Poznania powoduje, że młodzi ludzie coraz częściej decydują się na osiedlenie i założenie rodziny nie tylko poza granicami obszaru rewitalizacji, ale również całej Gminy Międzychód. Decyzje o wyprowadzce są często bezpośrednio związane z sytuacją na rynku pracy, gdzie migracje wynikają przede wszystkim z poszukiwania lepiej opłacanych miejsc zatrudnienia. Ponadto bardzo często wpływ na decyzję związaną z ewentualną wyprowadzką ma również poziom rozwoju infrastruktury społecznej, w tym tej zapewniającej opiekę nad dziećmi. Niewystarczająca liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 zniechęca do pozostania zwłaszcza osoby w wieku produkcyjnym, które rozważają założenie rodziny.

Dodatkowo uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych podkreślali, że niedostateczna liczba przestrzeni sprzyjających spotkaniom, rekreacji i integracji społecznej istotnie obniża atrakcyjność analizowanego terenu. Dlatego należy dążyć do rozwoju miejsc i infrastruktury wspierających aktywizację społeczną oraz budowanie więzi międzyludzkich. Tworzenie takich przestrzeni pozwoli mieszkańcom na korzystanie z różnorodnych form spędzania wolnego czasu i sprawi, że będą postrzegać swoje miejsce zamieszkania nie tylko jako atrakcyjne, ale również funkcjonalne i przyjazne do życia.

Poziom uczestnictwa w życiu publicznym – aktywność społeczna

Aktywność społeczna polega na ożywieniu i aktywizacji działań różnych podmiotów, jednostek, grup społecznych oraz organizacji w celu zaspokajania indywidualnych potrzeb. O aktywności społecznej mieszkańców i poziomie ich uczestnictwa w życiu publicznym świadczy m.in. liczba stowarzyszeń, fundacji czy też organizacji pozarządowych na danym terenie. Zgodnie z danymi Urzędu Miasta i Gminy Międzychód, w 2023 roku na terenie Gminy Międzychód funkcjonowały 63 organizacje pozarządowe, z czego aż 23 prowadziło swoją działalność na obszarze rewitalizacji. Porównanie wskaźnika z zakresu poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu

publicznym pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią gminną przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 12. Porównanie wskaźników obrazujących poziom uczestnictwa w życiu publicznym na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM				
Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
	Międzychód 2	Tuczępy		
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,46	0,00	0,45	0,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa potwierdziła, że obszar rewitalizacji odznacza się wyższym poziomem uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym niż pozostały obszar Gminy Międzychód. Funkcjonujące na analizowanym obszarze organizacje oferują szeroki wachlarz inicjatyw skierowanych do różnych grup społecznych, sprzyjając aktywizacji i integracji lokalnej społeczności. Różnorodność tej oferty wynika nie tylko z odmiennych kierunków i obszarów podejmowanych działań, lecz także z uwzględnienia zróżnicowanego wieku uczestników. Funkcjonujące stowarzyszenia skupiają zarówno osoby młodsze, jak i starsze, umożliwiając tym samym rozwój i zaangażowanie wszystkich mieszkańców.

Aktywność lokalnych stowarzyszeń i organizacji stanowi kluczowy czynnik integracji społecznej. Ich dalszy rozwój jest jednak ograniczany przez niedobór odpowiedniego zaplecza, w tym przestronnych i funkcjonalnych siedzib. Ograniczona infrastruktura utrudnia wdrażanie nowych form aktywności oraz pozyskiwanie nowych członków, co skutecznie hamuje rozwój tych podmiotów na szerszą skalę. W związku z liczną grupą organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy istnieje pilna potrzeba nie tylko modernizacji już wykorzystywanych przestrzeni, ale również utworzenia dodatkowych miejsc, które pozwolą tym podmiotom na bardziej efektywne funkcjonowanie i rozwijanie oferty skierowanej do mieszkańców.

Warsztaty rewitalizacyjne oraz liczne rozmowy z interesariuszami ujawniły dodatkowy problem społeczny występujący na obszarze rewitalizacji, jakim jest niski poziom integracji społecznej, szczególnie w wymiarze międzypokoleniowym. Na terenie Gminy Międzychód brakuje zarówno miejsc, jak i inicjatyw sprzyjających budowaniu relacji pomiędzy młodszymi a starszymi mieszkańcami. Tymczasem integracja międzypokoleniowa odgrywa istotną rolę w umacnianiu więzi społecznych, przeciwdziałaniu samotności, budowaniu wzajemnego zrozumienia i szacunku, a także w przekazywaniu tradycji oraz doświadczeń, które wzbogacają obie grupy wiekowe. Działania tego typu sprzyjają również rozwijaniu kapitału społecznego i wspieraniu poczucia wspólnej odpowiedzialności za lokalne otoczenie.

Ponadto podczas rozmów z uczestnikami warsztatów rewitalizacyjnych poruszony został również problem braku poczucia przynależności i tożsamości lokalnej wśród mieszkańców. Niestety, osłabione więzi z miejscem zamieszkania mają istotny wpływ na niski poziom integracji społecznej, ponieważ mieszkańcom brakuje kulturowego spoiwa budującego relacje międzyludzkie. Warto jednak podkreślić, że na terenie Gminy Międzychód, w tym w wyznaczonym obszarze rewitalizacji, znajdują się liczne miejsca i obiekty o wartości historycznej

i kulturowej, które mogą stanowić ważny impuls do wzmacniania lokalnej tradycji i poczucia wspólnoty. W tym kontekście uczestnicy warsztatów wskazywali duży potencjał m.in. Muzeum Regionalnego, czy też cmentarza żydowskiego.

Warto podkreślić, że niewystarczająca liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu była jednym z kluczowych tematów poruszanych podczas warsztatów rewitalizacyjnych. Uczestnicy zwracali uwagę, że młode osoby często nie mają odpowiednich przestrzeni, w których mogłyby rozwijać swoje zainteresowania i pasje. Choć na terenie Gminy Międzychód funkcjonuje już pewna oferta zajęć i aktywności, to wciąż brakuje miejsc wystarczająco różnorodnych i atrakcyjnych, aby przyciągały młodzież i odpowiadały na ich dynamicznie zmieniające się potrzeby. Obecne możliwości w dużej mierze ograniczają się do standardowych form spędzania czasu wolnego, które nie zawsze cieszą się zainteresowaniem młodych ludzi. Młodzież poszukuje nowoczesnych i kreatywnych przestrzeni, oferujących inspirujące formy aktywności i rozwoju. Brak takich miejsc sprawia, że młodzi mieszkańcy często szukają możliwości poza swoją miejscowością, co sprzyja ich wyobcowaniu z lokalnej społeczności.

Badania społeczne

W celu dokładniejszego poparcia wyników przeprowadzonej dla obszaru rewitalizacji analizy wskaźnikowej przeprowadzone zostały również badania ankietowe.

Niestety podczas badania ankietowego wypełnionych zostało tylko 10 formularzy dotyczących obszaru rewitalizacji, co skazuje na problem niskiego zaangażowania mieszkańców w życie społeczne. Dlatego też ważne jest podjęcie kompleksowych działań zmierzających do zwiększenia zainteresowania mieszkańców życiem publicznym nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale również całej Gminy Międzychód.

3.3.2. Sfera gospodarcza

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała występowanie problemów w sferze gospodarczej w obrębie obszaru rewitalizacji. Zgodnie z danymi Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie, w 2023 roku łącznie na obszarze rewitalizacji zarejestrowano 16 podmiotów gospodarczych. Jednakże należy przy tym dodać, że na koniec 2023 roku łącznie wyrejestrowano aż 23 podmioty gospodarcze. Porównanie wskaźników sfery gospodarczej pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią gminną przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 13. Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

SFERA GOSPODARCZA					
Zjawisko	Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
		Międzychód 2	Tuczępy		
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców	0,31	0,00	0,30	0,44
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców	0,45	0,00	0,44	0,49
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w	1,45	0,00	1,45	1,12

	2023 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2023 roku				

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Negatywne zjawiska w sferze gospodarczej zostały potwierdzone również podczas warsztatów rewitalizacyjnych. Uczestnicy wskazywali, że jedną z głównych przyczyn tej sytuacji są wysokie koszty prowadzenia własnej działalności gospodarczej, obejmujące m.in. rosnące opłaty za najem lokali użytkowych oraz wzrastające koszty mediów i bieżącego utrzymania. Zwracano uwagę, że szczególnie dla małych przedsiębiorców stanowią one istotną barierę rozwoju, ograniczając możliwości inwestowania i poszerzania oferty usług. Podkreślano przy tym również, że dodatkowym czynnikiem pogłębiającym trudności jest silna konkurencyjność większych ośrodków miejskich, które dzięki bardziej rozbudowanej infrastrukturze gospodarczej, lepszemu dostępowi do klientów i korzystniejszym warunkom prowadzenia biznesu skutecznie przyciągają mieszkańców chcących zakładać działalność gospodarczą. W efekcie wiele osób decyduje się na prowadzenie biznesu nie tylko poza obszarem rewitalizacji, ale również poza granicami Gminy Międzychód. Taka tendencja sprzyja dalszemu osłabieniu lokalnego potencjału gospodarczego oraz ogranicza rozwój oferty usługowej dostępnej dla mieszkańców.

Warto również podkreślić, że jednym z kluczowych czynników sprzyjających występowaniu negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej jest niska skłonność mieszkańców do podejmowania inicjatyw związanych z zakładaniem własnej działalności gospodarczej. Na ten stan wpływa wiele różnorodnych czynników, wśród których istotną rolę odgrywa głęboki strach przed niepowodzeniem w biznesie. Obawy te często wynikają z niepewności, czy planowana działalność będzie odpowiadać potrzebom i oczekiwaniom klientów, a tym samym – czy okaże się opłacalna finansowo. Dodatkowo silnie zniechęcający jest lęk przed utratą zainwestowanych środków, co jeszcze bardziej ogranicza gotowość mieszkańców do podejmowania ryzyka. Brak odpowiedniego wsparcia doradczego i dostępu do rzetelnych informacji na temat zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej dodatkowo potęguje te obawy. W konsekwencji zmniejsza się liczba osób decydujących się na uruchomienie własnych firm. Taki stan rzeczy ogranicza rozwój lokalnej przedsiębiorczości i sprzyja utrwalaniu negatywnych zjawisk społecznych, które mają bezpośredni wpływ na ogólny rozwój regionu.

Jednak jednym z miejsc charakteryzujących się wysokim poziomem aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji jest targowisko miejskie w Międzychodzie, które na co dzień służy lokalnej społeczności jako przestrzeń handlowa. Obecnie jednak jego powierzchnia okazuje się niewystarczająca, co ogranicza możliwości dalszego rozwoju tej przestrzeni. Dodatkowo hala targowa znajduje się w złym stanie technicznym. Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań w zakresie modernizacji i powiększenia targowiska, tak aby stało się ono bardziej funkcjonalne i atrakcyjne, a tym samym umożliwiało zwiększenie lokalnej aktywności gospodarczej i lepsze wykorzystanie potencjału tego miejsca.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa nie wykazała szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Porównanie wskaźników pomiędzy obszarem rewitalizacji a średnią gminną przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 14. Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

SFERA ŚRODOWISKOWA					
Zjawisko	Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
		Międzychód 2	Tuczępy		
POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	0,19	3,62	0,28	0,96
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	83,43	5 710,87	233,14	868,78
JAKOŚĆ POWIETRZA	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców	11,31	21,74	11,59	13,37
NATĘŻENIE RUCHU DROGOWEGO	Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	0,85	0,00	0,83	0,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Pomimo pozytywnych wartości wskaźników w sferze środowiskowej należy podkreślić, że na obszarze rewitalizacji nadal występuje znaczna ilość materiałów azbestowych – obecnie na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 15 budynków pokrytych płytami cementowoazbestowymi. Materiały zawierające azbest, ze względu na swoje właściwości fizykochemiczne, stanowią poważne zagrożenie zarówno dla środowiska, jak i zdrowia ludzi. Liczne badania naukowe przeprowadzone na przestrzeni lat jednoznacznie potwierdziły, że włókna azbestowe wykazują silne działanie kancerogenne, a długotrwała ekspozycja na nie może prowadzić do rozwoju pylicy azbestowej, choroby o ciężkim przebiegu, która nierzadko kończy się śmiercią. Szczególnie narażeni na szkodliwy wpływ azbestu są mieszkańcy oraz użytkownicy budynków z pokryciami cementowo-azbestowymi, co jest konsekwencją jego powszechnego stosowania w budownictwie w przeszłości. Warto jednak podkreślić, że Gmina Międzychód aktywnie działa na rzecz usuwania azbestowych, w tym m.in. poprzez udzielanie dotacji na demontaż transport i utylizację pokryć dachowych zawierających azbest.

Przeprowadzone warsztaty rewitalizacyjne pozwoliły na identyfikację innego poważnego problemu sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji – zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. W toku rozmów, uczestnicy podkreślali występowanie problemu tzw. „niskiej emisji", czyli zanieczyszczeń powietrza pochodzących z indywidualnie użytkowanych kotłów na paliwa stałe, takie jak węgiel, miał czy ekogroszek. Wśród przyczyn tego zjawiska wskazywano niski poziom świadomości ekologicznej oraz bariery natury prawnej i finansowej, które utrudniają skorzystanie z dostępnych programów umożliwiających uzyskanie dofinansowania na wymianę źródła ogrzewania. Niestety, w wielu gospodarstwach domowych wciąż funkcjonują indywidualne instalacje grzewcze charakteryzujące się wysokim poziomem emisyjności. Najczęściej są to przestarzałe kotły na paliwa stałe, nierzadko w złym stanie technicznym, co dodatkowo potęguje problem zanieczyszczenia powietrza i pogarsza jakość życia mieszkańców. Co więcej, kotły te występują często w powiązaniu ze starą, często zabytkową zabudową, a

budynki charakteryzujące się licznymi ubytkami w elewacjach oraz nieszczelnymi oknami i drzwiami powodują wysoką utratę energii cieplnej. Niska efektywność energetyczna budynków jest zatem problemem współwystępującym, który często jest ściśle powiązany z problemem niskiej emisji.

Tabela 15. Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie wielkopolskiej w 2024 roku

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	O_3	pył PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	pył PM2.5
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych
klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji
klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024", opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu.

Zgodnie z przeprowadzoną Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2024 w strefie wielkopolskiej stwierdzono przekroczenie stężenia benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż benzo(a)piren wydziela się podczas spalania złej jakości węgla, drewna czy też śmieci (zwłaszcza tworzyw sztucznych). Pomimo przeprowadzonej analizy wskaźnikowej, która wykazała, że liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji jest niższa niż średnia dla całej gminy, mieszkańcy Gminy Międzychód podkreślają, że problem zanieczyszczenia powietrza, zwłaszcza w sezonie grzewczym, wciąż pozostaje wyraźnie zauważalny.

Co więcej, wspomniane przekroczenie dopuszczalnych stężeń benzo(a)pirenu jest również silnie związane z emisjami pochodzącymi z ruchu samochodowego. Pojazdy, zwłaszcza starsze i mniej ekologiczne, stanowią jedno z głównych źródeł tego szkodliwego zanieczyszczenia powietrza, które negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców. Dlatego też, w celu zmniejszenia emisji liniowej związanej z ruchem samochodowym, niezwykle istotny jest rozwój infrastruktury rowerowej, która stanowi alternatywną i ekologiczną formę transportu dla mieszkańców. Warto przy tym podkreślić, że dobrze rozwinięta sieć ścieżek rowerowych nie tylko ograniczy emisję zanieczyszczeń do powietrza, ale również stanie się atrakcyjnym elementem oferty rekreacyjnej i sposobem na aktywne spędzanie wolnego czasu, sprzyjając poprawie zdrowia i jakości życia lokalnej społeczności.

Opisując sferę środowiskową, należy również podkreślić, że obszar rewitalizacji jest narażony na skutki postępujących zmian klimatycznych, które mają wiele negatywnych konsekwencji zarówno dla środowiska, jak i dla jakości życia mieszkańców. Jednym z ważnych sposobów adaptacji do tych zmian jest rozwój terenów zielonych, które przynoszą szereg korzyści. Rośliny pochłaniają dwutlenek węgla i produkują tlen, poprawiając jakość powietrza, a jednocześnie pomagają w regulacji temperatury, zapewniając chłodniejsze mikroklimaty w przestrzeni miejskiej. Tereny zielone stanowią również siedliska dla wielu gatunków roślin i zwierząt, wspierając lokalną bioróżnorodność. Co istotne, pełnią one także funkcję miejsc wypoczynku i rekreacji, wpływając korzystnie na zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców, redukując stres oraz poprawiając ogólne samopoczucie. Niestety, przeprowadzona wizja lokalna wykazała, że istniejące tereny zielone na obszarze rewitalizacji są zagospodarowane w niewystarczający

sposób, co ogranicza ich potencjał adaptacyjny. Dlatego wymagają one kompleksowego odnowienia, obejmującego m.in. wprowadzenie dodatkowych nasadzeń oraz rozwój zielonej infrastruktury. Takie działania przyczyniłyby się nie tylko do poprawy jakości powietrza i zwiększenia poziomu retencji wód opadowych, ale także do wzmocnienia bioróżnorodności i podniesienia walorów rekreacyjnych tych przestrzeni.

Najważniejszym aspektem sfery środowiskowej jest jednak kwestia gospodarki wodnej, również na obszarze rewitalizacji. Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego obszar rewitalizacji znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt. 34) lit. c) Prawa Wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że teren objęty rewitalizacją znajduje się:

- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
- poza obszarem, narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarze rewitalizacji występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne. Niezależnie od odniesienia do przepisów odrębnych należy ustalić nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej starty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

3.3.3.1. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała znaczną koncentrację negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji – wszystkie przyjęte do analizy wskaźniki osiągnęły znacznie gorsze wartości w zestawieniu ze średnią gminną. Szczegółowe porównanie wskaźników przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 16. Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA					
Zjawisko	Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
		Międzychód 2	Tuczępy		
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale	0,27	1,45	0,30	0,41

	widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców				
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100mieszkańców	0,03	0,72	0,05	0,13
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	0,16	1,45	0,19	0,26
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców	0,16	2,17	0,22	0,40
JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	0,51	0,00	0,50	0,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej pod kątem infrastruktury sportowej oraz ogólnodostępnych placów zabaw wykazała, że obszar rewitalizacji wypada niekorzystnie w porównaniu do pozostałej części obszaru Gminy Międzychód. Zgodnie z danymi Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie, w 2023 roku na obszarze rewitalizacji łącznie zlokalizowanych było 16 obiektów sportowych, stanowiąc tym samym 22,2% wszystkich obiektów tego rodzaju w Gminie Międzychód. Z kolei biorąc pod uwagę ogólnodostępne place zabaw, to zgodnie z przekazanymi informacjami, w 2023 roku na analizowanym obszarze zlokalizowane były tylko 3 tego rodzaju obiekty. Ogólnodostępne place zabaw znajdujące się na obszarze rewitalizacji stanowiły łącznie 13% tego rodzaju infrastruktury na terenie Gminy Międzychód. W związku z tym dostrzega się potrzebę dalszego rozwoju infrastruktury sportowej, która pozwoli mieszkańcom nie tylko na aktywne spędzanie wolnego czasu, ale także na kształtowanie prozdrowotnych nawyków i dbanie o dobre samopoczucie poprzez aktywny styl życia.

W dalszej analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej dostrzega się również niewystarczającą liczbę centrów aktywności mieszkańców, które pełnią istotną rolę w procesie aktywizacji społecznej oraz budowania więzi międzyludzkich. Obecnie na obszarze rewitalizacji funkcjonuje 10 obiektów pełniących rolę lokalnych centrów aktywności, w tym m.in. Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji. Z tego względu zauważa się potrzebę tworzenia kolejnych miejsc tego typu, szczególnie przy zaangażowaniu lokalnych organizacji pozarządowych, które dysponują dużym potencjałem w zakresie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców.

Analizując sferę przestrzenno-funkcjonalną, dostrzega się również istotny problem w zakresie dostępności komunikacyjnej. Zgodnie z danymi Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie, w 2023 roku na obszarze rewitalizacji znajdowało się jedynie 11 przystanków autobusowych. Niestety, liczba ta jest niewystarczająca, co potwierdzili również uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych. Podkreślali oni, że połączenie ograniczonej liczby przystanków z niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą transportu publicznego tworzy niekorzystny obraz przestrzeni miejskiej i utrudnia osobom nieposiadającym własnego środka transportu dostęp do podstawowych usług w miejscu zamieszkania. Sytuacja ta szczególnie dotyka dzieci, młodzież, osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami, które często muszą polegać na wsparciu bliskich w organizacji codziennego transportu. Dlatego niezbędny jest dalszy rozwój

infrastruktury transportu zbiorowego, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia nowych przystanków oraz punktów przesiadkowych. Takie działania znacząco poprawiłyby dostępność komunikacyjną mieszkańców, a tym samym przyczyniły się do podniesienia jakości ich życia.

Jakość przestrzeni publicznej, jej funkcjonalność oraz poczucie bezpieczeństwa mieszkańców mogą być negatywnie oceniane przez obecność miejsc, gdzie gromadzą się osoby nadmiernie spożywające alkohol. Takie miejsca często występują w pobliżu punktów sprzedaży alkoholu, a ich liczba może odzwierciedlać wysokie zapotrzebowanie na te produkty w danym rejonie. Zgodnie z uzyskanymi informacjami, w 2023 roku na analizowanym obszarze znajdowało się aż 26 takich punktów – wszystkie na podobszarze rewitalizacji Międzychód 2.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest kilka ważnych miejsc i obiektów przestrzeni publicznej, w tym siedziby jednostek samorządowych. Na obszarze rewitalizacji znajdują się m.in.: Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie, Komenda Powiatowa Policji w Międzychodzie, Muzeum Regionalne, Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji i Kultury w Międzychodzie, Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej, Park Miejski, czy też Jezioro Miejskie. Jednakże przeprowadzona wizja lokalna wykazała, że na wyznaczonym obszarze znajduje się wiele nieużytkowanych obiektów, w tym budynków o wartości zabytkowej. Niestety, obecność licznych obiektów w złym stanie technicznym skutkuje nie tylko obniżeniem funkcjonalności przestrzeni, ale również pogarsza jej ogólną estetykę. Budynki te, podlegające stopniowej degradacji, często stają się miejscami odwiedzanymi przez osoby dopuszczające się czynów niezgodnych z prawem, co negatywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Warto podkreślić, że obiekty zabytkowe stanowią jedne z najważniejszych materialnych elementów lokalnego dziedzictwa. Ich niszczenie prowadzi do zanikania charakterystycznych cech miejscowości, utraty wartości kulturowej i historycznej obszaru oraz osłabienia poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców. Przykładem takich przestrzeni są zabytkowe budynki wchodzące w skład zespołu dworsko-folwarcznego w Mniszkach, które obecnie – ze względu na zły stan techniczny – pozostają nieużytkowane.

Problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej zostały także szczegółowo omówione zarówno podczas warsztatów rewitalizacyjnych, jak i w trakcie wywiadu pogłębionego. Interesariusze zwracali uwagę, że obszar rewitalizacji jest zagospodarowany w niewystarczającym stopniu. Przeprowadzone rozmowy wykazały, że mieszkańcom brakuje ogólnodostępnych obiektów infrastruktury sportowej, które umożliwiałyby wypoczynek, aktywne spędzanie wolnego czasu oraz wzajemną integrację. Dodatkowo podkreślano, że istotnym problemem jest niedostateczne zagospodarowanie i zaniedbanie terenów zielonych, które mają duży potencjał rekreacyjny i mogą sprzyjać budowaniu więzi społecznych. Ich uporządkowanie i odpowiednie zagospodarowanie pozwoliłoby nie tylko zwiększyć funkcjonalność tych przestrzeni, ale także poprawić estetykę otoczenia. Temat ten był szczególnie często poruszany w kontekście potrzeb dzieci i młodzieży, którym najbardziej brakuje miejsc do aktywnego spędzania czasu, nawiązywania nowych znajomości i budowania relacji. Warto również zaznaczyć, że zgodnie z informacjami przekazanymi przez interesariuszy, nuda jest jednym z głównych czynników sprzyjających nieodpowiednim zachowaniom młodych ludzi, w tym sięganiu po alkohol.

Rycina 10. Przykład niedostatecznie zagospodarowanej przestrzeni publicznej – Plac Kościuszki w
Źródło: materiały z wizji lokalnej z dnia 17.04.225 r.

Innym wskazywanym problemem jest niska estetyka przestrzeni publicznej. Sytuacja ta jest widoczna na całym obszarze rewitalizacji, gdzie podczas wizji lokalnej odnotowano liczne graffiti na ścianach budynków. Takie działania prowadzą do zaniku poczucia odpowiedzialności mieszkańców za wspólną przestrzeń i stopniowego zobojętnienia na jej stan.

3.3.4. Sfera techniczna

Problemy w sferze technicznej cechują się ścisłym powiązaniem z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała znaczną koncentrację negatywnych zjawisk w sferze technicznej – wszystkie przyjęte do analizy wskaźniki osiągnęły znacznie gorsze wartości w zestawieniu ze średnią gminną. Szczegółowe porównanie wskaźników przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 17. Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Międzychód

SFERA TECHNICZNA					
Zjawisko	Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji		Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla gminy
		Międzychód 2	Tuczępy		
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	2,61	5,07	2,68	1,41
	Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie obiektów	37,3%	21,4%	35,8%	26,4%

	zabytkowych				
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	4,82	5,07	4,83	2,91
ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI	Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	4,80	5,07	4,81	2,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Sfera techniczna, choć nie stanowi centralnego zagadnienia procesu rewitalizacji, pozostaje ściśle powiązana z pozostałymi komponentami, wpływając na wiele istotnych obszarów. Obejmuje między innymi wykluczenie społeczne wynikające z braku dostosowania budynków i przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób wymagających szczególnego wsparcia (sfera społeczna), spadek wartości gruntów i ograniczenie obrotu nieruchomościami (sfera gospodarcza), niską atrakcyjność wizualną obszaru (sfera przestrzenno-funkcjonalna), a także wysoką emisyjność budynków przyczyniającą się do pogorszenia jakości środowiska (sfera środowiskowa).

Zgodnie z danymi Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie, w 2023 roku na obszarze rewitalizacji znajdowało się 250 obiektów komunalnych, z czego większość była zlokalizowana w obrębie podobszaru rewitalizacji Międzychód 2. Analiza stanu technicznego tych budynków wykazała, że aż 139 z nich wymaga przeprowadzenia prac remontowych. Warto podkreślić, że wszystkie obiekty komunalne zlokalizowane na obszarze rewitalizacji wymagają również działań termomodernizacyjnych. Niska efektywność energetyczna tych budynków wynika przede wszystkim z przestarzałych technologii grzewczych oraz niewystarczającej izolacji cieplnej, co przekłada się na zwiększone zużycie energii potrzebnej do utrzymania komfortowej temperatury wewnątrz pomieszczeń. W rezultacie budynki te charakteryzują się wysoką emisyjnością, która nie tylko przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza, ale także negatywnie wpływa na stan środowiska naturalnego.

W przeprowadzonej analizie uwzględniono również stan techniczny obiektów zabytkowych, których na obszarze rewitalizacji znajduje się łącznie 288. Ze względu na swoje znaczenie wszystkie zostały wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków. Niestety także w tym przypadku widoczny jest problem związany z ich stanem technicznym – aż 103 obiekty wymagają przeprowadzenia prac remontowych. Ze względu na zabytkowy charakter wielu z tych budynków realizacja działań modernizacyjnych może być utrudniona lub ograniczona. Mimo to należy podejmować wszelkie możliwe działania, aby w jak największym stopniu wykorzystywać potencjał tych przestrzeni i zapobiegać ich dalszej degradacji.

Ponadto, analizując sferę przestrzenną, należy zauważyć, że przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała istotny problem związany z niedostosowaniem budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Ma to szczególne znaczenie w kontekście zjawisk zdiagnozowanych w sferze społecznej, takich jak postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz duża liczba mieszkańców wymagających dodatkowego wsparcia. Budynki pozbawione podjazdów i wind, wyposażone jedynie w wąskie wejścia i strome schody, znacząco utrudniają codzienne funkcjonowanie, zmuszając do częstego proszenia o pomoc. To z kolei obniża poziom samodzielności i negatywnie wpływa na poczucie własnej wartości. Dlatego też kluczowe jest podejmowanie działań mających na celu dostosowanie obiektów w zakresie dostępności, a tym samym przeciwdziałaniu wykluczeniu i marginalizacji społecznej.

Rycina 11. Przykłady przestrzeni wymagających poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji
Źródło: materiały z wizji lokalnej z dnia 17.04.225 r.

Warto podkreślić, że budynki i obiekty znajdujące się w złym stanie technicznym nie tylko zakłócają ład przestrzenny, ale również skutecznie zniechęcają mieszkańców, zwłaszcza osoby w wieku kreatywnym, do osiedlania się w danym rejonie. Zaniedbane budynki, pozbawione odpowiedniej renowacji, obniżają atrakcyjność całego obszaru, co sprawia, że młodzi ludzie częściej poszukują alternatywnych lokalizacji, oferujących lepsze warunki mieszkaniowe i wyższą jakość otoczenia.

Ponadto zaniedbane przestrzenie publiczne tworzą dogodne warunki do występowania aktów wandalizmu, a ich zły stan utrwala poczucie, że przestrzeń ta nie należy do lokalnej społeczności, lecz jest „niczyja". Taki stan rzeczy nie tylko pogarsza wizerunek otoczenia, ale również osłabia więzi społeczne i poczucie wspólnoty, co dodatkowo utrudnia procesy rewitalizacji i ogranicza potencjał rozwoju lokalnego.

3.4. LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występując wyłącznie na jego obszarze.

W Gminie Międzychód istnieją różne instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, które pracują wspólnie, aby wspierać rozwój społeczności lokalnej. Ich działania obejmują rozszerzanie dostępu do kultury, możliwości rozrywki, aktywnych form spędzania czasu, w tym uprawiania sportu oraz pomoc dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Te jednostki, które działają w obszarze rewitalizacji, mają duży potencjał do rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na tym obszarze i przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie – obiekt zlokalizowany w Międzychodzie przy ul. Marszałka Piłsudskiego 2 w Międzychodzie. W urzędzie mieszkańcy, przy wsparciu pracowników instytucji, mają możliwość załatwiania wielu spraw administracyjnych i formalnych. Mogą również uzyskać pomoc oraz porady w różnych obszarach, między innymi dotyczących programu „Czyste Powietrze", zasad usuwania wyrobów zawierających azbest czy procedur związanych z zakładaniem i prowadzeniem organizacji pozarządowych. Dodatkowo poszczególne jednostki urzędu aktywnie uczestniczą w organizacji i przygotowaniu wydarzeń kulturalnych, które sprzyjają integracji mieszkańców oraz budowaniu więzi społecznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie –jest kluczową jednostką organizacyjną Gminy Międzychód, zlokalizowaną przy ul. Słowackiego 11 w Międzychodzie. Głównym celem funkcjonowania jednostki jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych i ciężkich sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości oraz uprawnienia. Co więcej, działalność ośrodka w celu zapobiegania powstawaniu takich sytuacji, będzie wspierać mieszkańców i rodziny w wysiłkach do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych oraz w ich usamodzielnianiu i integracji ze środowiskiem. Wśród oferowanych przez ośrodek świadczeń wyróżnić można zarówno świadczenia pieniężne, jak również niepieniężne.

Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji (MOSTiR Sp. z o.o.) – spółka zlokalizowana przy ul. Dworcowej 22 w Międzychodzie. Głównym zadaniem ośrodka jest kompleksowe zarządzanie obiektami sportowymi i turystycznymi. Ponadto ośrodek jest także organizatorem licznych wydarzeń o charakterze sportowym i rekreacyjnym, wśród których wymienić można m.in. "Barbórkowy" Turniej Halowej Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrza Międzychodu, Otwarty Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Starosty Powiatu Międzychodzkiego, Dzień Dziecka na sportowo, czy też Mikołajki na sportowo. Warto także dodać, że ośrodek aktywnie wspiera i promuje także niezwykle istotną profilaktykę zdrowotną, przy zarządzanej przez spółkę Hali Widowiskowo-Sportowej w Międzychodzie regularnie organizowane są bezpłatne badania mammograficzne dla kobiet.

Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. J.D. Janockiego w Międzychodzie– instytucja kultury zlokalizowana przy ul. Plac Kościuszki 9 w Międzychodzie. Celem działania instytucji jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych mieszkańców, upowszechnianie wiedzy oraz prowadzenie różnorodnej działalności służącej promocji kultury, sztuki i zachowaniu dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Międzychód. W ramach promocji czytelnictwa Biblioteka regularnie organizuje wiele ciekawych i zróżnicowanych wydarzeń literackich, takich jak spotkania autorskie, wystawy oraz konkursy. Co warto podkreślić, Biblioteka bierze aktywny udział nie tylko w wydarzeniach regionalnych, m.in. Miesiącu Literackim w Powiecie Międzychodzkim, ale również w inicjatywach ogólnopolskich, takich jak Noc Bibliotek. Z kolei Centrum Animacji i Kultury aktywnie działa na rzecz promocji kultury i rozrywki, organizując

różnorodne wydarzenia, w tym koncerty, występy taneczne i konkursy. Centrum jest również organizatorem Dni Międzychodu, półkolonii letnich, zimowisk oraz obchodów Dnia Dziecka. Warto jednak dodać, że obecna siedziba instytucji wymaga przeprowadzenia działań modernizacyjnych, dzięki czemu możliwe będzie zwiększenie jej funkcjonalności, a tym samym również skali działalności.

Komenda Powiatowa Policji w Międzychodzie – organ administracji rządowej w zakresie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych oraz działań związanych ze ściganiem wykroczeń. Ponadto wydaje indywidualne akty administracyjne, jeżeli przewidują to przepisy prawa. Do jego głównych zadań należy ochrona bezpieczeństwa ludzi, utrzymywanie porządku publicznego oraz zapewnianie bezpieczeństwa. Komenda zlokalizowana jest przy ul. Sikorskiego 22a w Międzychodzie. Niestety, w związku z rosnącym zakresem obowiązków oraz zwiększającym się poziomem zatrudnienia, obecna siedziba komendy okazuje się niewystarczająca zarówno pod względem powierzchni użytkowej, jak i funkcjonalności. Co więcej, istniejący budynek nie może zostać rozbudowany ze względu na ograniczenia techniczne i przestrzenne. W związku z tym dostrzega się potrzebę stworzenia nowej, większej i nowoczesnej siedziby tej jednostki, tak aby możliwe było skuteczne realizowanie wszystkich zadań, zapewnienie odpowiednich warunków pracy funkcjonariuszy i pracowników cywilnych oraz podniesienie jakości obsługi mieszkańców.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzychodzie – samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa podporządkowana bezpośrednio zarządowi powiatu, zlokalizowana w Międzychodzie przy ul. Bolesława Chrobrego 13. Centrum zajmuje się wspieraniem rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Instytucja realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Centrum koordynuje również programy pomocowe i świadczenia wspierające mieszkańców powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy im. Świętego Jana Pawła II – zapewnia dzienne wsparcie osobom z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi. Placówka oferuje pomoc w rozwijaniu samodzielności, prowadzi terapię zajęciową, organizuje zajęcia integracyjne i aktywizujące, a także wspiera uczestników w codziennym funkcjonowaniu oraz budowaniu relacji społecznych. Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzychodzie, działający w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej, organizuje wiele różnorodnych zajęć i wydarzeń, w tym aktywności promujące sport osób z niepełnosprawnościami oraz sprzyjające integracji ze społecznością lokalną.

Klub Integracji Społecznej w Międzychodzie (KIS) – działa na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz łagodzenia skutków bezrobocia wśród mieszkańców. Prowadzi programy aktywizacji zawodowej, takie jak prace społecznie użyteczne, staże i inne formy wsparcia we współpracy z urzędem pracy, a także projekty aktywizacji społecznej i reintegracji. Klub realizuje zadania na rzecz społeczności lokalnej, m.in. pielęgnację terenów zielonych i pomoc rodzinom wychowującym dzieci z niepełnosprawnościami. Uczestnicy mogą korzystać z poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego i prawnego, a także brać udział w warsztatach rozwoju osobistego. Należy jednak dodać, że KIS zakończy swoją działalność z dniem 1 stycznia 2026 roku. Jednocześnie na terenie Gminy powstanie Centrum Integracji Społecznej (CIS). Głównym celem CIS będzie aktywizacja zawodowa z osobami wykluczonymi lub zagrożonymi wykluczeniem społecznym, łagodzenie skutków bezrobocia wśród mieszkańców, realizowanie

zadań na rzecz społeczności lokalnej m.in. pielęgnacja terenów zielonych, a także kształcenie umiejętności niezbędnych do pełnienia ról społecznych. Nowopowstała instytucja na początku funkcjonowania przejmie również obecną siedzibę KIS zlokalizowaną w Hali Widowiskowo-Sportowej przy ul. Dworcowej 22. Jednakże zauważa się, że siedziba nie spełnia wymagań związanych z planowaną liczbą uczestników CIS (20–40 osób). W związku z tym planuje się przeniesienie jego działalności do zmodernizowanego Dworca Głównego w Międzychodzie. Zmiana ta jest kluczowa dla zapewnienia ciągłości i rozwoju wsparcia dla lokalnej społeczności.

Poradnia Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży– poradnia prowadzona jest przez Centrum Wsparcia i Terapii Uzależnień i Współuzależnienia i świadczy bezpłatne wsparcie psychologiczne i psychoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży do 21. roku życia oraz ich rodzin. Placówka oferuje m.in. konsultacje psychologiczne, diagnozę psychologiczną, psychoterapię indywidualną i rodzinną oraz wsparcie terapeuty środowiskowego. Celem poradni jest pomoc w kryzysach emocjonalnych, poprawa funkcjonowania psychicznego i wspieranie rodziców oraz opiekunów w wychowaniu i budowaniu relacji z dzieckiem.

Żłobek Miejski w Międzychodzie – zapewnia profesjonalną opiekę, wychowanie i edukację dzieci od ukończenia 20. tygodnia życia do 3 lat. Placówka oferuje bezpieczne i przyjazne warunki pobytu, wspiera rozwój społeczny, emocjonalny i poznawczy dzieci oraz prowadzi zajęcia dostosowane do ich wieku i potrzeb. Żłobek realizuje również działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz zdrowia dzieci, współpracując z rodzicami w procesie wychowania.

Zespół Przedszkoli nr 1 w Międzychodzie – tworzą Przedszkole nr 1 im. Miłośników Przyrody i Przedszkole nr 4 im. Kubusia Puchatka. Placówka zapewnia dzieciom wszechstronny rozwój w bezpiecznym i przyjaznym środowisku. Oferuje bogaty program wychowawczo-dydaktyczny, zajęcia wspierające rozwój zainteresowań, kompetencji społecznych i samodzielności. Przedszkola realizują działania prozdrowotne i ekologiczne, organizują uroczystości oraz projekty integrujące dzieci, rodziców i społeczność lokalną.

Zespół Przedszkoli nr 2 w Międzychodzie – obejmuje Przedszkole nr 2 i Przedszkole nr 3. Placówka zapewnia opiekę, wychowanie i wszechstronny rozwój dzieci w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku. Oferuje bogaty program edukacyjny, różnorodne zajęcia wspierające zainteresowania oraz rozwój emocjonalny i społeczny. Przedszkola prowadzą działania prozdrowotne, ekologiczne i kulturalne, organizują uroczystości, konkursy i wydarzenia integrujące dzieci, rodziny oraz lokalną społeczność.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Międzychodzie – to placówka edukacyjna o bogatych tradycjach, która oferuje dzieciom i młodzieży wszechstronne kształcenie w przyjaznej atmosferze. Szkoła realizuje nowoczesne programy dydaktyczne, wychowawcze i profilaktyczne, wspiera rozwój talentów oraz zainteresowań uczniów poprzez liczne zajęcia dodatkowe, koła zainteresowań i projekty edukacyjne. Szczególną wagę przywiązuje do kształtowania postaw patriotycznych, szacunku dla historii oraz zaangażowania w życie lokalnej społeczności.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Międzychodzie – to nowoczesna placówka edukacyjna, która zapewnia uczniom wszechstronny rozwój intelektualny, społeczny i emocjonalny. Szkoła realizuje bogaty program nauczania, wychowania i profilaktyki, organizuje liczne zajęcia dodatkowe oraz koła zainteresowań wspierające rozwój talentów i pasji dzieci. W codziennej pracy kładzie

szczególny nacisk na kształtowanie postaw opartych na szacunku, empatii i odpowiedzialności, w duchu wartości propagowanych przez patrona – Janusza Korczaka.

Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Dąbrowskiego w Międzychodzie–to placówka edukacyjna z wieloletnią tradycją kształcenia młodzieży na wysokim poziomie. Placówka oferuje naukę w profilowanych klasach przygotowujących do egzaminu maturalnego oraz dalszej edukacji akademickiej. Szkoła zapewnia przyjazną atmosferę sprzyjającą rozwojowi zainteresowań i pasji, realizuje liczne projekty edukacyjne, kulturalne i sportowe, a także wspiera uczniów w rozwijaniu kompetencji społecznych i odpowiedzialności obywatelskiej.

Zespół Szkół Technicznych w Międzychodzie–o nowoczesna szkoła ponadpodstawowa oferująca kształcenie w technikum i szkole branżowej I stopnia. Placówka przygotowuje uczniów zarówno do egzaminu maturalnego, jak i do podjęcia pracy w wyuczonym zawodzie. Szkoła dysponuje dobrze wyposażonym zapleczem dydaktycznym i pracowniami praktycznej nauki zawodu. Wspiera rozwój kompetencji zawodowych, organizuje kursy, staże oraz współpracuje z lokalnymi pracodawcami, umożliwiając uczniom zdobywanie doświadczenia zawodowego.

Zespół Szkół Nr 2w Międzychodzie– to szkoła ponadpodstawowa, która prowadzi kształcenie w liceum ogólnokształcącym, technikum oraz szkole branżowej I stopnia. Placówka oferuje bogaty wybór kierunków nauczania dostosowanych do zainteresowań uczniów i potrzeb rynku pracy. Szkoła zapewnia wysoki poziom kształcenia ogólnego i zawodowego, organizuje kursy kwalifikacyjne, staże i praktyki, a także aktywnie wspiera rozwój talentów, kompetencji społecznych i postaw obywatelskich młodzieży.

Funkcjonujące na terenie gminy placówki edukacyjne oraz żłobek wyróżniają się wysokim poziomem zaangażowania kadry pedagogicznej i profesjonalnym podejściem do opieki i edukacji dzieci. Problemem pozostaje jednak to, że część obiektów nie jest w pełni dostosowana pod względem dostępności architektonicznej. Dlatego też należy podjąć pilne działania w zakresie poprawy dostępności, tak aby poprawić jakość funkcjonowania tych placówek. Zapewnienie odpowiednich warunków architektonicznych i technicznych pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną wszystkim dzieciom, niezależnie od ich stanu zdrowia czy sprawności. Poprawa dostępności wpłynie również na komfort rodziców i opiekunów, wzmocni wizerunek placówek jako otwartych i nowoczesnych oraz przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i nierównościom w dostępie do edukacji i opieki.

Dużym potencjałem obszaru rewitalizacji, ale także całej Gminy Międzychód jest aktywność licznych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie całej gminy. Ich przedmiotowa działalność najczęściej koncentruje się na zagadnieniach z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji seniorów, sportu, kultury i rekreacji. Głównymi zadaniami organizacji pozarządowych jest kształtowanie wśród mieszkańców świadomych postaw prospołecznych, promocja działań związanych z upowszechnianiem aktywności fizycznej i kulturalnej, działanie na rzecz lokalnej społeczności oraz dbanie i zachęcanie do poznawania zasobów dziedzictwa kulturowego. Zadania te realizowane są za pomocą spotkań edukacyjnych, akcji tematycznych, warsztatów zajęciowych, wyjazdów integracyjnych oraz innych organizowanych wydarzeń.

Wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Gminy Międzychód, w tym w obrębie obszaru rewitalizacji wraz z ich zakresem działalności przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 18. Charakterystyka organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji

Nazwa podmiotu	Zakres działalności
Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego oddział Międzychód	Organizacja zajmuje się ratownictwem wodnym, organizacją szkoleń i akcjami edukacyjnymi na rzecz bezpieczeństwa nad wodą.
Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego- Hufiec Międzychód	Organizacja prowadzi działalność wychowawczą i społeczną, organizuje zbiórki, biwaki i akcje o charakterze wolontariatu, kształtując wartości patriotyczne i prospołeczne wśród dzieci i młodzieży.
Koło Nr 173 Polskiego Związku Wędkarskiego	Organizacja prowadzi działalność w zakresie amatorskiego połowu ryb, zawodów wędkarskich oraz działań na rzecz ochrony środowiska wodnego i edukacji ekologicznej.
Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami "Homini"	Stowarzyszenie wspiera osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, prowadzi działania rehabilitacyjne, edukacyjne i integracyjne oraz promuje aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.
Szkolny Związek Sportowy Powiatu Międzychodzkiego	Związek prowadzi działalność w zakresie sportu i rozpowszechniania kultury fizycznej.
Klub Sportowy MTB Międzychód Team Bike	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na rozwoju i promocji kolarstwa.
Akademia Piłkarska Warta Międzychód	Akademia prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji piłki nożnej.
Międzychodzkie Towarzystwo Turystyki i Sportów Wodnych	Towarzystwo promuje aktywny wypoczynek na wodzie, organizuje imprezy sportowo-rekreacyjne, regaty i szkolenia żeglarskie oraz działa na rzecz rozwoju turystyki wodnej w regionie.
MMA DEVIL Sporty Walki	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji sportów walki.
Klub Tenisa Stołowego "Jeziorak"	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na rozwoju i promocji tenisa stołowego.
Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Jedynka"	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na rozwoju i promocji lekkoatletyki.
Międzychodzki Klub Sportowych Gier Karcianych i Umysłowych Kontra - Rej w Międzychodzie	Klub prowadzi działalność w zakresie promocji i rozwoju gier karcianych oraz gier umysłowych.
Uczniowski Klub Sportowy Wilki Międzychód	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji sportów walki.
Miejski Klub Sportowy Warta Międzychód	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji piłki nożnej.
Uczniowski Klub Sportowy "Międzychodzka Akademia Sumo"	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji sportów walki.
Uczniowski Klub Sportowy "Mikst" Międzychód	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na rozwoju i promocji koszykówki.
Międzychodzki Klub Sportowy "Sokół"	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na rozwoju i promocji koszykówki
Stowarzyszenie Kultury Fizycznej	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i

SHOTOKAN Międzychód	upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji sportów walki.
Międzychodzkie Towarzystwo Piłki Siatkowej	Towarzystwo prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na rozwoju i promocji siatkówki.
Klub Sportowy Orzeł Łowyń	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji piłki nożnej.
Stowarzyszenie Międzychód CUP	Klub prowadzi działalność w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej, koncentrując się przede wszystkim na szkoleniu i promocji piłki nożnej.
Stowarzyszenie Nowy Międzychód	Stowarzyszenie prowadzi działalność społeczną na rzecz wszechstronnego rozwoju społeczności.
Stowarzyszenie Aktywny Międzychód	Stowarzyszenie prowadzi działalność społeczną na rzecz wszechstronnego rozwoju społeczności.
Stowarzyszenie Artystyczne Drzewce 2002	Stowarzyszenie prowadzi działalność w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, koncentrując się przede wszystkim na wspieraniu i promocji twórczości plastycznej.
Klub Amazonek w Międzychodzie	Klub prowadzi działalność w zakresie rehabilitacji zdrowotnej i społecznej.
Międzychodzkie Stowarzyszenie Agroturystyki	Stowarzyszenie działa na rzecz reprezentowania interesów kwaterodawców agroturystyki i wspiera rozwój turystyki wiejskiej.
Stowarzyszenie RóBSzuM	Stowarzyszenie prowadzi działalność w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, koncentrując się przede wszystkim na wspieraniu i promocji twórczości muzycznej.
Cech Rzemiosł Różnych w Międzychodzie	Organizacja prowadzi działalność w zakresie wspierania i promocji rzemieślnictwa.
Stowarzyszenie Miłośników Orkiestry Pojezierza Międzychodzko - Sierakowskiego	Stowarzyszenie prowadzi działalność w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, koncentrując się przede wszystkim na wspieraniu i promocji twórczości muzycznej.
Fundacja Czepczyński Family	Fundacja zajmuje się wyposażaniem nauczycieli i rodziców w materiały wspierające rozwój kompetencji kluczowych dzieci, ze szczególnym naciskiem na budowanie relacji, empatii oraz zrozumienia siebie i innych.
Ochotnicza Straż Pożarna w Międzychodzie	Organizacja działa na rzecz ochrony życia, zdrowia i mienia przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie.

W przypadku organizacji pozarządowych należy również zaznaczyć istotny potencjał stowarzyszeń dedykowanych seniorom. Obecnie na terenie Gminy Międzychód funkcjonują trzy kluby seniora: Klub Seniora „Millenium", Klub Seniora „Wrzos" oraz Całodzienny Klub Seniora „Złoty Wiek". Ponadto działalność na rzecz aktywizacji seniorów i osób z niepełnosprawnościami prowadzi Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koło w Międzychodzie. Z kolei w obszarze edukacji oraz rozwijania zainteresowań seniorów aktywnie działa również Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Międzychodzie. Działalność takich organizacji odgrywa istotną rolę w rozwoju społecznym, ponieważ umożliwia realną aktywizację osób starszych. Seniorzy często narażeni są na poczucie osamotnienia, a niekiedy także na marginalizację społeczną, co bezpośrednio wpływa na ich jakość życia i poczucie własnej wartości. Dedykowane spotkania i wydarzenia pozwalają im na budowanie więzi, wzajemną integrację oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym.

Aktywność lokalnych stowarzyszeń i organizacji stanowi kluczowy czynnik integracji społecznej. Jednak ich dalszy rozwój ogranicza niedobór odpowiedniego zaplecza, w tym przestronnych i funkcjonalnych siedzib. Ograniczona infrastruktura utrudnia wdrażanie nowych form aktywności oraz pozyskiwanie nowych członków, co skutecznie hamuje rozwój tych podmiotów na szerszą skalę. W związku z tym, istnieje pilna potrzeba nie tylko modernizacji już wykorzystywanych przestrzeni, ale także stworzenia nowych miejsc, które umożliwią tym organizacjom bardziej efektywne funkcjonowanie i poszerzanie oferty skierowanej do mieszkańców.

Gmina Międzychód posiada również w swoich zasobach możliwe do wykorzystania potencjały w zakresie gospodarki. Na terenie gminy funkcjonuje kilka większych przedsiębiorstw, stanowiących miejsce zatrudnienia dla wielu mieszkańców. Wśród największych podmiotów gospodarczych wymienić można m.in.:

- Międzychód Nowicka Sp.j. z siedzibą przy ul. Generała Sikorskiego 22 w Międzychodzie – około 70 pracowników,
- PPHU SCHED-POL Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Przemysłowej 2 w Bielsku – około 80 pracowników,
- MARBOPUR z siedzibą przy ul. Przemysłowej 6/10 w Bielsku – około 100 pracowników,
- BalcoSp. z o.o. z siedzibą przy ul. Międzychodzkiej 21 w Łowyniu – około 100 pracowników,
- ZUO Clean City Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Mnichy 100 w Kamionnej – około 200 pracowników,
- Pascal Prefabrykaty Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Bolesława Chrobrego 20 w Międzychodzie – około 120 pracowników,
- Christianapol Meble Polska sp. z o.o. sp. k. z siedzibą przy ul. Aleja Polipol 1 w Gorzyniu – docelowo około 300 pracowników.

Na terenie Gminy Międzychód funkcjonują także Międzychodzki Oddział Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej z siedzibą przy ul. Marszałka Piłsudskiego 2 w Międzychodzie oraz Cech Rzemiosł Różnych Międzychodzko – Drezdenecki z siedzibą przy ul. 3-go Maja 2 w Międzychodzie.

Z kolei w zakresie ochrony środowiska, jako potencjał wskazać można podejmowane przez władzę gminy działania w tym zakresie. Przede wszystkim należy wskazać działania realizowane w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, obejmujące rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz zwiększanie efektywności energetycznej. Ponadto gmina prowadzi aktywne działania w zakresie edukacji ekologicznej mieszkańców. W celu ochrony środowiska przyrodniczego realizowanych jest także szereg programów strategicznych, w tym program usuwania azbestu, dzięki któremu systematycznie zmniejsza się ilość tego niebezpiecznego i szkodliwego materiału na terenie całej gminy. Dodatkowo wdrażany jest rządowy program priorytetowy „Czyste Powietrze", w ramach którego mieszkańcy mogą uzyskać dofinansowanie na wymianę starych i nieefektywnych ekologicznie instalacji grzewczych.

Ponadto w granicach obszaru rewitalizacji znajdują się przestrzenie i obiekty, które mają potencjał sprzyjający integracji mieszkańców, wzmacnianiu lokalnych więzi społecznych oraz aktywności osób w różnym wieku. Obecnie jednak nie są one w pełni wykorzystywane, głównie z powodu ich złego stanu technicznego oraz braku lub niewystarczającego zagospodarowania.

Przykładem takich przestrzeni są **Rynek Miejski** oraz **Plac Kościuszki**, które przez wieki kształtowane były rytmem życia mieszkańców i stanowią ważne miejsca publiczne. Niestety, ze względu na ich niewystarczające zagospodarowanie, nie jest możliwe pełne wykorzystanie ich potencjału, w tym wzmocnienie funkcji społecznych i kulturalnych. Podobna sytuacja dotyczy **Placu Rolnego**, który z uwagi na brak odpowiedniego zagospodarowania nie może zyskać nowych funkcji, w szczególności związanych z aktywnością sportową i wydarzeniami kulturalnymi. Podjęcie działań związanych z odpowiednim zagospodarowaniem tych terenów zwiększyłoby nie tylko ich funkcjonalność, ale również poprawiłoby estetykę przestrzeni, czyniąc ją bardziej atrakcyjną i przyjazną dla lokalnej społeczności.

W strukturze przestrzennej istotnym potencjałem są również tereny zielone, które nie tylko stanowią miejsca aktywnego wypoczynku, ale także sprzyjają integracji mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji największy potencjał mają **tereny wokół trzech jezior – Sołtyskiego, Kuchennego i Miejskiego** oraz **Park Tietza**. Miejsca te wyróżniają się wysokimi walorami przyrodniczymi, przyciągając mieszkańców, którzy chętnie spędzają tam wolny czas i podejmują różne formy aktywności. Należy jednak zaznaczyć, że obecnie tereny wokół jezior nie są dostatecznie zagospodarowane, co ogranicza ich wykorzystanie w zakresie sportu i rekreacji. Natomiast Park Tietza wymaga przeprowadzenia kompleksowej rewaloryzacji, która nie tylko zwiększy jego estetykę, ale również funkcjonalność.

Istotnym potencjałem są także **obiekty sportowe**, które umożliwiają nie tylko promowanie i kształtowanie prozdrowotnych postaw wśród mieszkańców, ale również tworzenie przestrzeni do integracji i wspólnego spędzania wolnego czasu. Niestety, obecna liczba obiektów sportowych zlokalizowanych w obrębie obszaru rewitalizacji jest niewystarczająca. Dodatkowo część z nich charakteryzuje się złym stanem technicznym, co ogranicza ich funkcjonalność i zmniejsza potencjał rozwoju rekreacji. W związku z tym dostrzega się potrzebę nie tylko dalszej rozbudowy, ale również modernizacji istniejącej infrastruktury sportowej, aby mieszkańcy mogli aktywnie spędzać czas, kształtować prozdrowotne nawyki i dbać o dobre samopoczucie dzięki aktywnemu stylowi życia.

Ciekawym elementem przestrzeni o wysokim potencjale rozwoju jest teren **targowiska miejskiego** w Międzychodzie, które na co dzień wykorzystywane jest przez lokalną społeczność do celów handlowych. Jednak ze względu na rosnące zainteresowanie handlarzy oferowaniem swoich produktów, obecna powierzchnia targowiska stała się niewystarczająca. Dodatkowo zadaszona hala targowa znajduje się w złym stanie technicznym, co negatywnie wpływa zarówno na jej funkcjonalność, jak i estetykę. Modernizacja targowiska, obejmująca jego powiększenie oraz przebudowę i odnowienie hali, pozwoliłaby zwiększyć funkcjonalność tej przestrzeni i wzmocnić rolę handlu oraz wytwórstwa w rozwoju lokalnej gospodarki.

Potencjałem obszaru rewitalizacji są również **budynki**, które ze względu na niedostateczny stan techniczny pozostają niezagospodarowane lub wykorzystane jedynie częściowo. Niestety ich zły stan sprawia, że obecnie nie jest możliwa adaptacja i nadanie im nowych funkcji, w tym funkcji społecznych. Taka sytuacja powoduje, że obiekty te nie tylko tracą swoją użyteczność, ale również negatywnie wpływają na atrakcyjność i estetykę otoczenia. Przykładami takich budynków są m.in.: Dom Sióstr przy ul. gen. Sikorskiego 6, stara kaszarnia przy ul. gen. Sikorskiego 18, budynek przy ul. Dworcowej 18, a także obiekty przy ul. 3 Maja 5 oraz ul. Dworcowej 5 w Międzychodzie. Warto również zaznaczyć, że wśród niezagospodarowanych budynków znajdują się **obiekty o wartości zabytkowej**, które posiadają duży potencjał do nadania

im nowych funkcji, w tym społecznych, kulturalnych czy usługowych. Przykładami takich obiektów są m.in. Hotel pod Białym Orłem, Dom Handlowy Wałęsa oraz budynek przy ul. Drukarskiej 1 w Międzychodzie.

Znaczącym potencjałem Gminy Międzychód jest także **bogata i interesująca historia regionu**, która odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu lokalnej tożsamości. Szczególne znaczenie w promowaniu lokalnej historii i dziedzictwa kulturowego mają dwa podmioty: Muzeum Regionalne w Międzychodzie oraz Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach.

Muzeum Regionalne w Międzychodzie – jednostka organizacyjna stanowiąca część Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury, zlokalizowana przy ul. 17 stycznia w Międzychodzie. Wśród ekspozycji stałych znajdują się kolekcje związane z kulturą materialną i tradycjami mieszkańców Puszczy Noteckiej oraz zbiory historyczne dokumentujące dzieje Powstania Wielkopolskiego na Ziemi Międzychodzko-Sierakowskiej. Obecnie Muzeum, ze względu na prowadzoną modernizację, jest tymczasowo zamknięte. W związku z tym dostrzega się konieczność kontynuacji prac remontowych i adaptacyjnych w ponad 100-letniej siedzibie Muzeum Regionalnego, tak aby placówka mogła jak najszybciej wznowić swoją działalność.

Centrum Edukacji i Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach – to założony w zabytkowych budynkach folwarcznych ośrodek, który rocznie odwiedzany jest przez prawie 20 000 turystów. Ośrodek został stworzony z inicjatywy mieszkańców wsi oraz samorządu. To miejsce pełni funkcję swoistego interaktywnego muzeum, które umożliwia poznawanie ginących zawodów, takich jak garncarstwo, wikliniarstwo czy kowalstwo. Program pobytu w Mniszkach jest przygotowany głównie z myślą o dzieciach i młodzieży szkolnej, aby w ciekawy i przystępny sposób przybliżyć im lokalną historię i tradycję. Trasa zwiedzania, połączona z zajęciami edukacyjnymi, prowadzi przez specjalnie zaaranżowane stanowiska – od kuźni kowalskiej, przez warsztat bednarsko-stolarski, miejsce pracy rybaka, pszczelarza i szewca, aż po izbę praczki, skład kolonialny, wnętrze dawnej kuchni oraz starą klasę szkolną.

Należy jednak zaznaczyć, że część budynków wchodzących w skład zespołu dworsko-folwarcznego położonego na terenie centrum pozostaje niezagospodarowana i nie pełni żadnych funkcji z uwagi na zły stan techniczny. Podjęcie odpowiednich prac modernizacyjnych umożliwiłoby ich wykorzystanie do nowych celów oraz dalszy rozwój Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej. Dzięki temu możliwe byłoby stworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej i społecznej, służącej zarówno lokalnej społeczności, jak i odwiedzającym z regionu oraz całego kraju.

Innym istotnym potencjałem w tym zakresie jest znajdujący się przy zbiegu ulic Wiatracznej i Karola Kurpińskiego cmentarz żydowski. Niestety obecnie teren cmentarza stanowi niebezpieczny skrót komunikacyjny i jest narażony na akty wandalizmu. Warto jednak podkreślić, że odnowienie tej przestrzeni mogłoby wzmocnić lokalną tożsamość poprzez przywracanie pamięci historycznej i popularyzowanie wiedzy o dziejach miejscowości.

3.5. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Prace przeprowadzone na poszczególnych etapach opracowywania dokumentu takie jak delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzona analiza wskaźnikowa, warsztaty rewitalizacyjne, wizja lokalna, konsultacje społeczne wraz z badaniem ankietowym, a także pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji potwierdziły koncentrację

negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w granicach obszaru rewitalizacji, które znacząco hamują rozwój wszystkich podobszarów rewitalizacji, jak i całej gminy. Zatem potwierdziła się zasadność wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jednostkach Międzychód 2 oraz Tuczępy.

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zidentyfikowano szereg problemów, które w istotny sposób obniżają jakość życia mieszkańców. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć nasilone zjawisko bezrobocia i ubóstwa, występowanie przestępczości, w tym aktów wandalizmu, a także niski poziom kapitału społecznego i ograniczoną aktywność gospodarczą. Jednocześnie obszar ten charakteryzuje się wysokim nagromadzeniem osób ze szczególnymi potrzebami, przy jednoczesnym braku odpowiednich rozwiązań wspierających ich codzienne funkcjonowanie. Zauważalny jest również niedobór przestrzeni umożliwiających integrację mieszkańców oraz spędzanie wolnego czasu. Istniejące programy społeczne i inicjatywy są często ograniczane przez niedostateczną infrastrukturę, która nie pozwala na ich pełne rozwinięcie i dostosowanie do potrzeb wszystkich grup społecznych – szczególnie osób starszych, dzieci i młodzieży. Brak miejsc dedykowanych dla młodych ludzi prowadzi do ich ograniczonego zaangażowania społecznego, co przekłada się na niską aktywność obywatelską i słabą integrację mieszkańców. W konsekwencji spada również atrakcyjność zamieszkania na tym terenie. Dodatkowym problemem jest niedostosowanie części przestrzeni publicznych i budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zły stan techniczny wielu obiektów – zarówno publicznych, jak i prywatnych. Sytuacja ta skutkuje dalszą degradacją przestrzeni wspólnych oraz niewystarczającym wykorzystaniem istniejących zasobów, w tym także budynków o charakterze zabytkowym. Taki stan rzeczy stanowi istotne wyzwanie dla skutecznego prowadzenia dalszych działań rewitalizacyjnych.

Warto podkreślić, że zidentyfikowane problemy nie są przypadkowe – tworzą one logiczny ciąg wzajemnie powiązanych zjawisk. Ograniczona integracja mieszkańców oraz niskie zaangażowanie w życie publiczne często wynikają z braku odpowiednich przestrzeni do spotkań i działalności organizacji pozarządowych. Szczególnie istotny jest niedobór miejsc dedykowanych młodzieży, co sprawia, że młodzi ludzie – pozbawieni alternatyw – częściej dopuszczają się aktów wandalizmu, w tym w postaci nielegalnego graffiti. Dodatkowo niedostosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, jak również zaniedbania infrastrukturalne, prowadzą do pogorszenia estetyki otoczenia i spadku jakości życia. Nieużytkowane lub zaniedbane przestrzenie sprzyjają dewastacjom oraz utrwalają przekonanie, że są one „niczyje" – pozbawione troski i społecznego nadzoru. Należy również zwrócić uwagę na przestarzałe systemy ogrzewania, w tym stare piece, które istotnie pogarszają jakość powietrza, przyczyniając się do wzrostu emisji zanieczyszczeń. Zrozumienie tych wzajemnych zależności pozwala na trafniejszą diagnozę i planowanie kompleksowych działań naprawczych, które odpowiedzą na rzeczywiste potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Podjęcie działań rewitalizacyjnych jest niezbędne nie tylko ze względu na nagromadzenie licznych problemów, ale również z uwagi na ich wzajemne powiązania i wielowymiarowe oddziaływania. Wiele trudności społecznych wynika bowiem z deficytów występujących w innych sferach, takich jak przestrzenno-funkcjonalna czy techniczna. Dlatego w procesie rewitalizacji kluczowe znaczenie ma całościowe i skoordynowane podejście – różne obszary powinny funkcjonować jako spójny, zintegrowany system. Poprawa stanu technicznego, zwiększenie

dostępności oraz funkcjonalności budynków i przestrzeni publicznych może znacząco podnieść atrakcyjność całego obszaru. Dzięki temu możliwe będzie prowadzenie wartościowych działań społecznych, edukacyjnych i kulturalnych w estetycznych, dostosowanych do potrzeb przestrzeniach. Takie warunki sprzyjają nie tylko integracji i aktywizacji mieszkańców, ale także rozwojowi usług społecznych – w tym opiekuńczych, wspierających osoby starsze, niesamodzielne czy zagrożone wykluczeniem. Co istotne, odpowiednio rozwinięta infrastruktura, w tym mieszkaniowa, a także oferta społeczna podnoszą jakość życia mieszkańców i realnie wpływają na ograniczenie zjawiska odpływu ludności. Zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji może stać się impulsem do jego ponownego ożywienia – społecznego, gospodarczego i demograficznego.

Z kolei jednym z istotnych problemów obszaru rewitalizacji pozostaje niewystarczająca liczba miejsc sprzyjających integracji społecznej i rekreacji oraz niewykorzystany potencjał istniejących przestrzeni publicznych. Tereny zielone pozostają częściowo zaniedbane lub niedostosowane do pełnienia funkcji społecznych, natomiast przestrzeń dla działalności organizacji pozarządowych jest wyraźnie ograniczona. W efekcie wielu mieszkańców – zwłaszcza dzieci, młodzież oraz osoby starsze – ma utrudniony dostęp do aktywnych form spędzania wolnego czasu, co negatywnie wpływa na budowanie relacji społecznych i proces integracji lokalnej. Brak odpowiednich miejsc do spotkań i wspólnego działania prowadzi do osłabienia poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, a tym samym do zmniejszenia odpowiedzialności za przestrzeń wspólną. Przekłada się to na zaniedbanie otoczenia i pogorszenie jego estetyki. Dlatego działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się na integracji mieszkańców oraz ich aktywnym włączaniu w proces współtworzenia funkcjonalnych przestrzeni, które odpowiadają na potrzeby różnych grup wiekowych. Takie podejście wzmacnia więzi społeczne i buduje poczucie odpowiedzialności za wspólne dobro. Co istotne, nowo zagospodarowane przestrzenie mogą pełnić również funkcję impulsu dla rozwoju lokalnej gospodarki. Organizacja wydarzeń, targów czy festynów promujących lokalne produkty i rękodzieło stworzy platformę dla lokalnych wytwórców i przedsiębiorców do prezentacji swojej oferty. Tego typu inicjatywy nie tylko zwiększają świadomość mieszkańców na temat potencjału regionu, ale również przyciągają odwiedzających spoza gminy, wspierając lokalny handel. Dodatkowo rozwój działalności gospodarczej w nowych przestrzeniach może przyczynić się do tworzenia miejsc pracy, wzmacniając ekonomiczne fundamenty całego obszaru rewitalizacji. W efekcie mieszkańcy zyskają zarówno nowe możliwości zawodowe, jak i dostęp do szerszej oferty usług i produktów dostępnych w najbliższym otoczeniu.

Z uwagi na zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji nasilające się problemy związane z przestępczością oraz aktami wandalizmu, konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa publicznego. Występowanie takich zjawisk nie tylko negatywnie wpływa na jakość życia, ale również osłabia zaufanie społeczne, zniechęca do aktywności lokalnej i obniża atrakcyjność obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania. W odpowiedzi na te wyzwania, kluczowym elementem działań rewitalizacyjnych jest wzmocnienie lokalnego systemu bezpieczeństwa poprzez rozwój infrastruktury służb odpowiedzialnych za porządek publiczny. Bezpieczna przestrzeń to fundament trwałej rewitalizacji i budowania silnej, odpornej wspólnoty lokalnej.

Z uwagi na dużą liczbę osób starszych oraz tych ze szczególnymi potrzebami, niezbędne jest kompleksowe dostosowanie zarówno przestrzeni publicznych, jak i budynków do ich możliwości

i oczekiwań. Równolegle należy rozwijać system usług społecznych skierowanych do tych grup, tak aby zwiększyć ich samodzielność i komfort codziennego funkcjonowania. Ułatwienia w poruszaniu się, lepsza dostępność infrastruktury oraz dostosowana oferta wsparcia pozwolą osobom starszym i z niepełnosprawnościami aktywniej uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym. Rozszerzenie oferty społeczno-kulturalnej z myślą o tych grupach nie tylko zmniejszy ryzyko ich wykluczenia, ale także wzmocni integrację międzypokoleniową i poczucie wspólnoty w lokalnym środowisku.

W ramach działań rewitalizacyjnych konieczne jest także podjęcie kompleksowych prac mających na celu poprawę stanu technicznego budynków, w szczególności poprzez zwiększenie ich efektywności energetycznej. Termomodernizacja oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) stanowią kluczowe narzędzia w walce z problemem zanieczyszczenia powietrza i mogą istotnie przyczynić się do poprawy jakości środowiska naturalnego. Ważnym elementem działań sprzyjających ochronie środowiska jest również rozwój infrastruktury wspierającej transport niskoemisyjny – w tym tworzenie szlaków pieszo-rowerowych, miejsc postojowych dla rowerów, punktów naprawczych oraz punktów przesiadkowych dla komunikacji zbiorowej. Rozwiązania te ograniczą natężenie ruchu samochodowego i promują alternatywne, przyjazne środowisku formy mobilności. Dodatkowo działania takie jak tworzenie ścieżek edukacji ekologicznej, ogródków ekologicznych czy innych inicjatyw służących zwiększeniu świadomości środowiskowej mieszkańców przyczynią się do promowania zrównoważonego stylu życia. W dłuższej perspektywie pozytywnie wpłyną one nie tylko na stan środowiska, ale również na jakość życia całej lokalnej społeczności.

Warto podkreślić istotny potencjał, jaki stanowią świadome i zaangażowane organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Międzychód. To właśnie one mogą pełnić kluczową rolę w budowaniu zintegrowanej, aktywnej i wspierającej się społeczności lokalnej. Dlatego tak ważne jest tworzenie odpowiednich warunków do ich rozwoju – zarówno poprzez udostępnienie infrastruktury (np. niezagospodarowanych budynków i przestrzeni), jak i poprzez wsparcie działań opartych na już istniejącym kapitale społecznym. Stworzenie przestrzeni sprzyjającej inicjatywom oddolnym oraz rozwój zaplecza organizacyjnego dla NGO-sów może znacząco zwiększyć poziom aktywności mieszkańców. Efekty tych działań będą odczuwalne nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale również w szerszej skali – wpływając pozytywnie na rozwój społeczny i gospodarczy całej Gminy Międzychód.

Ze względu na duży potencjał, jaki stanowią obiekty zabytkowe zlokalizowane na obszarze rewitalizacji, zachodzi potrzeba ich remontu i adaptacji do nowych funkcji. Tego typu działania nie tylko umożliwią zachowanie cennego dziedzictwa kulturowego, ale także pozwolą na nadanie zabytkom nowych ról, dostosowanych do aktualnych potrzeb mieszkańców. Przekształcone obiekty mogą służyć jako miejsca spotkań, działalności edukacyjnej, społecznej czy kulturalnej, stając się istotnym zasobem zarówno dla obszaru rewitalizacji, jak i całej Gminy Międzychód. Szczególną uwagę należy zwrócić na zespół dworsko-folwarczny w Mniszkach, który posiada niewykorzystane przestrzenie z dużym potencjałem funkcjonalnym. Ich właściwe zagospodarowanie może stać się impulsem do aktywizacji społecznej i rozwoju życia kulturalnego, wzmacniając lokalną tożsamość i integrację mieszkańców. Wszelkie prace remontowe, adaptacyjne czy ziemne prowadzone w obrębie obiektów zabytkowych, w tym tych wpisanych do rejestru zabytków, będą realizowane z zachowaniem obowiązujących przepisów

prawa, w poszanowaniu wartości historycznych oraz zgodnie z procedurami ochrony dziedzictwa kulturowego.

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2035 roku brzmi:

W 2036 roku obszar rewitalizacji stał się nowoczesnymi przyjaznym miejscem do życia. Mieszkańcy tworzą tu aktywną i otwartą na współpracę społeczność, która z dumą pielęgnuje lokalne tradycje i dziedzictwo, jednocześnie śmiało korzystając z nowych możliwości. Estetycznie odnowiona i funkcjonalnie zagospodarowana przestrzeń sprzyja codziennej aktywności – zawodowej, społecznej i rekreacyjnej. Mieszkańcy mogą rozwijać swoje pasje, spędzać czas na świeżym powietrzu, angażować się w oddolne inicjatywy i wzajemnie się wspierać, budując silne więzi oraz poczucie przynależności. Efekty przeprowadzonych działań wykraczają daleko poza granice obszaru rewitalizacji, stymulując rozwój całej Gminy Międzychód, która stała się miejscem nowoczesnym, zrównoważonym i pełnym energii – gotowym sprostać wyzwaniom przyszłości.

Dzięki kompleksowym działaniom rewitalizacyjnym obszar objęty projektem stał się nowoczesnym, estetycznym i przyjaznym miejscem do życia, które przyciąga odpowiedzialną, zaangażowaną i kreatywną społeczność. Odnowione przestrzenie publiczne, nowe funkcje społeczne i kulturalne oraz poprawa jakości infrastruktury codziennego użytku sprawiły, że mieszkańcy chętniej angażują się w życie lokalne i budują silniejsze więzi. Widoczne zmiany nie ograniczają się jedynie do granic obszaru rewitalizacji – ich pozytywny wpływ jest odczuwalny w całej Gminie Międzychód.

Odnowiona przestrzeń publiczna tętni dziś życiem. Mieszkańcy chętnie korzystają z funkcjonalnej infrastruktury, licznych atrakcji oraz bogatej oferty wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych. To właśnie te działania w dużym stopniu przyczyniły się do aktywizacji społecznej – lokalna społeczność zyskała nowe możliwości rozwoju osobistego, realizacji pasji i zainteresowań, a także aktywnego spędzania wolnego czasu.

Rewitalizacja miała również realny wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców. Zmodernizowane i nowopowstałe miejsca do aktywności fizycznej oraz rekreacji sprzyjają promocji zdrowego stylu życia i wypoczynku. Przestrzenie te nie tylko umożliwiają rekreację, ale także integrują mieszkańców w różnym wieku, wzmacniając relacje sąsiedzkie i międzypokoleniowe. Działania rewitalizacyjne przyczyniły się także do wzmocnienia lokalnej tożsamości oraz poczucia wspólnoty.

Szczególnie istotne były inicjatywy ukierunkowane na kompleksowe wsparcie mieszkańców, w tym rozwój mieszkalnictwa komunalnego, utworzenie żłobka miejskiego oraz dziennego domu pobytu dla seniorów. Rozwój tak kluczowych elementów sprawia, że nie tylko obszar rewitalizacji, ale cała Gmina staje się miejscem atrakcyjnym i funkcjonalnym, odpowiadającym na realne potrzeby i wyzwania lokalnej społeczności.

Co istotne, nowe możliwości oraz poprawiona infrastruktura sprzyjają przedsiębiorczości i rozwojowi lokalnych inicjatyw. Mieszkańcy coraz śmielej podejmują działalność gospodarczą, dostrzegając realne szanse na rozwój i sukces, tym samym aktywnie współtworząc lokalną gospodarkę.

Odnowiona przestrzeń publiczna zyskała nowe oblicze – stała się nowoczesna, estetyczna i atrakcyjna. Tereny te tętnią życiem, stając się miejscami wypoczynku, rekreacji oraz spotkań mieszkańców w każdym wieku. Przeprowadzone remonty i modernizacje nie tylko poprawiły estetykę przestrzeni, ale również nadały jej nowe funkcje lub wzmocniły te już istniejące. Warto podkreślić, że działania rewitalizacyjne przyczyniły się do stworzenia przestrzeni przyjaznej osobom z niepełnosprawnościami, co istotnie zmniejszyło ryzyko wykluczenia społecznego.

Natomiast dzięki kompleksowym rozwiązaniom infrastrukturalnym oraz inwestycjom w rozwój służb odpowiedzialnych za porządek publiczny, zmodernizowana przestrzeń stała się również bezpieczna. Zmniejszenie poziomu przestępczości, aktów wandalizmu i innych negatywnych zjawisk przełożyło się na realne poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Dziś mogą oni bez obaw korzystać z przestrzeni publicznych, co sprzyja budowaniu zaufania, poczucia wspólnoty i codziennej aktywności w lokalnym środowisku.

5. CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2035 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych i wizji lokalnej umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągane poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 6. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

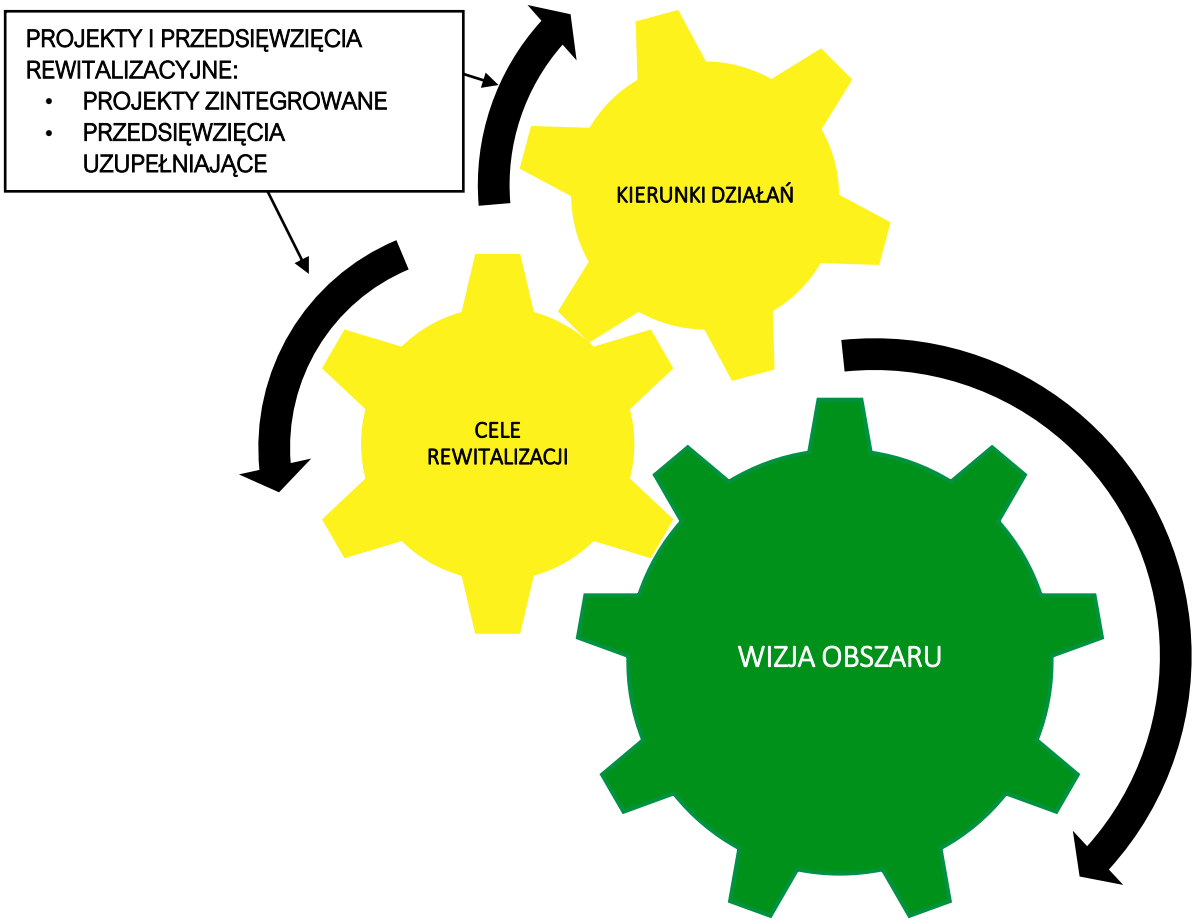

Rycina 12. Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 24 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

Tabela 19. Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana	
Kierunek 1.1.	Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2.	Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3.	Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4.	Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5.	Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich	
Kierunek 2.1.	Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2.	Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.3.	Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4.	Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.5.	Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6.	Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.7.	Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Kierunek 2.8.	Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
Kierunek 2.9.	Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna	
Kierunek 3.1.	Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2.	Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3.	Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4.	Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5.	Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.6.	Promocja walorów historyczno-kulturowych

Kierunek 3.7.	Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa
Kierunek 3.8.	Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Kierunek 3.9.	Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego
Kierunek 3.10.	Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Źródło: opracowanie własne.

6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Międzychód zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składa się 17 podstawowych projektów zintegrowanych oraz 3 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, jednak jego realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji, umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez Gminę Międzychód we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

6.1. LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 20. Opis projektu zintegrowanego nr 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II
Nazwa wnioskodawcy
Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Jonackiego w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• MSK Aqualift sp. z o.o. • organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Tuczępy: Mniszki 2/1, 64-421 Kamionna Częściowo poza obszarem rewitalizacji
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niski poziom rozwoju gospodarczego, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów, • niski poziom dostępności komunikacyjnej, • niski poziom świadomości ekologicznej, • zła jakość powietrza
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja zespołu dworsko-folwarcznego w Mniszkach poprzez adaptację historycznych obiektów oraz zagospodarowanie ich otoczenia na potrzeby Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej, w celu stworzenia wielofunkcyjnej przestrzeni edukacyjnej, kulturalnej społecznej, służącej zarówno lokalnej społeczności, jak i odwiedzającym z regionu oraz całego kraju.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Adaptacja budynku dworskiego do pełnienia funkcji kulturalno-wystawienniczych W ramach modułu I planowane jest przeprowadzenie prac infrastrukturalnych, które umożliwią adaptację obecnie nieużytkowanego budynku dworskiego na cele kulturalne i wystawiennicze, wspomagając tym samym rozwój Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach. Działania będą obejmowały w szczególności: • rewizję i osuszanie fundamentów wraz z poprawą hydroizolacji, • osuszanie fasady budynku wraz z usunięciem materiałów biotycznych, • odnowę elewacji budynku wraz z renowacją detali architektonicznych, • nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych, • wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego, • wymianę obróbek blacharskich, • rekonstrukcję lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, • rekonstrukcję drewnianej klatki schodowej,

- wymianę stropów, podłóg i instalacji wewnętrznych,
- przeprojektowanie układu pomieszczeń, wraz z wydzieleniem sali warsztatowo-konferencyjnej, przestrzeni wystawienniczej, pomieszczeń technicznych oraz sanitariatów.

Moduł II: Adaptacja budynku willi do pełnienia funkcji noclegowo-restauracyjnych

W ramach modułu II planowane jest przeprowadzenie prac adaptacyjnych obejmujących budynek willowy obecnie nieużytkowany. Willa będzie pełniła rolę bazy noclegowo-gastronomicznej umożliwiając tym samym rozszerzenie oferty Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej o wydarzenia kilkudniowe organizowane dla grup z różnych zakątków Polski: seniorów, dzieci w wieku szkolnym itp. Działania infrastrukturalne będą obejmowały w szczególności:

- konserwację lub wymianę więźby dachowej wraz z rekonstrukcją lub wymianą poszycia dachowego,
- odnowienie elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków przy uwzględnieniu zachowania detali architektonicznych,
- nałożenie tynków termochłonnych oraz malowanie z odtworzeniem historycznej kolorystyki,
- renowację stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- przeprojektowanie układu pomieszczeń wraz z wydzieleniem pomieszczenia restauracyjnego na dole oraz pokoi gościnnych na piętrach budynku,
- remont stropów, podłóg i ścian wewnątrz budynku,
- osuszanie i dezynsekcja piwnic wraz z adaptacją na pomieszczenia techniczne i magazynowe.

Moduł III: Adaptacja budynku folwarcznego Lodowni do pełnienia funkcji wystawienniczych

W ramach modułu III planowane są działania skupione wokół zaadaptowania kolejnych budynków folwarcznych do pełnienia funkcji edukacyjnej i muzealnej oraz wystawienniczej. Działania te pozwolą rozszerzyć ofertą Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej, poprzez możliwość organizacji kolejnych wystaw i działań warsztatowych. Adaptacja budynku folwarcznego umożliwi zatem rozwój funkcji kulturalnej i edukacyjnej Centrum. Działania inwestycyjne będą obejmowały w szczególności:

- oczyszczanie, uzupełnianie ubytków oraz spoinowań elewacji ceglanej, wraz z jej impregnacją,
- rekonstrukcję posadzek,
- wymianę poszycia stropodachu,
- zaprojektowanie i wykonanie wejścia do budynku wraz z montażem drzwi,
- montaż energooszczędnego oświetlenia.

Moduł IV: Rewaloryzacja parku dworskiego wraz z zagospodarowaniem otoczenia CERiP

Celem modułu IV jest pielęgnacja zieleni parkowej, wraz z modernizacją infrastruktury parkowej. W tym celu realizowane będą w szczególności następujące prace:

- prace pielęgnacyjne przy istniejącym drzewostanie (usunięcie posuszu, korekta koron drzew),
- przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających (bez wprowadzania nowych gatunków roślin),
- ponowne wytyczenie ścieżek wraz z ich wyrównaniem i utwardzeniem materiałem przepuszczalnym (kruszywo naturalne),
- odnowienie fontanny parkowej wraz z wymianą systemu przepływu wody i jej ponownym uruchomieniem,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe),
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- montaż tablic edukacyjnych uwzględniających historię oraz przyrodę zespołu folwarcznego.

Moduł V: Funkcjonalizacja i poprawa dostępności przestrzeni publicznych w najbliższym otoczeniu CERiP

W ramach modułu V przewidziane są prace związane z poprawą dostępności terenu Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej dla osób ze szczególnymi potrzebami i osób z niepełnosprawnościami. W ramach przewidywanych działań zakłada się również modernizację infrastruktury towarzyszącej, pełniącej funkcje rekreacyjne na terenie Centrum. Wśród prac w szczególności wskazać należy:

- przeniesienie urządzeń siłowni zewnętrznej,
- ponowne wytyczenie i utwardzenie z wykorzystaniem materiałów przepuszczalnych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych,
- modernizacja wiaty przy budynku dawnej stajni wraz z jej impregnacją,

- posadowienie drewnianej sceny plenerowej, niezbędnej do organizacji wydarzeń otwartych, na dziedzińcu zespołu folwarcznego wraz z doprowadzeniem podstawowych mediów,
- montaż energooszczędnego oświetlenia terenu zewnętrznego, podkreślającego walory architektoniczne przestrzeni,
- uprzątnięcie terenu nieistniejącego stawu przy budynku dawnej owczarni,
- wyposażenie terenu dawnego stawu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery),
- uzupełnienie nasadzeń istniejącej zieleni.

Moduł VI: Integracja przestrzenna wraz z utworzeniem przyrodniczo-historycznej ścieżki pieszo-rowerowej

Ważnym elementem projektu jest wzmocnienie powiązań przestrzennych między ciągiem wsi powiązanych ze sobą historycznie i regionalnie: Tuczępami-Mniszkami-Mnichami. Działania te wpłyną pozytywnie na dostępność kultury wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, co wzmocni wykorzystanie potencjału endogenicznego miejsca. W związku z tym planowane jest utworzenie ścieżki pieszo-rowerowej począwszy od Tuczęp przez dawny cmentarz ewangelicki do CERiP i dalej przy dolinie rzeki Kamionki do Mnichów. Prace będą polegały w szczególności na:

- utworzeniu utwardzonej ścieżki rowerowej na trasie Tuczępy - dawny cmentarz ewangelicki – CERiP - dolina Kamionki - Mnichy o długości ok. 2,5 km,
- wyposażeniu ścieżki w tablice edukacyjne wraz z kodami QR umożliwiające poznanie historii oraz przyrody miejsca,
- wyposażeniu ścieżki w obiekty małej architektury umożliwiające postój (ławostoły, kosze na śmieci, stojaki na rowery).

Moduł VII: Rozwój oferty edukacyjnej o charakterze historycznym i przyrodniczym z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego

W ramach modułu VII planowany jest rozwój oferty Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach w oparciu o zaadaptowaną i powstałą infrastrukturę. Należy podkreślić, że CERiP poza ofertą dedykowaną dla lokalnych mieszkańców podobszaru rewitalizacji Tuczępy cechuje się zdolnością do oddziaływania również na mieszkańców podobszaru rewitalizacji Międzychód 2 oraz osoby odwiedzające z różnych części regionu. W ramach działań kierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji planuje się w zakresie:

a) dziedzictwa lokalnego:
   - rozwój i powrót do organizacji wydarzeń związanych z tradycją i regionem tj. cyklicznego Smażenia Powideł, odpustu św. Rocha czy obchodów święta Matki Boskiej Zielnej,
   - organizacja wycieczek z przewodnikiem w ciągu utworzonej ścieżki edukacyjnej,
   - organizacja cyklicznych spotkań integracyjnych dedykowanych mieszkańcom obszaru rewitalizacji (np. 1 raz w miesiącu);

b) edukacji:
   - organizacja warsztatów i zajęć z zakresu nauki rzemiosł dawnych i rękodzieła,
   - organizacja spotkań i wystaw historycznych i etnograficznych,
   - organizacja konferencji naukowych poświęconych regionalistyce, historii i dziedzictwu narodowemu,
   - udostępnienie wystaw stałych i czasowych dla osób odwiedzających,
   - organizacja żywych lekcji historii i przyrody dla dzieci z międzychodzkich szkół,

c) kultury:
   - organizacja wystaw i wernisaży artystycznych w pomieszczeniach wystawowych,
   - organizacja koncertów muzyki ludowej,
   - organizacja pokazów i przeglądów filmów dokumentalnych,

d) gospodarki:
   - utworzenie minimum 25 miejsc noclegowych,
   - utworzenie zaplecza gastronomicznego,
   - możliwość przeprowadzenia okazjonalnych sesji fotograficznych,
   - możliwość wynajmu pomieszczeń konferencyjnych i wystawowych.

Przedstawiony zakres działań poszerzyć należy o codzienną pracę Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej polegającą na upowszechnianiu wiedzy historycznej i przyrodniczej regionu. W godzinach otwarcia Centrum będzie dostępne dla odwiedzających. Przewiduje się również możliwość organizacji turnusów czy wyjazdów weekendowych z wykorzystaniem powstałej bazy noclegowej i gastronomicznej. Rozwój działalności CERiP przyczyni się również do utworzenia nowych miejsc pracy dla lokalnej społeczności.

Przedstawiony katalog działań nie stanowi zbioru zamkniętego i będzie rozwijany w miarę identyfikacji nowych potrzeb wśród lokalnych mieszkańców, a także dostosowywany w procesie ewentualnych uwag ze strony odbiorców.

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej wraz z udziałem Gminy Międzychód oraz spółki MSK Aqualift sp. z o.o.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania realizowane w ramach projektu będą prowadzone z pełnym uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Przewiduje się jednak, że ze względu na zabytkowy charakter zabudowy mogą wystąpić bariery architektoniczne, które będą niemożliwe do usunięcia przez wzgląd na sztukę budowlaną. W takich przypadkach rozpatrywane będą alternatywne rozwiązania umożliwiające udział wszystkich zainteresowanych osób w organizowanych wydarzeniach, zgodnie z zasadami równości.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych
Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I:6 000 000,00 zł Moduł II: 6 000 000,00 zł Moduł III: 3 000 000,00 zł Moduł IV: 2 500 000,00 zł Moduł V: 1 000 000,00 zł	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2027-2029 Moduł III: 2027 Moduł IV: 2030 Moduł V: 2030

Moduł VI: 5 500 000,00 zł Moduł VII: 600 000,00 zł **Łącznie: 24 600 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł VI: 2030-2032 Moduł VII: 2033-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	4 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji	7 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	7 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	138 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	10 000 os./rok
Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych	50 szt./rok
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	1 szt.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 21. Opis projektu zintegrowanego nr 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
3M – Międzychód moje M!
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• MSK Aqualift Sp. z o.o. • Spółdzielnia Mieszkaniowa w Międzychodzie
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Gorzycka – działka ewidencyjna nr 986, 988/6, Poza obszarem rewitalizacji: ul. Stefana Wyszyńskiego – działka ewidencyjna nr 975, 974/12, 974/13, 919/30, 919/29, 984/6, 984/8, 984/9, 984/10, 984/14, 984/15, ul. Strzelecka – działka ewidencyjna nr 824/2
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • występowanie problemu ubóstwa, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • starzenie się społeczeństwa,

- niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla mieszkańców

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest zwiększenie dostępności mieszkań o charakterze społecznym oraz poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Międzychód poprzez budowę nowych budynków mieszkalnych wielorodzinnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej lub gminnego programu rozwoju mieszkalnictwa komunalnego. Projekt zakłada także wdrożenie działań wspierających integrację społeczną, przeciwdziałających wykluczeniu i promujących zrównoważony rozwój lokalnych wspólnot.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Rozwój budownictwa społecznego – ul. Gorzycka

W ramach modułu I planowana jest budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego na działce o numerze ewidencyjnym 988/6 zlokalizowanej na obszarze rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowę budynku mieszkaniowego wielorodzinnego,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych zapewniających energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości,
- wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości,
- wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

W ramach przeprowadzonej inwestycji powstaną 2 budynki mieszkalne wielorodzinne z 3 klatkami, mieszczące łącznie 72 lokale mieszkalne (po 3 lokale mieszkalne na 1 piętrze). Łączna kubatura budynku wyniesie ok. 7200 m^3 z czego 1800 m^2 stanowić będzie powierzchnię mieszkaniową. Budynek będzie się składać z 4 kondygnacji nadziemnych oraz 1 kondygnacji podziemnej, mieszczącego halę garażową.

Moduł II: Rozwój budownictwa społecznego – ul. S. Wyszyńskiego

W ramach modułu II planowana jest budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego na działkach o numerach ewidencyjnych 975, 974/12, 974/13, 919/30, 919/29, 984/6, 984/8, 984/9, 984/10, 984/14, 984/15 zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych zapewniających energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości,
- wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości,
- wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

W ramach przeprowadzonej inwestycji powstanie 1 budynek mieszkalny wielorodzinny z 3 klatkami, mieszczący 48 lokali mieszkalnych (po 4 lokale mieszkalne na 1 piętrze). Łączna kubatura budynku wyniesie ok. 9000 m^3 z czego 2400 m^2 stanowić będzie powierzchnię mieszkaniową. Budynek będzie się składać z 4 kondygnacji nadziemnych oraz 1 kondygnacji podziemnej, mieszczącego halę garażową.
Moduł będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości.

Moduł III: Rozwój budownictwa społecznego – ul. Strzelecka

W ramach modułu III planowana jest budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego na działce o numerze ewidencyjnym 824/2 zlokalizowanej poza obszarem rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych zapewniając energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości,
- wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości,
- wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

W ramach przeprowadzonej inwestycji powstanie 1 budynek mieszkalny wielorodzinny, mieszczący 8 lokali mieszkalnych (po 4 lokale mieszkalne na 1 piętrze). Łączna kubatura budynku wyniesie ok. 1500 m^3 z czego 320 m^2 stanowić będzie powierzchnię mieszkaniową. Budynek będzie się składać z 2 kondygnacji nadziemnych oraz 1 kondygnacji podziemnej, mieszczącego halę garażową.
Moduł realizowany będzie ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o.

Moduł IV: Integracja społeczna i przeciwdziałanie odpływowi mieszkańców
W ramach modułu IV planowane są działania związane z integracją mieszkańców wewnątrz powstałych wspólnot sąsiedzkich, które przyczynią się do kreowania postaw społecznych.
Wśród potencjalnych działań przewiduje się organizację Festynu Mieszkańców, który pozwoli zacieśnić mieszkańcom więzi oraz wspólnie spędzić czas wolny na grach i zabawach. Ponadto wydarzenie ma przyjąć charakter cykliczny i odbywać się co roku.

W ramach przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu przewiduje się budowę minimum 2 lokali mieszkaniowych, które będą w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Wskazuje się przy tym, że budynki mieszkalne powstaną w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej lub gminnego programu rozwoju mieszkalnictwa komunalnego – jednakże szczegóły zostaną doprecyzowane w późniejszym etapie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Budownictwo komunalne będzie rozwijane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, przewidując potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami już na etapie projektowania zabudowy. Budynki zostaną wyposażone w dźwigi osobowe, bezprogowe wejścia, balustrady, poręcze i rampy. Wprowadzone zostaną również odpowiednie oznaczenia dla osób niedowidzących i słabowidzących.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia

Moduł I: 15 000 000,00 zł Moduł II: 9 000 000,00 zł Moduł III: 5 000 000,00 zł Moduł IV: 150 000,00 zł **Łącznie: 29 150 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2029-2032 Moduł II: 2026-2029 Moduł III: 2027-2030 Moduł IV: 2033-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Liczba wspartych budynków mieszkalnych	3 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	5 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 22. Opis projektu zintegrowanego nr 3

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3
Tak zwany „międzyczas" na sportowo
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji sp. z o.o. • organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Dworcowa 22 (dz. nr 1583, 1057/2) ul. Sportowa 6 (dz. nr 459/5, 459/6, 459/18, cz. dz. 459/19, 458)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • starzenie się społeczeństwa, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niewystarczająca liczba i niedostateczny stan techniczny infrastruktury sportowej, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • występowanie aktów wandalizmu,

- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gminie Międzychód poprzez modernizację i adaptację istniejących obiektów, budowę nowych terenów sportowych oraz wdrożenie działań promujących aktywność fizyczną i integrację międzypokoleniową wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Utworzenie boiska typu orlik przy ul. Sportowej 6

Celem modułu I jest utworzenie boiska zewnętrznego o nawierzchni z trawy syntetycznej typu orlik w sąsiedztwie obecnie nieużytkowanej hali sportowej. W ramach modułu przewiduje się w szczególności:

- utworzenie boiska typu orlik w obrębie działki ewidencyjnej 459/5, 459/6 oraz 459/18, cz.dz. 459/19,
- ogrodzenie boiska siatkami wyłapującymi piłki,
- wytyczenie i utwardzenie ciągów pieszych,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury – ławki i kosze na śmieci oraz stojaki rowerowe.

Moduł II: Adaptacja dawnej hali sportowej wraz z utworzeniem kortów tenisowych

W ramach modułu II przewiduje się adaptację dawnej hali sportowej mieszczącej się przy ulicy sportowej 6 na potrzeby utworzenia centrum akrobatyki. W ramach prac przewiduje się w szczególności:

- poprawę hydro- i termoizolacji budynku,
- wymianę poszycia dachowego wraz z przystosowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych,
- wymianę obróbek blacharskich, w tym instalacji odgromowej,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- modernizację wnętrza budynku wraz z wydzielenie pomieszczeń sanitarnych, szatni, pomieszczeń technicznych i głównej sali akrobatycznej,
- wyposażenie obiektu w trampoliny, baseny piankowe, skocznie i inne elementy związane z gimnastyką sportową, gimnastyką artystyczną oraz akrobacjami.

Moduł III: Poprawa efektywności energetycznej i bezpieczeństwa pożarowego w obrębie Hali Sportowo-Widowiskowej

W ramach modułu III przewiduje się prace związane z poprawą efektywności energetycznej budynku hali sportowo widowiskowej poprzez montaż paneli fotowoltaicznych oraz poprowadzenie drogi przeciwpożarowej służącej zapewnieniu bezpieczeństwa pożarowego dla użytkowników. W ramach modułu przewiduje się w szczególności:

- przedłużenie drogi przeciwpożarowej biegnącej po wschodniej stronie hali na stronę północną i zachodnią (łącznie ok. 135 m długości),
- posadowienie hydrantów wraz z dostosowaniem instalacji wodnej,
- posadowienie paneli fotowoltaicznych na dachu hali sportowo-widowiskowej,
- poprawa izolacji termicznej elewacji zewnętrznej budynku,
- dostosowanie instalacji elektrycznej i wentylacyjnej do zamontowanych paneli,
- montaż energooszczędnego oświetlenia terenu,
- zagospodarowanie terenu na działce o nr ewid. 1583 i 1057/2, poprzez jego oczyszczenie i wyrównanie wraz z zasiewem trawy.

Moduł IV: Rozwój i promocja zdrowego trybu życia wśród mieszkańców

W ramach modułu IV planuje się organizację rozmaitych aktywności sportowych dla mieszkańców, w tym z wykorzystaniem powstałej infrastruktury. W ramach działań przewiduje się organizację zajęć dedykowanych dla dzieci, młodzieży oraz seniorów jako grup społecznych szczególnie narażonych na izolację społeczną. Wśród przewidywanych działań należy wskazać:

a) dla dzieci:
   - powołanie dziecięcej ligi sołeckiej z uwzględnieniem drużyn z miasta Międzychód w piłce nożnej,
   - organizacja cyklicznych zajęć z zakresu gimnastyki sportowej i artystycznej,
   - organizacja zajęć sportowych z innych dyscyplin sportowych, np. piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki itp.,

b) dla młodzieży:

- organizacja młodzieżowych mistrzostw Międzychodu w piłce nożnej,
- organizacja cyklicznych zajęć gimnastycznych z elementami parkour,
- organizacja przeglądowych zajęć sportowych, które co tydzień będą zaznajamiać młodzież z inną dyscypliną sportową, aby każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

c) dla seniorów:
- organizacja zajęć z zakresu gimnastyki korekcyjnej i rehabilitacji,
- organizacja zajęć z zakresu jogi.

W ramach projektu przewiduje się również organizację ogólnodostępnych imprez przeznaczonych dla odbiorców w różnym wieku, które również mają przybrać charakter cykliczny. Wśród planowanych działań wskazać można organizację sportowego dnia dziecka lub sportowego I dnia wiosny.
Przedstawiony zakres działań nie stanowi katalogu zamkniętego i może ulegać zmianom związanym z bieżącą potrzebą dostosowywania oferty do potrzeb lokalnej społeczności.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania zmierzające do zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami dotyczyć będą przede wszystkim prac modernizacyjnych w obrębie dawnej hali sportowej, która pozostaje niedostosowana. Wobec czynionych prac przewiduje się wzmocnienie dostępności dawnej hali poprzez wyposażenie jej w rampy, podjazdy, poręcze i balustrady, a także dostosowanie sanitariatów.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 4 500 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 13 000 000,00 zł Moduł IV: 600 000,00 zł **Łącznie: 23 100 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2030-2032 Moduł II: 2028-2030 Moduł III: 2026-2030 Moduł IV: 2030-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba wspartych obiektów infrastruktury	2 szt.

zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	
Ograniczenie zużycia energii elektrycznej w halach sportowych	Min. –15%/rok
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 23. Opis projektu zintegrowanego nr 4

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
Muzeum Regionalne w nowej odsłonie
Nazwa wnioskodawcy
Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. 17 Stycznia 100 (dz. nr 381)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niewystarczająca oferta liczba i miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc i obiektów, • niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów, • niska estetyka przestrzeni publicznej
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest kompleksowa modernizacja, digitalizacja i rozwój działalności Muzeum Regionalnego w Międzychodzie, prowadzące do ponownego udostępnienia zbiorów zwiedzającym, zwiększenia dostępności oferty edukacyjnej i kulturalnej oraz wzmocnienia lokalnej tożsamości i dziedzictwa historyczno-kulturowego.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja siedziby Muzeum Regionalnego W ramach modułu I przewiduje się kontynuację prac związanych z modernizacją ponad 100-letniej siedziby Muzeum Regionalnego, poprzez podjęte prace remontowe. Prace modernizacyjne trwają już blisko 5 lat, co wiąże się z tymczasowym zamknięciem Muzeum Regionalnego dla odwiedzających. Wciąż do wykonania pozostają zadania związane z: • przygotowaniem pomieszczeń wystawowych, poprzez ich aranżację, odpowiednie oświetlenie i nawilżenie powietrza, • wprowadzenie czytelnego podziału funkcjonalnego i chronicznego dziejowo w zakresie prezentacji zbiorów z wystawy stałej,

- wyposażenie siedziby muzeum w niezbędne pomieszczenia techniczne i socjalne,
- wyposażenie w sprzęt multimedialny i edukacyjny,
- zagospodarowanie najbliższego otoczenia muzeum, w tym wyposażenie w obiekty małej architektury.

Moduł II: Projektowanie i funkcjonalizacja prac Muzeum

W ramach modułu II przewiduje się udostępnienie zbiorów muzealiów z różnych dziedzin zarówno dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i innych międzychodzian, w postaci wyodrębnionych:

a) w budynku dawnego ratusza:
   - holu – gdzie znajdzie się punkt obsługi klienta wraz z szatnią, niewielkim sklepikiem z pamiątkami oraz Punktem Informacji Turystycznej Gminy Międzychód,
   - dwie mniejsze sale wystaw czasowych – prezentujące w różnych ujęciach, również z wykorzystaniem współczesnych technologii dzieje regionu, faunę i florę. Sale powinny być wyposażone w stanowiska komputerowe i miejsca siedzące dla odwiedzających,
   - duża sala wystaw czasowych – prezentująca wystawy tymczasowe w różnym zakresie tematycznym,
   - biuro i pomieszczenia socjalno-magazynowe – przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
   - hol na piętrze – wystawa stała poświęcona wybranym postaciom i zagadnieniom z danej epoki,
   - dawna sala gospodarstwa domowego – prehistoria i epoki wczesnodziejowe,
   - dawna sala włókiennictwa – okres średniowiecza,
   - dawna sala rolnictwa i rybołówstwa – okres nowożytny,
   - dawna sala historyczna – historia współczesna do 1945 r.,
   - dawny salon mieszczański – historia najnowsza, prezentująca powojenny dorobek Międzychodu;
b) w budynku oficyny:
   - parter – zbiory z zakresu życia codziennego i zawodów rzemieślniczych,
   - I piętro – zbiory z zakresu zawodów rzemieślniczych (rybołówstwa, zajęć rolniczych),
   - II piętro – magazyn zbiorów etnograficznych i technicznych, pracownia konserwatorska.

W ramach modułu II niezbędne będzie podjęcie działań inwestycyjnych skupionych wokół przygotowania ekspozycji oraz materiałów edukacyjnych w formie multimedialnej i z wykorzystaniem nowoczesnych metod prezentacji muzealiów, które pozwolą na stworzenie atrakcyjnych form wizualnych.

Moduł III: Rozwój działalności edukacyjnej i badawczej

W ramach modułu III planuje się powrót oraz dalszy rozwój przede wszystkim działalności edukacyjnej Muzeum Regionalnego w Międzychodzie, ale również działalności badawczej. W ramach działalności edukacyjnej przede wszystkim planuje się:

- organizację lekcji muzealnych dla uczniów międzychodzkich szkół podstawowych i średnich,
- organizację otwartych wykładów historycznych,
- organizację zajęć warsztatowych umożliwiających interaktywne zapoznawanie się z historią oraz obiektami reprezentującymi minione epoki.

W zakresie rozwoju funkcji badawczo-naukowej, planuje się skupić przede wszystkim na pracach konserwatorskich prowadzonych wobec zgromadzonych macew, które następnie mogłyby trafić do planowanego lapidarium. Ponadto działalność skupiona będzie wokół bieżącej restauracji eksponatów muzealnych, jak również badań i weryfikacji nowych eksponatów i znalezisk.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac modernizacyjnych dotyczących Muzeum przewiduje się pełne dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Zainstalowane zostaną dźwigi osobowe umożliwiające swobodne przemieszczanie się po całym budynku. Pojawią się również odpowiednie oznakowania, w tym tablice tyflograficzne.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 10 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 2 000 000,00 zł **Łącznie: 17 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2029 Moduł II: 2029-2030 Moduł III: 2030-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	10 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 24. Opis projektu zintegrowanego nr 5

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
Adaptacja brył z duszą
Nazwa wnioskodawcy

Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie
Gmina Międzychód

Potencjalni partnerzy

- organizacje pozarządowe
- jednostki oświatowe
- kluby i zespoły sportowe
- instytucje kultury
- podmioty prywatne

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: plac Kościuszki 10 (dz. nr 410/3), ul. Rynek 11 (dz. nr 328), ul. 17 Stycznia 36 (dz. nr 321)

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- niski poziom integracji mieszkańców,
- niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,
- postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy,
- brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej,
- niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- niedostosowanie przestrzeni do osób z niepełnosprawnościami,
- występowanie aktów wandalizmu,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest przywrócenie do życia i nadanie nowych funkcji społecznych, administracyjnych i kulturalnych zdegradowanym budynkom o wysokiej wartości historyczno-architektonicznej w centrum Międzychodu, poprzez ich kompleksową modernizację oraz rozwój zróżnicowanej i inkluzywnej oferty usług publicznych i kulturalnych dla mieszkańców.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowa modernizacja historycznych budynków użyteczności publicznej w Międzychodzie

W ramach modułu I planowane są działania infrastrukturalne związane z kompleksową modernizacją obiektów wpisanych w świadomość międzychodzian, które uchodzą za lokalne perły architektury, obecnie popadając w ruinę. Za każdym z uwzględnionych budynków kryje się karta z historii miasta, co wpływa na ich wartość nie tylko materialną, ale również kulturową. W tym zakresie planuje się prace związane z modernizacją obiektów: siedziby Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury, Hotelu Pod Białym Orłem oraz Domu Handlowego Wałęsa z uwzględnieniem pełnienia przez nie funkcji społecznych. Prace obejmą w szczególności:

- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji,
- nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych z zachowaniem detali architektonicznych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- adaptację do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez montaż szybów windowych (ewentualnie szybów zewnętrznych).

Moduł II: Adaptacja wyremontowanych budynków na cele społeczne i kulturalne

W ramach modułu II planowane są prace związane z adaptacją i dostosowaniem wskazanych obiektów do pełnienia funkcji społecznych oraz kulturalnych. W tym wypadku dawny Hotel Pod Białym Orłem predysponowany jest do adaptacji na funkcje administracyjne i społeczne, poprzez ulokowanie w nim siedziby głównej Urzędu Miasta i Gminy Międzychód. W ramach działań adaptacyjnych niezbędne będzie wprowadzenie:

- pełnej dostępności budynku, poprzez zastosowanie projektowania uniwersalnego,

- nowego podziału funkcjonalnego pomieszczeń, wraz z wydzieleniem części dla petentów,
- wyposażenia umożlwiającego rozwój e-usług, w tym poprzez zastosowanie inteligentnych systemów zarządzania budynkiem.

Dawny Dom Handlowy Wałęsa miałby zostać przekształcony i zaadaptowany do pełnienia funkcji kulturalnych, w szczególności zaś związanych ze sztukami scenicznymi. W ramach prac adaptacyjnych przewiduje się:

- wydzielenie 3 kameralnych sal ze scenami umożliwiających realizację kameralnych przedstawień teatralnych oraz koncertów,
- wydzielenie pomieszczeń pracy twórczej, w której udostępniona zostanie otwarta przestrzeń artystyczna umożliwiająca twórcom wspólną pracę, rozmowę czy dyskusję,
- wydzielenie zaplecza sanitarno-technicznego.

Siedziba Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury pozostanie przy pełnionej dotychczas funkcji, jednak znacząco zwiększy się jakość oraz stopień wykorzystania przestrzeni i infrastruktury. W ramach prac adaptacyjnych przewiduje się:

- montaż instalacji fotowoltaicznej,
- zagospodarowanie podwórza budynku z uwzględnieniem organizacji imprez plenerowych,
- wyposażenie terenu w system nagłośnienia oraz miejsca zewnętrznej ekspozycji prac plastycznych,
- odnowienie istniejących pomieszczeń w ramach budynku BPiCAK.

Moduł III: Rozwój działalności społecznej i kulturalnej w Międzychodzie

W ramach modułu III przewiduje się rozwój działalności społecznej i kulturalnej. Działania te obejmą przede wszystkim:

- cyfryzację usług administracji publicznej i częściowo kultury, celem poprawy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- rozwój działalności performerskiej wśród młodych mieszkańców,
- rozwój sztuki alternatywnej oraz tzw. off-owej,
- rozwój ogólnodostępnych wydarzeń plenerowych integrujących lokalną społeczność,
- upowszechnianie dostępu do kultury, poprzez prezentację wybranych prac w przestrzeniach otwartych,
- kreowanie powiązań między historyczną zabudową a funkcjami społecznymi jako odnośnika do kreowania tożsamości lokalnej i ochrony dziedzictwa materialnego Międzychodu.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach projektu zintegrowanego nr 5 planowane jest dostosowanie adaptowanych budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Jako obiekty pełniące funkcje administracyjne, społeczne i kulturalne cechować się one będą pełnym dostosowaniem oraz bieżącą implikacją rozwiązań pojawiających się celem wspierania dostępności dla wszystkich użytkowników.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:

Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 35 000 000,00 zł Moduł II: 10 000 000,00 zł Moduł III: 500 000,00 zł **Łącznie: 45 500 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2033 Moduł II: 2034 Moduł III: 2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	3 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	15 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 25. Opis projektu zintegrowanego nr 6

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 6
Place spotkań – Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,

- postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy,
- brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej,
- niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców,
- niska aktywność gospodarcza mieszkańców,
- niedostateczne wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw,
- niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- niewystarczająca liczba elementów infrastruktury sportowej,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów,
- niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom dostępności komunikacyjnej,
- zła jakość powietrza

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja centralnych przestrzeni publicznych Międzychodu – rynku miejskiego, Placu Rolnego oraz Placu Kościuszki – poprzez działania infrastrukturalne i społeczne służące ich ożywieniu, zwiększeniu atrakcyjności funkcjonalnej, integracji społecznej oraz aktywizacji gospodarczej.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Rewitalizacja rynku miejskiego

W ramach modułu I przewidziane są prace związane z rewitalizacją nie tylko płyty rynkowej, ale również całego wrzeciona tworzącego oś życia społecznego średniowiecznego założenia urbanistycznego. W ramach prac infrastrukturalnych przewiduje się:

- utworzenie woonerf'u w ciągu ulic Rynkowej i Jana Kilińskiego, z ograniczonym ruchem samochodowym i pierwszeństwem ruchu pieszego,
- utworzenie skweru zachodniego i wschodniego u zbiegu ulic Rynkowej z 17 Stycznia i Kilińskiego z 17 Stycznia,
- zachowanie ruchu samochodowego w ciągu ulicy 17 Stycznia,
- wymianę nawierzchni ciągów pieszych i jezdnych z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – niwelacją różnic wysokości, likwidacją wysokich krawężników, montażem ścieżek wiodących,
- posadowienie mebli miejskich, z uwzględnieniem założeń kompozycyjnych i osi widokowych,
- posadowienie regału do bookcrossing'u,
- wyposażenie terenu w ławki, kosze na śmieci i stojaki na rowery,
- montaż tablic i płyt nawiązujących do historycznych zabudowań, ważnych wydarzeń i osób związanych z Międzychodem.

Moduł II: Rewitalizacja Placu Kościuszki

W ramach modułu II planowane są prace inwestycyjne w obrębie Placu Kościuszki, który stanowi drugą po rynku miejskim przestrzeń publiczną kształtowaną na przestrzeni wieków przez rytm życia mieszkańców. Jest to przestrzeń szczególna, a koncepcja jej zagospodarowania obejmuje również ulicę Spichrzową i częściowo ulicę Zewnętrzną wzdłuż brzegu Jeziora Miejskiego. W ramach prac inwestycyjnych przewiduje się:

- zmianę organizacji ruchu, poprzez wprowadzenie ścieżek rowerowych,
- wymianę nawierzchni ciągów pieszych i jezdnych,
- przeprowadzenie nowych nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe itp.),
- posadowienie tężni solankowej nad Jeziorem Miejskim.

Moduł III: Rewitalizacja Placu Rolnego

W ramach modułu III planowane są prace inwestycyjne na Placu Rolnym, mające na celu przekształcenie go w tętniącą życiem przestrzeń sportowo-kulturalną. Mieszkańcy zyskają miejsce sprzyjające aktywnemu spędzaniu wolnego czasu oraz wzajemnej integracji.
W ramach prac inwestycyjnych przewiduje się:

- przeprowadzenie nowych nasadzeń zieleni niskiej,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, punkty ładowania urządzeń elektronicznych, itp.),
- wyposażenie terenu w siłownię zewnętrzną,
- utworzenie rowerowego punktu technicznego z wiatą postojową i zestawem narzędzi serwisowych,
- wyznaczenie miejsc parkingowych.

Moduł IV: Rozwój funkcji społecznych w oparciu o główne przestrzenie publiczne

W ramach modułu IV przewiduje się rozwój aktywności społecznej, również nieformalnej w oparciu o przestrzenie publiczne stwarzające warunki do interaktywnych spotkań. W zrewitalizowanych przestrzeniach Placu Kościuszki powstaną dwie ścieżki edukacyjne:

- historyczna – poświęcona najważniejszym wydarzeniom, które miały wpływ na dzisiejszy obraz Międzychodu,
- przyrodnicza – poświęcona ichtiofaunie Jeziora Miejskiego oraz jego wpływowi na życie miasta.

Rynek z kolei, zwłaszcza w obrębie woonerf'u ma służyć nie tylko spotkaniom mieszkańców, ale również stać się przyczynkiem do aktywizacji gospodarczej tego terenu. Uspokojenie ruchu samochodowego, wraz z uatrakcyjnieniem i ożywieniem społecznym obszaru ma wpłynąć na atrakcyjność gospodarczą oraz rozwój przedsiębiorczości na obszarze rynku i w jego najbliższym sąsiedztwie.

Wśród przewidzianych działań społecznych, które planowane są do realizacji w oparciu o zrewitalizowaną infrastrukturę przewiduje się:

- wprowadzenie systemu identyfikacji marketingowej, zbieżnego dla wszystkich przedsiębiorców zgromadzonych wokół rynku oraz w jego najbliższym sąsiedztwie – co pozytywnie wpłynie nie tylko na percepcję i krajobraz miejski, ale również ułatwi komunikację wizualną z potencjalnymi odbiorcami,
- wprowadzenie cyklicznego Festiwalu Kolorów nad Jeziorem Miejskim z uwzględnieniem posadowienia sceny na Placu Kościuszki ze strefą festiwalu do brzegu Jeziora Miejskiego.

Przestrzenie publiczne stanowią ważną oś towarzyszącą mieszkańcom podczas codziennego życia. Ich główną funkcją niemożliwą do realizacji w żadnej innej przestrzeni jest nieco zapomniana zdolność do organizacji zgromadzeń. To w oparciu o przestrzenie rynkowe czy główne place organizowane są uroczystości upamiętniające przełomowe momenty w historii kraju, czy Gminy. Takie funkcje również pozostaną wdrożone w przypadku rynku oraz Placu Kościuszki oraz Placu Rolnego.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach rewitalizacji głównych placów miejskich zostaną zniwelowane wszelkie różnice wysokości, wprowadzone zostaną czytelne podziały funkcji i rozróżnienia ruchu, pojawią się tablice tyflograficzne i plany umożliwiające zapoznanie się z przestrzenią. Pojawią się również ścieżki wiodące dla osób niewidomych.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców

Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 10 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 5 000 000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00 zł **Łącznie: 21 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2026-2029 Moduł III: 2028-2032 Moduł III: 2032-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	10 000 m^2
Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	20 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	20 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 26. Opis projektu zintegrowanego nr 7

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 7
Stara Kaszarnia
Nazwa wnioskodawcy
• Gmina Międzychód • SCALIO sp. z o.o.
Potencjalni partnerzy
Centrum Obsługi Oświaty
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. gen. Sikorskiego 18 (dz. nr 563, obręb Międzychód)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy,

- starzenie się społeczeństwa,
- niski poziom rozwoju gospodarczego,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest rewitalizacja budynku starej kaszarni i jego adaptacja na cele społeczne, poprzez utworzenie żłobka miejskiego oraz realizację działań prorodzinnych, co ma sprzyjać zatrzymaniu młodych mieszkańców w Gminie Międzychód oraz wzmacniać lokalną gospodarkę i spójność społeczną.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowa modernizacja budynku starej kaszarni

Budynek starej kaszarni stanowi przykład infrastruktury użytkowej okresu industrialnego. Dwupoziomowy budynek z poddaszem, zbudowany z czerwonej, nietynkowanej cegły nadaje unikatowego, loftowego charakteru najbliższej okolicy. Obecnie budynek znajduje się w rękach prywatnych, w związku z czym projekt będzie realizowany w formule hybrydowej.

W ramach prac infrastrukturalnych zawartych w module I, planuje się:

- uzupełnienie ubytków wraz z impregnacją i spoinowaniem elewacji,
- wymianę poszycia dachowego, wraz z adaptacją stropu do montażu paneli fotowoltaicznych,
- montaż paneli fotowoltaicznych na dachu budynku,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- podział pomieszczeń wraz z adaptacją części budynku do potrzeb opieki nad dziećmi do 3 roku życia,
- zagospodarowanie najbliższego otoczenia, poprzez wytyczenie i utwardzenie ciągów komunikacyjnych, posadowienie obiektów małej architektury oraz przeprowadzenie nasadzeń roślinności wysokiej i niskiej.

Moduł II: Utworzenie żłobka miejskiego w części budynku starej kaszarni

W ramach modułu II planowane są działania nieinwestycyjne związane z utworzeniem miejsca opieki nad dziećmi dla lat 3. W ramach projektu powstanie ok. 50 nowych miejsc opieki nad dziećmi, co pozwoli na wcześniejszy powrót na rynek pracy młodych rodziców, jednocześnie kreując warunki niezbędne do ich pozostania w Gminie Międzychód.

Realizacja projektu ma się zatem przyczynić zarówno do wzmocnienia sfery gospodarczej, jak również aktywnie przeciwdziałać obserwowanemu odpływowi młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji.

Wśród przewidzianych działań społecznych realizowanych w ramach projektu wskazać można:

- prowadzenie w godzinach wieczornych warsztatów świadomego rodzicielstwa dla osób, które planują potomstwo lub dopiero co zostały rodzicami,
- przeprowadzenie lokalnej kampanii społecznej, adresowanej do osób młodych ukazującej możliwości rozwoju osobistego, rodzinnego i zawodowego w Gminie Międzychód, w tym na obszarze rewitalizacji.

Przedstawione działania mają umożliwić kompleksową odpowiedź na wątpliwości i rozważania młodych osób, co do ich przyszłości w Międzychodzie. Co więcej, żłobek umożliwi również powrót rodziców na rynek pracy, co ma istotne znaczenie w kontekście aktywności gospodarczej.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach przedsięwzięcia prowadzone prace będą skupione na maksymalnym możliwym do uzyskania stopniu dostosowania przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Przede wszystkim część, w której będzie mieścił się żłobek zlokalizowana będzie na parterze budynku, oraz wyposażona w rampę umożliwiającą swobodny dostęp z wózkiem dziecięcym. Poszerzone zostaną również otwory drzwiowe, co przyczyni się do wygody użytkowników.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:

Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości

CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:

Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 5 000 000,00 zł Moduł II: 2 000 000,00 zł **Łącznie: 7 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	7 000 m^2
Liczba wspartych projektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	50 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 27. Opis projektu zintegrowanego nr 8

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 8
Smaki regionu – targowisko miejskie
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• MSK Aqualift Sp. z o.o. • Osoby prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Mostowa (dz. nr 221/6, 221/4, 221/3, 221/5, 226/1)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,

- brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej,
- niski poziom rozwoju gospodarczego,
- niedostateczne wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw,
- niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem głównym projektu jest modernizacja i powiększenie targowiska miejskiego w Międzychodzie w celu wzmocnienia lokalnej gospodarki, zwiększenia dostępności do usług handlowych oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Modernizacja i powiększenie targowiska miejskiego

W ramach modułu I przewidziane są działania związane z powiększeniem targowiska miejskiego o działkę ewidencyjną nr 226/1, co umożliwi sprawność obsługi targowej. W ramach prac przewiduje się:

- oczyszczenie terenu ze wszelkich zanieczyszczeń i pozostałości budowlanych,
- wyrównanie terenu, wraz z montażem odwodnienia liniowego,
- utwardzenie gruntu z wykorzystaniem kostki brukowej z tzw. hydrofugami,
- montaż energooszczędnego oświetlenia terenu,
- wyznaczenie stref rozstawiana stołów targowych,
- wyposażenie terenu w miejsce zbiórki odpadów komunalnych,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery itp.).

Moduł II: Przebudowa hali targowej

W ramach modułu II planowane są działania infrastrukturalne związane z przebudową hali targowej, która w miarę upływu lat stała się całkowicie niefunkcjonalna. Przede wszystkim planowa jest przebudowa umożliwiająca prowadzenie handlu w każdych warunkach pogodowych przez cały rok. W ramach w szczególności planowane jest:

- wzmocnienie efektywności energetycznej, poprzez poprawę termo- i hydroizolacji,
- montaż paneli fotowoltaicznych na dachu budynku,
- remont i funkcjonalizacja wnętrza, poprzez wprowadzenie podziału na boksy sprzedażowe oraz części wspólne dla klientów,
- wymianę posadzek,
- montaż zunifikowanych szyldów nad boksami,
- wprowadzenie podziału na strefy w związku z oferowanym asortymentem.

Moduł III: Wzmocnienie roli handlu i wytwórstwa lokalnego w kształtowaniu gospodarki

W ramach modułu III planowane są działania, które będą miały na celu wzmocnić rolę lokalnych wytwórców, rzemieślników i kupców w kształtowaniu gospodarki Gminy Międzychód. W tym zakresie planowane jest przede wszystkim ulokowanie kupców oferujących całoroczny asortyment w części budynku, natomiast część przysposobiona zostanie wykorzystana do organizacji targów i jarmarków okazjonalnych, będąc również dostępna dla kupców sezonowych.

W ramach przewidzianych działań wskazać można:

- organizację jarmarków okazjonalnych, np. bożonarodzeniowych, wielkanocnych, rolniczych, zielnych itp.,
- organizację cyklicznych targów produktów lokalnych, podczas których oferowane będą jedynie produktu pochodzące z Gminy i jej najbliższej okolicy,
- organizację pokazów rękodzieła wraz z integracyjnymi warsztatami, prowadzonymi we współpracy z lokalnymi wytwórcami.

Przedstawiony zakres działań nie stanowi katalogu zamkniętego, a jedynie zarys tego w jakim stopniu powiększone i zmodernizowane targowisko może być wykorzystywane dla ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Targowisko miejskie jako przestrzeń publiczna łącznie z parterową halą sprzedażową jest w pełni dostępna dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 2 000 000,00 zł Moduł II: 400 000,00 zł Moduł III: 200 000,00 zł **Łącznie: 2 600 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2027 Moduł III: 2028-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	5 300 m^2
Liczba wspartych projektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	25 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 28. Opis projektu zintegrowanego nr 9

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 9
NGO – Nowa Generacja Odpowiedzialnych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy

- organizacje pozarządowe
- jednostki oświatowe
- kluby i zespoły sportowe
- instytucje kultury
- podmioty prywatne

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: Stary Port Międzychód przy rzece Warcie (dz. nr 127/4, dz. nr 127/1, dz. nr 127/2), przystań przy ul. Sokoła (dz. nr 1567/6)
Poza obszarem rewitalizacji: ul. Drukarska 1 (dz. nr 147/3)

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,
- brak możliwości rozwoju organizacji pozarządowych,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów,
- niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Cel przedsięwzięcia

Podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Międzychód poprzez rewitalizację zabytkowej infrastruktury i stworzenie warunków do aktywizacji społecznej oraz integracji organizacji pozarządowych, sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego i wspólnot lokalnych.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowe prace restauratorsko-konserwatorskie w obrębie budynku przy ul. Drukarskiej 1
W ramach modułu I planowane są działania inwestycyjne skupione wokół nadania funkcji społecznych nieużytkowanemu budynkowi mieszczącemu się przy ul. Drukarskiej 1 (dz. nr 147/3 i 147/6) w Międzychodzie. Pustostan znajduje się w złym stanie technicznym, mimo iż jest to budynek zabytkowy. Prace infrastrukturalne obejmą m.in.:

- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji,
- nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych z zachowaniem detali architektonicznych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- adaptację do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez montaż szybu windowego i dźwigu osobowego,
- wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego wraz z salą konferencyjną.

Moduł II: Kompleksowa modernizacja Starego Portu Międzychód przy rzece Warcie oraz przystani przy ul. Sokoła wraz z budynkami zaplecza technicznego i socjalnego
W ramach modułu II planowane są działania skupione wokół Starego Portu Międzychód przy rzece Warcie, będącego aktualną siedzibą Międzychodzkiego Towarzystwa Turystyki i Sportów Wodnych, a także przystani przy ul. Sokoła, która służy jako główna siedziba ratowników wodnych oraz magazyn sprzętu ratowniczego. Ponadto, stanica służy również jako siedziba główna dla organizacji pozarządowych tj. koło Polskiego Związku Wędkarstwa czy koło Związku Harcerstwa Polskiego.
W ramach prac infrastrukturalnych planuje się w szczególności:

- kompleksową modernizację budynków stanicy, poprzez poprawę ich termo- i hydroizolacji,
- montaż paneli fotowoltaicznych,
- remont wnętrz budynków wraz z ich przystosowaniem na potrzeby: magazynowe, techniczne, socjalne,
- adaptację budynku starej hydroforni na potrzeby pełnienia roli magazynu sprzętu ratowniczego.

Moduł III: Utworzenie Domu Stowarzyszeń wraz z integracją działań organizacji pozarządowych
W ramach modułu III planowane są działania społeczne, związane z powołaniem Domu Stowarzyszeń, który ma za zadanie integrować działalność trzeciego sektora, poprzez zacieśnianie współpracy zarówno pomiędzy organizacjami jak i Urzędem Miasta i Gminy w Międzychodzie. W ramach

przewidywanych działań planowane jest:

- wyznaczenie pracownika z ramienia UMiG, który będzie odpowiedzialny za bieżącą współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz zapewnienie wsparcia instytucjonalnego i merytorycznego w zakresie źródeł finansowania,
- ustalenie kalendarza spotkań społecznych odbywających się minimum 1 raz w miesiącu, podczas których będą omawiane bieżące działania podejmowane przez poszczególne organizacje i stowarzyszenia oraz UMiG,
- utworzenie kalendarza wydarzeń niezależnych wraz z jego udostępnieniem na stronach internetowych Domu Stowarzyszeń oraz UMiG, który będzie zawierał wszelkie imprezy i wydarzenia organizowane przez trzeci sektor na terenie Gminy Międzychód.

Przedstawiony katalog działań nie stanowi zamkniętego zbioru i w miarę rozwoju współpracy może ulegać zmianom celem dostosowania podejmowanych działań do bieżących potrzeb mieszkańców oraz przedstawicieli trzeciego sektora. Dom Stowarzyszeń wraz ze stanicą będą pełniły również rolę miejsca spotkań członków poszczególnych organizacji oraz ich pracy. W ramach powołanego Domu Stowarzyszeń będą dostępne pomieszczenia, które będą mogły służyć jako miejsca spotkań roboczych i zaplecze techniczne dla NGO.
Co więcej, Dom Stowarzyszeń pełnić będzie również funkcję centrum aktywizacji gospodarczej mieszkańców. W jego przestrzeni planowane jest organizowanie wydarzeń o charakterze coachingowym, obejmujących m.in. doradztwo zawodowe, zdobywanie wiedzy na temat zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz rozwój kompetencji niezbędnych na rynku pracy. Ponadto obiekt wykorzystywany będzie do organizacji spotkań i grup wsparcia dla osób zmagających się z uzależnieniami. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli możliwość skorzystania z profesjonalnych porad i wsparcia psychologicznego, co przyczyni się do ich lepszej integracji społecznej i poprawy jakości życia.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych budynek przy ul. Drukarskiej zostanie w pełni dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Stanica WOPR zostanie z kolei dostosowana w maksymalnym możliwym stopniu, jednak w zakresie magazynów sprzętów wodnych czy ratunkowych, a także niektórych pomieszczeń technicznych, działania te mogą okazać się niemożliwe do wykonania.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł Moduł II: 500 000,00 zł Moduł III: 300 000,00 zł **Łącznie: 3 800 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2028-2031 Moduł II: 2031-2032 Moduł III: 2031-2032

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	300 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 29. Opis projektu zintegrowanego nr 10

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 10
Rewitalizacja „Domu Sióstr" – Dom Dziecka
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód oraz Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• Zawodowa Rodzina Zastępcza Pani Magdalena Ren • OPS • PCPR
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. gen. Sikorskiego 6 (dz. nr 558/2)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności, • brak poczucia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą, • niewystarczająca liczba elementów infrastruktury sportowej, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Zapewnienie bezpiecznego, funkcjonalnego i przyjaznego środowiska życia i rozwoju dla dzieci potrzebujących opieki zastępczej poprzez kompleksową modernizację budynku Domu Sióstr oraz zagospodarowanie terenu wokół niego, a także aktywizację społeczną i wsparcie wychowanków.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja Domu Sióstr W ramach modułu I przewidziane są działania związane z modernizacją budynku z zachowaniem oryginalnej stylistyki. Prace będą obejmowały m.in.: • rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, • uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, • nałożenie wewnętrznych tynków termochłonnych, • wymianę poszycia dachowego,

- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- adaptację do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez montaż zewnętrznego szybu windowego i dźwigu osobowego na tyłach budynku,
- wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego: wydzielenie pokoi dla dzieci, sanitariatów, kuchni, jadalni, przestrzeni wspólnych,
- przystosowanie wnętrza na potrzeby utworzenia Domu Dziecka,
- wyposażenie pokoi i domu w niezbędne sprzęty i akcesoria.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu wokół Domu Sióstr

W ramach modułu II Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie planuje prace infrastrukturalne związane z zagospodarowaniem terenu wokół domu. Zważając na funkcję, którą obiekt ma pełnić, zagospodarowanie terenu powinno służyć integracji i aktywnemu wypoczynkowi dzieci i młodzieży. W ramach zagospodarowania terenu planuje się:

- przeprowadzenie nasadzeń izolujących wokół ogrodzenia działki,
- posadowienie placu zabaw,
- posadowienie altany rekreacyjnej wraz z murowanym grillem,
- posadowienie boiska wielofunkcyjnego typu golbox,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej, w tym drzewek i krzewów owocowych.

Moduł III: Powołanie Domu Dziecka

W ramach działań społecznych dawny Dom Sióstr będzie służył po przeprowadzonych pracach jako Dom Dziecka, który powołany zostanie przez Starostwo Powiatowe w Międzychodzie. Wychowankowie Domu będą mogli liczyć w nim na dostosowane do swoich potrzeb pokoje, a także funkcjonalne części wspólne. Zagospodarowany ogród będzie służył jako miejsce integracji i aktywności fizycznej. Ponadto w ramach prowadzonych działań, planuje się przeprowadzenie akcji przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu wychowanków Domu Dziecka, czemu przyczynić się mają:

- organizacja Otwartego Festynu Dziecięcego,
- organizacja warsztatów z zakresu treningu umiejętności społecznych dla wychowanków domu dziecka,
- zapewnienie wsparcia psychologicznego dla dzieci odebranych z warunków zagrażających ich bezpieczeństwu i zdrowiu.

W ramach funkcjonowania Domu Dziecka zapewnione zostaną wszelkie normy wymagane przepisami odrębnymi, w szczególności ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Międzychodzie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie przewiduje dostosowanie części parterowej Domu Dziecka oraz ogrodu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki takiemu rozwiązaniu również dzieci z niepełnosprawnościami będą mogły korzystać ze wszystkich przestrzeni wspólnych i integrować się z rówieśnikami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz

edukacyjnych **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 2 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 300 000,00 zł **Łącznie: 3 300 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2027 Moduł III: 2028-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	14 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 30. Opis projektu zintegrowanego nr 11

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 11 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• Gmina Międzychód • OPS, ŚDS, DPS • organizacje pozarządowe • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Dworcowa 18 (dz. nr 1057/1, 1667, 1666)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • starzenie się społeczeństwa,

- niedostateczny poziom rozwoju usług społecznych dedykowanych seniorom,
- brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności,
- niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Cel przedsięwzięcia

Zwiększenie jakości życia i poprawa samodzielności osób starszych poprzez utworzenie dostępnego i funkcjonalnego Dziennego Domu Pobytu, oferującego wsparcie rehabilitacyjne, społeczne oraz możliwość aktywizacji w warunkach sprzyjających integracji i rozwojowi.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Adaptacja budynku przy ul. Dworcowej 18 do pełnienia funkcji Dziennego Domu Pobytu

W ramach modułu I przewidziane są prace remontowo-adaptacyjne, skupione głównie wokół przystosowania parteru budynku do pełnienia potrzeb Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych. W związku z tym prace będą obejmować m.in.:

- zakup windy schodowej wraz z montażem poręczy i balustrad, a także niwelacją istniejących progów poprzez pochylnie i rampy,
- poszerzenie wejść do pomieszczeń oraz przystosowanie sanitariatów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami,
- wydzielenie sali rehabilitacyjnej wraz z wyposażeniem w niezbędny sprzęt do ćwiczeń,
- wydzielenie aktywności wspólnych z wyposażeniem w gry planszowe, drobne urządzenia do ćwiczeń manualnych, telewizor i radio,
- montaż zewnętrznego szybu windowego wraz z dźwigiem osobowym,
- przekształcenie i adaptacja powierzchni piwnicznych do pełnienia funkcji, w tym wydzielenie części kuchennej, socjalnej, gospodarczej oraz magazynowej,
- przekształcenie i adaptacja piętra budynku na cele noclegowe.

W ramach inwestycji przeprowadzone zostaną kompleksowe prace remontowo-adaptacyjne, dzięki którym przestrzeń obiektu stanie się bardziej dostępna i funkcjonalna. Parter budynku zostanie przystosowany do potrzeb Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych. Równocześnie wykonane zostaną prace remontowe i adaptacyjne w pomieszczeniach piwnicznych oraz na pierwszym piętrze. W piwnicy powstanie przestrzeń obejmująca pomieszczenia kuchenne, socjalne, gospodarcze i magazynowe. Natomiast pomieszczenia na pierwszym piętrze zostaną zaadaptowane na cele noclegowe. W razie potrzeby będą one wykorzystywane głównie przez członków rodzin seniorów korzystających z Dziennego Domu Pobytu. Nie wyklucza się również, że w przypadku innych potrzeb i działań prowadzonych przez gminę, przestrzeń noclegowa zostanie udostępniona na inne cele.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu wokół budynku

W ramach modułu II przewidziane są prace infrastrukturalne obejmujące zagospodarowanie terenu wokół budynku o powierzchni ok. 2000 m^2. W ramach urządzenia terenu, planowane są następujące prace:

- utworzenie ogródka warzywnego, który byłby uprawiany przez osoby starsze,
- utworzenie rabat kwiatowych, umożliwiających prowadzenie niewielkich prac ogrodniczych osobom starszym,
- wytyczenie i utwardzenie ciągów pieszych, dostępnych dla osób poruszających się z pomocą wózka,
- posadowienie altany biesiadnej umożliwiającej integrację na świeżym powietrzu,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci).

W ramach zagospodarowania terenu zewnętrznego najważniejszym aspektem pozostaje zapewnienie dostępności wszelkich obiektów dla osób o ograniczonej mobilności. Projektowanie musi się cechować uniwersalnością podejścia oraz dostosowaniem do użytkowników.

Moduł III: Uruchomienie Dziennego Domu Pobytu

W ramach utworzonego Dziennego Domu Pobytu planowany jest szereg aktywności przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, które dotyka osoby w wieku senioralnym. W ramach oferty usług społecznych planowane są m.in.:

- zajęcia rehabilitacyjne prowadzone pod okiem fizjoterapeuty w sali rehabilitacyjnej,
- warsztaty z ogrodnictwa prowadzone w oparciu o ogródek warzywny i utworzone rabaty kwiatowe,
- warsztaty z zakresu przetwórstwa warzyw, ziół i kompozycji naparów prowadzone w oparciu o zaplecze kuchenne,
- animacja czasu wolnego poprzez organizację zajęć tematycznych i rozrywek grupowych (np. popołudnie z grami planszowymi),
- pokazy kina niemego, otwarte również dla osób młodych.

Przedstawiony zakres działań nie stanowi katalogu zamkniętego, a oferta Dziennego Domu Pobytu będzie na bieżąco dostosowywana do potrzeb uczestników i podopiecznych, aby w maksymalnym stopniu odpowiadać ich bieżącym potrzebom.

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Międzychodzie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt przewiduje pełne dostosowanie zarówno budynku jak i jego najbliższego otoczenia do potrzeb osób o ograniczonej mobilności, z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne oraz dodatkowe wyposażenie, które ułatwi przemieszczanie się osób starszych po placówce.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 300 000,00 zł	Moduł I: 2027-2028 Moduł II: 2029 Moduł III: 2028-2035

Łącznie: 4 300 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	2 000 m^2
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 31. Opis projektu zintegrowanego nr 12

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 12
Zielony szlak Międzychodu
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: Park Tietza , teren wokół 3 jezior: Sołtyskiego, Kuchennego i Miejskiego
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • problem spożywania alkoholu w obrębie ogólnodostępnych terenów zielonych, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów, • niski poziom dostępności komunikacyjnej, • zła jakość powietrza
Cel przedsięwzięcia

Zwiększenie dostępności, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni rekreacyjno-przyrodniczej wokół trzech jezior w Międzychodzie poprzez utworzenie zintegrowanego, bezpiecznego i ekologicznego szlaku pieszo-rowerowego, rewaloryzację Parku Tietza oraz aktywizację mieszkańców poprzez edukację i wydarzenia rekreacyjne.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Wytyczenie ścieżki pieszej i rowerowej w ciągu 3 jezior

W ramach modułu I planowane są działania skupione na połączeniu funkcjonalnym i przestrzennym obszaru 3 jezior położonych w Międzychodzie. Obecnie, mimo bliskości akwenów, nie ma możliwości spacerowania czy rekreacji wokół nich, co niweluje ich pozytywne oddziaływanie na integracje społeczną. Niewątpliwie jednak istnieje ku temu duży potencjał. Wśród planowanych działań wskazać należy:

- wytyczenie nowego szlaku pieszego oraz rowerowego wzdłuż wschodnich brzegów jezior.
- utwardzenie ścieżki pieszej z wykorzystaniem kruszywa naturalnego przepuszczającego wodę,
- utwardzenie ścieżki rowerowej z wykorzystaniem materiałów bitumicznych,
- wyposażenie ścieżki w elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, ławostoły),
- wyposażenie ścieżki w oświetlenie solarne,
- posadowienie tablic informacyjnych, odnoszących się do walorów przyrodniczych i ekologicznych jezior, wraz ze stworzeniem gry miejskiej dedykowanej najmłodszym odbiorcom.

Moduł II: Rewaloryzacja Parku Tietza

W ramach modułu II planowane są prace związane z rewaloryzacją Parku Tietza, który zlokalizowany jest na północno-zachodnim brzegu Jeziora Miejskiego. W ramach prac przewiduje się:

- pielęgnację istniejącego drzewostanu,
- ponowne wytyczenie i renowację ścieżek pieszych,
- utwardzenie ścieżek pieszych przepuszczalnym kruszywem naturalnym,
- uzupełnienie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej, w tym bylin i krzewów,
- modernizację istniejącego placu zabaw,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery),
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- montaż monitoringu wizyjnego.

Moduł III: Edukacja krajoznawczo-przyrodnicza wzdłuż zielonego szlaku

W ramach modułu III planowane są działania związane z integracją mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez edukację krajoznawczą i przyrodniczą z wykorzystaniem utworzonego zielonego szlaku Międzychodu. Jeziorność miasta Międzychód stanowi jego unikalny walor, który winien być osią aktywności i rekreacji mieszkańców. W ramach planowanych działań wskazać należy:

- utworzenie gry miejskiej wzdłuż powstałego szlaku dedykowanej dzieciom,
- organizację spacerów przyrodniczych, podczas których wraz z przyrodnikiem będzie można poznać ciekawostki dotyczące fauny i flory towarzyszącej jeziorom,
- organizację biegów krótkodystansowych „Trójka dla zdrowia" na utworzonym szlaku.

Poza wydarzeniami zorganizowanymi, należy zaznaczyć, że szlak będzie stanowił również miejsce rekreacji i aktywnego wypoczynku dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w formach niezorganizowanych. Ponadto istotne są również jego walory komunikacyjne, bowiem dzięki ścieżce rowerowej, stworzona zostanie alternatywna trasa dotarcia do centrum z południowej części miasta, promując tym samym transport nieemisyjny.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania rewitalizacyjne przewidują utworzenie ścieżki rowerowej z nawierzchni gładkiej, co umożliwi również swobodne przemierzanie szlaku osobom korzystającym z wózków. W obrębie parku Tietza ścieżki zostaną wysypane kruszywem naturalnym, co może wpływać na komfort przemieszczania się osób na wózkach, niemniej przestrzeń pozostanie dostępna a szerokość ścieżek dostosowana do szczególnych potrzeb.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:

Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców

Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 10 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 150 000,00 zł **Łącznie: 11 150 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2030-2035 Moduł II: 2026-2030 Moduł III: 2033-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	4 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	25 000 m^2
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	4 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 32. Opis projektu zintegrowanego nr 13

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 13
Rozwój mieszkalnictwa komunalnego
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, MSK Aqualift Sp. z o.o.
Potencjalni partnerzy
• podmioty prywatne

Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Marszałka Piłsudskiego 53 (dz. nr 1018) Poza obszarem rewitalizacji: ul. B. Chrobrego 1 (dz. nr 115), ul. Wały Jana Kazimierza (dz. nr 205/22, dz. nr 205/17)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności lokalnej, • występowanie problemu ubóstwa, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • starzenie się społeczeństwa, • niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Poprawa warunków mieszkaniowych w Gminie Międzychód poprzez kompleksową modernizację zabytkowych budynków mieszkalnych oraz rozwój zasobu mieszkań komunalnych, przy jednoczesnym wzmacnianiu integracji społecznej nowych mieszkańców.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja budynków przy ul. Bolesława Chrobrego 1 i Marszałka Piłsudskiego 53 W ramach prac podejmowanych w module I planuje się przeprowadzenia prac remontowo-konserwatorskich zmierzających do zachowania zabytkowej zabudowy, poprzez przywrócenie jej pierwotnej funkcji mieszkaniowej. Powstałe lokale mieszkaniowe wejdą do zasobu Gminy, wpływając na skrócenie czasu oczekiwania na przydział mieszkania komunalnego, który obecnie wynosi ok. 3 lata. Działanie finansowane będzie ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o. Wśród prac infrastrukturalnych planuje się m.in.: • rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, • poprawę hydro- i termoizolacji budynków, • wymianę poszycia dachowego, • wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, • wymianę obróbek blacharskich, • remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem, • wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego, wraz z wydzieleniem pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych, • zagospodarowanie działek przynależnych do nieruchomości wraz z nasadzeniem zieleni, wyznaczeniem miejsc do zbiórki odpadów komunalnych oraz posadowieniem obiektów małej architektury – ławek, koszy na śmieci oraz stojaków rowerowych. **Moduł II: Rozwój budownictwa komunalnego przy ul. Wały Jana Kazimierza** W ramach modułu II planowana jest budowa wielorodzinnego budynku komunalnego na działkach o numerach ewidencyjnych dz. nr 205/22 oraz dz. nr 205/17 poza obszarem rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać: • oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę, • budowa budynku komunalnego, • montaż dźwigów osobowych, • montaż ekologicznego źródła ogrzewania, • montaż paneli fotowoltaicznych zapewniając energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości, • wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości, • wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych, • montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku, • przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

Działanie finansowane będzie ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o. po uprzednim nabyciu prawa własności do dz. nr 205/17.

Moduł III: Rozwój mieszkalnictwa komunalnego

W ramach modułu III planowane są działania związane z rozwojem mieszkalnictwa komunalnego i skróceniem czasu oczekiwania na przydzielenie lokalu. Mieszkaniowy zasób Gminy stanowi nie tylko jej majątek, ale służy również zabezpieczeniu podstawowego interesu mieszkańców, jakim jest miejsce do zamieszkania. W ramach modułu II, poza przydzieleniem nowych lokali komunalnych planuje się integrację mieszkańców, z wykorzystaniem podwórek, które będą urządzane przy współudziale nowych lokatorów. Działanie realizowane będzie z budżetu Gminy Międzychód. Planuje się przede wszystkim:

- organizację wspólnego sadzenia roślin i kwiatów na podwórkach przy współudziale profesjonalnego ogrodnika,
- organizację wspólnej aranżacji terenu podwórek, w tym wskazania miejsc lokalizacji mebli miejskich, innych potrzeb i pomysłów.

Prowadzone działania z zakresu planowania partycypacyjnego mają służyć przede wszystkim zwiększeniu stopnia identyfikacji mieszkańców z ich nowym miejscem zamieszkania. Współudział w pracach modernizacyjnych pozwoli zbudować odpowiedzialność za przestrzenie wspólne oraz troskę o ich jakość i wieloletnie wykorzystanie dla dobra ogółu.

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej wraz z Gminą Międzychód oraz spółką MSK Aqualift sp. z o.o.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych oba budynki zostaną dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w maksymalnym możliwym stopniu. Ze względu na zabytkowy charakter zabudowy może się okazać, iż nie wszystkie części budynku będą się cechowały pełną dostępnością.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 6 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 100 000,00 zł **Łącznie: 11 100 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2029-2033 Moduł II: 2027-2030 Moduł III: 2030-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba zabytków nieruchomych objętych wparciem	2 szt.
Liczba utworzonych lokali mieszkaniowych	36 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 33. Opis projektu zintegrowanego nr 14

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 14
Utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, MSK Aqualift sp. z o.o.
Potencjalni partnerzy
• OPS, ŚDS, DPS • organizacje pozarządowe • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. 3 Maja 5 (dz. nr 367/3), ul. Dworcowa 5 (dz. nr 1019)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • starzenie się społeczeństwa, • niewystarczający poziom usług skierowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami, • brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Zwiększenie dostępności i jakości mieszkań wspomaganych i treningowych w Międzychodzie poprzez kompleksową modernizację zabytkowych budynków oraz rozwój systemu wsparcia społecznego dla osób wymagających pomocy w samodzielnym funkcjonowaniu.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja budynków przy ul. 3 Maja 5 i Dworcowej 5 W ramach prac podejmowanych w module I planuje się przeprowadzenie prac remontowo-konserwatorskich zmierzających do zachowania zabytkowej zabudowy, znajdującej się w złym stanie technicznym. Lokale mieszkaniowe zostaną zaadaptowane na potrzeby utworzenia mieszkań wspomaganych i treningowych. Wśród prac infrastrukturalnych planuje się m.in.: • rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, • poprawę hydro- i termoizolacji budynków, • wymianę poszycia dachowego, • wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, • wymianę obróbek blacharskich,

- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego, wraz z wydzieleniem pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych,
- przystosowanie mieszkań do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami,
- wyposażenie lokali w niezbędne sprzęty gospodarstwa domowego,
- zagospodarowanie działek przynależnych do nieruchomości wraz z nasadzeniem zieleni, wyznaczeniem miejsc do zbiórki odpadów komunalnych oraz posadowieniem obiektów małej architektury – ławek, koszy na śmieci oraz stojaków rowerowych.

Działka przy ul. 3 Maja 5 (dz. nr 367/3) stanowi współwłasność MSK Aqualiftsp. z o.o. i osób prywatnych, a działka przy ul. Dworcowej 5 (dz. nr 1019) stanowi własność Gminy Międzychód, w związku z czym projekt będzie realizowany w formule hybrydowej. Projekt realizowany ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o.

Moduł II: Wsparcie integracji społecznej, poprzez działania pomocowe

W ramach modułu II planowane są działania związane z rozwojem systemu wsparcia dla osób korzystających z lokali wspomaganych i treningowych, poprzez zapewnienie im wsparcia wykwalifikowanej kadry:

- psychologicznej i psychoterapeutycznej,
- z zakresu doradztwa zawodowego,
- poradnictwa prawnego i finansowego,
- treningu przysposobienia do samodzielnego funkcjonowania,
- opiekuńczo-rehabilitacyjnej.

Lokale treningowe służyć będą osobom, które ze względu na swoją sytuację życiową wymagają wsparcia w dążeniu do samodzielności i rozwoju podstawowych umiejętności niezbędnych do życia w społeczeństwie i prowadzenia gospodarstwa domowego. Mieszkania wspomagane dedykowane są z kolei osobom, które ze względu na wiek lub swój stan zdrowotny nie są w pełni samodzielne i potrzebują pomocy w zakresie wykonywania niektórych czynności towarzyszących życiu codziennemu. Dzięki rozwojowi różnych form mieszkalnictwa komunalnego oraz zapewnieniu wykwalifikowanego personelu, na obszarze rewitalizacji możliwe będzie prowadzenie aktywnego włączenia społecznego oraz przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych, niesamodzielnych czy z niepełnosprawnościami.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych oba budynki zostaną dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w maksymalnym możliwym stopniu. Ze względu na planowane utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych, jest to jeden z podstawowych warunków powodzenia całego przedsięwzięcia.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5 000 000,00 zł Moduł II: 100 000,00 zł **Łącznie: 5 100 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2029-3032 Moduł II: 2029-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba zabytków nieruchomych objętych wparciem	2 szt.
Liczba utworzonych lokali mieszkaniowych	5 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 34. Opis projektu zintegrowanego nr 15

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 15
Bezpieczeństwo priorytetem!
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, Komenda Powiatowa Policji w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: dz. nr 126/6, część dz. nr 1566/2, dz. nr 129/1, dz. nr 131/1, dz. nr 130, dz. nr 127/2, dz. nr 126/11, Poza obszarem rewitalizacji Międzychód 2: część dz. nr 1566/4
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak możliwości rozwoju organizacji pozarządowych, • przestępczość, w tym akty wandalizmu, • powszechny problem alkoholizmu, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców poprzez utworzenie nowoczesnej, lokalnej bazy służb porządkowych i ratowniczych, która będzie pełniła kluczową rolę w zakresie reagowania kryzysowego, ochrony ludności oraz zapewnienia porządku publicznego.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Utworzenie nowej siedziby Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie W ramach modułu I planowana jest budowa budynku na dz. nr 126/6, 126/11, część dz. nr 1566/2, część dz. nr 1566/4. Budynek przeznaczony zostanie na siedzibę Komendy Powiatowej Policji w

Międzychodzie. Działanie finansowane będzie ze środków Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie. W ramach przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowę budynku,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania oraz paneli fotowoltaicznych,
- kompleksowe wyposażenie wnętrza budynku w niezbędne elementy wyposażenia,
- zagospodarowanie terenu wokół budynku, w tym wyznaczenie miejsc parkingowych oraz elementy małej architektury (ławki i kosze na śmieci oraz stojaki rowerowe),
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

Moduł II: Utworzenie nowej siedziby OSP Międzychód

W ramach modułu II planowane jest utworzenie nowej siedziby jednostki OSP Międzychód. Działanie finansowane będzie z budżetu Gminy Międzychód. Planowane działania infrastrukturalne obejmują następujące prace:

- przebudowa budynku zlokalizowanego na działce nr 129/1 wraz z jego rozbudową na działkę nr 131/1,
- wymianę poszycia dachowego wraz z przystosowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- kompleksową modernizację wnętrza budynku wraz z zagospodarowaniem pomieszczeń pod nowe użytkowanie,
- kompleksowe wyposażenie budynku w niezbędne elementy wyposażenia,
- zagospodarowanie terenu na dz. nr 130 i 127/2 w zakresie infrastruktury niezbędnej dla działalności jednostki OSP.

W ramach planowanych działań powstanie nowoczesna baza służb porządkowych i ratowniczych, która znacząco poprawi poziom bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Międzychód. Nowa Komenda Powiatowa Policji umożliwi zwiększenie liczby etatów z 78 do 100–120, a także zostanie wyposażona w schron, strzelnicę, izbę wytrzeźwień oraz centrum miejskiego monitoringu. Równolegle powstanie nowa siedziba jednostki OSP, która wzmocni gotowość operacyjną podczas prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych związanych z Obroną Cywilną i Ochroną ludności, stanowić będzie zaplecze techniczne dla nowych pojazdów pożarniczych, zapewni miejsce doraźnego schronienia (MDS).

Oba obiekty będą pełnić funkcję wspólnej bazy ratowniczo-porządkowej, wspierającej działania w zakresie bezpieczeństwa i obronności, z zapewnieniem schronów dla ludności cywilnej. Uzupełnieniem inwestycji będą cykliczne spotkania edukacyjne i warsztaty dla mieszkańców, poświęcone tematyce bezpieczeństwa publicznego, zagrożeń kryzysowych, cyberbezpieczeństwa oraz przeciwdziałania uzależnieniom. Dzięki temu projekt nie tylko poprawi infrastrukturę bezpieczeństwa, ale również podniesie świadomość i odporność społeczną mieszkańców.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja wszystkich modułów projektu zintegrowanego zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem zasad dostępności – zarówno w zakresie działań inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych. W ramach projektu wdrażane będą rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej, takie jak odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni umożliwiające swobodne korzystanie z niej wszystkim mieszkańcom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, seniorom czy osobom z niepełnosprawnościami. Dodatkowo zapewniona zostanie dostępność cyfrowa i informacyjno-komunikacyjna poprzez zastosowanie narzędzi umożliwiających udział w działaniach projektu osobom o zróżnicowanych kompetencjach, możliwościach percepcyjnych oraz z niepełnosprawnościami ruchowymi, wzrokowymi i intelektualnymi.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań

CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa	
Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I:70 000 000,00 zł Moduł II: 10 000 000,00 zł **Łącznie: 80 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2026-2030
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba nowoutworzonych budynków	1 szt.
Liczba budynków poddanych rozbudowie	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba uczestników spotkań edukacyjnych organizowanych w oparciu o nową infrastrukturę	100 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 35. Opis projektu zintegrowanego nr 16

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 16
Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Tuczępy: dz. nr 129/1, 130, 131/13, 131/10
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• starzenie się społeczeństwa, • duża liczba osób ze szczególnymi potrzebami, • niedostateczny poziom rozwoju usług dedykowanych osobom ze szczególnymi potrzebami, • niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez utworzenie nowoczesnego i w pełni dostępnego Centrum Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami. Placówka zapewni kompleksową opiekę rehabilitacyjną – od poradni lekarskiej, przez gabinety zabiegowe i rehabilitację ambulatoryjną,

po rehabilitację ogólnoustrojową w trybie dziennym i stacjonarnym. Dzięki temu osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby niesamodzielne zyskają realne wsparcie w procesie leczenia, odzyskiwania sprawności i zwiększania samodzielności. Warto przy tym podkreślić, ze szeroka działalność placówki pozwoli również na poprawę jakości życia mieszkańców z pozostałych regionów Wielkopolskiego i Lubuskiego, którzy również będą mieli możliwość korzystania z jej usług.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami

W ramach modułu I planowana jest budowa Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowa dwóch budynków,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych,
- kompleksowe wyposażenie obiektu w niezbędne elementy wyposażenia, w tym w sprzęt rehabilitacyjny,
- utworzenie węzłów sanitarnych,
- utworzenie zaplecza kuchennego,
- utworzenie basenu wewnętrznego.

W ramach planowanej inwestycji powstanie kompleks dwóch nowoczesnych budynków, tworzących Centrum Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami. Pierwszy z obiektów będzie budynkiem trzykondygnacyjnym, w którym znajdzie się 40 komfortowych pokoi z węzłami sanitarnymi, przeznaczonych dla uczestników turnusów rehabilitacyjnych. Dodatkowo, zaprojektowano kuchnię z pełnym zapleczem oraz stołówkę, co umożliwi zapewnienie kompleksowej opieki pobytowej. Budynek wyposażony zostanie również w dwie windy, zapewniające pełną dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Z kolei drugi budynek, zaprojektowany jako dwukondygnacyjny, będzie pełnił funkcję medyczno-terapeutyczną. Znajdzie się w nim 20 specjalistycznych gabinetów (m.in. rehabilitacyjnych i zabiegowych), poradnia lekarska, a także wewnętrzny basen rehabilitacyjny, który umożliwi prowadzenie zajęć terapeutycznych z zakresu hydroterapii.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu wokół Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami

W ramach modułu II planowane jest kompleksowe zagospodarowanie terenu wokół Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod zagospodarowanie,
- utworzenie interaktywnego placu zabaw dla dzieci,
- utworzenie siłowni zewnętrznej dostosowanej dla osób z niepełnosprawnościami,
- utworzenie miejsca grillowego wraz wiatą,
- montaż elementów małej infrastruktury, w tym m.in. ławek, koszy na śmieci itp.,
- utworzenie stajni dla koni,
- utworzenie budynku garażowego,
- utworzenie budynki gospodarczego,
- wytyczenie ciągów pieszych,
- montaż kamer monitoringu,
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

Przestrzeń wokół Centrum zostanie zaaranżowana w sposób funkcjonalny i kompleksowy, tak aby pełniła nie tylko funkcję rekreacyjną i wypoczynkową, ale również wspierała procesy terapeutyczne i rehabilitacyjne. Planowane elementy, takie jak interaktywny plac zabaw, siłownia zewnętrzna dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, stajnia dla koni (z możliwością prowadzenia hipoterapii), a także zieleń i infrastruktura towarzysząca, będą stanowiły integralną część oferty Centrum. Projektowane otoczenie przyczyni się do poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego użytkowników, wspierając ich w procesie powrotu do samodzielności oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja wszystkich modułów projektu zintegrowanego będzie prowadzona z uwzględnieniem zasad dostępności – zarówno w zakresie działań inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych. W ramach projektu planuje się wdrożenie rozwiązań z zakresu dostępności architektonicznej, w tym odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni, które umożliwi swobodne korzystanie z niej wszystkim mieszkańcom – w szczególności osobom ze szczególnymi potrzebami, seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami. Dodatkowo przewidziano zapewnienie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej poprzez wykorzystanie narzędzi umożliwiających udział w działaniach projektu osobom o zróżnicowanych kompetencjach, możliwościach percepcyjnych oraz z niepełnosprawnościami ruchowymi, wzrokowymi i intelektualnymi.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 1:Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 37 000 000,00 zł Moduł II: 3 000 000,00 zł **Łącznie: 40 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2031 Moduł II: 2027-2031
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Liczba nowoutworzonych budynków	5 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	138 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	200 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 36. Opis projektu zintegrowanego nr 17

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 17 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
Centrum Obsługi Pasażera – Dworzec Letnisko i Dworzec Główny
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: dz. nr 616/3, 1167/1
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności, • występowanie problemu ubóstwa, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niski poziom dostępności komunikacyjnej, • zła jakość powietrza, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego zabytkowych obiektów – Dworca Letnisko oraz Dworca Głównego z przylegającym do niego magazynem w celu ich adaptacji na nowoczesne centra obsługi pasażerów. Realizacja inwestycji zwiększy dostępność transportu publicznego, przyczyni się do poprawy jakości powietrza oraz umożliwi nadanie obiektom dodatkowych funkcji, w tym kulturalnych, administracyjno-usługowych oraz społecznych. Realizacja zadania jest konsekwencją programu „Kolej Plus" w ramach reaktywacji linii kolejowej nr 363 (Międzychód –Skwierzyna) oraz 368 (Międzychód – Szamotuły).
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Poprawa stanu technicznego oraz adaptacja Dworca Głównego wraz z przestrzenią magazynową W ramach modułu I planowana jest modernizacja zabytkowego Dworca Głównego w Międzychodzie, mająca na celu przywrócenie mu funkcji transportowej oraz nadanie nowych funkcji użytkowych. Prace obejmą również przebudowę przylegającego magazynu, co pozwoli na zwiększenie jego funkcjonalności. W związku z tym prace będą obejmować m.in.: • przeprowadzenie prac konserwatorskich, które zabezpieczą budynek przed dalszym niszczeniem, • rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, • uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, • piaskowanie cegły i impregnacja z zachowaniem detali architektonicznych, • wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego, • wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, • wymianę obróbek blacharskich, • remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem, • kompleksowy remont i wyposażenie wnętrz, w tym dostosowanie ich pod względem dostępności, • modernizację przylegającego do budynku magazynu – rampy, • montaż energooszczędnego oświetlenia obiektu i terenu,

- utwardzenie terenu zewnętrznego,
- montaż kamer monitoringu.

W ramach adaptacji budynku Dworca Głównego planuje się m.in.:

- przeniesienie planowanego do utworzenia CIS (przekształcenie z KIS) z obecnej siedziby Hali Widowiskowo-Sportowej przy ul. Dworcowej 22,
- przeznaczenie zmodernizowanego magazynu na cele funkcjonowania CIS,
- utworzenie strefy gastronomicznej,
- utworzenie nowoczesnej i multimedialnej poczekalni dla pasażerów,
- utworzenie przechowywalni bagażu,
- utworzenie węzła sanitarnego,
- utworzenie przestrzeni administracyjno-szkoleniowej,
- utworzenie strefy kulturalno-rozrywkowej.

Planowana rewitalizacja zabytkowego Dworca Głównego oraz przylegającego magazynu zakłada kompleksowe dostosowanie tych obiektów do pełnienia nowoczesnych funkcji użytkowych – zarówno transportowych, administracyjno-usługowych, kulturalnych, jak i społecznych. Na terenie dworca przewiduje się funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej (CIS), nowoczesnej multimedialnej poczekalni dla pasażerów, przechowalni bagażu, węzła sanitarnego, a także strefy gastronomicznej, przestrzeni administracyjno-szkoleniowej oraz strefy kulturalno-rozrywkowej. Z kolei zmodernizowany magazyn będzie pełnił funkcję zaplecza technicznego dla CIS, umożliwiając przechowywanie sprzętu oraz organizację działań wspierających funkcjonowanie jednostki.
Realizacja inwestycji stworzy nową, wielofunkcyjną przestrzeń służącą zarówno mieszkańcom, jak i użytkownikom transportu publicznego. Ma to szczególne znaczenie w kontekście obecnego braku funkcjonującej sieci transportu zbiorowego na tym obszarze, którego przywrócenie i rozwój w ramach programu „Kolej Plus" (reaktywacja linii kolejowej nr 363 relacji Międzychód –Skwierzyna oraz linii kolejowej nr 368 relacji Międzychód – Szamotuły) może zostać wsparte właśnie poprzez poprawę infrastruktury dworcowej.

Moduł II: Kompleksowa modernizacja Dworca Letnisko w Międzychodzie

W ramach modułu II planowane są działania infrastrukturalne związane z kompleksową modernizacją zabytkowego Dworca Letnisko, mająca na celu przywrócenie mu funkcji transportowej. W związku z tym prace będą obejmować m.in.:

- przeprowadzenie prac konserwatorskich, które zabezpieczą budynek przed dalszym niszczeniem,
- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji,
- piaskowanie cegły i impregnacja z zachowaniem detali architektonicznych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- kompleksowy remont i wyposażenie wnętrz, w tym dostosowanie ich pod względem dostępności,
- montaż energooszczędnego oświetlenia obiektu i terenu,
- montaż kamer monitoringu.

W ramach modernizacja budynku Dworca Letnisko przewiduje się:

- utworzenie strefy gastronomicznej,
- utworzenie nowoczesnej i multimedialnej poczekalni dla pasażerów,
- utworzenie przechowywalni bagażu,
- utworzenie węzła sanitarnego.

Realizacja inwestycji pozwoli na stworzenie nowoczesnej i funkcjonalnej przestrzeni dworcowej, obejmującej m.in. strefę gastronomiczną, multimedialną poczekalnię, przechowalnię bagażu oraz węzeł sanitarny. Ma to szczególne znaczenie w kontekście obecnego braku funkcjonującej sieci transportu zbiorowego na tym obszarze, którego przywrócenie i rozwój w ramach programu „Kolej Plus"

(reaktywacja linii kolejowej nr 363 relacji Międzychód –Skwierzyna oraz linii kolejowej nr 368 relacji Międzychód – Szamotuły) może zostać wsparte właśnie poprzez poprawę infrastruktury dworcowej.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
W ramach projektu zintegrowanego nr 17 planowane jest dostosowanie modernizowanych budynków dworcowych i magazynu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz o szczególnych potrzebach. Obiekty pełniące funkcje transportowe, społeczne i kulturalne będą wyposażone w rozwiązania zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego, zapewniające pełną dostępność dla wszystkich użytkowników.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 1:Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL2:Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań CEL 3:Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 6 000 000,00 zł Moduł II: 4 500 000,00 zł **Łącznie: 10 500 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2031 Moduł II: 2026-2031
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

6.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 37. Opis projektu uzupełniającego nr 1

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 1
Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej
Podmiot realizujący
Przedszkole nr 1 im. Miłośników Przyrody w Międzychodzie Przedszkole nr 4 im. Kubusia Puchatka w Międzychodzie Żłobek Miejski w Międzychodzie Gmina Międzychód
Lokalizacja
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Strzelecka 10 (dz. nr 894), ul. I. Daszyńskiego 21 (dz. nr 968/2), ul. Marszałka Piłsudskiego 2 (dz. 662)
Charakterystyka przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1 zakłada dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz szczególnymi potrzebami budynków, w których realizowane są usługi opiekuńcze, wychowawcze, społeczne czy administracyjne. W ramach działań przewiduje się wykonanie prac polegających na montażu niezbędnych ramp, pochylni, wyrównaniu terenu, montażu dźwigów osobowych, podnośników czy krzesełek. W ramach prac wykonane zostaną także prawidłowe oznaczenia, uwzględniające również potrzeby osób niedowidzących i słabowidzących, a także głuchoniemych. W tym wypadku zainstalowane zostaną tablice tyflograficzne, zaznaczone zostaną wszelkie krawędzie i stopnie, a oznaczenia poszczególnych pomieszczeń jak mapy będą dostępne w języku Braille'a. Przeprowadzenie zaplanowanych prac umożliwi wyrównanie szans i dostępności obiektów i usług dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dodatkowo prace te pozwolą na uczęszczanie czy zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, co przyczyni się do promocji włączenia społecznego.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego
4 000 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 38. Opis projektu uzupełniającego nr 2

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 2
Odnowienie cmentarza żydowskiego w Międzychodzie: konserwacja płyt nagrobnych, urządzenie lapidarium
Podmiot realizujący
Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie
Lokalizacja
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: zbieg ulic Wiatracznej i Karola Kurpińskiego, działka ewidencyjna nr 1544/8
Charakterystyka przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest przywrócenie należnego miejsca w tkance miejskiej miejscu o znaczeniu kulturowym i społecznym, które obecnie stanowi niebezpieczny i poddawany aktom wandalizmu skrót dla mieszkańców. Coraz mniej przechodzących osób ma natomiast świadomość przebywania na miejscu pochówku zasłużonych dla Międzychodu. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2 zakłada uporządkowanie terenu dawnego cmentarza, w tym przestrzenne wytyczenie jego granic wraz z ogrodzeniem terenu. W dalszej kolejności planuje się przeprowadzić prace związane z ochroną przyrody – ogrodnicze, arborystyczne i konserwatorskie. Istniejące schody prowadzące na teren cmentarza wymagają gruntownego remontu, a cały teren prac porządkowych i konserwatorskich. Zwieńczeniem prac porządkowych ma być utworzenie lapidarium z pozostałych macew i ich fragmentów wraz z posadowieniem tablic edukacyjnych informujących o osobach pochowanych na cmentarzu, dziejach Żydów w Międzychodzie czy historii samego miejsca pochówku. Przeprowadzone działania umożliwią wzmocnienie tożsamości lokalnej, poprzez wiedzę historyczną i dziejową dotyczącą miejscowości. Osoby żydowskie lub pochodzenia żydowskiego zyskają z kolei miejsce pamiątkowe, w którym będą mogły wspominać swoich przodków – nawet jeżeli ich macewy zostały już stracone.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych
Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego
3 000 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 39. Opis projektu uzupełniającego nr 3

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 3
Utworzenie punktu przesiadkowego przy ul. 600-lecia, z uwzględnieniem punktu postoju rowerowego oraz utworzenie przystanków PKS przy ulicach: Dworzec Letnisko, Mostowej, Nowej i Św. Jana Pawła II
Podmiot realizujący
Gmina Międzychód
Lokalizacja
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Dworzec Letnisko (dz. nr 563), ul. Mostowa (dz. nr 217/6, 223/4, 224/4), skrzyżowanie ulic Nowej i Jana Pawła II (dz. nr 532/3)
Charakterystyka przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia uzupełniającego nr 3 jest zintegrowanie systemu transportu zbiorowego na terenie miasta Międzychód, poprzez modernizację infrastruktury przystankowej oraz utworzenie punktu przesiadkowego. W ramach prac infrastrukturalnych planowane jest posadowienie punktu przesiadkowego wraz z zadaszeniem, poczekalnią, sanitariatami publicznymi, który integrowałby funkcjonowanie transportu publicznego na terenie Gminy Międzychód oraz powiatu międzychodzkiego. W ramach adaptacji infrastruktury przystankowej planowane jest z kolei posadowienie nowych, zielonych wiat przystankowych przy ulicy Dworzec Letnisko oraz przy skrzyżowaniu ulic Nowej i Św. Jana Pawła II. Działania wpłyną pozytywnie nie tylko na sferę środowiskową, ale również na jakość świadczonych usług transportowych, co jest kluczem do wspierania przejścia użytkowników z transportu indywidualnego do komunikacji zbiorowej.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego
30 000 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

7. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na całym obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Międzychód.

W poniższej tabeli przedstawiono opis sposobu realizacji poszczególnych dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji działania wraz odpowiadającymi im celami i kierunkami działań rewitalizacyjnych.

Tabela 40. Opis dokumentów strategicznych gminy realizowanych przez Gminny Program Rewitalizacji

Dokumenty na poziomie regionalnym		
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku		
W dokumencie nakreślono wizję regionu: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący uniwersalna wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki do życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa. Sformułowana została również misja, charakteryzująca elementarne wartości jakie przyświecają samorządowi województwa: Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasady zrównoważonego rozwoju. Celem zapewnienia efektywności procesów rozwojowych przyjęto również model rozwoju: Rozwój Wielkopolski przebiega według modelu funkcjonalnego, zakładającego zrównoważony terytorialnie rozwój regionu, wzajemnie korzystne relacje zarówno w przestrzeni, jak i w układzie sfer gospodarczych i społecznych, a także powiązania międzyinstytucjonalne i partnerskie współdziałanie. Wśród zaplanowanych pakietów działań w ramach 4. celu strategicznego Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem, sformułowano cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju, z którym Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wykazuje spójność w zakresie zaplanowanego pakietu działań Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Jak wskazano w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030+ wsparcie przez rewitalizację oznacza wsparcie w rozwiązaniu problemów zdiagnozowanych na zdegradowanym obszarze, bez względu czy znajduje się on w dużym czy małym mieście, w gminie miejskiej czy wiejskiej. Rewitalizacja jest procesem i jednocześnie wieloaspektowym instrumentem wyprowadzania ze stanu kryzysowego.		
Podstawowe regulacje:	**GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:**	**Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:**

Cel 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW 1.1 Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2 Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3 Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	PZ nr 1 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8	CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Cel 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU 2.1 Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2 Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3 Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 10 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 14 PZ nr 16 PZ nr 17 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian

		demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Cel 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI 3.1 Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2 Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3 Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 15 PZ nr 17 PU nr 3	**CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców

Cel 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM 4.1 Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2 Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 10 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 14 PZ nr 15 PZ nr 16 PZ nr 17 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i

		wiedzy o ochronie środowiska Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego		
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego to dokument określający politykę zagospodarowania przestrzennego samorządu województwa. Wspólnie ze strategią rozwoju województwa stanowi on podstawę prowadzenia polityki rozwoju. Nakreślona wizja rozwoju województwa wielkopolskiego brzmi następująco: Wielkopolska 2020 roku – w wyniku stopniowego osiągania celów strategii ma być regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym, gdzie: • efektywnie wykorzystywany jest potencjał wewnętrzny, • podmioty rozwoju ściśle współpracują, co skutkować powinno wartością dodaną, • istnieje klimat dla innowacji we wszystkich sferach funkcjonowania regionu, • konkurencyjność budowana jest na wzajemnie korzystnych powiązaniach funkcjonalnych między ośrodkami wzrostu a ich otoczeniem, co generuje korzystne procesy dyfuzyjne i absorpcyjne,		

- priorytetem i fundamentem rozwoju jest edukacja oraz budowa na jej podstawie kreatywnych kapitałów, intelektualnego i innowacyjnego,
- jednym z głównych priorytetów jest zielony aspekt rozwoju,
- mieszkańcy wykazują wysoką aktywność zawodową, gospodarczą i społeczną,
- gospodarka i życie społeczne są otwarte na świat, co wzmacnia ich konkurencyjność,
- wszystkie aspekty rozwoju uwzględniają zasadę włączenia społecznego,
- każdy mieszkaniec ma dostęp do podstawowych standardów usług społecznych,
- przestrzeń województwa pozbawiona jest barier dla mobilności mieszkańców,
- sytuacja demograficzna sprzyja zastępowalności pokoleń,
- polityka kieruje się większą otwartością na nowe i nowych,
- istotny wpływ na rozwój regionu wywiera sprawowane w stylu koncyliacyjnym zdecydowane przywództwa regionalne.

W ramach realizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ sformułowano również 8 podstawowych celów polityki przestrzennej, w ujęciu średniookresowym. Cele te przedstawione są w kolumnie „Podstawowe Regulacje".

Dodatkowo w ramach PZPWW, Gmina Międzychód zaliczona została do następujących obszarów funkcjonalnych:

- Wiejski Obszar Funkcjonalny,
- Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny.

Dla wskazanych obszarów strategicznej interwencji w PZPWW również sformułowano cele polityki przestrzennej, które przedstawione są w kolumnie „Podstawowe regulacje".

Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 10 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 14 PZ nr 15 PZ nr 16 PZ nr 17	**CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Ochrona walorów przyrodniczych	PZ nr 1 PZ nr 8 PZ nr 6 PZ nr 12 PZ nr 13 PU nr 3	**CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie

		dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kształtowanie i racjonalne gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego	PZ nr 1 PZ nr 8 PZ nr 6 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 15 PU nr 3	CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 12 PU nr 2	CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej

		dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Zrównoważony rozwój rolnictwa	–	–
Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa	PZ nr 1 PZ nr 12 PZ nr 17	**CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:**

	PU nr 3	Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej	–	–
Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 10 PZ nr 11 PZ nr 13 PZ nr 14 PZ nr 15 PZ nr 16 PZ nr 17 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	**CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:** Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i

		cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego
Wiejski Obszar Funkcjonalny		
Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 10 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 14 PZ nr 15 PZ nr 16 PZ nr 17	CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej	–	–
Ochrona dziedzictwa kulturowego	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 12 PU nr 2	CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych

		wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 10 PZ nr 11 PZ nr 12	**CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:** Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców –**

	PZ nr 16 PZ nr 17 PU nr 2 PU nr 3	**różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów

		przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Poprawa dostępności komunikacyjnej	PZ nr 1 PZ nr 12 PZ nr 17 PU nr 3	**CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej	–	–
Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny		
Ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych	PZ nr 1 PZ nr 4 PZ nr 12 PU nr 2	**CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych
Stymulowanie rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem koncepcji „zielonego wzrostu”	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 8 PZ nr 8 PZ nr 12 PZ nr 16 PU nr 2	**CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:** Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej,

		wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej	PZ nr 1 PZ nr 12 PZ nr 17 PU nr 3	**CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców

Pozostałe obszary interwencji

Wśród pozostałych obszarów interwencji uwzględnionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Gmina Międzychód zaliczona została do:

- Obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- Obszary cenne przyrodniczo,
- Obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich,
- Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych.

Zaplanowane w Gminie Międzychód działania rewitalizacyjne uwzględniają wyznaczone dla wskazanych obszarów interwencji kierunki działań, w tym m.in. w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego (w szczególności zachowania dziedzictwa materialnego i niematerialnego, pielęgnowania lokalnej tożsamości oraz ochrony i modernizacji zabytków znajdujących się na obszarze rewitalizacji), wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego (w szczególności poprzez działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców, rozwój mieszkalnictwa, wspieranie lokalnych inicjatyw przedsiębiorczości oraz rozwój zróżnicowanych usług odpowiadających na potrzeby mieszkańców), zwiększania dostępności transportowej (w szczególności poprzez rozwój infrastruktury rowerowej, tworzenie punktów przesiadkowych oraz nowoczesnych centrów obsługi pasażera), ochrony obszarów cennych przyrodniczo oraz ochrony i kształtowania zasobów wodnych (w szczególności poprzez wprowadzanie nowych i ochronę istniejących elementów zieleni, działania edukacyjne oraz promowanie walorów środowiskowych).

W kontekście jednego z obszarów interwencji – obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzecza – podkreśla się, że zaplanowane działania uwzględniają położenie obszaru rewitalizacji w zasięgu występowania zagrożenia powodziowego.

Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2023-2030

Powyższa Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa strategiczne kierunki rozwoju na lata 2023-2030 oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Ponadto umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe.

Wizja rozwoju Gminy Międzychód: W 2030 roku Gmina Międzychód postrzegana jest jako Gmina bez barier, stanowiąca gospodarcze centrum mikroregionu. Jest miejscem ciekawymdo odwiedzenia oraz atrakcyjnym do zamieszkania, a także prorodzinnym i przyjaznym dla seniorów. Wyróżnia się wysokim poziomem oświaty, bogatą ofertą spędzania czasu wolnego oraz aktywnością społeczną swoich mieszkańców.

Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Cel strategiczny I: Uporządkowana przestrzeń Gminy Międzychód z zachowanym ładem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem środowiska	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7	**CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń**

Cel operacyjny I.I. Bezpieczna i spójna przestrzeń Gminy Międzychód Cel operacyjny I.II. Rozwinięta i nowoczesna Infrastruktura techniczna i transportowa Cel operacyjny I.III. Efektywna energetycznie i czysta Gmina Międzychód	PZ nr 8 PZ nr 9 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 15 PZ nr 17 PU nr 1 PU nr 3	**dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kierunek 3.9. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Cel strategiczny II: Gmina Międzychód rozwinięta gospodarczo i turystycznie w oparciu o posiadany potencjał i dostępne zasoby Cel operacyjny II.I. Przedsiębiorcza Gmina Międzychód Cel operacyjny II.II. Rozwinięta turystycznie i rozpoznawalna Gmina Międzychód	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 12	**CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1.Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Cel strategiczny III: Wspierająca rozwój i uważna na potrzeby swoich mieszkańców Gmina Międzychód Cel operacyjny III.I. Wysoka jakość usług społecznych w Gminie Międzychód Cel operacyjny III.II. Zdrowi Mieszkańcy Gminy Międzychód Cel operacyjny III.III.	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 9 PZ nr 10 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 14	**CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:** Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości

Zintegrowani i aktywni Społecznie mieszkańcy Gminy Międzychód	PZ nr 16 PZ nr 17 PU nr 1 PU nr 2	Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania

		wolnego czasu
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzychód na lata 2023-2027		
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W ogólnym rozumieniu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Istotą Strategii jest zatem dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to forma kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości. Misja Gminy Międzychód: *„Międzychód – gmina zapewniająca pomoc, wsparcie oraz bezpieczeństwo swoim mieszkańcom."* Wizja Gminy Międzychód: *„Gmina Międzychód jako miejsce przyjazne i otwarte dla mieszkańców, które:* – *zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy socjalne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy;* – *prowadzi aktywną i efektywną politykę zdrowotną;* – *gwarantuje nowoczesną edukację, niezależną od wieku czy niepełnosprawności,* – *umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej."* Dokument ten jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Zawarto w nim 5 celów strategicznych mających za zadanie redukcję niekorzystnych zjawisk społecznych:		
Podstawowe regulacje:	**GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:**	**Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:**
Cel strategiczny nr 1: Wspieranie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Poprawa jakości życia w lokalnym środowisku. 1. Rozbudowa systemu pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnościami, wraz z działaniami dotyczącymi zwiększenia poziomu dostępności. 2.Zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych. 3. Integracja osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej oraz aktywny udział w życiu kulturalno-społecznym.	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 14 PZ nr 16 PZ nr 17 PU nr 11 PU nr 1	**CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:** Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie

		kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Cel strategiczny 2: Wspieranie seniorów 60+, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które ze względu na stan zdrowia i wiek wymagają wsparcia innych osób. Poprawa jakości życia w środowisku lokalnym. 1.Rozwój środowiskowych form pomocy dla niesamodzielnych osób starszych. 2.Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych. 3.Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób w podeszłym wieku.	PZ nr 1 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 11 PZ nr 12 PZ nr 13 PZ nr 14 PZ nr 16	**CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:** Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej

		dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Cel strategiczny 3: Skuteczne wsparcie dla osób doświadczających przemocy. Profilaktyka. 1.Usprawnienie i ujednolicenie systemu wsparcia i zapobiegania kryzysom w rodzinie. 2.Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, a także wśród dzieci i młodzieży. 3.Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.	PZ nr 10 PZ nr 15	**CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych

Cel strategiczny 4: Wzmocnienie osób i rodzin, które ze względu na trudne sytuacje życiowe mają problemy z samodzielną sprawczością. Poprawa jakości życia poprzez przyjmowanie aktywnej postawy życiowej. 1.Wspieranie dzieci i młodzieży utalentowanej z rodzin zagrożonych wykluczeniem. 2.Wspieranie rodzin wielodzietnych. 3.Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych – rozszerzenie oferty placówek opiekuńczo wychowawczych. 4.Przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia w rodzinach objętych pomocą społeczną. 5.Wsparcie osób ubogich. 6.Edukacja środowisk zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną.	PZ nr 10 PZ nr 17	**CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Cel strategiczny 5: Wspieranie osób uzależnionych w współuzależnionych. 1.Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień. 2.Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych używek. 3.Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń działających na rzecz osób uzależnionych.	PZ nr 9 PZ nr 15	**CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód		
Do czasu uchwalenia planu ogólnego, ale nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 roku dokumentem planistycznym obowiązującym na obszarze rewitalizacji, jak i całej Gminy Międzychód jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód, przyjęte uchwałą Nr III/23/2024 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód. W Studium wskazano, że podstawowym celem rozwoju przestrzennego gminy jest uzyskanie takiej jej		

struktury funkcjonalno- przestrzennej, która w harmonijny i zrównoważony sposób wykorzysta swe walory przyrodnicze i kulturowe oraz własne zasoby dla potrzeb rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Na jego realizację składają się następujące cele cząstkowe:

a. ochrona wartości przyrodniczych krajobrazowych i kulturowych, powiązana z rozbudową istniejącego systemu terenów chronionych;
b. ochrona wartości kulturowych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego;
c. harmonizowanie struktury przestrzennej gminy i racjonalne wykorzystanie jej zasobów dla poprawy warunków zamieszkiwania, pracy i wypoczynku;
d. rozwój przestrzenny miasta Międzychód jako głównego ośrodka koncentracji inwestycji i usług oraz obsługi mieszkańców gminy;
e. wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich;
f. rozwój funkcji turystycznej jako jednej z wiodących funkcji w gospodarce gminy;
g. rozwój wyspecjalizowanych typów produkcji rolniczej;
h. aktywizacja gospodarcza i rozwój przedsiębiorczości lokalnej na terenach i gminy;
i. rozwój sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
j. rozwój infrastruktury związanej z eksploatacją złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz związanej z odnawialnymi źródłami energii.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Realizowane przedsięwzięcia pośrednio lub bezpośrednio wpisują się w założenia przeanalizowanych dokumentów. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

8. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. KONCENTRACJA PROGRAMU

Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Międzychód zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Z kolei diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji dodatkowo pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej.

Większość planowanych podstawowych, jak i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadzona na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Jednak z uwagi na dostępne zasoby w bliskim sąsiedztwie wyznaczonego obszaru, część inwestycji zawartych w projekcie zintegrowanym nr 1, projekcie zintegrowanym nr 2, projekcie zintegrowanym nr 9, projekcie zintegrowanym nr 13 oraz projekcie zintegrowanym nr 15 realizowana będzie poza granicami obszaru rewitalizacji, co jednak pozytywnie wpłynie na rozwiązanie problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Dodatkowo za takim rozwiązaniem przemawia również aspekt finansowy, gdyż rozwój mieszkalnictwa komunalnego w oparciu o modernizację istniejących budynków zniweluje część zapotrzebowania w zakresie nowej zabudowy.

8.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

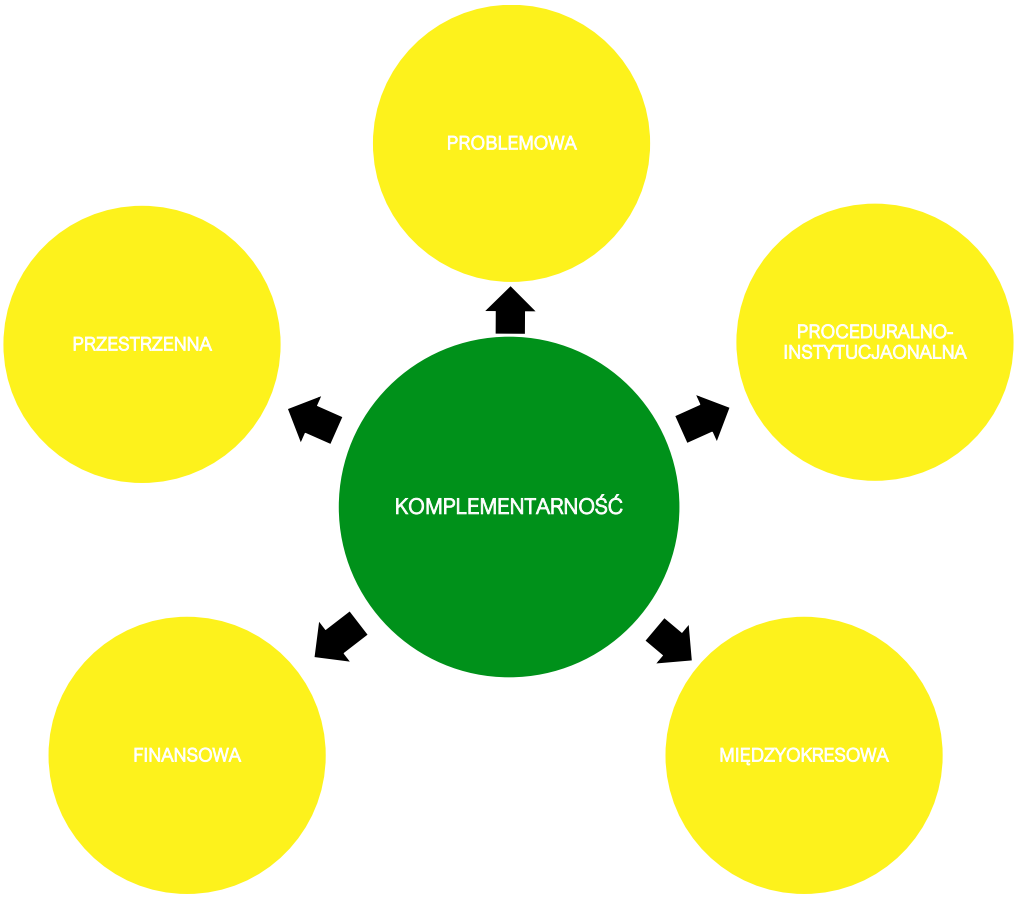

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w większości w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Mając jednak na uwadze osiągnięcie efektu synergii zdecydowano się na rozszerzenie przestrzennego zakresu czterech przedsięwzięć, które realizowane będą poza obszarem rewitalizacji, ale jego realizacja przyczyni się do rozwiązania problemów na obszarze rewitalizacji. Są to:

- projekt zintegrowany nr 1 „Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II" – celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja zespołu dworsko-folwarcznego w Mniszkach poprzez adaptację zabytkowych obiektów oraz zagospodarowanie ich otoczenia z przeznaczeniem na potrzeby Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej. W wyniku realizacji inwestycji powstanie wielofunkcyjna przestrzeń edukacyjna, kulturalna i społeczna. Część projektu realizowana będzie poza obszarem rewitalizacji ze względu na planowaną budowę utwardzonej ścieżki rowerowej na trasie Tuczępy – dawny cmentarz ewangelicki – CERiP – dolina Kamionki – Mnichy, o długości ok. 2,5 km. Inwestycja ta znacząco poprawi dostępność rewitalizowanej przestrzeni dla mieszkańców spoza obszaru, jednocześnie zachęcając ich do odwiedzania Centrum oraz aktywnego udziału w jego ofercie edukacyjnej i kulturalnej,
- projekt zintegrowany nr 2 „3M – Międzychód moje M!" – celem projektu jest zwiększenie dostępności mieszkań o charakterze społecznym oraz poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Międzychód poprzez budowę nowych budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Inwestycja realizowana będzie poza granicami wyznaczonego obszaru rewitalizacji, co wynika to z dostępności odpowiednich działek pod zabudowę właśnie w tej lokalizacji. Warto podkreślić, że realizacja tego projektu przyniesie korzyści nie tylko mieszkańcom obszaru rewitalizacji, ale także osobom spoza jego granic, przyczyniając się tym samym do poprawy sytuacji mieszkaniowej w skali całej gminy oraz wspierając integrację społeczną i zrównoważony rozwój lokalnej wspólnoty,
- projekt zintegrowany nr 9 „NGO – Nowa Generacja Odpowiedzialnych" – Celem projektu jest stworzenie warunków sprzyjających aktywizacji społecznej oraz integracji organizacji pozarządowych, co przyczyni się do rozwoju kapitału społecznego i wzmacniania lokalnych wspólnot. Lokalizacja przedsięwzięcia częściowo poza obszarem rewitalizacji wynika z braku dostępnych budynków na jego terenie, które mogłyby zostać zaadaptowane do realizacji tego typu funkcji. Warto podkreślić, że z perspektywy rewitalizacji planowana lokalizacja inwestycji ma istotne znaczenie – w jej niedalekim sąsiedztwie powstanie punkt przesiadkowy transportu zbiorowego, co zapewni dogodny dostęp zarówno mieszkańcom obszaru rewitalizacji, jak i mieszkańcom innych części gminy. Dzięki temu projekt zyska szerszy zasięg oddziaływania i przyczyni się do integracji społecznej na poziomie całej lokalnej społeczności,
- projekt zintegrowany nr 13 „Rozwój mieszkalnictwa komunalnego" – celem projektu jest poprawa warunków mieszkaniowych w Gminie Międzychód poprzez kompleksową modernizację zabytkowych budynków mieszkalnych oraz rozwój zasobu mieszkań komunalnych, przy równoczesnym wspieraniu integracji społecznej nowych lokatorów. Planowane działania wpisują się w prowadzoną na terenie całej gminy politykę mieszkaniową, zakładającą w pierwszej kolejności adaptację istniejących budynków zamiast realizacji kosztownej nowej zabudowy. Realizacja projektu częściowo poza obszarem rewitalizacji wynika z dostępności odpowiednich obiektów budowlanych w innych częściach gminy, które ze względu na swój stan i układ przestrzenny mogą być efektywnie przystosowane do celów mieszkaniowych. Takie podejście umożliwia racjonalne wykorzystanie zasobów oraz skuteczniejsze zaspokajanie lokalnych potrzeb mieszkaniowych, jednocześnie ograniczając presję na rozbudowę terenów inwestycyjnych.

- projekt zintegrowany nr 15 „Bezpieczeństwo priorytetem!" – celem projektu jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Międzychód poprzez utworzenie nowoczesnej, lokalnej bazy służb porządkowych i ratowniczych. Obiekt ten odgrywać będzie kluczową rolę w zakresie reagowania kryzysowego, ochrony ludności oraz zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa na terenie całej gminy. Realizacja inwestycji zaplanowana została częściowo poza granicami wyznaczonego obszaru rewitalizacji, co wynika z dostępności odpowiednio przystosowanych budynków oraz właściwie przygotowanych działek budowlanych w tej lokalizacji. Takie umiejscowienie przedsięwzięcia umożliwia sprawną realizację inwestycji oraz zapewnia dogodny dostęp do nowej infrastruktury służbom i mieszkańcom z całego terenu gminy.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiona została w załącznikach 1-2 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczyniać się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 6.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 6.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 41. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	środowiskowej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej
PZ nr 1	Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II	✓	✓	✓	✓	✓
PZ nr 2	3M – Międzychód moje M!	✓			✓	
PZ nr 3	Tak zwany „międzyczas" na sportowo	✓			✓	✓
PZ nr 4	Muzeum Regionalne w nowej odsłonie	✓		✓	✓	✓
PZ nr 5	Adaptacja brył z duszą	✓			✓	✓
PZ nr 6	Place spotkań – Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny	✓	✓	✓	✓	✓
PZ nr 7	Stara Kaszarnia	✓	✓		✓	✓
PZ nr 8	Smaki regionu – targowisko miejskie	✓	✓	✓	✓	✓
PZ nr 9	NGO – Nowa Generacja Odpowiedzialnych	✓			✓	✓
PZ nr 10	Rewitalizacja „Domu Sióstr" – Dom Dziecka	✓			✓	✓
PZ nr 11	Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych	✓		✓	✓	✓
PZ nr 12	Zielony szlak Międzychodu	✓		✓	✓	✓
PZ nr 13	Rozwój mieszkalnictwa komunalnego	✓		✓	✓	✓
PZ nr 14	Utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych	✓			✓	✓
PZ nr 15	Bezpieczeństwo priorytetem!	✓	✓		✓	✓

PZ nr 16	Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami	✓			✓	
PZ nr 17	Centrum Obsługi Pasażera – Dworzec Letnisko i Dworzec Główny	✓	✓	✓	✓	✓
PU nr 1	Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej	✓			✓	✓
PU nr 2	Odnowienie cmentarza żydowskiego w Międzychodzie: konserwacja płyt nagrobnych, urządzenie lapidarium	✓			✓	✓
PU nr 3	Utworzenie punktu przesiadkowego przy ul. 600-lecia, z uwzględnieniem punktu postoju rowerowego oraz utworzenie przystanków PKS przy ulicach: Dworzec Letnisko, Mostowej, Nowej i Św. Jana Pawła II	✓		✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękki, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej" lub „rewitalizacji społecznej", które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Niniejszy dokument zakłada również realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają na celu wsparcie i dopełnienie projektów podstawowych, bezpośrednio ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2	PZ nr 3	PZ nr 4	PZ nr 5	PZ nr 6	PZ nr 7	PZ nr 8	PZ nr 9	PZ nr 10	PZ nr 11	PZ nr 12	PZ nr 13	PZ nr 14	PZ nr 15	PZ nr 16	PZ nr 17	PU nr 1	PU nr 2	PU nr 3
PZ nr 1	Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II				✓	✓	✓		✓				✓						✓	✓	✓
PZ nr 2	3M – Międzychód moje M!							✓			✓	✓		✓	✓		✓				
PZ nr 3	Tak zwany „międzyczas” na sportowo	✓				✓	✓				✓		✓			✓					
PZ nr 4	Muzeum Regionalne w nowej odsłonie	✓				✓	✓		✓				✓							✓	
PZ nr 5	Adaptacja brył z duszą	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓			✓	✓	
PZ nr 6	Place spotkań – Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny	✓		✓	✓	✓		✓	✓				✓							✓	✓
PZ nr 7	Stara Kaszarnia		✓			✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓						
PZ nr 8	Smaki regionu – targowisko miejskie	✓			✓		✓	✓					✓							✓	
PZ nr 9	NGO – Nowa Generacja Odpowiedzialnych					✓							✓			✓			✓		

PZ nr 10	Rewitalizacja „Domu Sióstr” – Dom Dziecka		✓	✓		✓		✓				✓		✓	✓	✓	✓				
PZ nr 11	Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych		✓			✓		✓			✓			✓	✓		✓		✓		
PZ nr 12	Zielony szlak Międzychodu	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓										✓	✓
PZ nr 13	Rozwój mieszkalnictwa komunalnego		✓					✓			✓	✓			✓		✓				
PZ nr 14	Utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych		✓					✓			✓	✓		✓			✓				
PZ nr 15	Bezpieczeństwo priorytetem!		✓	✓		✓			✓	✓	✓										
PZ nr 16	Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami		✓								✓	✓		✓	✓						
PZ nr 17	Centrum Obsługi Pasażera – Dworzec Letnisko i Dworzec Główny					✓	✓		✓	✓									✓		✓
PU nr 1	Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej	✓				✓				✓		✓									
PU nr 2	Odnowienie cmentarza żydowskiego w Międzychodzie: konserwacja płyt	✓			✓	✓	✓		✓				✓								

	nagrobnych, urządzenie lapidarium																			
PU nr 3	Utworzenie punktu przesiadkowego przy ul. 600-lecia, z uwzględnieniem punktu postoju rowerowego oraz utworzenie przystanków PKS przy ulicach: Dworzec Letnisko, Mostowej, Nowej i Św. Jana Pawła II	✓					✓						✓								

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2023-2030. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Burmistrz Międzychodu odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 poddany został analizie przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Poznaniu pod względem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opinia RDOŚ z dnia …….. wykazała potrzebę/ brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Również Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny poddał analizie niniejszy projekt pod względem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W piśmie z dnia …….organ stwierdza, że …….

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmujących działania prowadzone na terenie wpisanym do rejestru zabytków lub w obiektach indywidualnych wpisanych do rejestru zabytków, będzie poprzedzona uzyskaniem pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Jednocześnie w opinii z dnia 16 października 2025 r. (znak: WN.5183.13220.2.2025) Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków wskazał elementy niezbędne do uwzględnienia przy realizacji poszczególnych projektów wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035.

Zgodnie z opinią Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w stosunku do obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy:

- zachować historyczną formę architektoniczną budynków, zachować gabaryty wysokości, formy, kształtu dachu i, kompozycji i wystroju architektonicznego elewacji, formy stolarki okiennej i drzwiowej, historyczne wyposażenie wnętrz;
- w odniesieniu do zespołów dworsko-parkowych zachować ich integralność. Pod tym pojęciem należy rozumieć utrzymanie zabytku w jego historycznych granicach wraz z zachowaniem pierwotnego układu funkcjonalno-przestrzennego;
- w zabytkowych parkach chronić rozplanowanie z istniejącą siecią dróg, alei, cieków wodnych, osi i powiązań widokowych oraz starodrzew i zieleń parkową (zespoły roślinne, ich rodzaje, rozmiary, wody ruchome i stojące), rzeźba terenu, dominanty kompozycyjne i architektoniczne. Wszelkie działania podejmowane na terenach zespołów pałacowo – parkowych powinny służyć zachowaniu, utrwaleniu oraz utrzymaniu w jak najlepszym stanie zabytków architektury oraz zieleni w łączności z zachowaniem walorów przyrodniczych zespołu. Należy podjąć wszelkie starania o zachowanie zadrzewień;

- wszelkie roboty budowlane i inne działania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków wymagają uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków równowagi ekologicznej oraz stosunków wodnych. Przy prac projektowych niezbędne jest zwracanie uwagi na odpowiedni dobór materiału roślinnego, małej architektury, a także układu oświetlenia (energooszczędne oświetlenie o odpowiedniej stylistyce).

Natomiast w stosunku do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków należy zachować historyczną formę architektoniczną budynków, gabaryty wysokościowe, formę kształt dachu, kompozycję i wystrój architektoniczny elewacji, formy stolarki okiennej i drzwiowej. Obowiązuje ograniczenie możliwości stosowania zewnętrznego ocieplenia budynków.

Jednocześnie w stosunku do obszarów ujętych w gminnej ewidencji zabytków należy zachować i utrzymać istniejącą zabudowę i elementy zagospodarowania przestrzeni o wartościach historycznych i kulturowych w dobrym stanie technicznym, funkcjonalnym oraz estetycznym, z zachowaniem kompozycji krajobrazowych. Powyższe działania mają na celu wyeksponowanie historycznego charakteru i walorów układu przestrzennego. Na terenie zabudowanym podlegającym ochronie konserwatorskiej konieczne jest respektowanie stałych zasad kształtowania architektury w odniesieniu do zabytkowej zabudowy – należy dostosować nowe obiekty do historycznej kompozycji przestrzennej i historycznej architektury. Ewentualna nowa zabudowa przedmiotowego terenu powinna nawiązywać do tradycyjnych form architektonicznych miejscowości. Ustalone zasady powinny obowiązywać w stosunku do małej architektury: ogrodzenia, nawierzchnie, schody zewnętrzne, latarnie (energooszczędne oświetlenia dolosowane formą i stylistką do miejsc, w których mają być zamontowane np. parki), kioski, słupy ogłoszeniowe, tablice informacyjne, ławki itp.).

Zgodnie z opinią Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na terenach objętych Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 zlokalizowane są zewidencjonowane stanowiska archeologiczne stanowiące pozostałość po osadnictwie pradziejowym, średniowiecznym i nowożytnym, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (art. 6, ust. 1, pkt. 3, lit. a, art. art. 22, ust. 4 (tj. Dz. U. 2024 poz. 1292). W związku z tym, dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w granicach stanowisk archeologicznych podczas prac ziemnych związanych z zabudowaniem bądź zagospodarowaniem przedmiotowego terenu w ramach realizacji zadań wynikających z programu rewitalizacji należy prowadzić badania archeologiczne. Wobec powyższego zastosowanie mają właściwe przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. a, art. 36, ust. 1, pkt. 5 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1292). Realizacja prac ziemnych na powyższym obszarze wynika z konieczności ochrony ww. stanowisk i polega na zabezpieczeniu zabytków archeologicznych oraz ich właściwego zadokumentowania zanim ulegną zniszczeniu, w wyniku prowadzonych robót budowlanych. Stanowiska archeologiczne podlegają prawnej ochronie konserwatorskiej bez względu na stan zachowania.

W opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków uwzględniono również wskazania dotyczące poszczególnych przedsięwzięć zintegrowanych oraz projektów uzupełniających wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035:

- Przedsięwzięcia zintegrowane nr 1, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 13, 14, 17 oraz projekt uzupełniający nr 1: Wszelkie prace w obrębie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków wymagają uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, natomiast w obrębie obiektów i obszarów ujętych w ewidencji zabytków wymagają uzgodnienia z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- Przedsięwzięcia zintegrowane nr 7, 8, 9, 13, 15: Instalacje fotowoltaiczne nie powinny być umieszczane bezpośrednio na dachach obiektów objętych ochroną konserwatorską, to jest wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz na obszarach objętych ochroną konserwatorską ale lokalizowane na gruncie, w możliwie największym oddaleniu od zabytków. W przypadku obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską rekomenduje się projektowanie paneli w sposób jak najmniej widoczny od strony przestrzeni publicznych (ulic, placów).

Dodatkowo Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków wskazał, że rozwiązania w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska muszą być dostosowane do charakteru zabytkowej zabudowy i otoczenia. Ewentualna termomodernizacja winna uwzględniać kryteria Generalnego Konserwatora Zabytków dot. ochrony ujęte w dokumencie „Standardy termomodernizacji obiektów zabytkowych".

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywach finansowych Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020 oraz 2021-2027. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Międzychód na lata 2012-2021, innych dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programie. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań. Realizowane przedsięwzięcia obejmowały wyznaczony obszar rewitalizacji lub pośrednio wpływały na sytuację społeczno-gospodarczą.

Tabela 43. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich

Perspektywa finansowa 2004-2006				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent

1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gorzyń - Wielowieś - Międzychód	1 550 096,97 zł	966 633,47 zł	Gmina Międzychód
2.	Budowa centrum edukacji przyrodniczej wraz z odbudową zabytkowego folwarku w m. Mniszki	536 929,00 zł	427 545,60 zł	Gmina Międzychód
3.	Budowa centrum- sportowo-rekreacyjnego oraz modernizacja wiejskiego Domu Kultury w m. Kamionna	489 269,00 zł	391 756,00 zł	Gmina Międzychód
4.	Inicjatywa Partnerska „Puszcza Notecka" – wsparcie dla społeczności wiejskich Puszczy Noteckiej.	147 300,00 zł	117 840,00 zł	Gmina Międzychód
Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Budowa drogi gminnej w Międzychodzie łączącej drogi woj. nr160 i nr182 pełniącej funkcję obwodnicy, wraz z infrastrukturą towarzyszącą II etap część 2	6 193 606,54 zł	3 096 758,26 zł	Gmina Międzychód
2.	Budowa drogi gminnej w Międzychodzie łączącej drogi wojewódzkie Nr 160 i Nr 182 pełniącej funkcję obwodnicy wraz z infrastrukturą towarzyszącą II etap	6 000 440,56 zł	2 782 579,25 zł	Gmina Międzychód
3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu i reintegracja społeczna poprzez budowę Platformy Teleinformatycznej na terenie Gminy Międzychód	3 103 333,33 zł	2 637 833,33 zł	Gmina Międzychód
4.	Centrum Turystyki Rowerowej i Wodnej wraz ze ścieżką rowerową i zapleczem sportowo- rekreacyjnym wzdłuż szlaku R1 w Puszczy Noteckiej w Międzychodzie	2 002 084,88 zł	1 301 314,39 zł	Gmina Międzychód
5.	Podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców gminy Międzychód poprzez zakup średniego samochodu pożarniczego wraz z wyposażeniem dla OSP Łowyń	853 956,00 zł	680 000,00 zł	Gmina Międzychód
6.	Z JĘZYKAMI OBCYMI WYRUSZAMY W ŚWIAT	734 959,88 zł	624 715,90 zł	Gmina Międzychód
7.	Wskaż drogę, a osiągnę sukces	264 891,60 zł	225 157,86 zł	Gmina Międzychód
8.	Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Międzychód	47 970,00 zł	40 774,50 zł	Gmina Międzychód
Perspektywa finansowa 2014-2020				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent

1.	„Słoneczna Gmina" – poprawienie energooszczędności w budynkach użyteczności publicznej Gminy Międzychód"	2 770 640,71 zł	1 816 653,79 zł	Gmina Międzychód
2.	Kompleksowy program rozwojowy dla Szkół w Gminie Międzychód	1 818 900,00 zł	1 546 065,00 zł	Gmina Międzychód
3.	Rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie e-administracji w Gminie Międzychód	1 586 794,71 zł	1 316 477,46 zł	Gmina Międzychód
4.	Żłobek dla Międzychodu	394 311,05 zł	335 164,39 zł	Gmina Międzychód

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

Przykładem działania przeciwdziałającego problemom społecznym w Gminie, w tym na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, które uzyskało dofinansowanie w perspektywie 2014-2020 jest działanie pn. „Żłobek dla Międzychodu", którego celem jest wzrost dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 oraz umożliwienie aktywności zawodowej mieszkańcom. Projekt ten wykazuje komplementarność pomiędzy działaniami zaplanowanymi w ramach niniejszego dokumentu, w szczególności z projektem zintegrowanym nr 7 „Stara Kaszarnia", w ramach którego przewidziane jest utworzenie żłobka miejskiego, a także z projektem uzupełniającym nr 1 „Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej". Celem tego drugiego projektu jest dostosowanie utworzonego w ramach poprzedniej perspektywy żłobka miejskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych,
- funduszy publicznych krajowych,
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego,
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich,
- środków w ramach Wojewódzkiej Inicjatywy Rewitalizacyjnej, w tym regionalnych grantów na rewitalizację,
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem

będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa wielkopolskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 376 200 000,00 zł, z czego 99 800 000,00 zł wydatkowane zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Międzychód, a 263 340 000,00 zł finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania). Dodatkowo część przedsięwzięć finansowana będzie ze środków prywatnych – zakłada się 13 060 000,00 zł finansowania z tych środków.

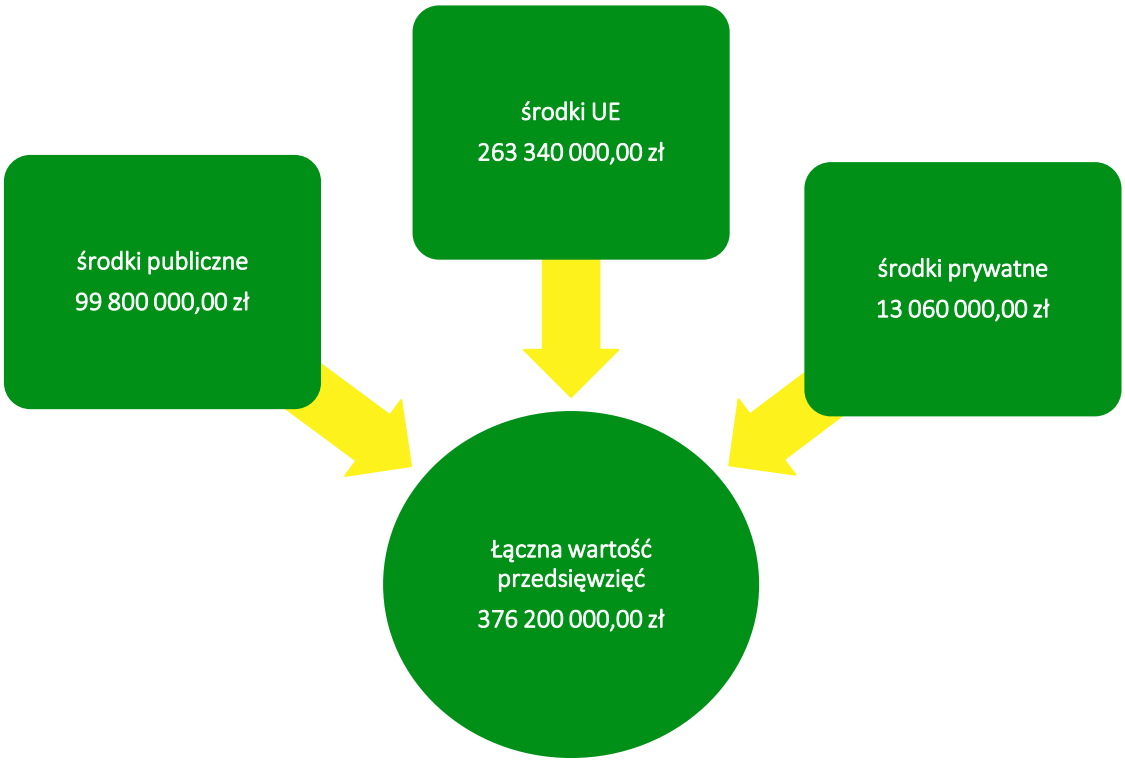

Rycina 13. Szacunkowe zestawienie wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Tabela 44.Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ nr 1	Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II	Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie	24 600 000,00 zł	7 380 000,00 zł	17 220 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 2	3M – Międzychód moje M!	Gmina Międzychód MSK Aqualift sp. z o.o.	29 150 000,00 zł	3 745 000,00 zł	20 405 000,00 zł	5 000 000,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty, środki prywatne
PZ nr 3	Tak zwany „międzyczas" na sportowo	Gmina Międzychód	23 100 000,00 zł	6 930 000,00 zł	16 170 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 4	Muzeum Regionalne w nowej odsłonie	Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie	17 000 000,00 zł	5 100 000,00 zł	11 900 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe),

							granty
PZ nr 5	Adaptacja brył z duszą	Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie Gmina Międzychód	45 500 000,00 zł	11 650 000,00 zł	31 850 000,00 zł	2 000 000,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty, środki prywatne
PZ nr 6	Place spotkań – Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny	Gmina Międzychód	21 000 000,00 zł	6 300 000,00 zł	14 700 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 7	Stara Kaszarnia	Gmina Międzychód Podmioty prywatne	7 000 000,00 zł	700 000,00 zł	4 900 000,00 zł	1 400 000,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty, środki prywatne
PZ nr 8	Smaki regionu – targowisko miejskie	Gmina Międzychód	2 600 000,00 zł	780 000,00 zł	1 820 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty, środki prywatne
PZ nr 9	NGO – Nowa Generacja Odpowiedzialnych	Gmina Międzychód	3 800 000,00 zł	1 140 000,00 zł	2 660 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na

							lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 10	Rewitalizacja „Domu Sióstr" – Dom Dziecka	Powiat Międzychodzki Gmina Międzychód	3 300 000,00 zł	990 000,00 zł	2 310 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Budżet Starostwa Powiatowego w Międzychodzie Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 11	Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych	Powiat Międzychodzki Gmina Międzychód	4 300 000,00 zł	1 290 000,00 zł	3 010 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Budżet Starostwa Powiatowego w Międzychodzie Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 12	Zielony szlak Międzychodu	Gmina Międzychód	11 150 000,00 zł	3 345 000,00 zł	7 805 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 13	Rozwój mieszkalnictwa komunalnego	Gmina Międzychód MSK Aqualift sp. z o.o.	11 100 000,00 zł	100 000,00 zł	7 770 000,00 zł	3 230 000,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty, środki prywatne

PZ nr 14	Utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych	Gmina Międzychód MSK Aqualift sp. z o.o.	5 100 000,00 zł	100 000,00 zł	3 570 000,00 zł	1 430 000,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty, środki prywatne
PZ nr 15	Bezpieczeństwo priorytetem!	Powiat Międzychodzki Gmina Międzychód	80 000 000,00 zł	24 000 000,00 zł	56 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Budżet KKP Międzychód Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 16	Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami	Gmina Międzychód	40 000 000,00 zł	12 000 000,00 zł	28 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
PZ nr 17	Centrum Obsługi Pasażera – Dworzec Letnisko i Dworzec Główny	Gmina Międzychód	10 500 000,00 zł	3 150 000,00 zł	7 350 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, dotacje krajowe), granty
Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
PU nr 1	Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej	Przedszkole nr 1 im. Miłośników Przyrody w Międzychodzie	4 000 000,00 zł	1 200 000,00 zł	2 800 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w

		Przedszkole nr 4 im. Kubusia Puchatka w Międzychodzie Żłobek Miejski w Międzychodzie Gmina Międzychód					szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata2027-2021, dotacje krajowe), granty
PU nr 2	**Odnowienie cmentarza żydowskiego w Międzychodzie: konserwacja płyt nagrobnych, urządzenie lapidarium**	Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie	3 000 000,00 zł	900 000,00 zł	2 100 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata2027-2021, dotacje krajowe), granty
PU nr 3	**Utworzenie punktu przesiadkowego przy ul. 600-lecia, z uwzględnieniem punktu postoju rowerowego oraz utworzenie przystanków PKS przy ulicach: Dworzec Letnisko, Mostowej, Nowej i Św. Jana Pawła II**	Gmina Międzychód	30 000 000,00 zł	9 000 000,00 zł	21 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Międzychód, Środki zewnętrzne (w tym m.in. fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata2027-2021, dotacje krajowe), granty
Ogółem			**376 200 000, 00 zł**	**99 800 000,00 zł**	**263 340 000,00 zł**	**13 060 000,00 zł**	-

Źródło: opracowanie własne.

10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Burmistrz Międzychodu. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z wyznaczonym przez niego organem, którym będzie Zespół ds. rewitalizacji.

Do zadań Zespołu ds. rewitalizacji należeć będzie:

- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Przy wyborze zespołu zarządzającego, jak i osób zatrudnionych w projekcie, decydujące będą jedynie kompetencje, umiejętności i doświadczenie. Zaświadcza się, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą miały pozytywny wpływ na zasadę równości kobiet i mężczyzn. Zespół zostanie odpowiednio przeszkolony i będzie dysponował wiedzą z zakresu równości kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także z zakresu zasady zrównoważonego rozwoju i zasady „DNSH". Zespół prowadzić będzie bieżąca kontrola nad dokumentacją dotycząco rozliczania projektu.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Miejska Międzychodu zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz sprawuje funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Międzychód. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Burmistrza Międzychodu, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035.

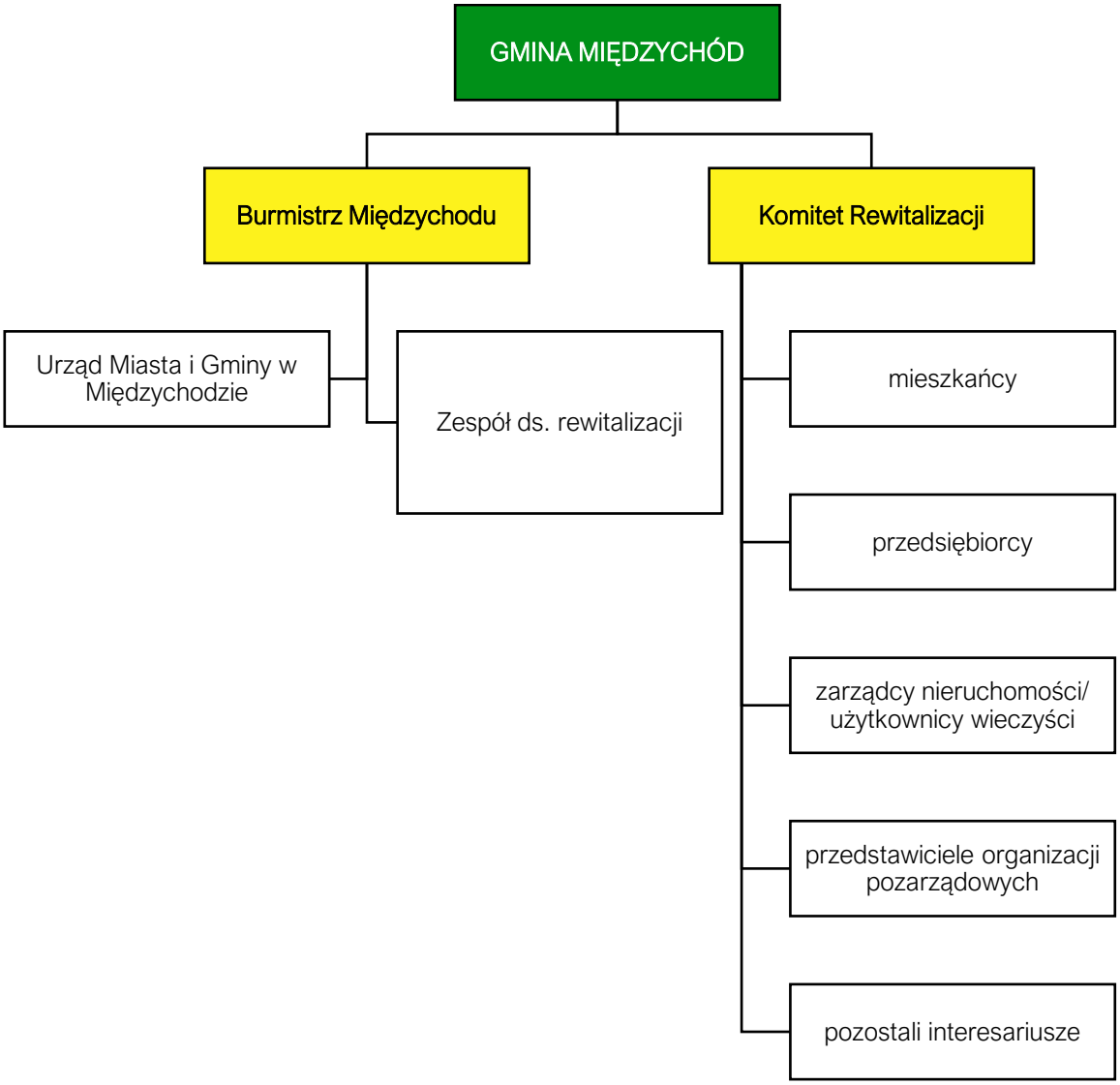

Rycina 14. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód
Źródło :opracowanie własne.

10.2. KOSZTY ZARZĄDZANIA

Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Międzychód ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy i stanowić będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Szacuje się, że łącznia liczba etatów pracowników, którzy będą odpowiedzialni za proces wdrażania GPR wyniesie 1 etat. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie w 2024 roku wyniosło 9 838,75 zł, co stanowiło około 119 tys. zł całkowitych wydatków na pracownika w skali roku. Ponadto dodatkowym organem w procesie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest Komitet Rewitalizacji, pełniący funkcje opiniodawczo-doradcze, którego praca ma charakter społeczny. Obsługa organizacyjna Komitetu pełniona będzie w ramach działań Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie.

10.3. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 10 lat. Rok 2026 jest rokiem kończącym prace nad przygotowywaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym roku planuje się również powołanie Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2035 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 45. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2026-2028	2029-2031	2032-2034	2035
Prace nad GPR/Pierwszy okres realizacji GPR:	**Drugi okres realizacji GPR:**	**Trzeci okres realizacji GPR**	**Czwarty okres realizacji GPR oraz zakończenie prac nad GPR:**
Uchwalenie GPR Powołanie Zespołu ds. rewitalizacji Powołanie Komitetu Rewitalizacji Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2026-2028	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2029-2031	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2032-2034	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na rok 2035

Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2026 (do 31 marca 2027 r.), 2027 (do 31 marca 2028 r.) i 2028 (do 31 marca 2029 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2029 (do 31 marca 2030 r.), 2030 (do 31 marca 2031 r.) i 2031 (do 31 marca 2032 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2032 (do 31 marca 2033 r.), 2033 (do 31 marca 2034 r.) i 2034 (do 31 marca 2035 r.)	Opracowanie rocznego raportu monitoringowego za rok 2035 (do 31 marca 2036 r.)
Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2026-2028 (do 30 kwietnia 2029 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2029-2031 (do 30 kwietnia 2032 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2032-2034 (do 30 kwietnia 2035 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za rok 2035 (do 30 kwietnia 2036 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2026-2035

Źródło: opracowanie własne.

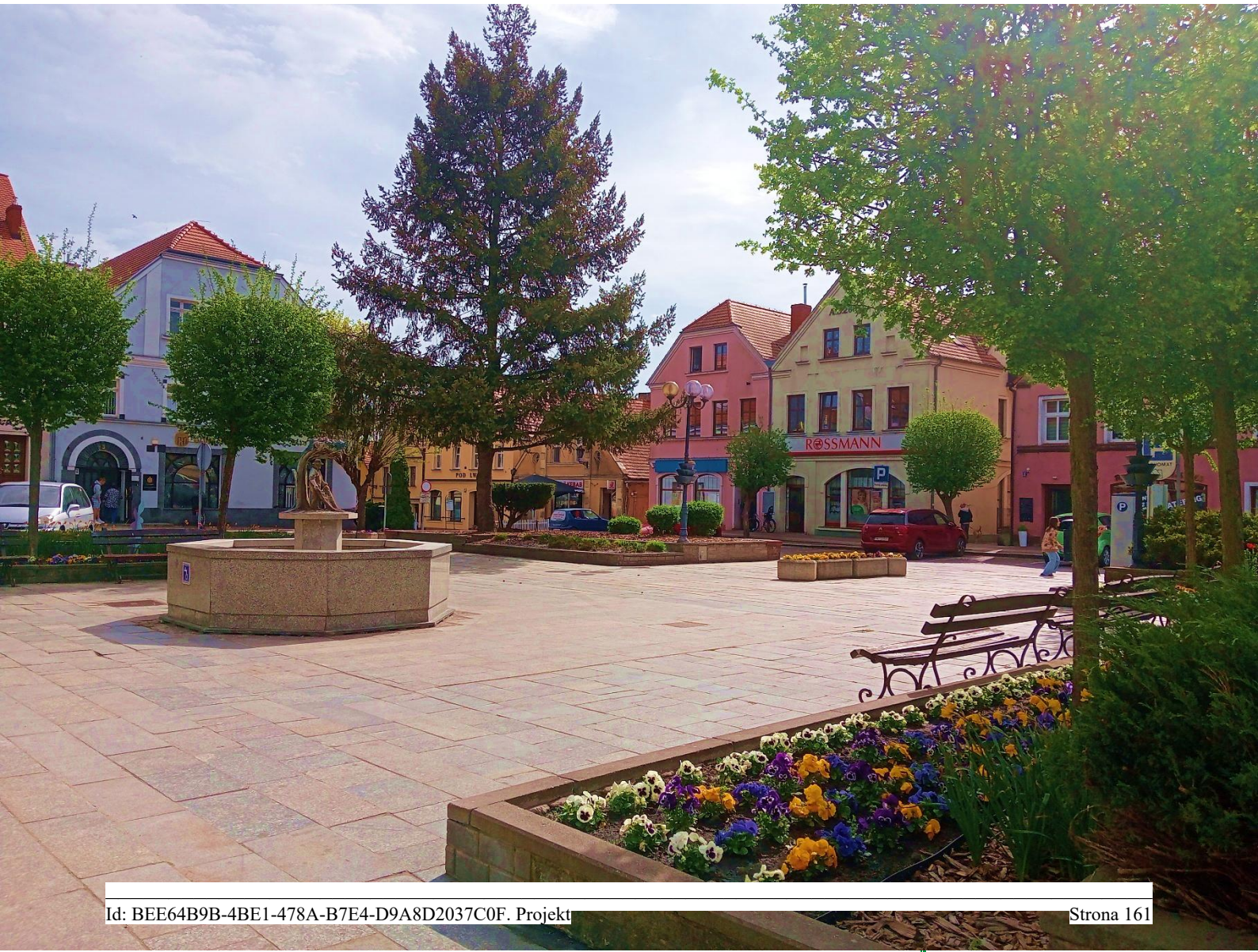

11. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).Na każdym etapie prac nad GPR każda osoba zainteresowania procesem mogła wziąć udział w konsultacjach społecznych, które prowadzone były w sposób niewykluczający ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- warsztaty,
- spotkania,
- wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom Gminy Międzychód,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy,
- samorządowi gminnemu,
- partnerom społeczno-gospodarczym,
- podmiotom reprezentującym społeczeństwo obywatelskie,
- podmiotom działającym na rzecz ochrony środowiska,
- podmiotem odpowiedzialnym za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód. Od 7 stycznia 2025 roku do 16 lutego 2025 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, tj. 7 stycznia 2025 roku w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawanym konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód, dostępne były na stronie internetowej Gminy Międzychód, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy w Międzychodzie Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line dotycząca problemów występujących w5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji. Odpowiedzi zbierane były do 16 lutego 2025 roku. W dniu 24 stycznia 2025 roku zorganizowano również spotkanie konsultacyjne on-line o charakterze otwartym. Wzięła w nim udział 1 osoba. Podczas spotkania przedstawiona została propozycja granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz metodologia ich wyznaczenia. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami wyznaczonych obszarów. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynął żaden wypełniony formularz składania uwag do projektu uchwały z załącznikami, natomiast liczba wypełnionych ankiet wyniosła 10.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 17 kwietnia 2025 roku odbyły się warsztaty rewitalizacyjne z interesariuszami rewitalizacji m.in. mieszkańcami, w tym także liderami społecznymi i przedstawicielami jednostek organizacyjnych Gminy oraz przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie. Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie, mając na celu zaangażowanie jak najszerszej grupy interesariuszy, przeprowadził identyfikację partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska, a także odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, których działalność związana jest obszarem rewitalizacji. Na tej podstawie przygotowano listę uczestników, do których zaproszono na warsztaty, w sposób zapewniający reprezentatywność poszczególnych grup, wszystkich podobszarów rewitalizacji oraz poszczególnych obszarów

tematycznych istotnych z punktu widzenia ustawy o rewitalizacji (obszar społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy). Warsztaty odbyły się w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie – obiekcie dostosowanym pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Na początku uczestnicy warsztatów zapoznali się z głównymi założeniami rewitalizacji. Część warsztatowa składała się z trzech modułów pn.: „Gdzie leży problem i co można z tym zrobić?", „Mamy potencjał!" oraz „Działamy na obszarze!". Zadaniem uczestników było zidentyfikowanie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, wskazanie przyczyn tych zjawisk oraz znalezienie rozwiązań na wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. W dalszej części warsztatów uczestnicy wskazali lokalne potencjały obszaru rewitalizacji, a następnie zaproponowali cele i kierunki działań rewitalizacyjnych. Wypracowane wnioski posłużyły do opracowania rozdziału 3, 4 i 5 niniejszego dokumentu.

W dniu warsztatów partycypacyjnych odbyła się również wizja lokalna, podczas której przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie oprowadzili zainteresowane osoby po miejscach i obiektach, które planowane były do poddania działaniom rewitalizacyjnym, bądź w których widoczne były zjawiska kryzysowe. W trakcie spaceru omówiono pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wykonano dokumentację fotograficzną wykorzystaną w niniejszym dokumencie.

Przeprowadzono również wywiady pogłębione z przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie oraz jednostek organizacyjnych, które pozwoliły na uszczegółowienie wniosków płynących z warsztatów.

Na etapie programowania zaproszono również interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Rycina 15. Uczestnicy warsztatów diagnostycznych przeprowadzonych w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: dokumentacja fotograficzna warsztatów przeprowadzonych z interesariuszami w dniu 17 kwietnia 2025 r.

Kolejną formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Konsultacje odbyły się od dnia 22 września 2025 r. do dnia 31 października 2025 r. Wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi i wnioski do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035.Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu GPR ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, tj. 22 września 2025 r. w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawanym konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

W wyznaczonym terminie za pośrednictwem formularza składania uwag wpłynęło 5 uwag/propozycji zmian do projektu. Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu GPR, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostały w sprawozdaniu z konsultacji.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęły/nie wpłynęły … ankiety. Wyniki ankiet potwierdzają stosowność i potrzebę realizacji wskazanych w dokumencie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zdaniem ankietowanych, zaproponowane projekty są skierowane dla wszystkich grup społecznych (w tym m.in. dzieci i młodzieży, osób dorosłych, osób z niepełnosprawnością, seniorów).

Jedną z form konsultacji społecznych ww. projektu było spotkanie konsultacyjne z interesariuszami procesu rewitalizacji, które odbyło się w dniu 13 października 2025 r. o godzinie 13:00. Podczas spotkania przedstawione zostały główne założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035. Zapewniona została możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami dotyczącymi założeń programu. Podczas spotkania zgłoszono uwagi. Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu GPR, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostały w sprawozdaniu z konsultacji.

Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego przeprowadzone były również konsultacje społeczne, w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji.

Konsultacje odbyły się od dnia 22 września 2025 r. do dnia 31 października 2025 r. Wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu ww. uchwały. Konsultacje przeprowadzono w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym. Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu uchwały, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostały w sprawozdaniu z konsultacji.

Kolejnym etapem będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji zgodnie z przyjętym Regulaminem. Wśród członków Komitetu Rewitalizacji będą mogli się znaleźć:

- przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawicieli właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru;
- przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych Gminy Międzychód, w szczególności ekspertów w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- przedstawiciele Rady Miejskiej Międzychodu.

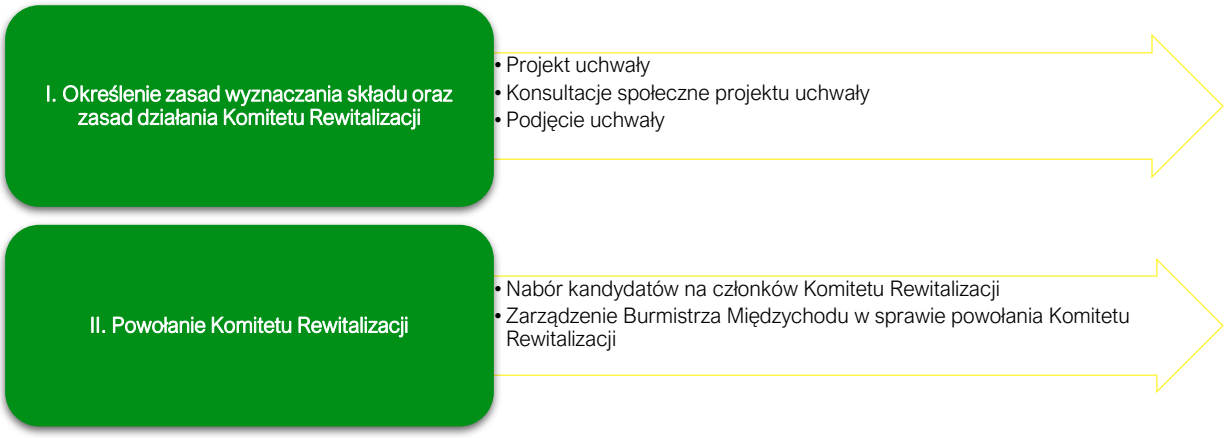

Rycina 16. Etapy powołania Komitetu Rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie z organizacjami pozarządowymi. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań.

Realizacja przedsięwzięć pozwoli na stworzenie atrakcyjnych i przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców i osób odwiedzających obszar rewitalizacji. Wpłynie na zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania integracyjne, a także uczestnictwa w szeregu spotkań edukacyjnych, wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz imprez o różnym charakterze wykorzystujących zmodernizowaną infrastrukturę. Jako przykład można podać projekt zintegrowany nr 6, który pozwoli na zwiększenie inicjatyw oddolnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i organizacji oraz stowarzyszeń działających na jego terenie. Takie działania wpłyną również na zwiększenia poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie gminy.

Partnerzy społeczno-gospodarczy, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji będą zapraszane do współpracy na każdym z etapów prac oraz będą włączone w realizację Gminnego Programu Rewitalizacji w sposób opisany w niniejszym rozdziale. Wśród wspomnianych interesariuszy, uczestniczących w pracach nad dokumentem oraz wskazanych jako potencjalni partnerzy w realizacji przedsięwzięć wyróżnić można m.in.: Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego oddział Międzychód, Międzychodzkie Towarzystwo Turystyki i Sportów Wodnych, Stowarzyszenie Nowy Międzychód, Stowarzyszenie Aktywny Międzychód, Stowarzyszenie Artystyczne Drzewce 2002, Międzychodzkie Stowarzyszenie Agroturystyki, Stowarzyszenie RóBSzuM, Stowarzyszenie Miłośników Orkiestry Pojezierza Międzychodzko – Sierakowskiego, Fundacja Czepczyński Family, Ochotnicza Straż Pożarna w Międzychodzie, czy też liczne kluby sportowe.

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

12.1. MONITORING PROGRAMU

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Zespół ds. Rewitalizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

- monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów),
- monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok),
- monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji,
- bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035), który corocznie przygotowywać będzie Zespół ds. rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Burmistrza Międzychodu przy pomocy Zespołu ds. rewitalizacji. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy Międzychód w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku powadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI DO PROGRAMU

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Międzychodu wraz z Zespołem ds. rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, Burmistrz Międzychodu występuje do Rady Miejskiej Międzychodu z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

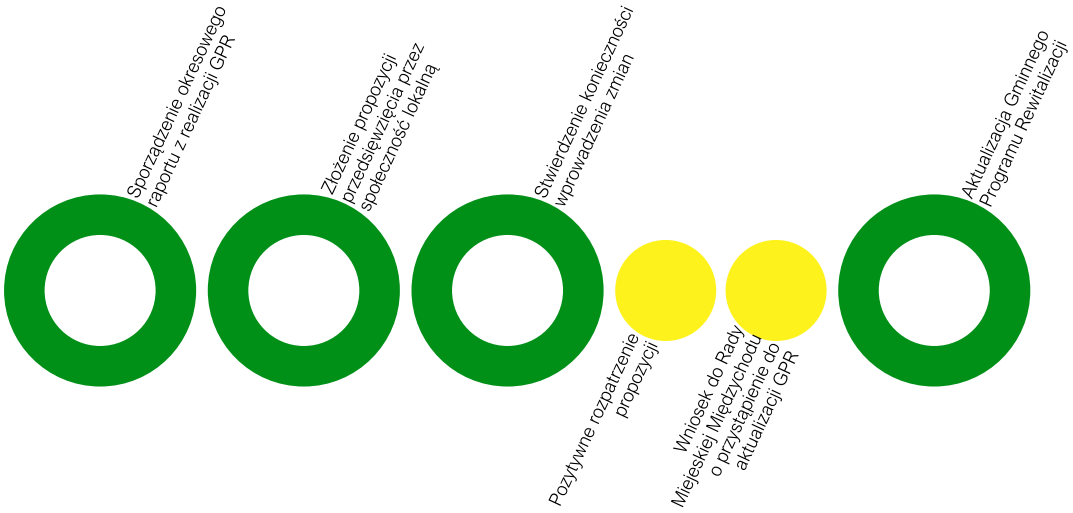

Rycina 17. Schemat wprowadzania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód
Źródło: opracowanie własne.

Ponadto Zespół ds. rewitalizacji będzie odpowiedzialny za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad przez nich ustalonych. Na podstawie zebranych wniosków, pracownicy będą mogli wnioskować do Burmistrza Międzychodu i Rady Miejskiej Międzychodu o wprowadzenie zmian w treści dokumentu.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla Gminy Międzychód są to:

- Uchwała Nr IV/30/2024 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 4 lipca 2024 r. w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Międzychód na lata 2024 – 2028,
- Uchwała Nr X/66/2007 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie: zasad sprzedaży zamieszkałych lokali mieszkalnych oraz sprzedaży gruntów niezbędnych do racjonalnego korzystania z tych lokali,
- Uchwała Nr VI/49/2024 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 24 września 2024 r. w sprawie ustalenia warunków udzielenia bonifikat i wysokości stawek procentowych przy sprzedaży komunalnych lokali mieszkalnych,
- Uchwała Nr LIII/483/2022 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XVII/148/2019 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Międzychód.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć przewiduje się zmiany w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2036-2035. Jednakże w momencie opracowywania niniejszego dokumentu nie jest możliwe określenie wymaganych zmian w dotychczasowych uchwałach z uwagi na brak szczegółowych wytycznych i wybranej ścieżki rozwoju mieszkalnictwa komunalnego na tym etapie. W zależności od podjętych w późniejszym czasie decyzji w tym zakresie, tj. w zakresie utworzenia Sąsiedzkiej Inicjatywy Mieszkaniowej lub też wdrożenia gminnego programu rozwoju mieszkalnictwa komunalnego, wskazane powyżej uchwały zostaną odpowiednio zmodyfikowane.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała…….. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na całym obszarze rewitalizacji przewiduje się ustanowienie na okres nie dłuższy niż 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej Międzychodu.

Rada Miejska Międzychodu przyjęła uchwałę nr XII/96/2025 z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód. W § 2 niniejszej uchwały ustanowiono na rzecz Gminy Międzychód prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w przypadku, gdy w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie uchwały dot. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z zastosowaniem prawa pierwokupu, nie weszła życie uchwała dot. Specjalnej Strefy Rewitalizacji, ww. uprawnienia tracą moc. Z tego względu konieczne będzie podjęcie wspomnianej uchwały przed terminem 20 marca 2027 roku, kiedy to wygasa zapis o prawie pierwokupu z uchwały delimitacyjnej (uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji weszła w życie po 14 dniach od daty jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego, która miała miejsce 6 marca 2025 roku).

16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. WSKAZANIE ZAKRESU ZMIAN W PLANIE OGÓLNYM GMINY

W momencie opracowywania niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji obszar Gminy Międzychód nie jest objęty planem ogólnym. Do czasu uchwalenia planu ogólnego, ale nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 roku dokumentem planistycznym obowiązującym na obszarze rewitalizacji, jak i całej Gminy Międzychód jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód, przyjęte na mocy Uchwały Nr LII/400/2010 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 21 kwietnia 2010 r. z ostatnią zmianą przyjętą Uchwałą Nr III/23/2024 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód.

Wskazuje się, aby na etapie opracowania planu ogólnego uspójnić jego ustalenia z działaniami wynikającymi z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 13b pkt 3 lit. o wskazuje, że ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając m.in. obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

16.2. WSKAZANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

W granicach obszaru rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr LIII/484/2022 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – Mnichy i Mniszki,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr LV/494/2022 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – Tuczępy (wieś),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XVIII/125/2007 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 11 grudnia 2007 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód w obrębach: Międzychód, Bielsko, Dzięcielin, Wielowieś, oraz części obrębu Muchocin,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXI/205/2012 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód,

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXIII/222/2012 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód dla części obrębów Międzychód, Bielsko, Dzięcielin, Wielowieś oraz części obrębu Muchocin przyjętego uchwałą Nr XVIII/125/2007 z dnia 11 grudnia 2007 r. – część,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XLVII/405/2013 Rady miejskiej Międzychodu z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód przy ul. Strzeleckiej,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr LIV/463/2014 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód - dla części obrębu Międzychód (rejon ul. Bolesława Chrobrego, ul. Polnej i ul. Zaułek Rzeczny,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (ul. Zagrodowa) i dla części obrębu Bielsko,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr LXIV/549/2014 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Plac Kościuszki). Etap 1.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr LXIV/550/2014 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód - dla części obrębu Międzychód (ul. Gwardii Ludowej - teren przedszkola),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr VII/63/2015 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód i dla części obrębu Wielowieś. Etap 2.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XIV/116/2015 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 2 września 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód –dla części obrębu Międzychód (ul. 17 Stycznia, ul. Kaczmarka, ul. Poznańska),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXVII/255/2016 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód - dla części obrębu Międzychód (dz. nr: 562/9),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXVII/257/2016 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód - dla części obrębu Międzychód (część działki nr: 916/1 i 916/6),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XLII/393/2017 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód - dla części obrębu Międzychód (dz. nr 322),

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr VIII/61/2019 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (dz. nr 284),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr VIII/62/2019 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód - dla części obrębu Międzychód (dz. nr 1050/5, 1051/5),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr VIII/63/2019 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (dz. nr 1057/1, 1058/1),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XII/94/2019 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (stadion). Etap 3.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXVI/234/2020 Rady Miejskiej Międzychod uz dnia 29 września 2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (dz. nr 662),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXVI/236/2020 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 29 września 2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (dz. nr 288/1),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXVI/235/2020 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 29 września 2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (ogródek jordanowski),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XL/366/2021 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (dz. nr 180),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XLII/378/2021 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 26 października 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (teren „GS”),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr LXXIII/637/2023 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 14 listopada 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód - obręb Międzychód (ul. Pocztowa - dz. nr 1654, ul. Podgórna, ul. Zagrodowa - część dz. nr 1220/51),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XII/97/2025Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – część obrębu Międzychód (ul. św. Jana Pawła II).

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, natomiast wpłynie na potrzebę zmian części istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji zmiany wymagać będą następujące MPZP:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XVIII/125/2007 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 11 grudnia 2007 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód w obrębach: Międzychód, Bielsko, Dzięcielin, Wielowieś, oraz części obrębu Muchocin – w wyniku realizacji projektów zintegrowanych PZ nr 2, PZ nr 5, PZ nr 12 oraz projektu uzupełniającego nr 2,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XII/94/2019 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (stadion). Etap 3. – w wyniku realizacji projektu zintegrowanego nr 6,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XLII/378/2021 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 26 października 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (teren „GS") – w wyniku realizacji projektu zintegrowanego nr 7 oraz projektu uzupełniającego nr 3,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXIII/222/2012 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód dla części obrębów Międzychód, Bielsko, Dzięcielin, Wielowieś oraz części obrębu Muchocin przyjętego uchwałą Nr XVIII/125/2007 z dnia 11 grudnia 2007 r. – część – w wyniku realizacji projektu zintegrowanego nr 8.

17 ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1: PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załącznik stanowi osobną kartę dokumentu.

ZAŁĄCZNIK NR 2: TABELA EWALUACYJNA

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2035)
Cel 1	1.1.			
	1.2.			
	1.3.			
	1.4.			
	1.5.			
Cel 2	2.1.			
	2.2.			
	2.3.			
	2.4.			
	2.5.			
	2.6.			
	2.7.			
	2.8.			
	2.9.			
Cel 3	3.1.			
	3.2.			
	3.3.			
	3.4.			
	3.5.			
	3.6.			
	3.7.			
	3.8.			
	3.9.			
	3.10			

Tabela 46 Tabela ewaluacyjna

***Źródło**: opracowanie własne.*

ZAŁĄCZNIK NR 3: KARTA OCENY PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO

Tabela 47. Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna		Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.
Partnerzy		Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.
Miejsce realizacji		Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.
Aktualny status projektu		Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji", „w trakcie realizacji" lub „zrealizowane"
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowanych projekt

Źródło: opracowanie własne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek analitycznych wyznaczonych na terenie Gminy Międzychód 10

Tabela 2. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Międzychód 12

Tabela 3. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Międzychód 14

Tabela 4. Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Międzychód w podziale na jednostki analityczne 14

Tabela 5. Wykaz zabytków nieruchomych zlokalizowanych na podobszarze rewitalizacji Międzychód 2 objętych wpisem do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego 21

Tabela 6. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko bezrobocia na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 28

Tabela 7. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko ubóstwa na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 29

Tabela 8. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko alkoholizmu na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 31

Tabela 9. Porównanie wskaźników obrazujących zjawisko przestępczości na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 32

Tabela 10. Porównanie wskaźników obrazujących wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 33

Tabela 11. Porównanie wskaźników obrazujących kapitał społeczny na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 35

Tabela 12. Porównanie wskaźników obrazujących poziom uczestnictwa w życiu publicznym na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 37

Tabela 13. Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 38

Tabela 14. Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 40

Tabela 15. Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie wielkopolskiej w 2024 roku 41

Tabela 16. Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 42

Tabela 17. Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Międzychód 45

Tabela 18. Charakterystyka organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji 52

Tabela 19. Cele i kierunki rewitalizacji....64
Tabela 20. Opis projektu zintegrowanego nr 1....67
Tabela 21. Opis projektu zintegrowanego nr 2....71
Tabela 22. Opis projektu zintegrowanego nr 3....74
Tabela 23. Opis projektu zintegrowanego nr 4....77
Tabela 24. Opis projektu zintegrowanego nr 5....79
Tabela 25. Opis projektu zintegrowanego nr 6....82
Tabela 26. Opis projektu zintegrowanego nr 7....85
Tabela 27. Opis projektu zintegrowanego nr 8....87
Tabela 28. Opis projektu zintegrowanego nr 9....89
Tabela 29. Opis projektu zintegrowanego nr 10....92
Tabela 30. Opis projektu zintegrowanego nr 11....94
Tabela 31. Opis projektu zintegrowanego nr 12....97
Tabela 32. Opis projektu zintegrowanego nr 13....99
Tabela 33. Opis projektu zintegrowanego nr 14....102
Tabela 34. Opis projektu zintegrowanego nr 15....104
Tabela 35. Opis projektu uzupełniającego nr 1....112
Tabela 36. Opis projektu uzupełniającego nr 2....113
Tabela 37. Opis projektu uzupełniającego nr 3....114
Tabela 38. Opis dokumentów strategicznych gminy realizowanych przez Gminny Program Rewitalizacji....115
Tabela 39. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych....141
Tabela 40. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi....143
Tabela 41. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich....148
Tabela 42. Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych....153
Tabela 43. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji....160
Tabela 44 Tabela ewaluacyjna....176
Tabela 45. Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód....177

SPIS RYCIN

Rycina 1. Położenie Gminy Międzychód..... 8

Rycina 2. Podział Gminy Międzychód na jednostki analityczne 13

Rycina 3. Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.....16

Rycina 4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru rewitalizacji Międzychód 2 20

Rycina 5. Mapa istniejących zabytków nieruchomych znajdujących się na podobszarze rewitalizacji Międzychód 2 wpisanych do Ewidencji Zabytków 23

Rycina 6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru rewitalizacji Tuczępy.....25

Rycina 7. Mapa istniejących zabytków nieruchomych znajdujących się na podobszarze rewitalizacji Tuczępy wpisanych do Ewidencji Zabytków.....27

Rycina 8. Przykłady aktów wandalizmu na obszarze rewitalizacji: graffiti na budynkach 33

Rycina 9. Sytuacja demograficzna w granicach obszaru rewitalizacji 35

Rycina 10. Przykład niedostatecznie zagospodarowanej przestrzeni publicznej – Plac Kościuszki w Międzychodzie 45

Rycina 11. Przykłady przestrzeni wymagających poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji.....47

Rycina 12. Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji 63

Rycina 13. Szacunkowe zestawienie wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych 152

Rycina 14. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód.....159

Rycina 15. Uczestnicy warsztatów diagnostycznych przeprowadzonych w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji 164

Rycina 16. Etapy powołania Komitetu Rewitalizacji.....166

Rycina 17. Schemat wprowadzania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód.....169

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035
Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Legenda

Granica podobszaru rewitalizacji Międzychód 1

Projekty zintegrowane

- Projekt zintegrowany nr 2
- Projekt zintegrowany nr 3
- Projekt zintegrowany nr 4
- Projekt zintegrowany nr 5
- Projekt zintegrowany nr 6
- Projekt zintegrowany nr 7
- Projekt zintegrowany nr 8
- Projekt zintegrowany nr 9
- Projekt zintegrowany nr 10
- Projekt zintegrowany nr 11
- Projekt zintegrowany nr 12
- Projekt zintegrowany nr 13
- Projekt zintegrowany nr 14
- Projekt zintegrowany nr 15
- Projekt zintegrowany nr 17

Przedsięwzięcia uzupełniające

- Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1
- Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2
- Przedsięwzięcie uzupełniające nr 3
- Zielony szlak Międzychodu

0 200 400 600 800 1 000 m

1:3 000

Opracowano na podstawie licencji nr PODGiK.6640.1.33.2024_3014_CL1 wydanej przez Starostę Międzychodzkiego dnia 26 września 2024 r.

Załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035
Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

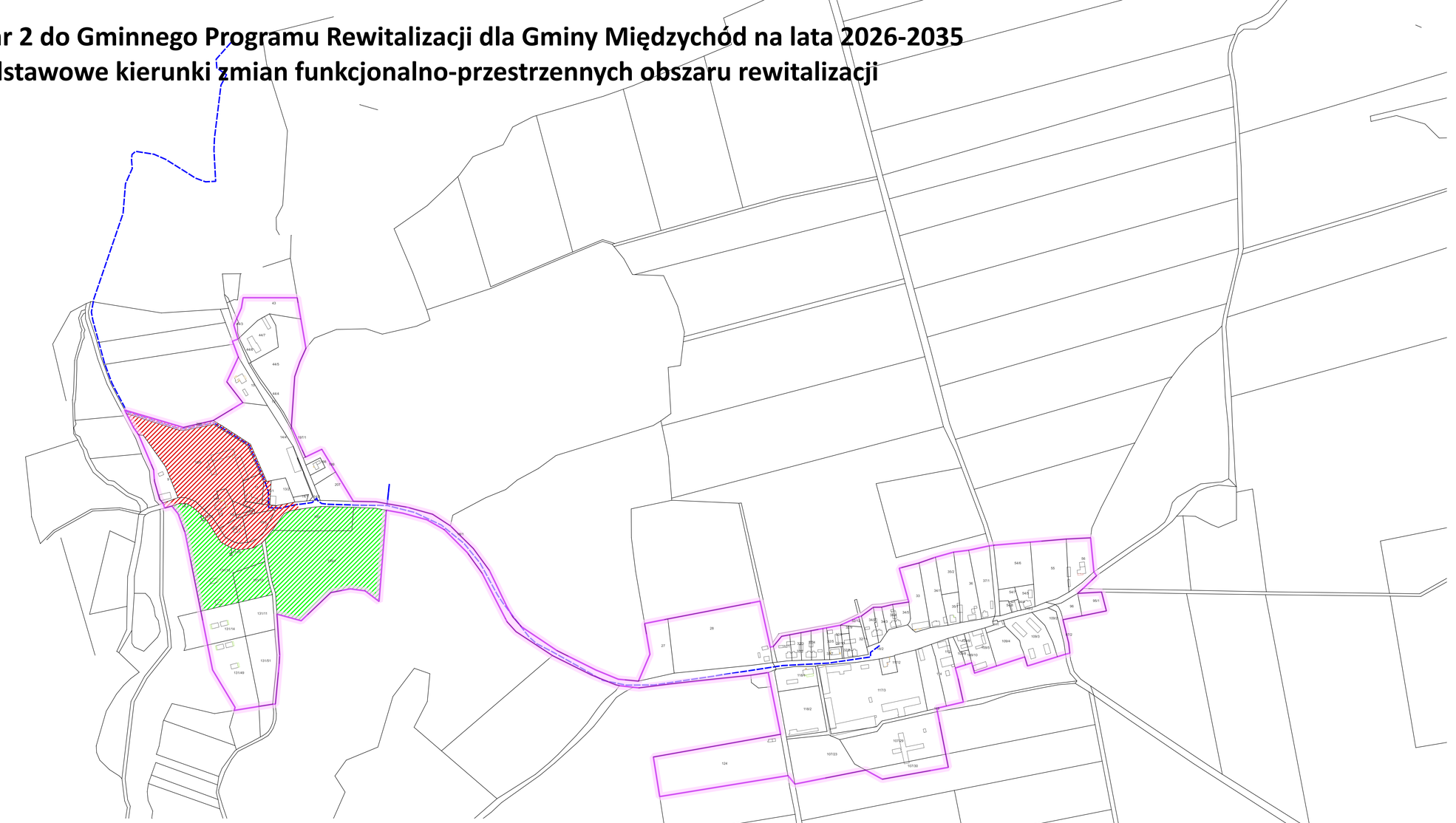

Legenda

Granica podobszaru rewitalizacji Międzychód 2

Projekty zintegrowane

Projekt zintegrowany nr 1

Projekt zintegrowany nr 16

Przyrodniczo-historyczna ścieżka pieszo-rowerowa

0 200 400 600 800 1 000 m

1:3 000

Opracowano na podstawie licencji nr PODGiK.6640.1.33.2024_3014_CL1 wydanej przez Starostę Międzychodzkiego dnia 26 września 2024 r.

Załącznik nr 2 do uchwały nr .....
Rady Miejskiej Międzychodu
z dnia 31 marca 2026 r.

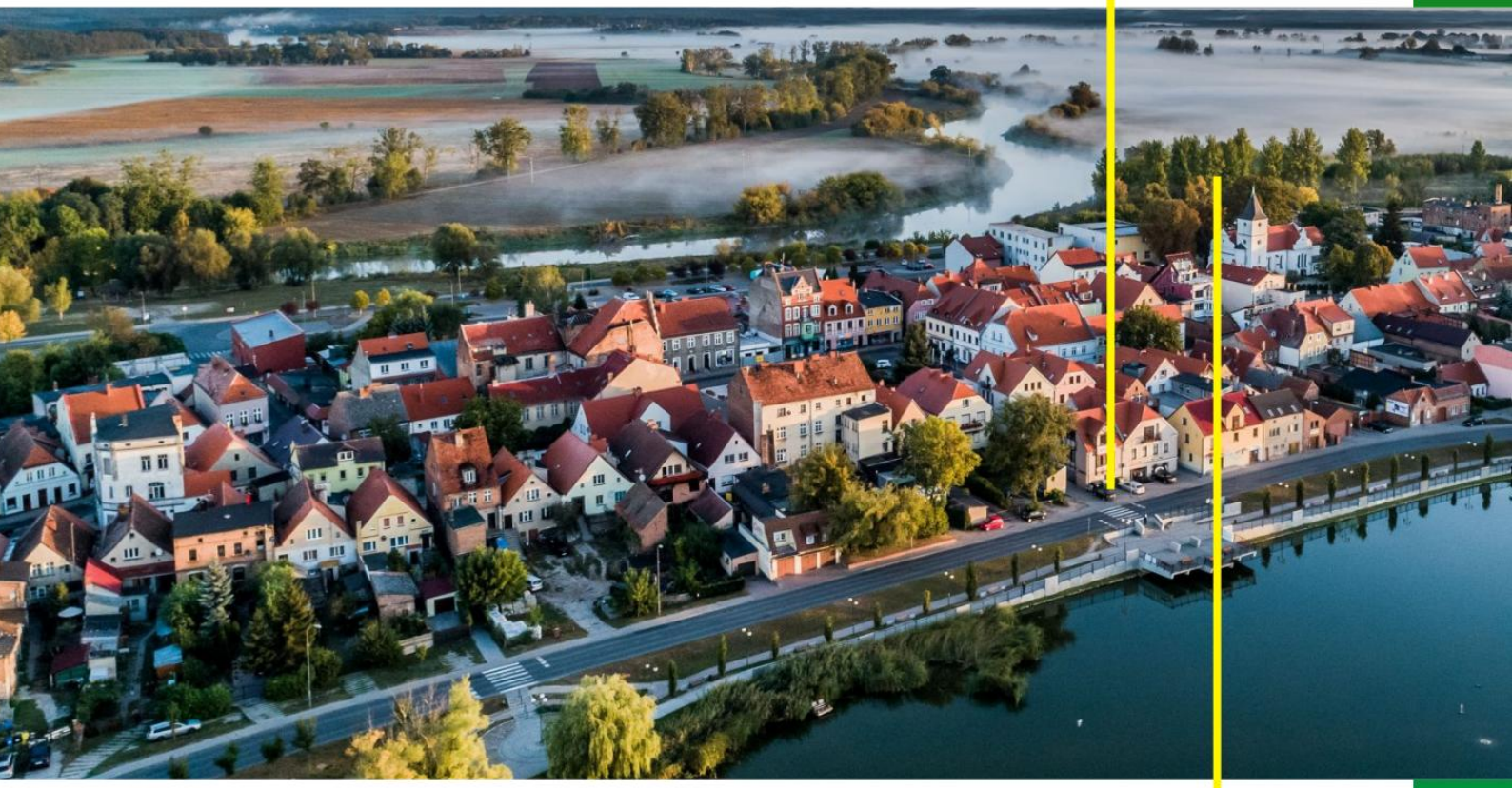

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIĘDZYCHÓD NA LATA 2026-2035

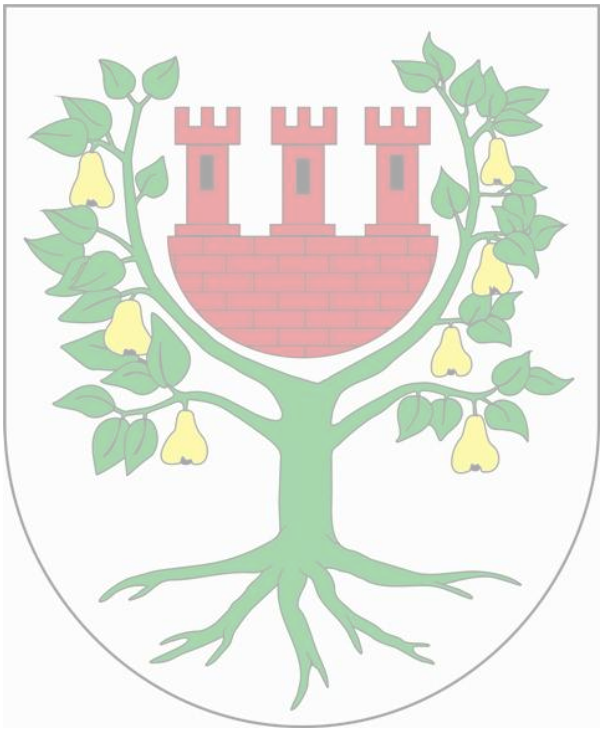

Wykonawca prognozy:

Iwona Nowacka

mgr inż. Iwona Nowacka

16 STYCZNIA 2026 ROKU

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 5
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE SPORZĄDZENIA PROGNOZY 5
1.2. ZAKRES I CEL PROGNOZY 5
1.3. METODY OPRACOWANIA PROGNOZY 8
1.3.1. Źródła informacji 8
1.3.2 Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska 8
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ JEGO POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI 10
2.1. ZAWARTOŚĆ I CELE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 10
2.2. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIĘDZYCHÓD NA LATA 2026-2035 Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI, Z UWZGLĘDNIENIEM ICH CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA I WYZNACZANYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ 63
3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY MIĘDZYCHÓD 91
3.1. POŁOŻENIE 91
3.2. DEMOGRAFIA 92
3.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA 93
3.3.1. Transport i komunikacja 93
3.3.2. Urządzenia sieciowe 93
3.4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 94
3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza 94
3.4.2. Zagrożenia hałasem 100
3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM) 104
3.4.4. Gospodarowanie wodami 104
3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa 115
3.4.6. Zasoby geologiczne 115
3.4.7. Gleby 116
3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu 117
3.4.9. Zasoby przyrodnicze 118
3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom 133
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 134
5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO 137
5.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, FAUNA I FLORA, OBSZARY CHRONIONE ORAZ CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 137
5.2. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI 148
5.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE 150
5.4. POWIETRZE I KLIMAT 151
5.5. POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ I GLEBY 156
5.6. KLIMAT AKUSTYCZNY 158
5.7. ZASOBY NATURALNE 159
5.8. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE 159
5.9. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE 160
6. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 162
7. MOŻLIWE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR 166

8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO 168

9. NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY 169

10. REKOMENDACJE I WNIOSKI DO OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU 170

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZEWIDZIANYCH W PROJEKCIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 172

12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA 173

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 175

14. SPIS TABEL I RYSUNKÓW 178

15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2 179

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia prognozy

Podstawą opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U z 2024, poz. 1112). Według zapisów art. 46 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 ww. ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 ustawy, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Przedmiotowe dokumenty zostaną także udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Zakres i cel prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera identyfikację potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035" oraz ocenę natężenia tych oddziaływań. Jej celem jest analiza potencjalnego oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz realizacji założeń wskazanego wyżej dokumentu.

Zgodnie z zapisami art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami (o których mowa w art. 57 i 58) zakres i stopień szczegółowości

informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Międzychodu, w piśmie nr WPP-I.410.216.2025.MC.1 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035". W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 16.01.2026 r., znak: DN-NS.9011.2803.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035".

Biorąc powyższe pod uwagę niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 2):

1. zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,

g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2. określa, analizuje, ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne

i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

– różnorodność biologiczną,

– ludzi,

– zwierzęta,

– rośliny,

– wodę,

– powietrze,

– powierzchnię ziemi,

– krajobraz,

– klimat,

– zasoby naturalne,

– zabytki,

– dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 1 i 2:

- Prognoza oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem;
- w Prognozie zostały uwzględnione informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

1.3. Metody opracowania prognozy

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono opisowo wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych kierunków działań.

1.3.1. Źródła informacji

Podczas opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 oraz prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano następujące dokumenty stanowione na szczeblu międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym:

- Traktat Lizboński,
- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030,
- Europejski Zielony Ład,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej,
- Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego.

1.3.2 Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska

Podczas opracowania prognozy, w celu określenia wpływu i skutków planowanych kierunków działań na stan środowiska, przeprowadzono dokładną analizę wpływu każdego z nich na poszczególne obszary środowiska. Przyjęto, że obszarami tymi są wymienione w art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy OOŚ tj. „przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie,

wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy."

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ JEGO POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Zawartość i cele Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr XII/96/2025 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Jedynym dotychczas sformalizowanym okresem, w którym Gmina Międzychód prowadziła rewitalizację były lata 2012-2021, kiedy to obowiązywał Lokalny Program Rewitalizacji tj. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Międzychód na lata 2012-2021". Zmieniający się sposób rozumienia procesów rewitalizacji oraz doświadczenia polskich samorządów w tym zakresie, przyczyniły się do widocznej zmiany podejścia w metodyce wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Coraz częściej działania rewitalizacyjne odznaczają wieloaspektowy i zintegrowany charakter. Wzmocnienie roli interesariuszy rewitalizacji z jednoczesnym zwiększeniem partycypacji społecznej sprawiło, że Gminny Program Rewitalizacji stał się kluczową pozycją w systemie dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, opracowany w oparciu o ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobiegnie realizacji zagrożeń.

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w pierwszym etapie prac dokonano podziału Gminy Międzychód na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Wyznaczając w procesie delimitacji jednostki analityczne starano się odzwierciedlić specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

Dokonując podziału obszaru wiejskiego Gminy Międzychód na jednostki analityczne, zdecydowano się wykorzystać istniejący podział na obręby ewidencyjne. Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców miasta Międzychód zauważono, że zamieszkuje je 9 581 osób (stan na 31 grudnia 2023 r. według danych Urzędu Miasta i Gminy Międzychód), co odpowiada 55,1% ogółu mieszkańców Gminy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, taka jednostka nie mogłaby stanowić obszaru rewitalizacji. W związku z tym zdecydowano się podzielić miasto na trzy mniejsze jednostki, spełniając tym samym kryterium ustawowe. Granice nowych jednostek na terenie Międzychodu wydzielono wzdłuż granic działek

ewidencyjnych oraz ciągów komunikacyjnych, dzięki czemu wytyczono obszar zachodni, wschodni i centrum miasta. W ten sposób powstały jednostki: „Międzychód 1", „Międzychód 2" oraz „Międzychód 3". Łącznie na terenie Gminy Międzychód wyodrębniono 32 jednostki analityczne, z czego jednostkę „Polanka" wyłączono z analizy wskaźnikowej ze względu na to, iż jest ona jednostką niezamieszkałą.

W kolejnym kroku dla wyznaczonych jednostek zebrane i obliczone zostały wskaźniki opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Następnie na ich podstawie wyznaczone zostały wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer.

Były to jednostki: Kaliska, Tuczępy, Międzychód Nadleśnictwo, Sowia Góra, Zatom Nowy, Mnichy, Międzychód 2, Zatom Stary, Gorzycko, Gorzyń oraz Międzychód 3.Szczegółowe zestawienie wskaźników przedstawione zostało w Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Międzychód.

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, by występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz by był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy. Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być ponadto podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Wyboru dokonano na podstawie łącznego spełnienia następujących kryteriów:

- jednostki są zamieszkiwane przez co najmniej 100 mieszkańców,
- jednostki cechują się potencjałem społecznym i gospodarczym do prowadzenia działań rewitalizacyjnych,
- zachodzi w nich koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej,
- w jednostkach stwierdzono współwystępowanie zjawisk kryzysowych przynajmniej w dwóch z pozostałych sfer.

W związku z tym, jako obszar rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód przyjęto jednostkę analityczną „Międzychód 2"oraz zamieszkałą część jednostki analitycznej „Tuczępy".

„Międzychód 2" – to jednostka znajdująca się w centralnej części Gminy. Jej powierzchnia wynosi 2,2 km^2, co daje 0,71% powierzchni Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 5 049 osób, czyli 29,03% populacji Gminy. Zachodzi tam koncentracja zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na jej terenie znajdują się m.in. Urząd Miasta i Gminy, Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji, Ośrodek Pomocy Społecznej, Muzeum Regionalne, Komenda Powiatowa Policji, Park Miejski, Jezioro Miejskie, plaża miejska, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, dworzec kolejowy, sklepy spożywcze, punkty apteczne, a także inne usługi służące lokalnej społeczności. Z tego względu jednostkę należy uznać za istotną z punktu widzenia rozwoju lokalnego oraz cechującą się potencjałem społecznym i gospodarczym do prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

„Tuczępy" – to jednostka analityczna położona w południowej części Gminy Międzychód. Ze względu na dużą powierzchnię użytków rolnych i leśnych występujących na jej obszarze oraz stanowiących obszary niezamieszkałe zdecydowano się zawęzić obszar rewitalizacji do obszaru zamieszkałego mającego największy potencjał społeczny i gospodarczy do prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Stąd też obszar rewitalizacji w wyznaczonej jednostce analitycznej posiada powierzchnię 0,39 km^2, co daje 0,13% powierzchni Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 138 osób, czyli 0,79% populacji Gminy. Zachodzi tam wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, środowiskowej oraz technicznej. W granicach obszaru znajdują się m.in. Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej oraz obiekty zabytkowe.

Wyznaczony obszar rewitalizacji wpisuje się w ustawowe ramy wyznaczania takich obszarów. Łącznie obejmuje on 0,84% powierzchni całej Gminy oraz jest zamieszkiwany przez 29,82% mieszkańców całej Gminy, co umożliwi koncentrację terytorialną działań rewitalizacyjnych.

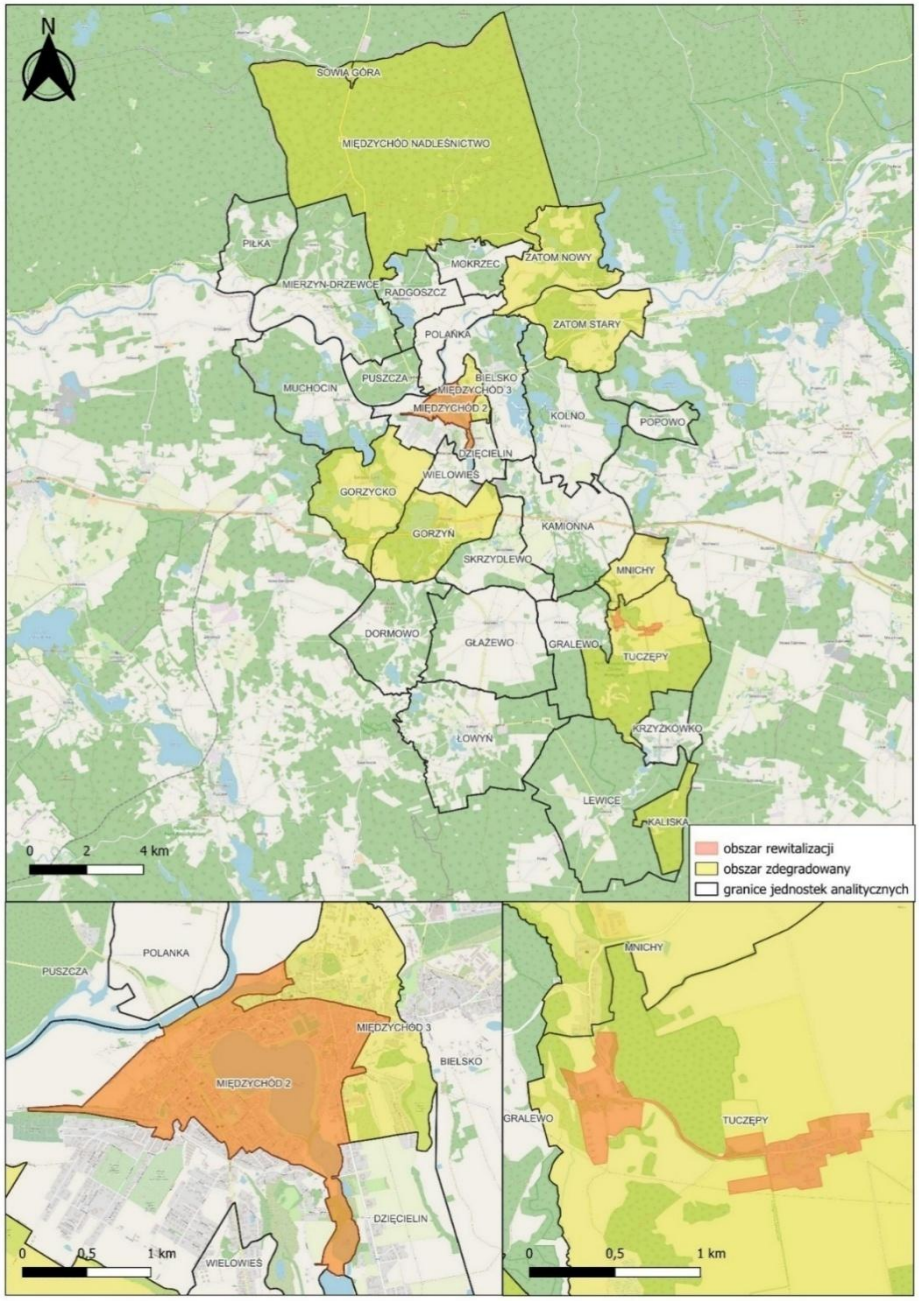

Rysunek 1. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Międzychód

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Międzychód.

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2035 roku brzmi:

W 2036 roku obszar rewitalizacji stał się nowoczesnymi przyjaznym miejscem do życia. Mieszkańcy tworzą tu aktywną i otwartą na współpracę społeczność, która z dumą pielęgnuje lokalne tradycje i dziedzictwo, jednocześnie śmiało korzystając z nowych możliwości. Estetycznie odnowiona i funkcjonalnie zagospodarowana przestrzeń sprzyja codziennej aktywności – zawodowej, społecznej i rekreacyjnej. Mieszkańcy mogą rozwijać swoje pasje, spędzać czas na świeżym powietrzu, angażować się w oddolne inicjatywy i wzajemnie się wspierać, budując silne więzi oraz poczucie przynależności. Efekty przeprowadzonych działań wykraczają daleko poza granice obszaru rewitalizacji, stymulując rozwój całej Gminy Międzychód, która stała się miejscem nowoczesnym, zrównoważonym i pełnym energii – gotowym sprostać wyzwaniom przyszłości.

Dzięki kompleksowym działaniom rewitalizacyjnym obszar objęty projektem stał się nowoczesnym, estetycznym i przyjaznym miejscem do życia, które przyciąga odpowiedzialną, zaangażowaną i kreatywną społeczność. Odnowione przestrzenie publiczne, nowe funkcje społeczne i kulturalne oraz poprawa jakości infrastruktury codziennego użytku sprawiły, że mieszkańcy chętniej angażują się w życie lokalne i budują silniejsze więzi. Widoczne zmiany nie ograniczają się jedynie do granic obszaru rewitalizacji – ich pozytywny wpływ jest odczuwalny w całej Gminie Międzychód.

Odnowiona przestrzeń publiczna tętni dziś życiem. Mieszkańcy chętnie korzystają z funkcjonalnej infrastruktury, licznych atrakcji oraz bogatej oferty wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych. To właśnie te działania w dużym stopniu przyczyniły się do aktywizacji społecznej – lokalna społeczność zyskała nowe możliwości rozwoju osobistego, realizacji pasji i zainteresowań, a także aktywnego spędzania wolnego czasu.

Rewitalizacja miała również realny wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców. Zmodernizowane i nowopowstałe miejsca do aktywności fizycznej oraz rekreacji sprzyjają promocji zdrowego stylu życia i wypoczynku. Przestrzenie te nie tylko umożliwiają rekreację, ale także integrują mieszkańców w różnym wieku, wzmacniając relacje sąsiedzkie i międzypokoleniowe. Działania rewitalizacyjne przyczyniły się także do wzmocnienia lokalnej tożsamości oraz poczucia wspólnoty.

Szczególnie istotne były inicjatywy ukierunkowane na kompleksowe wsparcie mieszkańców, w tym rozwój mieszkalnictwa komunalnego, utworzenie żłobka miejskiego oraz dziennego domu pobytu dla seniorów. Rozwój tak kluczowych elementów sprawia, że nie tylko obszar rewitalizacji, ale cała Gmina staje się miejscem atrakcyjnym i funkcjonalnym, odpowiadającym na realne potrzeby i wyzwania lokalnej społeczności.

Co istotne, nowe możliwości oraz poprawiona infrastruktura sprzyjają przedsiębiorczości i rozwojowi lokalnych inicjatyw. Mieszkańcy coraz śmielej podejmują działalność gospodarczą, dostrzegając realne szanse na rozwój i sukces, tym samym aktywnie współtworząc lokalną gospodarkę.

Odnowiona przestrzeń publiczna zyskała nowe oblicze – stała się nowoczesna, estetyczna i atrakcyjna. Tereny te tętnią życiem, stając się miejscami wypoczynku, rekreacji oraz spotkań mieszkańców w każdym wieku. Przeprowadzone remonty i modernizacje nie tylko poprawiły estetykę przestrzeni, ale również nadały jej nowe funkcje lub wzmocniły te już istniejące. Warto podkreślić, że działania rewitalizacyjne przyczyniły się do stworzenia przestrzeni przyjaznej osobom z niepełnosprawnościami, co istotnie zmniejszyło ryzyko wykluczenia społecznego.

Natomiast dzięki kompleksowym rozwiązaniom infrastrukturalnym oraz inwestycjom w rozwój służb odpowiedzialnych za porządek publiczny, zmodernizowana przestrzeń stała się również bezpieczna. Zmniejszenie poziomu przestępczości, aktów wandalizmu i innych negatywnych zjawisk przełożyło się na realne poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Dziś mogą oni bez obaw korzystać z przestrzeni publicznych, co sprzyja budowaniu zaufania, poczucia wspólnoty i codziennej aktywności w lokalnym środowisku.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 24 kierunki działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana	
Kierunek 1.1.	Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2.	Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3.	Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4.	Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5.	Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich	
Kierunek 2.1.	Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2.	Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.3.	Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4.	Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.5.	Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych

Kierunek 2.6.	Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.7.	Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Kierunek 2.8.	Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
Kierunek 2.9.	Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna	
Kierunek 3.1.	Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2.	Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3.	Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4.	Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5.	Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.6.	Promocja walorów historyczno-kulturowych
Kierunek 3.7.	Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa
Kierunek 3.8.	Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Kierunek 3.9.	Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego
Kierunek 3.10.	Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Międzychód zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składa się 17 podstawowych projektów zintegrowanych oraz 3 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, jednak jego realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji, umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez Gminę Międzychód we współpracy z interesariuszami

rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II
Nazwa wnioskodawcy
Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Jonackiego w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• MSK Aqualift sp. z o.o. • organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Tuczępy: Mniszki 2/1, 64-421 Kamionna Częściowo poza obszarem rewitalizacji
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niski poziom rozwoju gospodarczego, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów, • niski poziom dostępności komunikacyjnej, • niski poziom świadomości ekologicznej, • zła jakość powietrza
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja zespołu dworsko-folwarcznego w Mniszkach poprzez adaptację historycznych obiektów oraz zagospodarowanie ich otoczenia na potrzeby Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej, w celu stworzenia wielofunkcyjnej przestrzeni edukacyjnej, kulturalnej społecznej, służącej zarówno lokalnej społeczności, jak i odwiedzającym z regionu oraz całego kraju.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Adaptacja budynku dworskiego do pełnienia funkcji kulturalno-wystawienniczych W ramach modułu I planowane jest przeprowadzenie prac infrastrukturalnych, które umożliwią adaptację obecnie nieużytkowanego budynku dworskiego na cele kulturalne i wystawiennicze, wspomagając tym samym rozwój Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach. Działania będą obejmowały w szczególności: • rewizję i osuszanie fundamentów wraz z poprawą hydroizolacji, • osuszanie fasady budynku wraz z usunięciem materiałów biotycznych, • odnowę elewacji budynku wraz z renowacją detali architektonicznych,

- nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę obróbek blacharskich,
- rekonstrukcję lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- rekonstrukcję drewnianej klatki schodowej,
- wymianę stropów, podłóg i instalacji wewnętrznych,
- przeprojektowanie układu pomieszczeń, wraz z wydzieleniem sali warsztatowo-konferencyjnej, przestrzeni wystawienniczej, pomieszczeń technicznych oraz sanitariatów.

Moduł II: Adaptacja budynku willi do pełnienia funkcji noclegowo-restauracyjnych

W ramach modułu II planowane jest przeprowadzenie prac adaptacyjnych obejmujących budynek willowy obecnie nieużytkowany. Willa będzie pełniła rolę bazy noclegowo-gastronomicznej umożliwiając tym samym rozszerzenie oferty Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej o wydarzenia kilkudniowe organizowane dla grup z różnych zakątków Polski: seniorów, dzieci w wieku szkolnym itp. Działania infrastrukturalne będą obejmowały w szczególności:

- konserwację lub wymianę więźby dachowej wraz z rekonstrukcją lub wymianą poszycia dachowego,
- odnowienie elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków przy uwzględnieniu zachowania detali architektonicznych,
- nałożenie tynków termochłonnych oraz malowanie z odtworzeniem historycznej kolorystyki,
- renowację stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- przeprojektowanie układu pomieszczeń wraz z wydzieleniem pomieszczenia restauracyjnego na dole oraz pokoi gościnnych na piętrach budynku,
- remont stropów, podłóg i ścian wewnątrz budynku,
- osuszanie i dezynsekcja piwnic wraz z adaptacją na pomieszczenia techniczne i magazynowe.

Moduł III: Adaptacja budynku folwarcznego Lodowni do pełnienia funkcji wystawienniczych

W ramach modułu III planowane są działania skupione wokół zaadaptowania kolejnych budynków folwarcznych do pełnienia funkcji edukacyjnej i muzealnej oraz wystawienniczej. Działania te pozwolą rozszerzyć ofertą Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej, poprzez możliwość organizacji kolejnych wystaw i działań warsztatowych. Adaptacja budynku folwarcznego umożliwi zatem rozwój funkcji kulturalnej i edukacyjnej Centrum. Działania inwestycyjne będą obejmowały w szczególności:

- oczyszczanie, uzupełnianie ubytków oraz spoinowań elewacji ceglanej, wraz z jej impregnacją,
- rekonstrukcję posadzek,
- wymianę poszycia stropodachu,
- zaprojektowanie i wykonanie wejścia do budynku wraz z montażem drzwi,
- montaż energooszczędnego oświetlenia.

Moduł IV: Rewaloryzacja parku dworskiego wraz z zagospodarowaniem otoczenia CERiP

Celem modułu IV jest pielęgnacja zieleni parkowej, wraz z modernizacją infrastruktury parkowej. W tym celu realizowane będą w szczególności następujące prace:

- prace pielęgnacyjne przy istniejącym drzewostanie (usunięcie posuszu, korekta koron drzew),
- przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających (bez wprowadzania nowych gatunków roślin),
- ponowne wytyczenie ścieżek wraz z ich wyrównaniem i utwardzeniem materiałem przepuszczalnym (kruszywo naturalne),
- odnowienie fontanny parkowej wraz z wymianą systemu przepływu wody i jej ponownym uruchomieniem,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe),
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- montaż tablic edukacyjnych uwzględniających historię oraz przyrodę zespołu folwarcznego.

Moduł V: Funkcjonalizacja i poprawa dostępności przestrzeni publicznych w najbliższym otoczeniu CERiP

W ramach modułu V przewidziane są prace związane z poprawą dostępności terenu Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej dla osób ze szczególnymi potrzebami i osób z niepełnosprawnościami. W ramach przewidywanych działań zakłada się również modernizację infrastruktury towarzyszącej, pełniącej funkcje rekreacyjne na terenie Centrum. Wśród prac w szczególności wskazać należy:

- przeniesienie urządzeń siłowni zewnętrznej,
- ponowne wytyczenie i utwardzenie z wykorzystaniem materiałów przepuszczalnych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych,
- modernizacja wiaty przy budynku dawnej stajni wraz z jej impregnacją,
- posadowienie drewnianej sceny plenerowej, niezbędnej do organizacji wydarzeń otwartych, na dziedzińcu zespołu folwarcznego wraz z doprowadzeniem podstawowych mediów,
- montaż energooszczędnego oświetlenia terenu zewnętrznego, podkreślającego walory architektoniczne przestrzeni,
- uprzątnięcie terenu nieistniejącego stawu przy budynku dawnej owczarni,
- wyposażenie terenu dawnego stawu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery),
- uzupełnienie nasadzeń istniejącej zieleni.

Moduł VI: Integracja przestrzenna wraz z utworzeniem przyrodniczo-historycznej ścieżki pieszo-rowerowej

Ważnym elementem projektu jest wzmocnienie powiązań przestrzennych między ciągiem wsi powiązanych ze sobą historycznie i regionalnie: Tuczępami-Mniszkami-Mnichami. Działania te wpłyną pozytywnie na dostępność kultury wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, co wzmocni wykorzystanie potencjału endogenicznego miejsca. W związku z tym planowane jest utworzenie ścieżki pieszo-rowerowej począwszy od Tuczęp przez dawny cmentarz ewangelicki do CERiP i dalej przy dolinie rzeki Kamionki do Mnichów. Prace będą polegały w szczególności na:

- utworzeniu utwardzonej ścieżki rowerowej na trasie Tuczępy - dawny cmentarz ewangelicki – CERiP - dolina Kamionki - Mnichy o długości ok. 2,5 km,
- wyposażeniu ścieżki w tablice edukacyjne wraz z kodami QR umożliwiające poznanie historii oraz przyrody miejsca,
- wyposażeniu ścieżki w obiekty małej architektury umożliwiające postój (ławostoły, kosze na śmieci, stojaki na rowery).

Moduł VII: Rozwój oferty edukacyjnej o charakterze historycznym i przyrodniczym z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego

W ramach modułu VII planowany jest rozwój oferty Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach w oparciu o zaadaptowaną i powstałą infrastrukturę. Należy podkreślić, że CERiP poza ofertą dedykowaną dla lokalnych mieszkańców podobszaru rewitalizacji Tuczępy cechuje się zdolnością do oddziaływania również na mieszkańców podobszaru rewitalizacji Międzychód 2 oraz osoby odwiedzające z różnych części regionu. W ramach działań kierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji planuje się w zakresie:

a) dziedzictwa lokalnego:
   - rozwój i powrót do organizacji wydarzeń związanych z tradycją i regionem tj. cyklicznego Smażenia Powideł, odpustu św. Rocha czy obchodów święta Matki Boskiej Zielnej,
   - organizacja wycieczek z przewodnikiem w ciągu utworzonej ścieżki edukacyjnej,
   - organizacja cyklicznych spotkań integracyjnych dedykowanych mieszkańcom obszaru rewitalizacji (np. 1 raz w miesiącu);

b) edukacji:
   - organizacja warsztatów i zajęć z zakresu nauki rzemiosł dawnych i rękodzieła,
   - organizacja spotkań i wystaw historycznych i etnograficznych,
   - organizacja konferencji naukowych poświęconych regionalistyce, historii i dziedzictwu narodowemu,
   - udostępnienie wystaw stałych i czasowych dla osób odwiedzających,
   - organizacja żywych lekcji historii i przyrody dla dzieci z międzychodzkich szkół,

c) kultury:
   - organizacja wystaw i wernisaży artystycznych w pomieszczeniach wystawowych,
   - organizacja koncertów muzyki ludowej,
   - organizacja pokazów i przeglądów filmów dokumentalnych,

d) gospodarki:
   - utworzenie minimum 25 miejsc noclegowych,
   - utworzenie zaplecza gastronomicznego,

- możliwość przeprowadzenia okazjonalnych sesji fotograficznych,
- możliwość wynajmu pomieszczeń konferencyjnych i wystawowych.

Przedstawiony zakres działań poszerzyć należy o codzienną pracę Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej polegającą na upowszechnianiu wiedzy historycznej i przyrodniczej regionu. W godzinach otwarcia Centrum będzie dostępne dla odwiedzających. Przewiduje się również możliwość organizacji turnusów czy wyjazdów weekendowych z wykorzystaniem powstałej bazy noclegowej i gastronomicznej. Rozwój działalności CERiP przyczyni się również do utworzenia nowych miejsc pracy dla lokalnej społeczności.

Przedstawiony katalog działań nie stanowi zbioru zamkniętego i będzie rozwijany w miarę identyfikacji nowych potrzeb wśród lokalnych mieszkańców, a także dostosowywany w procesie ewentualnych uwag ze strony odbiorców.

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej wraz z udziałem Gminy Międzychód oraz spółki MSK Aqualift sp. z o.o.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Działania realizowane w ramach projektu będą prowadzone z pełnym uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Przewiduje się jednak, że ze względu na zabytkowy charakter zabudowy mogą wystąpić bariery architektoniczne, które będą niemożliwe do usunięcia przez wzgląd na sztukę budowlaną. W takich przypadkach rozpatrywane będą alternatywne rozwiązania umożliwiające udział wszystkich zainteresowanych osób w organizowanych wydarzeniach, zgodnie z zasadami równości.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych
Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia

Moduł I:6 000 000,00 zł Moduł II: 6 000 000,00 zł Moduł III: 3 000 000,00 zł Moduł IV: 2 500 000,00 zł Moduł V: 1 000 000,00 zł Moduł VI: 5 500 000,00 zł Moduł VII: 600 000,00 zł **Łącznie: 24 600 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2027-2029 Moduł III: 2027 Moduł IV: 2030 Moduł V: 2030 Moduł VI: 2030-2032 Moduł VII: 2033-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	4 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji	7 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	7 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	138 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	10 000 os./rok
Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych	50 szt./rok
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	1 szt.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	1 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
3M – Międzychód moje M!
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• MSK Aqualift Sp. z o.o. • Spółdzielnia Mieszkaniowa w Międzychodzie
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Gorzycka – działka ewidencyjna nr 986, 988/6, Poza obszarem rewitalizacji: ul. Stefana Wyszyńskiego – działka ewidencyjna nr 975, 974/12, 974/13, 919/30, 919/29, 984/6, 984/8, 984/9, 984/10, 984/14, 984/15, ul. Strzelecka – działka ewidencyjna nr 824/2
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • występowanie problemu ubóstwa,

- postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy,
- starzenie się społeczeństwa,
- niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla mieszkańców

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest zwiększenie dostępności mieszkań o charakterze społecznym oraz poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Międzychód poprzez budowę nowych budynków mieszkalnych wielorodzinnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej lub gminnego programu rozwoju mieszkalnictwa komunalnego. Projekt zakłada także wdrożenie działań wspierających integrację społeczną, przeciwdziałających wykluczeniu i promujących zrównoważony rozwój lokalnych wspólnot.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Rozwój budownictwa społecznego – ul. Gorzycka

W ramach modułu I planowana jest budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego na działkach o numerach ewidencyjnych 988/6 i 986, zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowę budynku mieszkaniowego wielorodzinnego,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych zapewniających energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości,
- wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości,
- wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

W ramach przeprowadzonej inwestycji powstaną 2 budynki mieszkalne wielorodzinne z 3 klatkami, mieszczące łącznie 72 lokale mieszkalne (po 3 lokale mieszkalne na 1 piętrze). Łączna kubatura budynku wyniesie ok. 7200 m^3 z czego 1800 m^2 stanowić będzie powierzchnię mieszkaniową. Budynek będzie się składać z 4 kondygnacji nadziemnych oraz 1 kondygnacji podziemnej, mieszczącego halę garażową.

Moduł II: Rozwój budownictwa społecznego – ul. S. Wyszyńskiego

W ramach modułu II planowana jest budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego na działkach o numerach ewidencyjnych 975, 974/12, 974/13, 919/30, 919/29, 984/6, 984/8, 984/9, 984/10, 984/14, 984/15 zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych zapewniających energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości,
- wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości,
- wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

W ramach przeprowadzonej inwestycji powstanie 1 budynek mieszkalny wielorodzinny z 3 klatkami, mieszczący 48 lokali mieszkalnych (po 4 lokale mieszkalne na 1 piętrze). Łączna kubatura budynku wyniesie ok. 9000 m^3 z czego 2400 m^2 stanowić będzie powierzchnię mieszkaniową. Budynek będzie się składać z 4 kondygnacji nadziemnych oraz 1 kondygnacji podziemnej, mieszczącego halę garażową. Moduł będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości.

Moduł III: Rozwój budownictwa społecznego – ul. Strzelecka

W ramach modułu III planowana jest budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego na działce o numerze ewidencyjnym 824/2 zlokalizowanej poza obszarem rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowa budynku mieszkaniowego wielorodzinnego,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych zapewniając energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości,
- wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości,
- wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

W ramach przeprowadzonej inwestycji powstanie 1 budynek mieszkalny wielorodzinny, mieszczący 8 lokali mieszkalnych (po 4 lokale mieszkalne na 1 piętrze). Łączna kubatura budynku wyniesie ok. 1500 m^3 z czego 320 m^2 stanowić będzie powierzchnię mieszkaniową. Budynek będzie się składać z 2 kondygnacji nadziemnych oraz 1 kondygnacji podziemnej, mieszczącego halę garażową.
Moduł realizowany będzie ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o.

Moduł IV: Integracja społeczna i przeciwdziałanie odpływowi mieszkańców
W ramach modułu IV planowane są działania związane z integracją mieszkańców wewnątrz powstałych wspólnot sąsiedzkich, które przyczynią się do kreowania postaw społecznych.
Wśród potencjalnych działań przewiduje się organizację Festynu Mieszkańców, który pozwoli zacieśnić mieszkańcom więzi oraz wspólnie spędzić czas wolny na grach i zabawach. Ponadto wydarzenie ma przyjąć charakter cykliczny i odbywać się co roku.

W ramach przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu przewiduje się budowę minimum 2 lokali mieszkaniowych, które będą w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Wskazuje się przy tym, że budynki mieszkalne powstaną w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej lub gminnego programu rozwoju mieszkalnictwa komunalnego – jednakże szczegóły zostaną doprecyzowane w późniejszym etapie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Budownictwo komunalne będzie rozwijane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, przewidując potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami już na etapie projektowania zabudowy. Budynki zostaną wyposażone w dźwigi osobowe, bezprogowe wejścia, balustrady, poręcze i rampy. Wprowadzone zostaną również odpowiednie oznaczenia dla osób niedowidzących i słabowidzących.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 15 000 000,00 zł Moduł II: 9 000 000,00 zł Moduł III: 5 000 000,00 zł Moduł IV: 150 000,00 zł **Łącznie: 29 150 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2029-2032 Moduł II: 2026-2029 Moduł III: 2027-2030 Moduł IV: 2033-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Liczba wspartych budynków mieszkalnych	3 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	5 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3
Tak zwany „międzyczas" na sportowo
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji sp. z o.o. • organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Dworcowa 22 (dz. nr 1583, 1057/2) ul. Sportowa 6 (dz. nr 459/5, 459/6, 459/18, cz. dz. 459/19, 458)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • starzenie się społeczeństwa, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niewystarczająca liczba i niedostateczny stan techniczny infrastruktury sportowej, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • występowanie aktów wandalizmu, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gminie Międzychód poprzez modernizację i adaptację istniejących obiektów, budowę nowych terenów sportowych oraz wdrożenie działań promujących aktywność fizyczną i integrację międzypokoleniową wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Utworzenie boiska typu orlik przy ul. Sportowej 6 Celem modułu I jest utworzenie boiska zewnętrznego o nawierzchni z trawy syntetycznej typu orlik w sąsiedztwie obecnie nieużytkowanej hali sportowej. W ramach modułu przewiduje się w szczególności: • utworzenie boiska typu orlik w obrębie działki ewidencyjnej 459/5, 459/6 oraz 459/18, cz.dz. 459/19, • ogrodzenie boiska siatkami wyłapującymi piłki, • wytyczenie i utwardzenie ciągów pieszych, • wyposażenie terenu w obiekty małej architektury – ławki i kosze na śmieci oraz stojaki rowerowe. Moduł II: Adaptacja dawnej hali sportowej wraz z utworzeniem kortów tenisowych W ramach modułu II przewiduje się adaptację dawnej hali sportowej mieszczącej się przy ulicy Sportowej 6A na potrzeby utworzenia centrum akrobatyki. W ramach prac przewiduje się w szczególności: • poprawę hydro- i termoizolacji budynku, • wymianę poszycia dachowego wraz z przystosowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych, • wymianę obróbek blacharskich, w tym instalacji odgromowej, • wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, • modernizację wnętrza budynku wraz z wydzieleniem pomieszczeń sanitarnych, szatni, pomieszczeń technicznych i głównej sali akrobatycznej, • wyposażenie obiektu w trampoliny, baseny piankowe, skocznie i inne elementy związane z gimnastyką sportową, gimnastyką artystyczną oraz akrobacjami. Moduł III: Poprawa efektywności energetycznej i bezpieczeństwa pożarowego w obrębie Hali Sportowo-Widowiskowej W ramach modułu III przewiduje się prace związane z poprawą efektywności energetycznej budynku hali sportowo widowiskowej poprzez montaż paneli fotowoltaicznych oraz poprowadzenie drogi przeciwpożarowej służącej zapewnieniu bezpieczeństwa pożarowego dla użytkowników. W ramach modułu przewiduje się w szczególności: • przedłużenie drogi przeciwpożarowej biegnącej po wschodniej stronie hali na stronę północną i zachodnią (łącznie ok. 135 m długości), • posadowienie hydrantów wraz z dostosowaniem instalacji wodnej, • posadowienie paneli fotowoltaicznych na dachu hali sportowo-widowiskowej, • poprawa izolacji termicznej elewacji zewnętrznej budynku, • dostosowanie instalacji elektrycznej i wentylacyjnej do zamontowanych paneli, • montaż energooszczędnego oświetlenia terenu, • zagospodarowanie terenu na działce o nr ewid. 1583 i 1057/2, poprzez jego oczyszczenie i wyrównanie wraz z zasiewem trawy. Moduł IV: Rozwój i promocja zdrowego trybu życia wśród mieszkańców W ramach modułu IV planuje się organizację rozmaitych aktywności sportowych dla mieszkańców, w tym z wykorzystaniem powstałej infrastruktury. W ramach działań przewiduje się organizację zajęć dedykowanych dla dzieci, młodzieży oraz seniorów jako grup społecznych szczególnie narażonych na izolację społeczną. Wśród przewidywanych działań należy wskazać: a) dla dzieci: • powołanie dziecięcej ligi sołeckiej z uwzględnieniem drużyn z miasta Międzychód w piłce nożnej, • organizacja cyklicznych zajęć z zakresu gimnastyki sportowej i artystycznej, • organizacja zajęć sportowych z innych dyscyplin sportowych, np. piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki itp., b) dla młodzieży: • organizacja młodzieżowych mistrzostw Międzychodu w piłce nożnej, • organizacja cyklicznych zajęć gimnastycznych z elementami parkour,

- organizacja przeglądowych zajęć sportowych, które co tydzień będą zaznajamiać młodzież z inną dyscypliną sportową, aby każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

c) dla seniorów:
- organizacja zajęć z zakresu gimnastyki korekcyjnej i rehabilitacji,
- organizacja zajęć z zakresu jogi.

W ramach projektu przewiduje się również organizację ogólnodostępnych imprez przeznaczonych dla odbiorców w różnym wieku, które również mają przybrać charakter cykliczny. Wśród planowanych działań wskazać można organizację sportowego dnia dziecka lub sportowego I dnia wiosny.
Przedstawiony zakres działań nie stanowi katalogu zamkniętego i może ulegać zmianom związanym z bieżącą potrzebą dostosowywania oferty do potrzeb lokalnej społeczności.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Działania zmierzające do zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami dotyczyć będą przede wszystkim prac modernizacyjnych w obrębie dawnej hali sportowej, która pozostaje niedostosowana. Wobec czynionych prac przewiduje się wzmocnienie dostępności dawnej hali poprzez wyposażenie jej w rampy, podjazdy, poręcze i balustrady, a także dostosowanie sanitariatów.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 4 500 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 13 000 000,00 zł Moduł IV: 600 000,00 zł **Łącznie: 23 100 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2030-2032 Moduł II: 2028-2030 Moduł III: 2026-2030 Moduł IV: 2030-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość

Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 szt.
Ograniczenie zużycia energii elektrycznej w halach sportowych	Min. –15%/rok
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
Muzeum Regionalne w nowej odsłonie
Nazwa wnioskodawcy
Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. 17 Stycznia 100 (dz. nr 381)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niewystarczająca oferta liczba i miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc i obiektów, • niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów, • niska estetyka przestrzeni publicznej
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest kompleksowa modernizacja, digitalizacja i rozwój działalności Muzeum Regionalnego w Międzychodzie, prowadzące do ponownego udostępnienia zbiorów zwiedzającym, zwiększenia dostępności oferty edukacyjnej i kulturalnej oraz wzmocnienia lokalnej tożsamości i dziedzictwa historyczno-kulturowego.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja siedziby Muzeum Regionalnego W ramach modułu I przewiduje się kontynuację prac związanych z modernizacją ponad 100-letniej siedziby Muzeum Regionalnego, poprzez podjęte prace remontowe. Prace modernizacyjne trwają już blisko 5 lat, co wiąże się z tymczasowym zamknięciem Muzeum Regionalnego dla odwiedzających. Wciąż do wykonania pozostają zadania związane z: • przygotowaniem pomieszczeń wystawowych, poprzez ich aranżację, odpowiednie oświetlenie i nawilżenie powietrza, • wprowadzenie czytelnego podziału funkcjonalnego i chronicznego dziejowo w zakresie prezentacji zbiorów z wystawy stałej, • wyposażenie siedziby muzeum w niezbędne pomieszczenia techniczne i socjalne, • wyposażenie w sprzęt multimedialny i edukacyjny,

- zagospodarowanie najbliższego otoczenia muzeum, w tym wyposażenie w obiekty małej architektury.

Moduł II: Projektowanie i funkcjonalizacja prac Muzeum

W ramach modułu II przewiduje się udostępnienie zbiorów muzealiów z różnych dziedzin zarówno dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i innych międzychodzian, w postaci wyodrębnionych:

a) w budynku dawnego ratusza:
   - holu – gdzie znajdzie się punkt obsługi klienta wraz z szatnią, niewielkim sklepikiem z pamiątkami oraz Punktem Informacji Turystycznej Gminy Międzychód,
   - dwie mniejsze sale wystaw czasowych – prezentujące w różnych ujęciach, również z wykorzystaniem współczesnych technologii dzieje regionu, faunę i florę. Sale powinny być wyposażone w stanowiska komputerowe i miejsca siedzące dla odwiedzających,
   - duża sala wystaw czasowych – prezentująca wystawy tymczasowe w różnym zakresie tematycznym,
   - biuro i pomieszczenia socjalno-magazynowe – przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
   - hol na piętrze – wystawa stała poświęcona wybranym postaciom i zagadnieniom z danej epoki,
   - dawna sala gospodarstwa domowego – prehistoria i epoki wczesnodziejowe,
   - dawna sala włókiennictwa – okres średniowiecza,
   - dawna sala rolnictwa i rybołówstwa – okres nowożytny,
   - dawna sala historyczna – historia współczesna do 1945 r.,
   - dawny salon mieszczański – historia najnowsza, prezentująca powojenny dorobek Międzychodu;

b) w budynku oficyny:
   - parter – zbiory z zakresu życia codziennego i zawodów rzemieślniczych,
   - I piętro – zbiory z zakresu zawodów rzemieślniczych (rybołówstwa, zajęć rolniczych),
   - II piętro – magazyn zbiorów etnograficznych i technicznych, pracownia konserwatorska.

W ramach modułu II niezbędne będzie podjęcie działań inwestycyjnych skupionych wokół przygotowania ekspozycji oraz materiałów edukacyjnych w formie multimedialnej i z wykorzystaniem nowoczesnych metod prezentacji muzealiów, które pozwolą na stworzenie atrakcyjnych form wizualnych.

Moduł III: Rozwój działalności edukacyjnej i badawczej

W ramach modułu III planuje się powrót oraz dalszy rozwój przede wszystkim działalności edukacyjnej Muzeum Regionalnego w Międzychodzie, ale również działalności badawczej. W ramach działalności edukacyjnej przede wszystkim planuje się:

- organizację lekcji muzealnych dla uczniów międzychodzkich szkół podstawowych i średnich,
- organizację otwartych wykładów historycznych,
- organizację zajęć warsztatowych umożliwiających interaktywne zapoznawanie się z historią oraz obiektami reprezentującymi minione epoki.

W zakresie rozwoju funkcji badawczo-naukowej, planuje się skupić przede wszystkim na pracach konserwatorskich prowadzonych wobec zgromadzonych macew, które następnie mogłyby trafić do planowanego lapidarium. Ponadto działalność skupiona będzie wokół bieżącej restauracji eksponatów muzealnych, jak również badań i weryfikacji nowych eksponatów i znalezisk.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach prac modernizacyjnych dotyczących Muzeum przewiduje się pełne dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Zainstalowane zostaną dźwigi osobowe umożliwiające swobodne przemieszczanie się po całym budynku. Pojawią się również odpowiednie oznakowania, w tym tablice tyflograficzne.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości

Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 10 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 2 000 000,00 zł **Łącznie: 17 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2029 Moduł II: 2029-2030 Moduł III: 2030-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	10 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
Adaptacja brył z duszą
Nazwa wnioskodawcy
Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe

- jednostki oświatowe
- kluby i zespoły sportowe
- instytucje kultury
- podmioty prywatne

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: plac Kościuszki 9 (dz. nr 410/3), ul. Rynek 11 (dz. nr 328), ul. 17 Stycznia 36 (dz. nr 321)

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- niski poziom integracji mieszkańców,
- niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,
- postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy,
- brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej,
- niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- niedostosowanie przestrzeni do osób z niepełnosprawnościami,
- występowanie aktów wandalizmu,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest przywrócenie do życia i nadanie nowych funkcji społecznych, administracyjnych i kulturalnych zdegradowanym budynkom o wysokiej wartości historyczno-architektonicznej w centrum Międzychodu, poprzez ich kompleksową modernizację oraz rozwój zróżnicowanej i inkluzywnej oferty usług publicznych i kulturalnych dla mieszkańców.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowa modernizacja historycznych budynków użyteczności publicznej w Międzychodzie

W ramach modułu I planowane są działania infrastrukturalne związane z kompleksową modernizacją obiektów wpisanych w świadomość międzychodzian, które uchodzą za lokalne perły architektury, obecnie popadając w ruinę. Za każdym z uwzględnionych budynków kryje się karta z historii miasta, co wpływa na ich wartość nie tylko materialną, ale również kulturową. W tym zakresie planuje się prace związane z modernizacją obiektów: siedziby Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury, Hotelu Pod Białym Orłem oraz Domu Handlowego Wałęsa z uwzględnieniem pełnienia przez nie funkcji społecznych. Prace obejmą w szczególności:

- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji,
- nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych z zachowaniem detali architektonicznych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- adaptację do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez montaż szybów windowych (ewentualnie szybów zewnętrznych).

Moduł II: Adaptacja wyremontowanych budynków na cele społeczne i kulturalne

W ramach modułu II planowane są prace związane z adaptacją i dostosowaniem wskazanych obiektów do pełnienia funkcji społecznych oraz kulturalnych. W tym wypadku dawny Hotel Pod Białym Orłem predysponowany jest do adaptacji na funkcje administracyjne i społeczne, poprzez ulokowanie w nim siedziby głównej Urzędu Miasta i Gminy Międzychód. W ramach działań adaptacyjnych niezbędne będzie wprowadzenie:

- pełnej dostępności budynku, poprzez zastosowanie projektowania uniwersalnego,
- nowego podziału funkcjonalnego pomieszczeń, wraz z wydzieleniem części dla petentów,
- wyposażenia umożliwiającego rozwój e-usług, w tym poprzez zastosowanie inteligentnych systemów zarządzania budynkiem.

Dawny Dom Handlowy Wałęsa miałby zostać przekształcony i zaadaptowany do pełnienia funkcji kulturalnych, w szczególności zaś związanych ze sztukami scenicznymi. W ramach prac adaptacyjnych przewiduje się:

- wydzielenie 3 kameralnych sal ze scenami umożliwiających realizację kameralnych przedstawień teatralnych oraz koncertów,
- wydzielenie pomieszczeń pracy twórczej, w której udostępniona zostanie otwarta przestrzeń artystyczna umożliwiająca twórcom wspólną pracę, rozmowę czy dyskusję,
- wydzielenie zaplecza sanitarno-technicznego.

Siedziba Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury pozostanie przy pełnionej dotychczas funkcji, jednak znacząco zwiększy się jakość oraz stopień wykorzystania przestrzeni i infrastruktury. W ramach prac adaptacyjnych przewiduje się:

- montaż instalacji fotowoltaicznej,
- zagospodarowanie podwórza budynku z uwzględnieniem organizacji imprez plenerowych,
- wyposażenie terenu w system nagłośnienia oraz miejsca zewnętrznej ekspozycji prac plastycznych,
- odnowienie istniejących pomieszczeń w ramach budynku BPiCAK.

Moduł III: Rozwój działalności społecznej i kulturalnej w Międzychodzie

W ramach modułu III przewiduje się rozwój działalności społecznej i kulturalnej. Działania te obejmą przede wszystkim:

- cyfryzację usług administracji publicznej i częściowo kultury, celem poprawy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- rozwój działalności performerskiej wśród młodych mieszkańców,
- rozwój sztuki alternatywnej oraz tzw. off-owej,
- rozwój ogólnodostępnych wydarzeń plenerowych integrujących lokalną społeczność,
- upowszechnianie dostępu do kultury, poprzez prezentację wybranych prac w przestrzeniach otwartych,
- kreowanie powiązań między historyczną zabudową a funkcjami społecznymi jako odnośnika do kreowania tożsamości lokalnej i ochrony dziedzictwa materialnego Międzychodu.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach projektu zintegrowanego nr 5 planowane jest dostosowanie adaptowanych budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Jako obiekty pełniące funkcje administracyjne, społeczne i kulturalne cechować się one będą pełnym dostosowaniem oraz bieżącą implikacją rozwiązań pojawiających się celem wspierania dostępności dla wszystkich użytkowników.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:

Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 35 000 000,00 zł Moduł II: 10 000 000,00 zł Moduł III: 500 000,00 zł **Łącznie: 45 500 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2033 Moduł II: 2034 Moduł III: 2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	3 szt.
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	15 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 6
Place spotkań – Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców,

- niska aktywność gospodarcza mieszkańców,
- niedostateczne wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw,
- niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- niewystarczająca liczba elementów infrastruktury sportowej,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów,
- niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom dostępności komunikacyjnej,
- zła jakość powietrza

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja centralnych przestrzeni publicznych Międzychodu – rynku miejskiego, Placu Rolnego oraz Placu Kościuszki – poprzez działania infrastrukturalne i społeczne służące ich ożywieniu, zwiększeniu atrakcyjności funkcjonalnej, integracji społecznej oraz aktywizacji gospodarczej.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Rewitalizacja rynku miejskiego

W ramach modułu I przewidziane są prace związane z rewitalizacją nie tylko płyty rynkowej, ale również całego wrzeciona tworzącego oś życia społecznego średniowiecznego założenia urbanistycznego. W ramach prac infrastrukturalnych przewiduje się:

- utworzenie woonerf'u w ciągu ulic Rynkowej i Jana Kilińskiego, z ograniczonym ruchem samochodowym i pierwszeństwem ruchu pieszego,
- utworzenie skweru zachodniego i wschodniego u zbiegu ulic Rynkowej z 17 Stycznia i Kilińskiego z 17 Stycznia,
- zachowanie ruchu samochodowego w ciągu ulicy 17 Stycznia,
- wymianę nawierzchni ciągów pieszych i jezdnych z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – niwelacją różnic wysokości, likwidacją wysokich krawężników, montażem ścieżek wiodących,
- posadowienie mebli miejskich, z uwzględnieniem założeń kompozycyjnych i osi widokowych,
- posadowienie regału do bookcrossing'u,
- wyposażenie terenu w ławki, kosze na śmieci i stojaki na rowery,
- montaż tablic i płyt nawiązujących do historycznych zabudowań, ważnych wydarzeń i osób związanych z Międzychodem.

Moduł II: Rewitalizacja Placu Kościuszki

W ramach modułu II planowane są prace inwestycyjne w obrębie Placu Kościuszki, który stanowi drugą po rynku miejskim przestrzeń publiczną kształtowaną na przestrzeni wieków przez rytm życia mieszkańców. Jest to przestrzeń szczególna, a koncepcja jej zagospodarowania obejmuje również ulicę Spichrzową i częściowo ulicę Zewnętrzną wzdłuż brzegu Jeziora Miejskiego. W ramach prac inwestycyjnych przewiduje się:

- zmianę organizacji ruchu, poprzez wprowadzenie ścieżek rowerowych,
- wymianę nawierzchni ciągów pieszych i jezdnych,
- przeprowadzenie nowych nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe itp.),
- posadowienie tężni solankowej nad Jeziorem Miejskim.

Moduł III: Rewitalizacja Placu Rolnego

W ramach modułu III planowane są prace inwestycyjne na Placu Rolnym, mające na celu przekształcenie go w tętniącą życiem przestrzeń sportowo-kulturalną. Mieszkańcy zyskają miejsce sprzyjające aktywnemu spędzaniu wolnego czasu oraz wzajemnej integracji.

W ramach prac inwestycyjnych przewiduje się:

- przeprowadzenie nowych nasadzeń zieleni niskiej,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, punkty ładowania urządzeń elektronicznych, itp.),

- wyposażenie terenu w siłownię zewnętrzną,
- utworzenie rowerowego punktu technicznego z wiatą postojową i zestawem narzędzi serwisowych,
- wyznaczenie miejsc parkingowych.

Moduł IV: Rozwój funkcji społecznych w oparciu o główne przestrzenie publiczne

W ramach modułu IV przewiduje się rozwój aktywności społecznej, również nieformalnej w oparciu o przestrzenie publiczne stwarzające warunki do interaktywnych spotkań. W zrewitalizowanych przestrzeniach Placu Kościuszki powstaną dwie ścieżki edukacyjne:

- historyczna – poświęcona najważniejszym wydarzeniom, które miały wpływ na dzisiejszy obraz Międzychodu,
- przyrodnicza – poświęcona ichtiofaunie Jeziora Miejskiego oraz jego wpływowi na życie miasta.

Rynek z kolei, zwłaszcza w obrębie woonerf'u ma służyć nie tylko spotkaniom mieszkańców, ale również stać się przyczynkiem do aktywizacji gospodarczej tego terenu. Uspokojenie ruchu samochodowego, wraz z uatrakcyjnieniem i ożywieniem społecznym obszaru ma wpłynąć na atrakcyjność gospodarczą oraz rozwój przedsiębiorczości na obszarze rynku i w jego najbliższym sąsiedztwie.

Wśród przewidzianych działań społecznych, które planowane są do realizacji w oparciu o zrewitalizowaną infrastrukturę przewiduje się:

- wprowadzenie systemu identyfikacji marketingowej, zbieżnego dla wszystkich przedsiębiorców zgromadzonych wokół rynku oraz w jego najbliższym sąsiedztwie – co pozytywnie wpłynie nie tylko na percepcję i krajobraz miejski, ale również ułatwi komunikację wizualną z potencjalnymi odbiorcami,
- wprowadzenie cyklicznego Festiwalu Kolorów nad Jeziorem Miejskim z uwzględnieniem posadowienia sceny na Placu Kościuszki ze strefą festiwalu do brzegu Jeziora Miejskiego.

Przestrzenie publiczne stanowią ważną oś towarzyszącą mieszkańcom podczas codziennego życia. Ich główną funkcją niemożliwą do realizacji w żadnej innej przestrzeni jest nieco zapomniana zdolność do organizacji zgromadzeń. To w oparciu o przestrzenie rynkowe czy główne place organizowane są uroczystości upamiętniające przełomowe momenty w historii kraju, czy Gminy. Takie funkcje również pozostaną wdrożone w przypadku rynku oraz Placu Kościuszki oraz Placu Rolnego.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach rewitalizacji głównych placów miejskich zostaną zniwelowane wszelkie różnice wysokości, wprowadzone zostaną czytelne podziały funkcji i rozróżnienia ruchu, pojawią się tablice tyflograficzne i plany umożliwiające zapoznanie się z przestrzenią. Pojawią się również ścieżki wiodące dla osób niewidomych.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:

Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 10 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 5 000 000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00 zł **Łącznie: 21 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2026-2029 Moduł III: 2028-2032 Moduł III: 2032-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	10 000 m^2
Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	20 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	20 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 7
Stara Kaszarnia
Nazwa wnioskodawcy
• Gmina Międzychód • SCALIO sp. z o.o.
Potencjalni partnerzy
Centrum Obsługi Oświaty
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. gen. Sikorskiego 18 (dz. nr 563, obręb Międzychód)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • starzenie się społeczeństwa, • niski poziom rozwoju gospodarczego, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,

- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest rewitalizacja budynku starej kaszarni i jego adaptacja na cele społeczne, poprzez utworzenie żłobka miejskiego oraz realizację działań prorodzinnych, co ma sprzyjać zatrzymaniu młodych mieszkańców w Gminie Międzychód oraz wzmacniać lokalną gospodarkę i spójność społeczną.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowa modernizacja budynku starej kaszarni

Budynek starej kaszarni stanowi przykład infrastruktury użytkowej okresu industrialnego. Dwupoziomowy budynek z poddaszem, zbudowany z czerwonej, nietynkowanej cegły nadaje unikatowego, loftowego charakteru najbliższej okolicy. Obecnie budynek znajduje się w rękach prywatnych, w związku z czym projekt będzie realizowany w formule hybrydowej.

W ramach prac infrastrukturalnych zawartych w module I, planuje się:

- uzupełnienie ubytków wraz z impregnacją i spoinowaniem elewacji,
- wymianę poszycia dachowego, wraz z adaptacją stropu do montażu paneli fotowoltaicznych,
- montaż paneli fotowoltaicznych na dachu budynku,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- podział pomieszczeń wraz z adaptacją części budynku do potrzeb opieki nad dziećmi do 3 roku życia,
- zagospodarowanie najbliższego otoczenia, poprzez wytyczenie i utwardzenie ciągów komunikacyjnych, posadowienie obiektów małej architektury oraz przeprowadzenie nasadzeń roślinności wysokiej i niskiej.

Moduł II: Utworzenie żłobka miejskiego w części budynku starej kaszarni

W ramach modułu II planowane są działania nieinwestycyjne związane z utworzeniem miejsca opieki nad dziećmi do lat 3. W ramach projektu powstanie ok. 50 nowych miejsc opieki nad dziećmi, co pozwoli na wcześniejszy powrót na rynek pracy młodych rodziców, jednocześnie kreując warunki niezbędne do ich pozostania w Gminie Międzychód.

Realizacja projektu ma się zatem przyczynić zarówno do wzmocnienia sfery gospodarczej, jak również aktywnie przeciwdziałać obserwowanemu odpływowi młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji.

Wśród przewidzianych działań społecznych realizowanych w ramach projektu wskazać można:

- prowadzenie w godzinach wieczornych warsztatów świadomego rodzicielstwa dla osób, które planują potomstwo lub dopiero co zostały rodzicami,
- przeprowadzenie lokalnej kampanii społecznej, adresowanej do osób młodych ukazującej możliwości rozwoju osobistego, rodzinnego i zawodowego w Gminie Międzychód, w tym na obszarze rewitalizacji.

Przedstawione działania mają umożliwić kompleksową odpowiedź na wątpliwości i rozważania młodych osób, co do ich przyszłości w Międzychodzie. Co więcej, żłobek umożliwi również powrót rodziców na rynek pracy, co ma istotne znaczenie w kontekście aktywności gospodarczej.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach przedsięwzięcia prowadzone prace będą skupione na maksymalnym możliwym do uzyskania stopniu dostosowania przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Przede wszystkim część, w której będzie mieścił się żłobek zlokalizowana będzie na parterze budynku, oraz wyposażona w rampę umożliwiającą swobodny dostęp z wózkiem dziecięcym. Poszerzone zostaną również otwory drzwiowe, co przyczyni się do wygody użytkowników.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:

Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości

CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:

Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom

Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych

Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 5 000 000,00 zł Moduł II: 2 000 000,00 zł **Łącznie: 7 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	7 000 m^2
Liczba wspartych projektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	50 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 8
Smaki regionu – targowisko miejskie
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• MSK Aqualift Sp. z o.o. • Osoby prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Mostowa (dz. nr 221/6, 221/4, 221/3, 221/5, 226/1)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niski poziom rozwoju gospodarczego, • niedostateczne wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,

- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem głównym projektu jest modernizacja i powiększenie targowiska miejskiego w Międzychodzie w celu wzmocnienia lokalnej gospodarki, zwiększenia dostępności do usług handlowych oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Modernizacja i powiększenie targowiska miejskiego

W ramach modułu I przewidziane są działania związane z powiększeniem targowiska miejskiego o działkę ewidencyjną nr 226/1, co umożliwi sprawność obsługi targowej. W ramach prac przewiduje się:

- oczyszczenie terenu ze wszelkich zanieczyszczeń i pozostałości budowlanych,
- wyrównanie terenu, wraz z montażem odwodnienia liniowego,
- utwardzenie gruntu z wykorzystaniem kostki brukowej z tzw. hydrofugami,
- montaż energooszczędnego oświetlenia terenu,
- wyznaczenie stref rozstawiana stołów targowych,
- wyposażenie terenu w miejsce zbiórki odpadów komunalnych,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery itp.).

Moduł II: Przebudowa hali targowej

W ramach modułu II planowane są działania infrastrukturalne związane z przebudową hali targowej, która w miarę upływu lat stała się całkowicie niefunkcjonalna. Przede wszystkim planowa jest przebudowa umożliwiająca prowadzenie handlu w każdych warunkach pogodowych przez cały rok. W ramach w szczególności planowane jest:

- wzmocnienie efektywności energetycznej, poprzez poprawę termo- i hydroizolacji,
- montaż paneli fotowoltaicznych na dachu budynku,
- remont i funkcjonalizacja wnętrza, poprzez wprowadzenie podziału na boksy sprzedażowe oraz części wspólne dla klientów,
- wymianę posadzek,
- montaż zunifikowanych szyldów nad boksami,
- wprowadzenie podziału na strefy w związku z oferowanym asortymentem.

Moduł III: Wzmocnienie roli handlu i wytwórstwa lokalnego w kształtowaniu gospodarki

W ramach modułu III planowane są działania, które będą miały na celu wzmocnić rolę lokalnych wytwórców, rzemieślników i kupców w kształtowaniu gospodarki Gminy Międzychód. W tym zakresie planowane jest przede wszystkim ulokowanie kupców oferujących całoroczny asortyment w części budynku, natomiast część przysposobiona zostanie wykorzystana do organizacji targów i jarmarków okazjonalnych, będąc również dostępna dla kupców sezonowych.

W ramach przewidzianych działań wskazać można:

- organizację jarmarków okazjonalnych, np. bożonarodzeniowych, wielkanocnych, rolniczych, zielnych itp.,
- organizację cyklicznych targów produktów lokalnych, podczas których oferowane będą jedynie produktu pochodzące z Gminy i jej najbliższej okolicy,
- organizację pokazów rękodzieła wraz z integracyjnymi warsztatami, prowadzonymi we współpracy z lokalnymi wytwórcami.

Przedstawiony zakres działań nie stanowi katalogu zamkniętego, a jedynie zarys tego w jakim stopniu powiększone i zmodernizowane targowisko może być wykorzystywane dla ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Targowisko miejskie jako przestrzeń publiczna łącznie z parterową halą sprzedażową jest w pełni dostępna dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.7. Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 2 000 000,00 zł Moduł II: 400 000,00 zł Moduł III: 200 000,00 zł **Łącznie: 2 600 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2027 Moduł III: 2028-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	5 300 m^2
Liczba wspartych projektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	25 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 9
NGO – Nowa Generacja Odpowiedzialnych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • kluby i zespoły sportowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: Stary Port Międzychód przy rzece Warcie (dz. nr 127/4, dz. nr 127/1, dz. nr 127/2), przystań przy ul. Sokoła (dz. nr 1567/6)
Poza obszarem rewitalizacji: ul. Drukarska 1 (dz. nr 147/3)

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,
- brak możliwości rozwoju organizacji pozarządowych,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów,
- niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Cel przedsięwzięcia

Podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Międzychód poprzez rewitalizację zabytkowej infrastruktury i stworzenie warunków do aktywizacji społecznej oraz integracji organizacji pozarządowych, sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego i wspólnot lokalnych.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowe prace restauratorsko-konserwatorskie w obrębie budynku przy ul. Drukarskiej 1

W ramach modułu I planowane są działania inwestycyjne skupione wokół nadania funkcji społecznych nieużytkowanemu budynkowi mieszczącemu się przy ul. Drukarskiej 1 (dz. nr 147/3 i 147/6) w Międzychodzie. Pustostan znajduje się w złym stanie technicznym, mimo iż jest to budynek zabytkowy. Prace infrastrukturalne obejmą m.in.:

- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji,
- nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych z zachowaniem detali architektonicznych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- adaptację do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez montaż szybu windowego i dźwigu osobowego,
- wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego wraz z salą konferencyjną.

Moduł II: Kompleksowa modernizacja Starego Portu Międzychód przy rzece Warcie oraz przystani przy ul. Sokoła wraz z budynkami zaplecza technicznego i socjalnego

W ramach modułu II planowane są działania skupione wokół Starego Portu Międzychód przy rzece Warcie, będącego aktualną siedzibą Międzychodzkiego Towarzystwa Turystyki i Sportów Wodnych, a także przystani przy ul. Sokoła, która służy jako główna siedziba ratowników wodnych oraz magazyn sprzętu ratowniczego. Ponadto, stanica służy również jako siedziba główna dla organizacji pozarządowych tj. koło Polskiego Związku Wędkarstwa czy koło Związku Harcerstwa Polskiego.
W ramach prac infrastrukturalnych planuje się w szczególności:

- kompleksową modernizację budynków stanicy, poprzez poprawę ich termo- i hydroizolacji,
- montaż paneli fotowoltaicznych,
- remont wnętrz budynków wraz z ich przystosowaniem na potrzeby: magazynowe, techniczne, socjalne,
- adaptację budynku starej hydroforni na potrzeby pełnienia roli magazynu sprzętu ratowniczego.

Moduł III: Utworzenie Domu Stowarzyszeń wraz z integracją działań organizacji pozarządowych

W ramach modułu III planowane są działania społeczne, związane z powołaniem Domu Stowarzyszeń, który ma za zadanie integrować działalność trzeciego sektora, poprzez zacieśnianie współpracy zarówno pomiędzy organizacjami jak i Urzędem Miasta i Gminy w Międzychodzie. W ramach przewidywanych działań planowane jest:

- wyznaczenie pracownika z ramienia UMiG, który będzie odpowiedzialny za bieżącą współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz zapewnienie wsparcia instytucjonalnego i merytorycznego w zakresie źródeł finansowania,

- ustalenie kalendarza spotkań społecznych odbywających się minimum 1 raz w miesiącu, podczas których będą omawiane bieżące działania podejmowane przez poszczególne organizacje i stowarzyszenia oraz UMiG,
- utworzenie kalendarza wydarzeń niezależnych wraz z jego udostępnieniem na stronach internetowych Domu Stowarzyszeń oraz UMiG, który będzie zawierał wszelkie imprezy i wydarzenia organizowane przez trzeci sektor na terenie Gminy Międzychód.

Przedstawiony katalog działań nie stanowi zamkniętego zbioru i w miarę rozwoju współpracy może ulegać zmianom celem dostosowania podejmowanych działań do bieżących potrzeb mieszkańców oraz przedstawicieli trzeciego sektora. Dom Stowarzyszeń wraz ze stanicą będą pełniły również rolę miejsca spotkań członków poszczególnych organizacji oraz ich pracy. W ramach powołanego Domu Stowarzyszeń będą dostępne pomieszczenia, które będą mogły służyć jako miejsca spotkań roboczych i zaplecze techniczne dla NGO.
Co więcej, Dom Stowarzyszeń pełnić będzie również funkcję centrum aktywizacji gospodarczej mieszkańców. W jego przestrzeni planowane jest organizowanie wydarzeń o charakterze coachingowym, obejmujących m.in. doradztwo zawodowe, zdobywanie wiedzy na temat zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz rozwój kompetencji niezbędnych na rynku pracy. Ponadto obiekt wykorzystywany będzie do organizacji spotkań i grup wsparcia dla osób zmagających się z uzależnieniami. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli możliwość skorzystania z profesjonalnych porad i wsparcia psychologicznego, co przyczyni się do ich lepszej integracji społecznej i poprawy jakości życia.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych budynek przy ul. Drukarskiej zostanie w pełni dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Stanica WOPR zostanie z kolei dostosowana w maksymalnym możliwym stopniu, jednak w zakresie magazynów sprzętów wodnych czy ratunkowych, a także niektórych pomieszczeń technicznych, działania te mogą okazać się niemożliwe do wykonania.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł Moduł II: 500 000,00 zł Moduł III: 300 000,00 zł **Łącznie: 3 800 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2028-2031 Moduł II: 2031-2032 Moduł III: 2031-2032

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.

Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	300 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 10
Rewitalizacja „Domu Sióstr" – Dom Dziecka
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód oraz Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• Zawodowa Rodzina Zastępcza Pani Magdalena Ren • OPS • PCPR
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. gen. Sikorskiego 6 (dz. nr 558/2)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności, • brak poczucia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą, • niewystarczająca liczba elementów infrastruktury sportowej, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Zapewnienie bezpiecznego, funkcjonalnego i przyjaznego środowiska życia i rozwoju dla dzieci potrzebujących opieki zastępczej poprzez kompleksową modernizację budynku Domu Sióstr oraz zagospodarowanie terenu wokół niego, a także aktywizację społeczną i wsparcie wychowanków.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja Domu Sióstr W ramach modułu I przewidziane są działania związane z modernizacją budynku z zachowaniem oryginalnej stylistyki. Prace będą obejmowały m.in.: • rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, • uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, • nałożenie wewnętrznych tynków termochłonnych, • wymianę poszycia dachowego, • wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, • wymianę obróbek blacharskich, • remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem, • adaptację do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez montaż zewnętrznego szybu windowego i dźwigu osobowego na tyłach budynku,

- wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego: wydzielenie pokoi dla dzieci, sanitariatów, kuchni, jadalni, przestrzeni wspólnych,
- przystosowanie wnętrza na potrzeby utworzenia Domu Dziecka,
- wyposażenie pokoi i domu w niezbędne sprzęty i akcesoria.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu wokół Domu Sióstr

W ramach modułu II Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie planuje prace infrastrukturalne związane z zagospodarowaniem terenu wokół domu. Zważając na funkcję, którą obiekt ma pełnić, zagospodarowanie terenu powinno służyć integracji i aktywnemu wypoczynkowi dzieci i młodzieży. W ramach zagospodarowania terenu planuje się:

- przeprowadzenie nasadzeń izolujących wokół ogrodzenia działki,
- posadowienie placu zabaw,
- posadowienie altany rekreacyjnej wraz z murowanym grillem,
- posadowienie boiska wielofunkcyjnego typu golbox,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej, w tym drzewek i krzewów owocowych.

Moduł III: Powołanie Domu Dziecka

W ramach działań społecznych dawny Dom Sióstr będzie służył po przeprowadzonych pracach jako Dom Dziecka, który powołany zostanie przez Starostwo Powiatowe w Międzychodzie. Wychowankowie Domu będą mogli liczyć w nim na dostosowane do swoich potrzeb pokoje, a także funkcjonalne części wspólne. Zagospodarowany ogród będzie służył jako miejsce integracji i aktywności fizycznej. Ponadto w ramach prowadzonych działań, planuje się przeprowadzenie akcji przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu wychowanków Domu Dziecka, czemu przyczynić się mają:

- organizacja Otwartego Festynu Dziecięcego,
- organizacja warsztatów z zakresu treningu umiejętności społecznych dla wychowanków domu dziecka,
- zapewnienie wsparcia psychologicznego dla dzieci odebranych z warunków zagrażających ich bezpieczeństwu i zdrowiu.

W ramach funkcjonowania Domu Dziecka zapewnione zostaną wszelkie normy wymagane przepisami odrębnymi, w szczególności ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Międzychodzie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Przedsięwzięcie przewiduje dostosowanie części parterowej Domu Dziecka oraz ogrodu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki takiemu rozwiązaniu również dzieci z niepełnosprawnościami będą mogły korzystać ze wszystkich przestrzeni wspólnych i integrować się z rówieśnikami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej

Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa	
Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 2 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 300 000,00 zł **Łącznie: 3 300 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2027 Moduł III: 2028-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	14 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 11 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• Gmina Międzychód • OPS, ŚDS, DPS • organizacje pozarządowe • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Dworcowa 18 (dz. nr 1057/1, 1667, 1666)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • starzenie się społeczeństwa, • niedostateczny poziom rozwoju usług społecznych dedykowanych seniorom, • brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców,

- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Cel przedsięwzięcia

Zwiększenie jakości życia i poprawa samodzielności osób starszych poprzez utworzenie dostępnego i funkcjonalnego Dziennego Domu Pobytu, oferującego wsparcie rehabilitacyjne, społeczne oraz możliwość aktywizacji w warunkach sprzyjających integracji i rozwojowi.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Adaptacja budynku przy ul. Dworcowej 18 do pełnienia funkcji Dziennego Domu Pobytu

W ramach modułu I przewidziane są prace remontowo-adaptacyjne, skupione głównie wokół przystosowania parteru budynku do pełnienia potrzeb Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych. W związku z tym prace będą obejmować m.in.:

- zakup windy schodowej wraz z montażem poręczy i balustrad, a także niwelacją istniejących progów poprzez pochylnie i rampy,
- poszerzenie wejść do pomieszczeń oraz przystosowanie sanitariatów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami,
- wydzielenie sali rehabilitacyjnej wraz z wyposażeniem w niezbędny sprzęt do ćwiczeń,
- wydzielenie aktywności wspólnych z wyposażeniem w gry planszowe, drobne urządzenia do ćwiczeń manualnych, telewizor i radio,
- montaż zewnętrznego szybu windowego wraz z dźwigiem osobowym,
- przekształcenie i adaptacja powierzchni piwnicznych do pełnienia funkcji, w tym wydzielenie części kuchennej, socjalnej, gospodarczej oraz magazynowej,
- przekształcenie i adaptacja piętra budynku na cele noclegowe.

W ramach inwestycji przeprowadzone zostaną kompleksowe prace remontowo-adaptacyjne, dzięki którym przestrzeń obiektu stanie się bardziej dostępna i funkcjonalna. Parter budynku zostanie przystosowany do potrzeb Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych. Równocześnie wykonane zostaną prace remontowe i adaptacyjne w pomieszczeniach piwnicznych oraz na pierwszym piętrze. W piwnicy powstanie przestrzeń obejmująca pomieszczenia kuchenne, socjalne, gospodarcze i magazynowe. Natomiast pomieszczenia na pierwszym piętrze zostaną zaadaptowane na cele noclegowe. W razie potrzeby będą one wykorzystywane głównie przez członków rodzin seniorów korzystających z Dziennego Domu Pobytu. Nie wyklucza się również, że w przypadku innych potrzeb i działań prowadzonych przez gminę, przestrzeń noclegowa zostanie udostępniona na inne cele.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu wokół budynku

W ramach modułu II przewidziane są prace infrastrukturalne obejmujące zagospodarowanie terenu wokół budynku o powierzchni ok. 2000 m^2. W ramach urządzenia terenu, planowane są następujące prace:

- utworzenie ogródka warzywnego, który byłby uprawiany przez osoby starsze,
- utworzenie rabat kwiatowych, umożliwiających prowadzenie niewielkich prac ogrodniczych osobom starszym,
- wytyczenie i utwardzenie ciągów pieszych, dostępnych dla osób poruszających się z pomocą wózka,
- posadowienie altany biesiadnej umożliwiającej integrację na świeżym powietrzu,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci).

W ramach zagospodarowania terenu zewnętrznego najważniejszym aspektem pozostaje zapewnienie dostępności wszelkich obiektów dla osób o ograniczonej mobilności. Projektowanie musi się cechować uniwersalnością podejścia oraz dostosowaniem do użytkowników.

Moduł III: Uruchomienie Dziennego Domu Pobytu

W ramach utworzonego Dziennego Domu Pobytu planowany jest szereg aktywności przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, które dotyka osoby w wieku senioralnym. W ramach oferty usług społecznych planowane są m.in.:

- zajęcia rehabilitacyjne prowadzone pod okiem fizjoterapeuty w sali rehabilitacyjnej,
- warsztaty z ogrodnictwa prowadzone w oparciu o ogródek warzywny i utworzone rabaty kwiatowe,

- warsztaty z zakresu przetwórstwa warzyw, ziół i kompozycji naparów prowadzone w oparciu o zaplecze kuchenne,
- animacja czasu wolnego poprzez organizację zajęć tematycznych i rozrywek grupowych (np. popołudnie z grami planszowymi),
- pokazy kina niemego, otwarte również dla osób młodych.

Przedstawiony zakres działań nie stanowi katalogu zamkniętego, a oferta Dziennego Domu Pobytu będzie na bieżąco dostosowywana do potrzeb uczestników i podopiecznych, aby w maksymalnym stopniu odpowiadać ich bieżącym potrzebom.

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Międzychodzie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Projekt przewiduje pełne dostosowanie zarówno budynku jak i jego najbliższego otoczenia do potrzeb osób o ograniczonej mobilności, z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne oraz dodatkowe wyposażenie, które ułatwi przemieszczanie się osób starszych po placówce.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 300 000,00 zł **Łącznie: 4 300 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2028 Moduł II: 2029 Moduł III: 2028-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	2 000 m^2
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 12
Zielony szlak Międzychodu
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: Park Tietza , teren wokół 3 jezior: Sołtyskiego, Kuchennego i Miejskiego
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy, • brak poczucia przynależności i tożsamości lokalnej, • niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, • niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • problem spożywania alkoholu w obrębie ogólnodostępnych terenów zielonych, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów, • niski poziom dostępności komunikacyjnej, • zła jakość powietrza
Cel przedsięwzięcia
Zwiększenie dostępności, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni rekreacyjno-przyrodniczej wokół trzech jezior w Międzychodzie poprzez utworzenie zintegrowanego, bezpiecznego i ekologicznego szlaku pieszo-rowerowego, rewaloryzację Parku Tietza oraz aktywizację mieszkańców poprzez edukację i wydarzenia rekreacyjne.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Wytyczenie ścieżki pieszej i rowerowej w ciągu 3 jezior

W ramach modułu I planowane są działania skupione na połączeniu funkcjonalnym i przestrzennym obszaru 3 jezior położonych w Międzychodzie. Obecnie, mimo bliskości akwenów, nie ma możliwości spacerowania czy rekreacji wokół nich, co niweluje ich pozytywne oddziaływanie na integracje społeczną. Niewątpliwie jednak istnieje ku temu duży potencjał. Wśród planowanych działań wskazać należy:

- wytyczenie nowego szlaku pieszego oraz rowerowego wzdłuż wschodnich brzegów jezior.
- utwardzenie ścieżki pieszej z wykorzystaniem kruszywa naturalnego przepuszczającego wodę,
- utwardzenie ścieżki rowerowej z wykorzystaniem materiałów bitumicznych,
- wyposażenie ścieżki w elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, ławostoły),
- wyposażenie ścieżki w oświetlenie solarne,
- posadowienie tablic informacyjnych, odnoszących się do walorów przyrodniczych i ekologicznych jezior, wraz ze stworzeniem gry miejskiej dedykowanej najmłodszym odbiorcom.

Moduł II: Rewaloryzacja Parku Tietza

W ramach modułu II planowane są prace związane z rewaloryzacją Parku Tietza, który zlokalizowany jest na północno-zachodnim brzegu Jeziora Miejskiego. W ramach prac przewiduje się:

- pielęgnację istniejącego drzewostanu,
- ponowne wytyczenie i renowację ścieżek pieszych,
- utwardzenie ścieżek pieszych przepuszczalnym kruszywem naturalnym,
- uzupełnienie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej, w tym bylin i krzewów,
- modernizację istniejącego placu zabaw,
- wyposażenie terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery),
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- montaż monitoringu wizyjnego.

Moduł III: Edukacja krajoznawczo-przyrodnicza wzdłuż zielonego szlaku

W ramach modułu III planowane są działania związane z integracją mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez edukację krajoznawczą i przyrodniczą z wykorzystaniem utworzonego zielonego szlaku Międzychodu. Jeziorność miasta Międzychód stanowi jego unikalny walor, który winien być osią aktywności i rekreacji mieszkańców. W ramach planowanych działań wskazać należy:

- utworzenie gry miejskiej wzdłuż powstałego szlaku dedykowanej dzieciom,
- organizację spacerów przyrodniczych, podczas których wraz z przyrodnikiem będzie można poznać ciekawostki dotyczące fauny i flory towarzyszącej jeziorom,
- organizację biegów krótkodystansowych „Trójka dla zdrowia" na utworzonym szlaku.

Poza wydarzeniami zorganizowanymi, należy zaznaczyć, że szlak będzie stanowił również miejsce rekreacji i aktywnego wypoczynku dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w formach niezorganizowanych. Ponadto istotne są również jego walory komunikacyjne, bowiem dzięki ścieżce rowerowej, stworzona zostanie alternatywna trasa dotarcia do centrum z południowej części miasta, promując tym samym transport nieemisyjny.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Działania rewitalizacyjne przewidują utworzenie ścieżki rowerowej z nawierzchni gładkiej, co umożliwi również swobodne przemierzanie szlaku osobom korzystającym z wózków. W obrębie parku Tietza ścieżki zostaną wysypane kruszywem naturalnym, co może wpływać na komfort przemieszczania się osób na wózkach, niemniej przestrzeń pozostanie dostępna a szerokość ścieżek dostosowana do szczególnych potrzeb.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców

Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.5. Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 10 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 150 000,00 zł **Łącznie: 11 150 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2030-2035 Moduł II: 2026-2030 Moduł III: 2033-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	4 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	25 000 m^2
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	4 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 13
Rozwój mieszkalnictwa komunalnego
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, MSK Aqualift Sp. z o.o.
Potencjalni partnerzy
• podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Marszałka Piłsudskiego 53 (dz. nr 1018) Poza obszarem rewitalizacji: ul. B. Chrobrego 1 (dz. nr 115), ul. Wały Jana Kazimierza (dz. nr 205/22, dz. nr 205/17)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,

- brak poczucia przynależności lokalnej,
- występowanie problemu ubóstwa,
- postępujący odpływ młodych mieszkańców z obszaru gminy,
- starzenie się społeczeństwa,
- niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Poprawa warunków mieszkaniowych w Gminie Międzychód poprzez kompleksową modernizację zabytkowych budynków mieszkalnych oraz rozwój zasobu mieszkań komunalnych, przy jednoczesnym wzmacnianiu integracji społecznej nowych mieszkańców.

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Kompleksowa modernizacja budynków przy ul. Bolesława Chrobrego 1 i Marszałka Piłsudskiego 53

W ramach prac podejmowanych w module I planuje się przeprowadzenia prac remontowo-konserwatorskich zmierzających do zachowania zabytkowej zabudowy, poprzez przywrócenie jej pierwotnej funkcji mieszkaniowej. Powstałe lokale mieszkaniowe wejdą do zasobu Gminy, wpływając na skrócenie czasu oczekiwania na przydział mieszkania komunalnego, który obecnie wynosi ok. 3 lata. Działanie finansowane będzie ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o. Wśród prac infrastrukturalnych planuje się m.in.:

- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- poprawę hydro- i termoizolacji budynków,
- wymianę poszycia dachowego,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego, wraz z wydzieleniem pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych,
- zagospodarowanie działek przynależnych do nieruchomości wraz z nasadzeniem zieleni, wyznaczeniem miejsc do zbiórki odpadów komunalnych oraz posadowieniem obiektów małej architektury – ławek, koszy na śmieci oraz stojaków rowerowych.

Moduł II: Rozwój budownictwa komunalnego przy ul. Wały Jana Kazimierza

W ramach modułu II planowana jest budowa wielorodzinnego budynku komunalnego na działkach o numerach ewidencyjnych dz. nr 205/22 oraz dz. nr 205/17 poza obszarem rewitalizacji. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowa budynku komunalnego,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych zapewniając energię elektryczną na częściach wspólnych nieruchomości,
- wytyczenie ciągów pieszych dochodzących do nieruchomości,
- wyznaczenie miejsca zbiórki odpadów komunalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

Działanie finansowane będzie ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o. po uprzednim nabyciu prawa własności do dz. nr 205/17.

Moduł III: Rozwój mieszkalnictwa komunalnego

W ramach modułu III planowane są działania związane z rozwojem mieszkalnictwa komunalnego i skróceniem czasu oczekiwania na przydzielenie lokalu. Mieszkaniowy zasób Gminy stanowi nie tylko jej majątek, ale służy również zabezpieczeniu podstawowego interesu mieszkańców, jakim jest miejsce do zamieszkania. W ramach modułu II, poza przydzieleniem nowych lokali komunalnych planuje się

integrację mieszkańców, z wykorzystaniem podwórek, które będą urządzane przy współudziale nowych lokatorów. Działanie realizowane będzie z budżetu Gminy Międzychód. Planuje się przede wszystkim:

- organizację wspólnego sadzenia roślin i kwiatów na podwórkach przy współudziale profesjonalnego ogrodnika,
- organizację wspólnej aranżacji terenu podwórek, w tym wskazania miejsc lokalizacji mebli miejskich, innych potrzeb i pomysłów.

Prowadzone działania z zakresu planowania partycypacyjnego mają służyć przede wszystkim zwiększeniu stopnia identyfikacji mieszkańców z ich nowym miejscem zamieszkania. Współudział w pracach modernizacyjnych pozwoli zbudować odpowiedzialność za przestrzenie wspólne oraz troskę o ich jakość i wieloletnie wykorzystanie dla dobra ogółu.

Projekt realizowany będzie w formule hybrydowej wraz z Gminą Międzychód oraz spółką MSK Aqualift sp. z o.o.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych oba budynki zostaną dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w maksymalnym możliwym stopniu. Ze względu na zabytkowy charakter zabudowy może się okazać, iż nie wszystkie części budynku będą się cechowały pełną dostępnością.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 6 000 000,00 zł Moduł II: 5 000 000,00 zł Moduł III: 100 000,00 zł **Łącznie: 11 100 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2029-2033 Moduł II: 2027-2030 Moduł III: 2030-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba zabytków nieruchomych objętych wparciem	2 szt.
Liczba utworzonych lokali mieszkaniowych	36 szt.

Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	2 szt.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 14
Utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, MSK Aqualift sp. z o.o.
Potencjalni partnerzy
• OPS, ŚDS, DPS • organizacje pozarządowe • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. 3 Maja 5 (dz. nr 367/3), ul. Dworcowa 5 (dz. nr 1019)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • starzenie się społeczeństwa, • niewystarczający poziom usług skierowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami, • brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • niedostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Zwiększenie dostępności i jakości mieszkań wspomaganych i treningowych w Międzychodzie poprzez kompleksową modernizację zabytkowych budynków oraz rozwój systemu wsparcia społecznego dla osób wymagających pomocy w samodzielnym funkcjonowaniu.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Kompleksowa modernizacja budynków przy ul. 3 Maja 5 i Dworcowej 5 W ramach prac podejmowanych w module I planuje się przeprowadzenie prac remontowo-konserwatorskich zmierzających do zachowania zabytkowej zabudowy, znajdującej się w złym stanie technicznym. Lokale mieszkaniowe zostaną zaadaptowane na potrzeby utworzenia mieszkań wspomaganych i treningowych. Wśród prac infrastrukturalnych planuje się m.in.: • rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, • poprawę hydro- i termoizolacji budynków, • wymianę poszycia dachowego, • wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, • wymianę obróbek blacharskich, • remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem, • wprowadzenie nowego podziału funkcjonalnego, wraz z wydzieleniem pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych, • przystosowanie mieszkań do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami, • wyposażenie lokali w niezbędne sprzęty gospodarstwa domowego,

- zagospodarowanie działek przynależnych do nieruchomości wraz z nasadzeniem zieleni, wyznaczeniem miejsc do zbiórki odpadów komunalnych oraz posadowieniem obiektów małej architektury – ławek, koszy na śmieci oraz stojaków rowerowych.

Działka przy ul. 3 Maja 5 (dz. nr 367/3) stanowi współwłasność MSK Aqualiftsp. z o.o. i osób prywatnych, a działka przy ul. Dworcowej 5 (dz. nr 1019) stanowi własność Gminy Międzychód, w związku z czym projekt będzie realizowany w formule hybrydowej. Projekt realizowany ze środków spółki MSK Aqualift sp. z o.o.

Moduł II: Wsparcie integracji społecznej, poprzez działania pomocowe

W ramach modułu II planowane są działania związane z rozwojem systemu wsparcia dla osób korzystających z lokali wspomaganych i treningowych, poprzez zapewnienie im wsparcia wykwalifikowanej kadry:

- psychologicznej i psychoterapeutycznej,
- z zakresu doradztwa zawodowego,
- poradnictwa prawnego i finansowego,
- treningu przysposobienia do samodzielnego funkcjonowania,
- opiekuńczo-rehabilitacyjnej.

Lokale treningowe służyć będą osobom, które ze względu na swoją sytuację życiową wymagają wsparcia w dążeniu do samodzielności i rozwoju podstawowych umiejętności niezbędnych do życia w społeczeństwie i prowadzenia gospodarstwa domowego. Mieszkania wspomagane dedykowane są z kolei osobom, które ze względu na wiek lub swój stan zdrowotny nie są w pełni samodzielne i potrzebują pomocy w zakresie wykonywania niektórych czynności towarzyszących życiu codziennemu.
Dzięki rozwojowi różnych form mieszkalnictwa komunalnego oraz zapewnieniu wykwalifikowanego personelu, na obszarze rewitalizacji możliwe będzie prowadzenie aktywnego włączenia społecznego oraz przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych, niesamodzielnych czy z niepełnosprawnościami.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych oba budynki zostaną dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w maksymalnym możliwym stopniu. Ze względu na planowane utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych, jest to jeden z podstawowych warunków powodzenia całego przedsięwzięcia.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2. Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.9. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5 000 000,00 zł Moduł II: 100 000,00 zł	Moduł I: 2029-3032 Moduł II: 2029-2035

Łącznie: 5 100 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba zabytków nieruchomych objętych wparciem	2 szt.
Liczba utworzonych lokali mieszkaniowych	5 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 15
Bezpieczeństwo priorytetem!
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód, Komenda Powiatowa Policji w Międzychodzie
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • instytucje kultury • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: dz. nr 126/6, część dz. nr 1566/2, dz. nr 129/1, dz. nr 131/1, dz. nr 130, dz. nr 127/2, dz. nr 126/11, Poza obszarem rewitalizacji Międzychód 2: część dz. nr 1566/4
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, • brak możliwości rozwoju organizacji pozarządowych, • przestępczość, w tym akty wandalizmu, • powszechny problem alkoholizmu, • niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów, • zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców poprzez utworzenie nowoczesnej, lokalnej bazy służb porządkowych i ratowniczych, która będzie pełniła kluczową rolę w zakresie reagowania kryzysowego, ochrony ludności oraz zapewnienia porządku publicznego.
Zakres realizowanych zadań
Moduł I: Utworzenie nowej siedziby Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie W ramach modułu I planowana jest budowa budynku na dz. nr 126/6, 126/11, część dz. nr 1566/2, część dz. nr 1566/4. Budynek przeznaczony zostanie na siedzibę Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie. Działanie finansowane będzie ze środków Komendy Powiatowej Policji w Międzychodzie. W ramach przewidzianych działań należy wskazać: • oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę, • budowę budynku, • montaż ekologicznego źródła ogrzewania oraz paneli fotowoltaicznych, • kompleksowe wyposażenie wnętrza budynku w niezbędne elementy wyposażenia,

- zagospodarowanie terenu wokół budynku, w tym wyznaczenie miejsc parkingowych oraz elementy małej architektury (ławki i kosze na śmieci oraz stojaki rowerowe),
- montaż energooszczędnego oświetlenia wokół budynku,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

Moduł II: Utworzenie nowej siedziby OSP Międzychód

W ramach modułu II planowane jest utworzenie nowej siedziby jednostki OSP Międzychód. Działanie finansowane będzie z budżetu Gminy Międzychód. Planowane działania infrastrukturalne obejmują następujące prace:

- przebudowa budynku zlokalizowanego na działce nr 129/1 wraz z jego rozbudową na działkę nr 131/1,
- wymianę poszycia dachowego wraz z przystosowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych,
- wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- kompleksową modernizację wnętrza budynku wraz z zagospodarowaniem pomieszczeń pod nowe użytkowanie,
- kompleksowe wyposażenie budynku w niezbędne elementy wyposażenia,
- zagospodarowanie terenu na dz. nr 130 i 127/2 w zakresie infrastruktury niezbędnej dla działalności jednostki OSP.

W ramach planowanych działań powstanie nowoczesna baza służb porządkowych i ratowniczych, która znacząco poprawi poziom bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Międzychód. Nowa Komenda Powiatowa Policji umożliwi zwiększenie liczby etatów z 78 do 100–120, a także zostanie wyposażona w schron, strzelnicę, izbę wytrzeźwień oraz centrum miejskiego monitoringu. Równolegle powstanie nowa siedziba jednostki OSP, która wzmocni gotowość operacyjną podczas prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych związanych z Obroną Cywilną i Ochroną ludności, stanowić będzie zaplecze techniczne dla nowych pojazdów pożarniczych, zapewni miejsce doraźnego schronienia (MDS).

Oba obiekty będą pełnić funkcję wspólnej bazy ratowniczo-porządkowej, wspierającej działania w zakresie bezpieczeństwa i obronności, z zapewnieniem schronów dla ludności cywilnej. Uzupełnieniem inwestycji będą cykliczne spotkania edukacyjne i warsztaty dla mieszkańców, poświęcone tematyce bezpieczeństwa publicznego, zagrożeń kryzysowych, cyberbezpieczeństwa oraz przeciwdziałania uzależnieniom. Dzięki temu projekt nie tylko poprawi infrastrukturę bezpieczeństwa, ale również podniesie świadomość i odporność społeczną mieszkańców.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Realizacja wszystkich modułów projektu zintegrowanego zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem zasad dostępności – zarówno w zakresie działań inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych. W ramach projektu wdrażane będą rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej, takie jak odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni umożliwiające swobodne korzystanie z niej wszystkim mieszkańcom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami, seniorom czy osobom z niepełnosprawnościami. Dodatkowo zapewniona zostanie dostępność cyfrowa i informacyjno-komunikacyjna poprzez zastosowanie narzędzi umożliwiających udział w działaniach projektu osobom o zróżnicowanych kompetencjach, możliwościach percepcyjnych oraz z niepełnosprawnościami ruchowymi, wzrokowymi i intelektualnymi.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji

Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I:70 000 000,00 zł Moduł II: 10 000 000,00 zł **Łącznie: 80 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2030 Moduł II: 2026-2030
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba nowoutworzonych budynków	1 szt.
Liczba budynków poddanych rozbudowie	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba uczestników spotkań edukacyjnych organizowanych w oparciu o nową infrastrukturę	100 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 16
Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • podmioty prywatne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Tuczępy: dz. nr 129/1, 130, 131/13, 131/10
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• starzenie się społeczeństwa, • duża liczba osób ze szczególnymi potrzebami, • niedostateczny poziom rozwoju usług dedykowanych osobom ze szczególnymi potrzebami, • niski poziom integracji mieszkańców, • niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne
Cel przedsięwzięcia
Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez utworzenie nowoczesnego i w pełni dostępnego Centrum Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami. Placówka zapewni kompleksową opiekę rehabilitacyjną – od poradni lekarskiej, przez gabinety zabiegowe i rehabilitację ambulatoryjną, po rehabilitację ogólnoustrojową w trybie dziennym i stacjonarnym. Dzięki temu osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby niesamodzielne zyskają realne wsparcie w procesie leczenia, odzyskiwania sprawności i zwiększania samodzielności. Warto przy tym podkreślić, ze szeroka działalność placówki pozwoli również na poprawę jakości życia mieszkańców z pozostałych regionów Wielkopolskiego i Lubuskiego, którzy również będą mieli możliwość korzystania z jej usług.
Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami

W ramach modułu I planowana jest budowa Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę,
- budowa dwóch budynków,
- montaż dźwigów osobowych,
- montaż ekologicznego źródła ogrzewania,
- montaż paneli fotowoltaicznych,
- kompleksowe wyposażenie obiektu w niezbędne elementy wyposażenia, w tym w sprzęt rehabilitacyjny,
- utworzenie węzłów sanitarnych,
- utworzenie zaplecza kuchennego,
- utworzenie basenu wewnętrznego.

W ramach planowanej inwestycji powstanie kompleks dwóch nowoczesnych budynków, tworzących Centrum Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami. Pierwszy z obiektów będzie budynkiem trzykondygnacyjnym, w którym znajdzie się 40 komfortowych pokoi z węzłami sanitarnymi, przeznaczonych dla uczestników turnusów rehabilitacyjnych. Dodatkowo, zaprojektowano kuchnię z pełnym zapleczem oraz stołówkę, co umożliwi zapewnienie kompleksowej opieki pobytowej. Budynek wyposażony zostanie również w dwie windy, zapewniające pełną dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Z kolei drugi budynek, zaprojektowany jako dwukondygnacyjny, będzie pełnił funkcję medyczno-terapeutyczną. Znajdzie się w nim 20 specjalistycznych gabinetów (m.in. rehabilitacyjnych i zabiegowych), poradnia lekarska, a także wewnętrzny basen rehabilitacyjny, który umożliwi prowadzenie zajęć terapeutycznych z zakresu hydroterapii.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu wokół Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami

W ramach modułu II planowane jest kompleksowe zagospodarowanie terenu wokół Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami. Wśród przewidzianych działań należy wskazać:

- oczyszczenie i przygotowanie terenu pod zagospodarowanie,
- utworzenie interaktywnego placu zabaw dla dzieci,
- utworzenie siłowni zewnętrznej dostosowanej dla osób z niepełnosprawnościami,
- utworzenie miejsca grillowego wraz wiatą,
- montaż elementów małej infrastruktury, w tym m.in. ławek, koszy na śmieci itp.,
- utworzenie stajni dla koni,
- utworzenie budynku garażowego,
- utworzenie budynki gospodarczego,
- wytyczenie ciągów pieszych,
- montaż kamer monitoringu,
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

Przestrzeń wokół Centrum zostanie zaaranżowana w sposób funkcjonalny i kompleksowy, tak aby pełniła nie tylko funkcję rekreacyjną i wypoczynkową, ale również wspierała procesy terapeutyczne i rehabilitacyjne. Planowane elementy, takie jak interaktywny plac zabaw, siłownia zewnętrzna dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, stajnia dla koni (z możliwością prowadzenia hipoterapii), a także zieleń i infrastruktura towarzysząca, będą stanowiły integralną część oferty Centrum. Projektowane otoczenie przyczyni się do poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego użytkowników, wspierając ich w procesie powrotu do samodzielności oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- Realizacja wszystkich modułów projektu zintegrowanego będzie prowadzona z uwzględnieniem zasad dostępności – zarówno w zakresie działań inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych. W ramach projektu planuje się wdrożenie rozwiązań z zakresu dostępności architektonicznej, w tym odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni, które umożliwi swobodne korzystanie z niej wszystkim mieszkańcom – w szczególności osobom ze szczególnymi potrzebami, seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami. Dodatkowo przewidziano zapewnienie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej poprzez wykorzystanie narzędzi umożliwiających udział w działaniach projektu osobom

o zróżnicowanych kompetencjach, możliwościach percepcyjnych oraz z niepełnosprawnościami ruchowymi, wzrokowymi i intelektualnymi.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 1:Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości **CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:** Kierunek 2.1. Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa **CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:** Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu
Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 37 000 000,00 zł Moduł II: 3 000 000,00 zł **Łącznie: 40 000 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2031 Moduł II: 2027-2031
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Liczba nowoutworzonych budynków	5 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	138 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	200 os.
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 17 *projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości
Centrum Obsługi Pasażera – Dworzec Letnisko i Dworzec Główny
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Międzychód
Potencjalni partnerzy
• organizacje pozarządowe • instytucje kultury

- podmioty prywatne

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: dz. nr 616/3, 1167/1

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- niski poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej,
- niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne,
- brak poczucia przynależności w lokalnej społeczności,
- występowanie problemu ubóstwa,
- niewystarczająca oferta i liczba miejsc do spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- niski poziom dostępności komunikacyjnej,
- zła jakość powietrza,
- niewystarczające zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału istniejących miejsc oraz obiektów,
- zaburzenie estetyki przestrzeni z uwagi na niedostateczny stan techniczny miejsc i obiektów

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego zabytkowych obiektów – Dworca Letnisko oraz Dworca Głównego z przylegającym do niego magazynem w celu ich adaptacji na nowoczesne centra obsługi pasażerów. Realizacja inwestycji zwiększy dostępność transportu publicznego, przyczyni się do poprawy jakości powietrza oraz umożliwi nadanie obiektom dodatkowych funkcji, w tym kulturalnych, administracyjno-usługowych oraz społecznych. Realizacja zadania jest konsekwencją programu „Kolej Plus" w ramach reaktywacji linii kolejowej nr 363 (Międzychód –Skwierzyna) oraz 368 (Międzychód – Szamotuły).

Zakres realizowanych zadań

Moduł I: Poprawa stanu technicznego oraz adaptacja Dworca Głównego wraz z przestrzenią magazynową

W ramach modułu I planowana jest modernizacja zabytkowego Dworca Głównego w Międzychodzie, mająca na celu przywrócenie mu funkcji transportowej oraz nadanie nowych funkcji użytkowych. Prace obejmą również przebudowę przylegającego magazynu, co pozwoli na zwiększenie jego funkcjonalności. W związku z tym prace będą obejmować m.in.:

- przeprowadzenie prac konserwatorskich, które zabezpieczą budynek przed dalszym niszczeniem,
- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji,
- piaskowanie cegły i impregnacja z zachowaniem detali architektonicznych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- kompleksowy remont i wyposażenie wnętrz, w tym dostosowanie ich pod względem dostępności,
- modernizację przylegającego do budynku magazynu – rampy,
- montaż energooszczędnego oświetlenia obiektu i terenu,
- utwardzenie terenu zewnętrznego,
- montaż kamer monitoringu.

W ramach adaptacji budynku Dworca Głównego planuje się m.in.:

- przeniesienie planowanego do utworzenia CIS (przekształcenie z KIS) z obecnej siedziby Hali Widowiskowo-Sportowej przy ul. Dworcowej 22,
- przeznaczenie zmodernizowanego magazynu na cele funkcjonowania CIS,
- utworzenie strefy gastronomicznej,
- utworzenie nowoczesnej i multimedialnej poczekalni dla pasażerów,
- utworzenie przechowywalni bagażu,
- utworzenie węzła sanitarnego,

- utworzenie przestrzeni administracyjno-szkoleniowej,
- utworzenie strefy kulturalno-rozrywkowej.

Planowana rewitalizacja zabytkowego Dworca Głównego oraz przylegającego magazynu zakłada kompleksowe dostosowanie tych obiektów do pełnienia nowoczesnych funkcji użytkowych – zarówno transportowych, administracyjno-usługowych, kulturalnych, jak i społecznych. Na terenie dworca przewiduje się funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej (CIS), nowoczesnej multimedialnej poczekalni dla pasażerów, przechowalni bagażu, węzła sanitarnego, a także strefy gastronomicznej, przestrzeni administracyjno-szkoleniowej oraz strefy kulturalno-rozrywkowej. Z kolei zmodernizowany magazyn będzie pełnił funkcję zaplecza technicznego dla CIS, umożliwiając przechowywanie sprzętu oraz organizację działań wspierających funkcjonowanie jednostki.
Realizacja inwestycji stworzy nową, wielofunkcyjną przestrzeń służącą zarówno mieszkańcom, jak i użytkownikom transportu publicznego. Ma to szczególne znaczenie w kontekście obecnego braku funkcjonującej sieci transportu zbiorowego na tym obszarze, którego przywrócenie i rozwój w ramach programu „Kolej Plus" (reaktywacja linii kolejowej nr 363 relacji Międzychód –Skwierzyna oraz linii kolejowej nr 368 relacji Międzychód – Szamotuły) może zostać wsparte właśnie poprzez poprawę infrastruktury dworcowej.

Moduł II: Kompleksowa modernizacja Dworca Letnisko w Międzychodzie
W ramach modułu II planowane są działania infrastrukturalne związane z kompleksową modernizacją zabytkowego Dworca Letnisko, mająca na celu przywrócenie mu funkcji transportowej. W związku z tym prace będą obejmować m.in.:

- przeprowadzenie prac konserwatorskich, które zabezpieczą budynek przed dalszym niszczeniem,
- rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją,
- uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji,
- piaskowanie cegły i impregnacja z zachowaniem detali architektonicznych,
- wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego,
- wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej,
- wymianę obróbek blacharskich,
- remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem,
- kompleksowy remont i wyposażenie wnętrz, w tym dostosowanie ich pod względem dostępności,
- montaż energooszczędnego oświetlenia obiektu i terenu,
- montaż kamer monitoringu.

W ramach modernizacja budynku Dworca Letnisko przewiduje się:

- utworzenie strefy gastronomicznej,
- utworzenie nowoczesnej i multimedialnej poczekalni dla pasażerów,
- utworzenie przechowywalni bagażu,
- utworzenie węzła sanitarnego.

Realizacja inwestycji pozwoli na stworzenie nowoczesnej i funkcjonalnej przestrzeni dworcowej, obejmującej m.in. strefę gastronomiczną, multimedialną poczekalnię, przechowalnię bagażu oraz węzeł sanitarny. Ma to szczególne znaczenie w kontekście obecnego braku funkcjonującej sieci transportu zbiorowego na tym obszarze, którego przywrócenie i rozwój w ramach programu „Kolej Plus" (reaktywacja linii kolejowej nr 363 relacji Międzychód –Skwierzyna oraz linii kolejowej nr 368 relacji Międzychód – Szamotuły) może zostać wsparte właśnie poprzez poprawę infrastruktury dworcowej.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- W ramach projektu zintegrowanego nr 17 planowane jest dostosowanie modernizowanych budynków dworcowych i magazynu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz o szczególnych potrzebach. Obiekty pełniące funkcje transportowe, społeczne i kulturalne będą wyposażone w rozwiązania zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego, zapewniające pełną dostępność dla wszystkich użytkowników.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1:Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana: Kierunek 1.1. Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości Kierunek 1.4. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców Kierunek 1.5. Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców CEL2:Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.2. Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom Kierunek 2.3. Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych Kierunek 2.9. Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań CEL 3:Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.2. Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kierunek 3.10. Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	**Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia**
Moduł I: 6 000 000,00 zł Moduł II: 4 500 000,00 zł **Łącznie: 10 500 000,00 zł** (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2031 Moduł II: 2026-2031
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	**Wartość**
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	2 szt.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	**Wartość**
Liczba ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji	5 049 os.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	30 000 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 1
Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej
Podmiot realizujący
Przedszkole nr 1 im. Miłośników Przyrody w Międzychodzie Przedszkole nr 4 im. Kubusia Puchatka w Międzychodzie Żłobek Miejski w Międzychodzie Gmina Międzychód

Lokalizacja
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Strzelecka 10 (dz. nr 894), ul. I. Daszyńskiego 21 (dz. nr 968/2), ul. Marszałka Piłsudskiego 2 (dz. 662)
Charakterystyka przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1 zakłada dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz szczególnymi potrzebami budynków, w których realizowane są usługi opiekuńcze, wychowawcze, społeczne czy administracyjne. W ramach działań przewiduje się wykonanie prac polegających na montażu niezbędnych ramp, pochylni, wyrównaniu terenu, montażu dźwigów osobowych, podnośników czy krzesełek. W ramach prac wykonane zostaną także prawidłowe oznaczenia, uwzględniające również potrzeby osób niedowidzących i słabowidzących, a także głuchoniemych. W tym wypadku zainstalowane zostaną tablice tyflograficzne, zaznaczone zostaną wszelkie krawędzie i stopnie, a oznaczenia poszczególnych pomieszczeń jak mapy będą dostępne w języku Braille'a. Przeprowadzenie zaplanowanych prac umożliwi wyrównanie szans i dostępności obiektów i usług dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dodatkowo prace te pozwolą na uczęszczanie czy zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, co przyczyni się do promocji włączenia społecznego.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich: Kierunek 2.4. Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna: Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego
4 000 000,00 zł

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 2
Odnowienie cmentarza żydowskiego w Międzychodzie: konserwacja płyt nagrobnych, urządzenie lapidarium
Podmiot realizujący
Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie
Lokalizacja
Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: zbieg ulic Wiatracznej i Karola Kurpińskiego, działka ewidencyjna nr 1544/8
Charakterystyka przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest przywrócenie należnego miejsca w tkance miejskiej miejscu o znaczeniu kulturowym i społecznym, które obecnie stanowi niebezpieczny i poddawany aktom wandalizmu skrót dla mieszkańców. Coraz mniej przechodzących osób ma natomiast świadomość przebywania na miejscu pochówku zasłużonych dla Międzychodu. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2 zakłada uporządkowanie terenu dawnego cmentarza, w tym przestrzenne wytyczenie jego granic wraz z ogrodzeniem terenu. W dalszej kolejności planuje się przeprowadzić prace związane z ochroną przyrody – ogrodnicze, arborystyczne i konserwatorskie. Istniejące schody prowadzące na teren cmentarza wymagają gruntownego remontu, a cały teren prac porządkowych i konserwatorskich. Zwieńczeniem prac porządkowych ma być utworzenie lapidarium z pozostałych macew i ich fragmentów wraz z posadowieniem tablic edukacyjnych informujących o osobach pochowanych na cmentarzu, dziejach Żydów w Międzychodzie czy historii samego miejsca pochówku.

Przeprowadzone działania umożliwią wzmocnienie tożsamości lokalnej, poprzez wiedzę historyczną i dziejową dotyczącą miejscowości. Osoby żydowskie lub pochodzenia żydowskiego zyskają z kolei miejsce pamiątkowe, w którym będą mogły wspominać swoich przodków – nawet jeżeli ich macewy zostały już stracone.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana:
Kierunek 1.3. Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.6. Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.3. Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.6. Promocja walorów historyczno-kulturowych

Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego

3 000 000,00 zł

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 3

Utworzenie punktu przesiadkowego przy ul. Dworzec Letnisko, z uwzględnieniem punktu postoju rowerowego oraz utworzenie przystanków PKS przy ulicach: Dworzec Letnisko, Mostowej, Nowej i Św. Jana Pawła II

Podmiot realizujący

Gmina Międzychód

Lokalizacja

Podobszar rewitalizacji Międzychód 2: ul. Dworzec Letnisko (dz. nr 563), ul. Mostowa (dz. nr 217/6, 223/4, 224/4), skrzyżowanie ulic Nowej i Jana Pawła II (dz. nr 532/3)

Charakterystyka przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia uzupełniającego nr 3 jest zintegrowanie systemu transportu zbiorowego na terenie miasta Międzychód, poprzez modernizację infrastruktury przystankowej oraz utworzenie punktu przesiadkowego.

W ramach prac infrastrukturalnych planowane jest posadowienie punktu przesiadkowego wraz z zadaszeniem, poczekalnią, sanitariatami publicznymi, który integrowałby funkcjonowanie transportu publicznego na terenie Gminy Międzychód oraz powiatu międzychodzkiego. W ramach adaptacji infrastruktury przystankowej planowane jest z kolei posadowienie nowych, zielonych wiat przystankowych przy ulicy Dworzec Letnisko oraz przy skrzyżowaniu ulic Nowej i Św. Jana Pawła II.

Działania wpłyną pozytywnie nie tylko na sferę środowiskową, ale również na jakość świadczonych usług transportowych, co jest kluczem do wspierania przejścia użytkowników z transportu indywidualnego do komunikacji zbiorowej.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

CEL 2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich:
Kierunek 2.8. Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna:
Kierunek 3.1. Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4. Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.8. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców

Szacowane koszty przedsięwzięcia uzupełniającego

30 000 000,00 zł

2.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań

Cele oraz kierunki działań wykreowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, są powiązane z ochroną środowiska. GPR określa cele i kierunki działań, które odnoszą się do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Według założeń, podejmowane działania korzystnie wpłyną na poprawę stanu środowiska, racjonalną gospodarkę zasobami, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, a także ochronę walorów przyrodniczych Gminy Międzychód. Wykreowane cele i zadania są także zgodne z celami ochrony środowiska wyznaczanymi przez dokumenty wyższego szczebla.

Traktat Lizboński jest dokumentem, w którym Unii Europejskiej nadano jednolitą strukturę i osobowość prawną. Traktat wyposażył Unię w instrumenty potrzebne do sprostania przyszłym wyzwaniom, z którymi przyjdzie zmierzyć się Wspólnocie, a także te, dzięki którym spełnione mogą zostać oczekiwania społeczeństwa. W dokumencie zawarto kilka priorytetowych zasad funkcjonowania Unii Europejskiej. Podkreślono, że kształtowanie się zjednoczonej Europy musi odbywać się na przejrzystych i demokratycznych zasadach, sprawnie działającej unii państw członkowskich. Zgodnie z treścią traktatu Wspólnotę Europejską należy budować w myśl zasady: *„Europa praw i wartości, wolności, solidarności i bezpieczeństwa"*. Traktat zakłada także zwiększenie się znaczenia Europy na arenie międzynarodowej. Najważniejszym, z perspektywy ochrony środowiska, jest fakt, iż Traktat Lizboński wprowadził specjalną podstawę prawną dotyczącą „solidarności energetycznej" oraz podkreślił konieczność zwalczania zmian klimatycznych (bez konkretnych zobowiązań krajów członkowskich). W świetle Traktatu Lizbońskiego w projekcie GPR we właściwy sposób uwzględniono kwestie poruszane w jednym z najważniejszych dokumentów Unii Europejskiej.

Za kluczowy dokument strategiczny na poziomie unijnym uznaje się Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Strategia stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy, jednocześnie uwzględnia nowe wyzwania związane z procesem globalizacji oraz rosnącą potrzebę racjonalnego wykorzystania surowców. W celu osiągnięcia powyższych założeń opracowano trzy podstawowe, powiązane ze sobą priorytety: wzrost inteligentny, zrównoważony rozwój oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. W zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii przyjęto następujące założenia:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu emisji z roku 1990;
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym zużyciu energii o 20%;
- poprawa efektywności energetycznej o 20%.

Zadania zaplanowane do realizacji w GPR przyczynią się do osiągnięcia ww. założeń w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii. W projekcie GPR zaplanowano następujące kierunki działań, które mogą przyczynić się do realizacji założeń wymienionych w Strategii Europa 2020:

- Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
- Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo.

Cele polityki energetycznej na szczeblu Unii Europejskiej określają obecnie Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030. Najważniejsze z nich to:

- ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.);
- zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;
- poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 40% jest realizowane za pomocą unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego z celami redukcyjnymi państw członkowskich i rozporządzenia w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa. Tym sposobem wszystkie sektory przyczynią się do osiągnięcia 40% celu redukcji poprzez zmniejszenie emisji CO_2 i zwiększenie pochłaniania gazów cieplarnianych.

Cele wyznaczone do osiągnięcia w GPR są w pełni zgodne z celami polityki energetycznej wskazanymi w Ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost wykorzystania energii z OZE, poprawa efektywności energetycznej). Należą do nich przede wszystkim kierunki działań dotyczące:

- Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
- Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo.

Inicjatywy polityczne, które mają pomóc UE osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. przedstawia z kolei Komunikat Komisji Europejskiej o europejskim zielonym ładzie. UE zobowiązała się osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo i sprawiedliwej oraz zrównoważonej społecznie. Europejski Zielony Ład (EZŁ, ang. European Green Deal) to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających:

- bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

W Komunikacie omówiono konieczne inwestycje i dostępne narzędzia finansowe. Wyjaśniono, w jaki sposób zapewnić transformację, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Do 2050 r. UE chce stać się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska;
- wspieranie innowacji przemysłowych;
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego;
- obniżenie emisyjności sektora energii;
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków;
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w GPR oraz osiągnięcie celów nakreślonych w dokumencie przyczynią się do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 roku (m.in. dzięki obniżeniu emisyjności sektora energii, zapewnieniu większej efektywności energetycznej budynków). W realizacji założeń dokumentu EZŁ mogą pomóc następujące kierunki działań wymienione w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035:

- Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
- Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
- Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej.

Głównym celem Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020) jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Cele szczegółowe i kierunki interwencji Strategii, które odnoszą się do aspektów zmian klimatycznych i są spójne z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035:

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
- Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.
- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Wszelkie działania podejmowane w ramach GPR będę spójne z założeniami SPA2020. Do realizacji zaplanowane zostały zadania, których celem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska czy zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię. W ramach GPR zaplanowano następujące projekty, które wpisują się w założenia SPA2020:

- Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
- Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej.

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych,

pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem, dlatego swoim zasięgiem obejmuje terytorium całej Polski.

W celu realizacji zapisów Konwencji, Strony podejmują działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Ponadto Strony Konwencji zobowiązane są do identyfikacji, charakterystyki oraz oceny własnych krajobrazów, określenia dla nich celów jakości, a także podnoszenia świadomości społecznej oraz współpracy transgranicznej.

Wszystkie cele oraz kierunki działań zaplanowane w ramach GPR będą uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do oddziaływania na krajobraz. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 zaplanowano następujące kierunki, które są spójne z Europejską Konwencją Krajobrazową:

- Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
- Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
- Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
- Promocja walorów historyczno-kulturowych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy.

Głównym celem Strategii jest *efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym*. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zadania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wpisują się w cele zaplanowane w KSRR. Spośród wszystkich celów tego dokumentu odniesiono się do nich poprzez zaplanowanie działań związanych z rozwojem infrastruktury komunalnej mającej na celu poprawę jakości środowiska, powietrza, a także z efektywnym wykorzystaniem energii i zmniejszaniem zapotrzebowania na tradycyjne źródła energii:

- Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
- Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
- Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
- Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego
- Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu.

Na poziomie ogólnopolskim obowiązuje również Krajowy Program Ochrony Powietrza. Głównym celem tego dokumentu jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, w szczególności na obszarach, w których zostały przekroczone standardy emisyjne. W Programie za jeden z kluczowych problemów uznano emisję pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. W celu rozwiązania problemów zaproponowano rozwiązania techniczne, finansowe i organizacyjne. Polityka ochrony powietrza koordynowana będzie za pomocą Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce, która zrzesza organy rządowe i samorządowe. W GPR przewidziano następujące zadania, które mogą przyczynić się do realizacji założeń Krajowego Programu Ochrony Powietrza:

- Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
- Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Ustawowym celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko.

Cele szczegółowe PEP2040 obejmują cały łańcuch dostaw energii – od pozyskania surowców, przez wytwarzanie i dostawy energii (przesył i rozdział), po sposób jej wykorzystania i sprzedaży. Każdy z ośmiu celów szczegółowych PEP2040 przyczynia się do realizacji trzech elementów celu polityki energetycznej państwa i służy transformacji energetycznej Polski.

Działania zaplanowane w GPR wpisują się przede wszystkim w cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii oraz cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej, w ramach których przewidziano działania polegające na termomodernizacji budynków oraz wyposażenie ich w odnawialne źródła energii. Inwestycje polegające w szczególności na termomodernizacji budynków wpłyną zarówno na zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię oraz poprawę stanu środowiska. W GPR zaplanowano zadania, które wpisują się w założenia Polityki energetycznej Polski do 2040 r:

- Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
- Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo.

Głównym celem Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Państwa poprzez stworzenie ram dla zrównoważonego rozwoju. Dokument zakłada trzy etapy zaplanowanych do realizacji celów, od realizacji celów krótkoterminowych poprzedzających ubieganie się o członkostwo w UE aż do realizacji celów długoterminowych obejmujących założenia Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do 2025 roku. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wspiera przebudowę modelu produkcji i konsumpcji w kierunku poprawy efektywności energetycznej oraz minimalizacji negatywnego oddziaływania gospodarki na zdrowie i środowisko, co w znacznym stopniu wpływa na realizację założeń Polityki Ekologicznej Państwa. W GPR zaplanowano następujące kierunki działań, które wpisują się w założenia Polityki ekologicznej Państwa do 2030 r.:

- Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
- Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
- Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry uwzględnia uwagi oraz wytyczne Komisji Europejskiej opracowane w ramach Wspólnej strategii wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także dokumenty oceny pierwszych planów. Ponadto, dokument ten stosuje zintegrowane podejście w zarządzaniu wodami oraz uwzględnia powiązania między zarządzaniem wodami a celami środowiskowymi ustalonymi zgodnie z RDW. Kluczowym celem planowania w gospodarce wodnej jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju obszaru dorzecza Odry, przy jednoczesnym zaspokojeniu potrzeb związanych z gospodarką wodną. Jednym z priorytetowych zagadnień w procesie planowania inwestycji wodnych jest implementacja założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r., mająca na celu ochronę zasobów środowiska naturalnego oraz zapobieganie pogorszeniu jego stanu.
Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry" przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku to dokument w większym stopniu niż dotychczas planistyczny, w którym kładzie się nacisk na współzarządzanie i lepszą koordynację polityk publicznych. Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Wielkopolską wyzwania. Globalizacja i rewolucja gospodarczo-technologiczna – rozwój technologii przemysłowych i cyfrowych – zmieniają sposób funkcjonowania gospodarek i społeczeństw. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarek, ale pojawiają się nowe formy wykluczenia lub marginalizacji jak wykluczenie cyfrowe, „bezrobocie technologiczne". Wyzwaniem jest podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego. Kluczowe staje się także przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości regionalnej i dążenie do większej spójności społecznej. Starzenie się społeczeństwa wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, poziom popytu i

wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Niedobór ludności aktywnej zawodowo skłania do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest także poprawa warunków życia i warunków dla rozwoju gospodarki, w szczególności zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego. Działania te muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu ma uchronić przed niedoborami wody i żywności.

Dokument jakim jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wpisuje się w założenia następujących celów wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego:

Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,

Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy,

Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,

Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,

Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu,

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,

Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej,

Cel operacyjny 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,

Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030 został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W Programie dokonano diagnozy aktualnego stanu środowiska, infrastruktury ochrony środowiska, analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii województwa w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT. W oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, cele i kierunki interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorządy dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych. Wszystkie programy, projekty oraz zadania zaplanowane w dokumencie pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035" są spójne z założeniami Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030.

W dniu 25 marca 2019 r. uchwałą Nr V/70/19, Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem Samorządu Województwa Wielkopolskiego określającym politykę przestrzenną w granicach administracyjnych regionu, w tym dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Plan określa model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. Gminny

Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wpisuje się w założenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego dzięki następującym zadaniom:

- Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
- Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
- Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
- Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
- Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
- Promocja walorów historyczno-kulturowych
- Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa
- Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
- Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego
- Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu.

Dokument pn. **„Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej"** został przyjęty na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. (uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 20 lipca 2020 r. pod poz. 5954). Dokument opracowano dla substancji zanieczyszczających powietrze, dla których w ocenie rocznej za rok 2018 w strefie wielkopolskiej wskazano przekroczenia norm jakości powietrza i stwierdzono konieczność realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi, czyli: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Program ochrony powietrza jest dokumentem określającym działania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

Działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację zadań dotyczących ograniczenia emisyjności budynków użyteczności publicznej wraz ze wzrostem efektywności energetycznej. Zadania określone w GPR będą zgodne z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

W Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej określone zostały kierunki działań, możliwe do podjęcia, szczególnie w obszarach przekroczeń substancji w powietrzu, ale także poza tymi obszarami, które będą skutkować redukcją poziomów substancji w powietrzu.

W programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej wskazano następujące działania naprawcze:

1. Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej - w ramach działania należy systematycznie likwidować stare nisko sprawne kotły, piece i paleniska zasilane paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w komunalnym zasobie mieszkaniowym i w budynkach użyteczności publicznej we wszystkich gminach strefy wielkopolskiej;

2. Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej. W ramach działania gmina powinna pozyskiwać środki finansowe z programów NFOŚiGW oraz innych. Dodatkowo w miarę potrzeb należy kontynuować sukcesywne udzielanie dotacji końcowym odbiorcom (odpowiednim podmiotom i osobom fizycznym) na wymianę starych nisko sprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym;

3. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin;

4. Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych;

5. Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej - Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną przez ograniczenie strat ciepła w wyniku termomodernizacji budynków ogrzewanych indywidualnie oraz obiektów należących do mienia miejskiego ogrzewanych indywidualnie. Termomodernizacja budynków ogrzewanych centralnie ciepłem sieciowym przynosi znikomy efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza;

6. Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich;

7. Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej;

8. Edukacja ekologiczna.

W dniu 4 lutego 2016 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr 1575/2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego oraz wyznaczenia jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania. Dokument ten został przyjęty na podstawie Uchwały nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego to nowe narzędzie ochrony i kształtowania krajobrazu. Wnioski i rekomendacje sformułowane w tym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych poziomu regionalnego i lokalnego. Wzmocnią one także ochronę krajobrazu w obszarach objętych formami ochrony przyrody i zabytków, a także będą mogły stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie.

Tereny wzdłuż zachodniej granicy Gminy Międzychód położone są w granicach 2 krajobrazów priorytetowych pn. „Rejon Łowynia" oraz „Dolina Warty Oborniki-Granica Woj.".

Rejon Łowynia:

ID	150
KOD	30-315.51-095
NAZWA	Rejon Łowynia
GRUPA	B – krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka
TYP	6 – wiejskie
PODTYP	6d – z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości
LOKALIZACJA	gmina Międzychód
POWIERZCHNIA	941 ha

Rysunek 2. Metryczka krajobrazu Rejon Łowynia

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego; Krajobraz Priorytetowy „Rejon Łowynia"

Krajobraz jest zlokalizowany w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie Międzychodzkim. Zachodnia granica krajobrazu jest tożsama z granicą województwa wielkopolskiego i lubuskiego. Krajobraz jest zlokalizowany w kierunku zachodnim, około 65 km od Poznania.

Krajobraz ściśle wiąże się z falistą rzeźbą terenu Pojezierza Poznańskiego. Krajobraz jest zlokalizowany w paśmie wysokich wzniesień zwanych Dormowskimi Górami i charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Północno-zachodnią część krajobrazu stanowią pola uprawne z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości. W część południowej krajobraz tworzy mozaika jezior, pól uprawnych i niewielkich obszarów leśnych. Z południa na północ analizowanego obszaru przepływa Struga Dormowska łącząca Jeziora: Łowyńskie, Jesiniówek, Płytkie, Głębokie, Duże Dormowskie i Małe Dormowskie.

Grunty orne stanowią około 54%, łąki około 15%, obszary leśne około 19%, grunty pod wodami około 8% a grunty zabudowane około 4% powierzchni krajobrazu. Zabudowa na obszarze krajobrazu jest bardzo rozproszona. Największe skupiska zabudowy znajdują się w kierunku północnym od linii brzegowej Jezior Łowyńskiego i Głębokiego oraz wokół Jeziora Dormowskiego Małego – wieś Dormowo. Wieś Dormowo ma formę ulicówki i obejmuje zabudowę jedno- i dwukondygnacyjną, z dachami dwuspadowymi. Część zabudowy zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie jezior ma charakter letniskowy. W części północnej krajobrazu z zachodu na wschód przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV oraz linia 110 kV.

Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

1) Zagrożenia istniejące:

a) element liniowy wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu: linia elektroenergetyczna 110 kV i 400 kV,

b) obszar wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu: presja inwestycyjna związana z rozwojem turystyki oraz zabudową rekreacyjno-wypoczynkową wokół Jezior: Dormowskiego Małego, Dormowskiego Dużego, Łowyńskiego, Jesiniówek i Głębokiego, oraz zabudowa wkraczająca w otwarte tereny rolne.

2) Zagrożenia potencjalne:

a) brak dokumentów planistycznych stanowiących prawo miejscowe w obrębie zabudowy wsi Dormowo.

W audycie wskazano również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego, co przedstawiono poniżej.

I. Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków[3]

1. Obszary do objęcia formami ochrony przyrody (o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– *nie określa się*
obszar chronionego krajobrazu	– *nie określa się*
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– *nie określa się*

2. Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– *nie określa się*
obszar chronionego krajobrazu	– *nie określa się*
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– *nie określa się*

3. Obszary do objęcia formami ochrony zabytków (o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

wpis do rejestru zabytków	– *nie określa się*
wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa	– *nie określa się*
uznanie za pomnik historii	– *nie określa się*
utworzenie parku kulturowego	– *nie określa się*
ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i innych decyzjach	– *nie określa się*

II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów[4]

1. Poziom regionalny

Zadania polityki przestrzennej województwa	Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa
Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej i dbałość o ład przestrzenny	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, z uwzględnieniem ochrony i zachowania walorów krajobrazowych
	Racjonalny rozwój zainwestowanych struktur przestrzennych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych wynikających z ukształtowania terenu
	Wprowadzanie zieleni osłonowej wokół obiektów wpływających na negatywny odbiór krajobrazu
	Zachowanie otwartej przestrzeni pomiędzy jednostkami osadniczymi
	Ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych
	Zachowanie zwartego charakteru zabudowy poprzez uzupełnianie zabudowy w jednostce osadniczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Ograniczanie rozpraszania osadnictwa w krajobrazach otwartych
	Kształtowanie przestrzeni publicznych wysokiej jakości w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego
	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
Ochrona walorów przyrodniczych	Zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną
	Ochrona oraz właściwe kształtowanie ekotonów stref brzegowych cieków i zbiorników wodnych, w postaci pasów zieleni redukujących dopływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz bytowego
	Obejmowanie nowych obszarów ochroną prawną, zmiana rangi ochrony lub granic istniejących form ochrony przyrody
	Kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający ochronę unikatowych wartości środowiska przyrodniczego
	Dążenie do zachowania dotychczasowej funkcji użytkowania terenów leśnych i rolnych poprzez ograniczanie ich przekształcania na inne cele
	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i ochrona leśnej

	różnorodności biologicznej
	Zachowanie istniejących ekosystemów łąkowych w obrębie dolin cieków wodnych
	Zachowanie ekosystemów trawiastych i mokradłowych
	Zapewnienie ciągłości i trwałości systemu przyrodniczego województwa, w tym zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej obszarów kluczowych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej
	Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie zabudowy oraz zainwestowania na ich obszarach
	Zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny cieków wodnych, rynny jeziorne, tereny leśne itp.) oraz stosowanie stref buforowych ograniczających intensyfikacje zabudowy wokół cieków i zbiorników wodnych
	Wprowadzanie zieleni osłonowej, szczególnie w strefach przyleśnych, wokół obiektów wpływających na negatywny odbiór krajobrazu
	Przeciwdziałanie fragmentacji ekosystemów, w tym kompleksów leśnych oraz zapewnienie ich łączności ekologicznej
	Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami
	Ochrona powierzchni ziemi, w tym ograniczanie przekształceń rzeźby terenu
	Przeciwdziałanie skutkom suszy na obszarach rolniczych
	Rozwój turystyki krajoznawczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Rozwój obszarów rekreacji i wypoczynku z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej	Budowa i modernizacja układu dróg, w tym powiatowych oraz dróg rowerowych, wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru

2. Poziom lokalny
   1) Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
      a) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem funkcji rolniczej jako dominującej,
      b) realizacja nowego zainwestowania na zasadzie uzupełnienia przestrzeni wolnych od zabudowy lub kontynuacji zabudowy,
      c) zmiana lub poprawa zagospodarowania obszarów wpływających negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu – presja inwestycyjna związana z rozwojem turystyki oraz zabudową rekreacyjno-wypoczynkową wokół Jezior: Dormowskiego Małego, Dormowskiego Dużego, Łowyńskiego, Jesiniówek i Głębokiego, oraz zabudowa wkraczająca w otwarte tereny rolne, w celu zapobiegania degradacji w bezpośrednim sąsiedztwie akwenów wodnych,

d) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem wyróżników kompozycji przestrzennej jako elementów szczególnie odznaczających się w przestrzeni krajobrazu:

akcent krajobrazowy – obszar:

- Jezioro Łowyńskie w Łowyniu,
- Jezioro Dormowskie w Dormowie,

e) ograniczanie przekształcania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,

f) ochrona i kształtowanie zewnętrznej granicy lasu jako strefy ekotonowej, z możliwością ograniczania realizacji nowej zabudowy,

g) wykluczanie możliwości realizacji nowej zabudowy wielorodzinnej, za wyjątkiem realizacji zadań własnych gminy z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu,

h) zwiększenie dostępu do nowoczesnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, m.in. poprzez budowę zbiorczej sieci kanalizacyjnej,

i) zachowanie i ochrona terenów otwartych (zielonych),

j) zachowanie i ochrona zadrzewień śródpolnych, poprzez odtwarzanie i wzbogacanie florystycznego składu zadrzewień z zastosowaniem gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,

k) ograniczanie realizacji napowietrznej infrastruktury technicznej, w tym elementów wysokościowych telefonii komórkowej, w przypadku istniejącej napowietrznej sieci elektroenergetycznej dążenie do jej skablowania.

2) Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:

a) intensywność zabudowy na obszarach zainwestowanych, w ramach uzupełniania zabudowy, w nawiązaniu do przeważających lub charakterystycznych parametrów, zgodnie z ich przeznaczeniem, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy na działkach sąsiednich,

b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do przeważających lub charakterystycznych parametrów i wskaźników dla poszczególnych ulic.

3) Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:

a) w nawiązaniu do utrwalonych linii zabudowy w jednostce osadniczej w nawiązaniu do linii zabudowy na działkach sąsiednich, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy, z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych.

4) Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:

a) kompozycja przestrzenna nowej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy istniejącej, charakterystycznej dla poszczególnych terenów zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnioną funkcją, z uwzględnieniem w szczególności wysokości budynków i sposobu ich sytuowania względem dróg lub granic działek.

5) Zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   a) formy nowej zabudowy, w tym także ich przebudowa i rozbudowa, w nawiązaniu do form zabudowy istniejącej charakterystycznej dla poszczególnych terenów zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnioną funkcją, w tym bryły budynków oraz charakterystycznych dla nich cech elementów elewacji, kształtu dachów czy usytuowania głównych wejść do obiektów.
6) Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   – nie określa się.
7) Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych:
   a) stosowanie materiałów wykończeniowych dla poszczególnych terenów zainwestowanych w jednostce osadniczej, w nawiązaniu do charakterystycznych dla istniejących budynków, w tym historycznych, w miejscu realizacji inwestycji,
   b) możliwość stosowania materiałów wykończeniowych o nowoczesnym wyrazie stylistycznym ze szczególnym uwzględnieniem historycznej zabudowy sąsiedniej.
8) Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   a) rekomenduje się zachowanie elewacji ceglanych, a w przypadku ich częściowego uszkodzenia lub zniszczenia zaleca się odtworzenie elewacji np. poprzez wykorzystanie cegły rozbiórkowej,
   b) lokalizowanie na elewacjach frontowych urządzeń technicznych m.in. urządzeń przesyłowych, klimatyzatorów i urządzeń wentylacyjnych, w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji frontowej budynków oraz niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
9) Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   a) dachy budynków realizować w nawiązaniu do charakterystycznych cech dachów (w szczególności cech takich jak: kształt, spadek dachu, układ kalenicy względem drogi, pokrycie) obiektów, w tym obiektów historycznych, występujących przy poszczególnych ulicach lub w kwartałach zabudowy,
   b) lokalizowanie urządzeń technicznych, w tym: paneli fotowoltaicznych, klimatyzatorów, urządzeń wentylacyjnych itp. w sposób niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
10) Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie:
   a) realizacja małej architektury według spójnej koncepcji dla poszczególnych przestrzeni publicznych,
   b) ograniczanie lokalizowania:
      – wolnostojących: urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów,
      – urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na budynkach, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych,

- urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na ogrodzeniach,
- urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na terenach zieleni,

c) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane na budynkach należy sytuować w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji budynków oraz w sposób nieprzesłaniający istotnych elementów i detali architektonicznych,

d) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane jako wolnostojące nie mogą zakłócać odbioru wizualnego obiektów, w szczególności zabytkowych, z przestrzeni publicznych,

e) wykluczanie lokalizowania prefabrykowanych przęsłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych.

11) Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie:

a) urządzania i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji:

- ochrona i kształtowanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez uzupełnianie brakujących drzew w alejach i szpalerach oraz wypełnianie zielenią wysoką i niską powierzchni wolnych od utwardzenia w pasach drogowych, z uwzględnieniem ciągów widokowych,
- dla nowych nasadzeń zastosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,

b) sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego:

- nie określa się,

c) powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem:

- nie określa się.

12) Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby:

a) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży.

13) Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:

- nie określa się.

III. Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie

do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie[5]:

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania rożnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
   1) Możliwość realizacji nowej zabudowy w ramach uzupełniania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej.
   2) Dla obszarów, które wpływają negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu – presja inwestycyjna związana z rozwojem turystyki oraz zabudową rekreacyjno-wypoczynkową wokół Jezior: Dormowskiego Małego, Dormowskiego Dużego, Łowyńskiego, Jesiniówek i Głębokiego, oraz zabudowa wkraczająca w otwarte tereny rolne, w celu poprawy jakości przestrzeni i postrzeganego krajobrazu w danym rejonie, rekomenduje się podjęcie działań przekształceniowych, w tym m.in. zmiany funkcji obszaru, zastosowania niezbędnych działań neutralizujących negatywny odbiór wizualny, w tym zabiegów przesłaniających niekorzystne widoki za pomocą zieleni izolacyjnej.
   3) Kontynuacja dotychczasowej rolniczej formy gospodarowania terenem, ze wskazaniem na rolnictwo ekstensywne.
   4) Ochrona strefy brzegowej Jezior: Dormowskiego Małego, Dormowskiego Dużego, Łowyńskiego, Jesiniówek i Głębokiego, poprzez zapobieganie dewastacji brzegu oraz niszczeniu naturalnej roślinności (wodnej i lądowej).
   5) Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk, przeciwdziałanie sukcesji leśnej.
   6) Zachowanie istniejących enklaw leśnych.
   7) Zachowanie obszarów terenów otwartych spełniających funkcje ekologiczne.
   8) Ograniczenie realizacji zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie jezior i na terenach otwartych.
   9) Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.
2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
   1) Zachowanie i ochrona zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz na terenach leśnych, poprzez odtwarzanie i wzbogacanie zadrzewienia oraz stosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska.
   2) Ochrona oraz kształtowanie zewnętrznej granicy lasu jako strefy ekotonalnej.
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
   1) Zachowanie i ochrona form ochrony przyrody.
   2) Realizacja działań w sposób niepowodujący negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszarów i obiektów chronionych.
4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:

1) Utrzymanie funkcji ciągu ekologicznego doliny Strugi Dormowskiej, poprzez zachowanie istniejącego użytkowania terenu, w tym zachowania szuwarów występujących w dolinie rzeki oraz zapobieganie powstawaniu barier i fragmentacji korytarzy, m.in. w postaci intensywnego zainwestowania.
2) Rekomenduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszary jeszcze nie objęte planami miejscowymi, które stanowiłby podstawę dla zachowania mozaikowatego krajobrazu rolniczego, ochrony terenów otwartych i stref przybrzeżnych jezior oraz zachowania wartości estetyczno-widokowych.

IV. Potencjalni adresaci realizacji rekomendacji i wniosków[6]:

1. Zarząd i Sejmik Województwa Wielkopolskiego.
2. Burmistrz Międzychodu.
3. Pozostałe organy administracji i inne organizacje, w tym pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz gminy Międzychód.

D. Lokalne formy architektoniczne zabudowy[7]

– nie określa się.

Dolina Warty: Oborniki – Granica Woj.:

ID	2372
KOD	30-315.33-097
NAZWA	DOLINA WARTY: OBORNIKI–GRANICA WOJ.
GRUPA	A – krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w rożnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka
TYP	1 – wód powierzchniowych
PODTYP	1b – systemy wód płynących
LOKALIZACJA	gminy: Międzychód, Sieraków, Wronki, Obrzycko, Oborniki
POWIERZCHNIA	3283 ha

Rysunek 3. Metryczka krajobrazu Dolina Warty: Oborniki – Granica Woj.

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego; Krajobraz Priorytetowy „Dolina Warty: Oborniki – Granica Woj.”.

Krajobraz jest zlokalizowany w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, na terenie powiatów: międzychodzkiego, szamotulskiego i obornickiego, na terenie gmin: Międzychód, Sieraków, Wronki, Obrzycko, Oborniki. Krajobraz ma długość około 85 km i ciągnie się od granicy województwa wielkopolskiego (okolice miejscowości Zamyślin) do Obornik.

Krajobraz to obszar dolinny, który tworzy rzeka Warta. Warta od granicy województwa do Obornik ma przebieg równoleżnikowy, przepływa przez Pradolinę Toruńsko-Eberswaldzką. W krajobrazie występują cenne obiekty geologiczne i geomorfologiczne, do których zaliczamy dolinę rzeki Warty, krawędzie erozyjne, meandry, starorzecza, pagórki wydmowe oraz osuwiska. W strukturze krajobrazu dominują grunty orne (około 36% powierzchni), wody powierzchniowe (około 26% powierzchni) oraz łąki i pastwiska (około 21% powierzchni). Lasy zajmują w krajobrazie około 13% powierzchni, w tym 1% stanowią lasy w wieku powyżej 100 lat. Obszary podmokłe i zabagnione stanowią około 4% powierzchni krajobrazu. Najmniejszy udział mają obszary zabudowane (1% powierzchni).

Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

1) Zagrożenia istniejące:

a) element liniowy wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu: napowietrzne linie elektroenergetyczne 110 kV i 400 kV,

b) obszar wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu: zakłady przemysłowe w bezpośrednim sąsiedztwie krajobrazu (m.in. fermy drobiu we wsiach Wartosław i Chojno-Młyn, magazyny) wpływająca negatywnie na walory przyrodnicze krajobrazu, sanitarne i estetyczno-widokowe,

c) obszar wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu: intensyfikacja zabudowy na obszarze dolinnym, rozwój terenów pod zabudowę – Międzychód14 (gm. Międzychód), Chorzępowo, Tuchola, Marianowo, Bukowiec, (gm. Sieraków)15, Chojno16 (gm. Wronki), Jaryszewo (gm. Obrzycko), Słonawy18,19 (gm. Oborniki),

d) ekspansja roślinności krzewiastej i drzewiastej w wyniku sukcesji naturalnej – utrata bioróżnorodności,

e) ekspansja gatunków zacieniających stanowiska skrzypu polnego, w tym leszczyny i bzu czarnego, przyczyniająca się do jego zanikania – utrata bioróżnorodności rezerwatu przyrody Dołęga,

f) obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych – degradacja siedlisk zwłaszcza wilgotnych, zmiana stosunków wodnych,

g) przekształcanie i osuszanie mokradeł, torfowisk i łąk wilgotnych w wyniku melioracji odwadniających, niewłaściwej gospodarki wodnej, zwiększającego się poboru wód podziemnych przez indywidualne ujęcia, a także w celu realizacji zabudowy – utrata bioróżnorodności, zmniejszanie możliwości retencyjnych obszaru,

h) fragmentacja terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych, murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania – zmiana struktury krajobrazów mozaikowych, utrata bioróżnorodności,

i) nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa (niedostateczny poziom skanalizowania),

j) duża presja rekreacyjno-turystyczna na obszary doliny rzeki Warty oraz Wełny (niszczenie siedlisk, wędkarstwo, kajakarstwo),

k) spływ zanieczyszczeń powierzchniowych, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem), z pól w granicach krajobrazu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

2) Zagrożenia potencjalne:

a) element liniowy mogący negatywnie wpływać na odbiór wizualny krajobrazu: planowana budowa linii elektroenergetycznej 220kV po śladzie istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV20,

b) element liniowy mogący negatywnie wpływać na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu: proponowane do utworzenia rurociągi płynu złożowego i gazu paliwowego (pod korytem Warty) złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków" na terenie gminy Sieraków,

c) obszar mogący negatywnie wpływać na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu: planowane zagospodarowanie terenu według studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków.

W audycie wskazano również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego, co przedstawiono poniżej.

I. Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków[22]

1. Obszary do objęcia formami ochrony przyrody (o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– *nie określa się*
obszar chronionego krajobrazu	– *nie określa się*
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– *nie określa się*

2. Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– *nie określa się*
obszar chronionego krajobrazu	– *nie określa się*
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– *nie określa się*

3. Obszary do objęcia formami ochrony zabytków (o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

wpis do rejestru zabytków	– *nie określa się*
wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa	– *nie określa się*
uznanie za pomnik historii	– *nie określa się*
utworzenie parku kulturowego	– *nie określa się*
ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i innych decyzjach	– *nie określa się*

II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów[23]

1. Poziom regionalny

Zadania polityki przestrzennej województwa	Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa
Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej i dbałość o ład przestrzenny	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, z uwzględnieniem ochrony i zachowania walorów krajobrazowych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych wynikających z ukształtowania terenu
	Stosowanie stref buforowych, w tym ochronnych, w postaci pasów zieleni redukujących negatywny wpływ obiektów przemysłowych i usługowych na walory krajobrazowe
	Ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych
	Kształtowanie przestrzeni publicznych wysokiej jakości w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego
	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
Ochrona walorów przyrodniczych	Zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną
	Ochrona oraz właściwe kształtowanie ekotonów stref brzegowych cieków i zbiorników wodnych, w postaci pasów zieleni, redukujących dopływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz bytowego
	Kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający ochronę unikatowych wartości środowiska przyrodniczego
	Dążenie do zachowania dotychczasowej funkcji użytkowania terenów leśnych i rolnych poprzez ograniczanie ich przekształcania na inne cele
	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i ochrona leśnej różnorodności biologicznej
	Zachowanie istniejących ekosystemów łąkowych w obrębie dolin rzecznych i teras zalewowych
	Zachowanie ekosystemów trawiastych i mokradłowych
	Zapewnienie ciągłości i trwałości systemu przyrodniczego województwa, w tym zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej obszarów kluczowych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie

	przestrzeni przyrodniczej
	Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie zabudowy oraz zainwestowania na ich obszarach
	Zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny rzeczne, rynny jeziorne itp.) oraz stosowanie stref buforowych ograniczających intensyfikację zabudowy wokół cieków i zbiorników wodnych
	Wprowadzanie rodzimej zieleni osłonowej wokół obiektów wpływających na negatywny odbiór krajobrazu
	Przeciwdziałanie fragmentacji ekosystemów, w tym kompleksów leśnych oraz zapewnienie ich łączności ekologicznej
	Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami
	Przeciwdziałanie erozji oraz ochrona przed ruchami masowymi ziemi
	Zachowanie i odtwarzanie ciągłości istniejących elementów miejskich systemów przyrodniczych zapewniających powiązania z terenami aktywnymi biologicznie w ich otoczeniu
	Zachowanie, urządzanie i wyznaczanie nowych terenów zieleni publicznej w miastach
	Ochrona powierzchni ziemi, w tym ograniczanie przekształceń rzeźby terenu
	Rozwój turystyki krajoznawczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
Ochrona potencjału kulturowego	Wykorzystanie potencjału kulturowego do kreowania nowych produktów turystycznych, w tym związanych z „tradycjami weselnymi z Szamotuł i okolic" (m.in. stroje weselne) w miejscowości Obrzycko
	Utrzymanie ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych
	Wzmacnianie działań ochronnych obiektów i obszarów zabytkowych
	Podnoszenie rangi ochrony najcenniejszych obiektów i obszarów zabytkowych
	Ochrona zasobów dziedzictwa niematerialnego, w tym kultury ludowej „tradycji weselnych z Szamotuł i okolic"
	Rozwój turystyki kulturowej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej	Budowa i modernizacja układu dróg, w tym krajowych, wojewódzkich, oraz dróg rowerowych, wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Modernizacja i budowa infrastruktury śródlądowych dróg wodnych oraz ich rewitalizacja dla celów turystycznych, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w tym promocja i podnoszenie atrakcyjności szlaku wodnego na Warcie stanowiącego część szlaku żeglugi śródlądowej Wielka Pętla Wielkopolski
	Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (m.in. budowa rurociągu płynu złożowego i gazu paliwowego złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków" na terenie gminy Sieraków) wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru oraz z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych

2. Poziom lokalny
   1) Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
      a) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem funkcji przyrodniczej, terenów użytków ekologicznych i innych obszarów cennych przyrodniczo w tym gruntów rolnych i leśnych jako dominujących,
      b) możliwość lokalizowania nowych obiektów budowlanych w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania w obrębie jednostek osadniczych, z dopuszczeniem realizacji zabudowy, poza obszarami zainwestowanymi, związanej z obsługą ruchu turystycznego na rzece m.in.: mariny, przystanie,
      c) możliwość realizacji infrastruktury technicznej w ramach inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową,
      d) poprawa zagospodarowania obszaru wpływającego negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu, m.in. poprzez realizacje zieleni izolacyjnej,
      e) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem wyróżników kompozycji przestrzennej jako elementów szczególnie odznaczających się w przestrzeni krajobrazu wysokością, gabarytami oraz formą lub sposobem zagospodarowania:
         akcent krajobrazowy – obiekt:
         – most kolejowy Brączewo–Stobnica,
         akcent krajobrazowy – obszar:
         – Jezioro Radgoskie w Radgoszczy,
      f) możliwość tworzenia leśnych stref buforowych, mających na celu zatrzymywanie zanieczyszczeń z sąsiadujących z doliną Warty pól (ochrona siedlisk wodnych i lądowych), w miejscu gdzie pola uprawne dochodzą do koryta Warty,
      g) ograniczanie realizowania napowietrznej infrastruktury technicznej, w tym wolnostojących elementów wysokościowych telefonii komórkowej. W przypadku istniejącej napowietrznej sieci elektroenergetycznej dążenie do jej skablowania,
   2) Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
      a) intensywność zabudowy na obszarach zainwestowanych, w nawiązaniu do parametrów przeważających lub charakterystycznych dla poszczególnych terenów, zgodnie z ich przeznaczeniem, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy,
      b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do parametrów i wskaźników, przeważających lub charakterystycznych dla poszczególnych części krajobrazu.
   3) Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
      a) w nawiązaniu do utrwalonych linii zabudowy, którą określają istniejące budynki z możliwością korekty ich przebiegu związanej z rozbudową lub przebudową istniejących obiektów oraz budową nowych obiektów, z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych.

4) Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   a) kompozycja przestrzenna nowej zabudowy, w nawiązaniu do zabudowy istniejącej, charakterystycznej dla poszczególnych terenów zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnioną funkcją,
   b) w przypadku braku możliwości nawiązania do zabudowy istniejącej, kompozycja przestrzenna nowej zabudowy według nowych koncepcji, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w szczególności estetyczno-widokowych.
5) Zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   a) realizacja nowej zabudowy w nawiązaniu do przeważających form zabudowy istniejącej, charakterystycznych dla poszczególnych terenów, zgodnie z ich przeznaczeniem i pełnioną funkcją,
   b) w przypadku braku możliwości nawiązania do zabudowy istniejącej formy nowej zabudowy według nowych koncepcji, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w szczególności estetyczno-widokowych.
6) Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   – nie określa się.
7) Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych:
   a) stosowanie materiałów wykończeniowych w nawiązaniu do materiałów charakterystycznych dla istniejących budynków w miejscu realizacji inwestycji,
   b) możliwość stosowania materiałów wykończeniowych o nowoczesnym wyrazie stylistycznym.
8) Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   a) lokalizowanie na elewacjach frontowych urządzeń technicznych m.in. urządzeń przesyłowych, klimatyzatorów i urządzeń wentylacyjnych, w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji frontowej budynków oraz niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
9) Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
   a) dachy budynków realizować w nawiązaniu do charakterystycznych cech dachów (w szczególności cech takich jak: kształt, spadek dachu, układ kalenicy względem drogi, pokrycie) obiektów, w tym obiektów historycznych, występujących przy poszczególnych ulicach,
   b) jeżeli nie występują powtarzające się charakterystyczne cechy dachów to możliwa jest realizacja dachów o dowolnych parametrach,
   c) lokalizowanie urządzeń technicznych, w tym: paneli fotowoltaicznych, klimatyzatorów, urządzeń wentylacyjnych itp. w sposób niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
10) Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie:

a) realizacja małej architektury według spójnej koncepcji dla poszczególnych przestrzeni publicznych,
b) ograniczanie lokalizowania:
   – wolnostojących: urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów,
   – urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na budynkach, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych,
   – urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na ogrodzeniach,
   – urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na terenach zieleni,
b) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane na budynkach należy sytuować w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji budynków oraz w sposób nieprzesłaniający istotnych elementów i detali architektonicznych,
c) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane jako wolnostojące nie mogą zakłócać odbioru wizualnego obiektów, w szczególności zabytkowych, z przestrzeni publicznych,
d) wykluczanie lokalizowania prefabrykowanych przęsłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych.

11) Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie:
   a) urządzania i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji:
      – dla nowych nasadzeń zastosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,
   b) sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego:
      – nie określa się,
   c) powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem:
      – nie określa się.
12) Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby:
   a) lokalizowanie nowych usług wyłącznie na obszarach zainwestowanych z wykorzystaniem istniejącej zabudowy lub poprzez uzupełnianie zabudowy z dostosowaniem skali nowych budynków do charakteru miejsca,
   b) umożliwia się lokalizowanie, w obrębie terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej, zabudowy usługowej, wyłącznie na potrzeby obsługi ruchu turystycznego, w tym sezonowych punktów gastronomicznych,
   c) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży.
13) Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
   a) zachowanie punktów i ciągów widokowych poprzez ograniczanie zainwestowania przesłaniającego widok.

III. Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie[24]:

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania rożnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
   1) Możliwość lokalizowania nowych obiektów budowlanych w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania w obrębie jednostek osadniczych, z dopuszczeniem realizacji zabudowy, poza obszarami zainwestowanymi, związanej z obsługą ruchu turystycznego na rzece m.in.: mariny, przystanie.
   2) Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.
   3) Dla obszaru wpływającego negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu, w celu poprawy jakości przestrzeni i postrzeganego krajobrazu rekomenduje się podjęcie działań przekształceniowych, w tym m.in. zastosowania niezbędnych działań neutralizujących negatywny odbiór wizualny, w tym zabiegów przesłaniających niekorzystne widoki za pomocą realizacji rodzimej zieleni izolacyjnej.
   4) Podejmowanie działań z zakresu małej retencji skierowanych na zatrzymanie lub spowolnienie spływu wód w celu poprawy stosunków wodnych, m.in. takich jak: budowa i odbudowa systemu urządzeń wodnych odwadniająco-nawadniających, realizowanie oczek wodnych i stawów, wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień, trwałych użytków zielonych, renaturyzacją małych rzek oraz odtwarzanie i funkcjonowanie stref ekotonowych, czyli stref buforowych wzdłuż cieków w postaci pasów roślinności stanowiących barierę biogeochemiczną m.in. dla azotanów i fosforanów spływających z pól.
   5) Kontynuacja gospodarki leśnej.
   6) Kontynuacja gospodarki wodnej.
   7) Kontynuacja działalności rolniczej.
2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
   1) Rekultywacja wód powierzchniowych poprawiających ich jakość.
   2) Zachowanie i ochrona zieleni urządzonej oraz zieleni przydrożnej, poprzez odtwarzanie i florystyczne wzbogacanie zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska.
   3) Wykluczanie możliwości odwadniania terenów podmokłych – mokradeł.
   4) Wykluczanie możliwości wprowadzania gatunków obcych i eliminowanie gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia.
   5) Wykluczanie możliwości niszczenia roślinności wodnej i ziemno-wodnej.
   6) Uzupełnienie zieleni drzewami lub krzewami, spełniającej rolę naturalnej bariery chroniącej przed zanieczyszczeniami, wzdłuż koryta rzeki Warty.
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

1) Zachowanie i ochrona ustanowionych form ochrony przyrody tj. parku krajobrazowego, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, użytku ekologicznego oraz pomników przyrody.
2) Podejmowanie działań dotyczących ustanowienia planu ochrony dla Sierakowskiego Parku Krajobrazowego.
3) Podejmowanie działań dotyczących ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody Słonawy oraz Dołęga.
4) Realizacja działań wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015, Dąbrowy Obrzyckie PLH300003, Kiszewo PLH300037 oraz Biedrusko PLH300001.

4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
1) Postuluje się dla krajobrazu, który objęty jest zasięgiem korytarzy ekologicznych: Północno-Centralnego Puszcza Notecka GKPnC-18, Północno-Centralnego Dolina Dolnej Warty GKPnC-22C, Północno-Centralnego Lasy Poznańskie KPnC – 24B, korytarza ekologicznego dolin rzecznych o randze krajowej – Dolina Warty oraz regionalnych korytarzy ekologicznych rzek Dormowska Struga, Kamionna, Osiecznica, Samica Kierska, zachowanie stref ochronnych, które wyznacza granica krajobrazu priorytetowego, lokalizowania nowej zabudowy oraz infrastruktury będącej zapleczem socjalno-technicznym dla rekreacji, jedynie na terenach już zainwestowanych oraz nowo wyznaczanych terenach o funkcji sportowo-rekreacyjnej tylko w granicach jednostek osadniczych.
2) Postuluje się dla krajobrazu priorytetowego, utrzymanie dotychczasowej funkcji Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu (Międzychód), Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka, rezerwatów przyrody Słonawy i Dołęga jako obszaru węzłowego (o randze krajowej) systemu przyrodniczego województwa wielkopolskiego charakteryzującego się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi stanowiących bogaty ekosystem i miejsce występowania licznej flory i fauny m.in. poprzez zachowanie i przywracanie jego walorów oraz ograniczanie zainwestowania.
3) Uwzględnienie w dokumentach planistycznych dla terenów, planowanych według studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod zainwestowanie, zapisów regulujących zachowanie wartości krajobrazu priorytetowego, w tym: weryfikacje zapisów dotyczących kierunków zagospodarowania, ograniczanie zainwestowania, zachowanie wysokiego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, stosowanie zieleni izolacyjnej, na granicy z krajobrazem priorytetowym.
4) Rekomenduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dla terenów jednostek osadniczych intensywnie zainwestowanych, w szczególności na terenach sąsiadujących bezpośrednio z krajobrazem priorytetowym.

IV. Potencjalni adresaci realizacji rekomendacji i wniosków[25]:

1. Zarząd i Sejmik Województwa Wielkopolskiego.
2. Burmistrz Międzychodu.
3. Burmistrz Gminy Sieraków.

4. Burmistrz Miasta i Gminy Wronki.
5. Burmistrz Miasta Oborniki.
6. Burmistrz Miasta Obrzycko.
7. Wójt Gminy Obrzycko.
8. Pozostałe organy administracji i inne organizacje, w tym pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz gmin, w zasięgu których znajduje się krajobraz priorytetowy.

D. Lokalne formy architektoniczne zabudowy[26]

– nie określa się.

3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY MIĘDZYCHÓD

3.1. Położenie

Gmina Międzychód, będąca gminą miejsko-wiejską, położona jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, na pograniczu z woj. lubuskim. Wchodzi w skład powiatu międzychodzkiego. Według danych GUS z 2023 roku w Gminie zameldowanych było 17 828 mieszkańców (z czego prawie 56% to ludność mieszkająca w mieście), natomiast wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 58,1 os./km^2.

Międzychód graniczy z ośmioma innymi gminami: od północy z gminą Drezdenko (pow. strzelecko-drezdenecki, woj. lubuskie), od północnego wschodu z gminą Sieraków (pow. międzychodzki), od wschodu z gminą Kwilcz (pow. międzychodzki), od południowego wschodu z gminą Lwówek (pow. nowotomyski), od południa z gminą Miedzichowo (pow. nowotomyski), od południowego zachodu z gminą Pszczew (pow. międzyrzecki, woj. lubuskie), od zachodu z gminą Przytoczna (pow. międzyrzecki, woj. lubuskie), od północnego zachodu z gminą Skwierzyna (pow. międzyrzecki, woj. lubuskie).

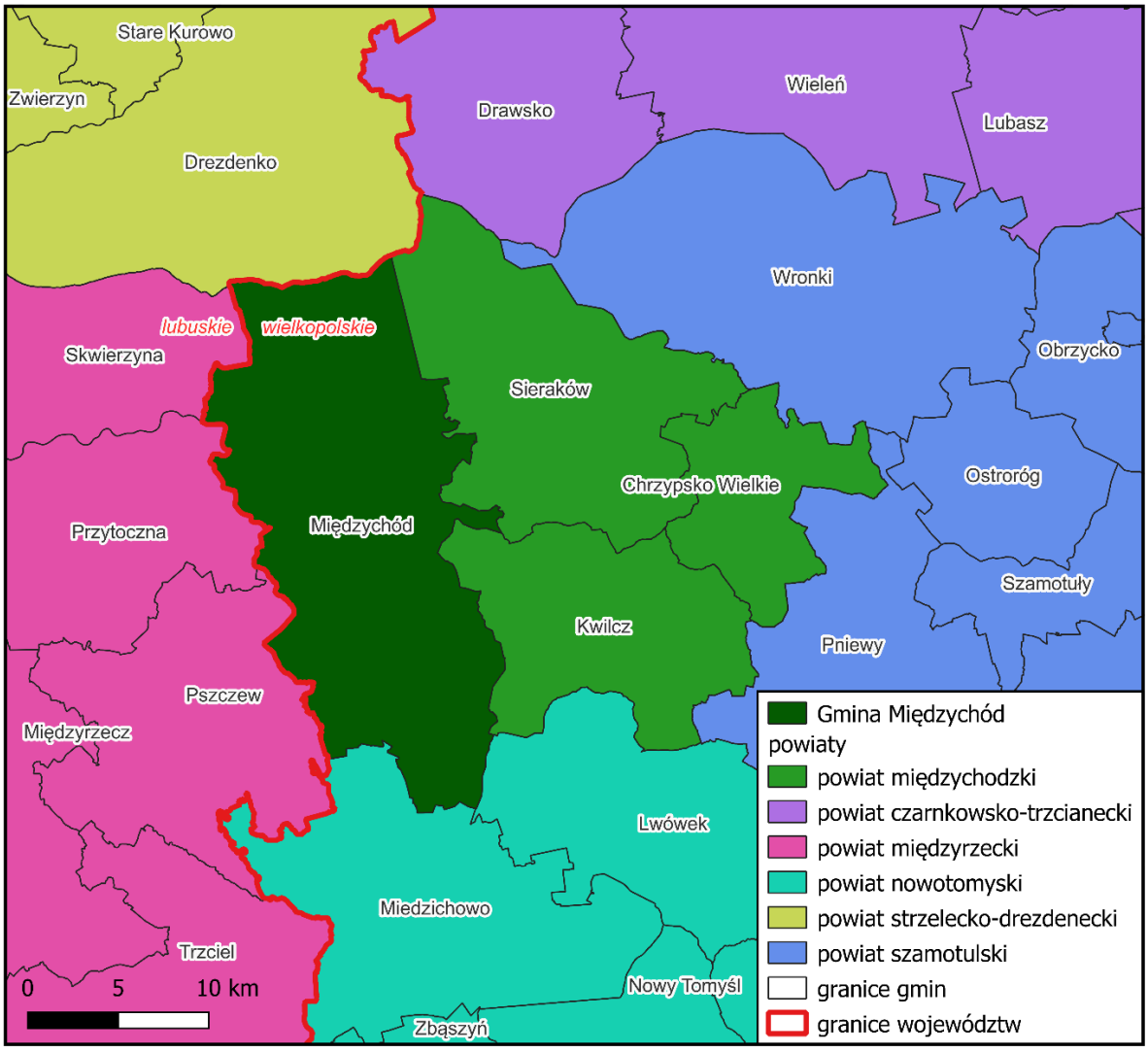

Rysunek 4. Położenie Gminy Międzychód

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2023-2030.

3.2. Demografia

Liczba mieszkańców Gminy Międzychód w latach 2019-2023 zmniejszała się. W 2019 roku zamieszkiwało ją 18 391 osób, a w 2023 roku – 17 828, co stanowiło ok. 50% całkowitej populacji powiatu międzychodzkiego. Średnia dynamika zmian demograficznych w gminie wyniosła 99,2%, co wskazuje na stałe zmniejszanie się liczby ludności w ostatnich latach. Jest to niekorzystne zjawisko, wpisujące się w ogólnokrajowe trendy demograficzne.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) za lata 2019-2023 wskazują także na stopniowe wyludnianie się wszystkich gmin powiatu międzychodzkiego. Na tle innych gmin powiatu Gmina Międzychód charakteryzuje się średnią dynamiką zmian demograficznych (liczba ludności w ostatnich latach spadła bardziej dynamicznie w Gminie Chrzypsko Wielkie oraz Kwilcz).

Analizę demograficzną Gminy Międzychód przeprowadzono również uwzględniając okres 10-letni. Liczba jej mieszkańców w 2013 roku wynosiła 18 652, a w 2023 r. zmniejszyła się do 17 828, co oznacza spadek o 824 osoby (ok. 5%). Przyrost naturalny, początkowo dodatni, zaczął stopniowo maleć, a w ostatnich latach przyjął wartości ujemne, co oznacza, że liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń.

W 2023 roku przyrost naturalny wyniósł -49. Z kolei saldo migracji było ujemne we wszystkich latach i wahało się między -9 a -62 osoby (średniorocznie -34 osoby). Od 2020 zmniejszanie się populacji w Gminie postępuje z większą intensywnością, co jest wynikiem zarówno ujemnego przyrostu naturalnego, jak i niekorzystnego salda migracji. Omawiane zmiany demograficzne przedstawia poniższa rycina.

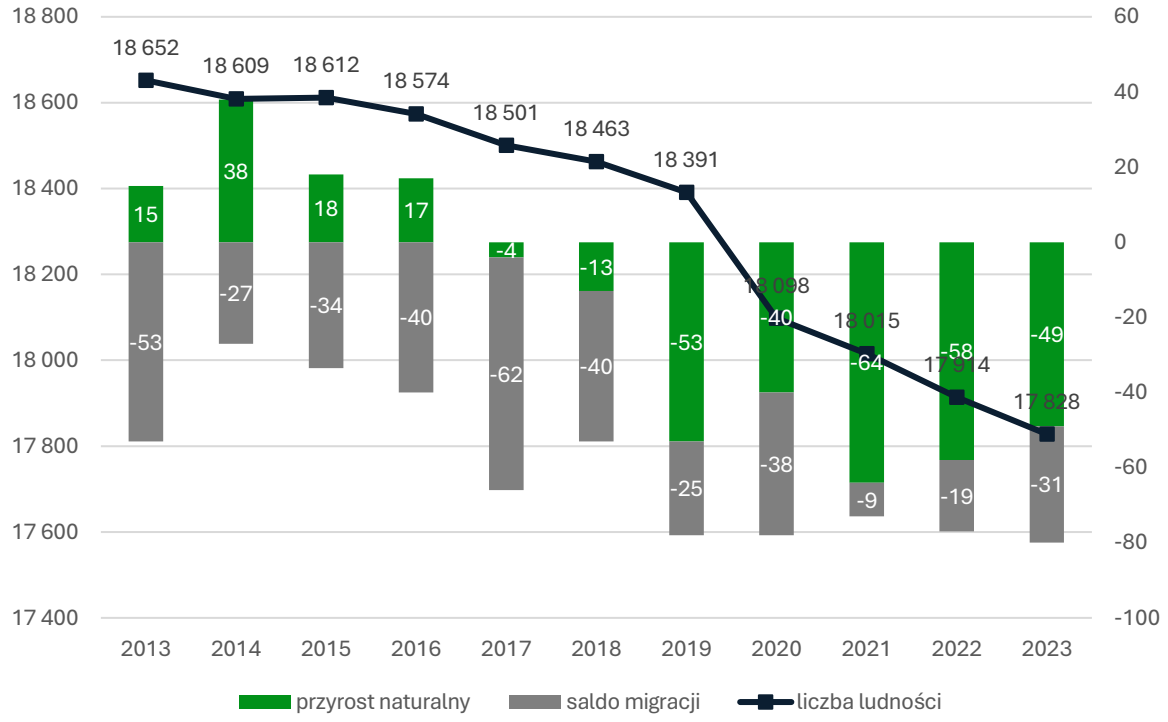

Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w Gminie Międzychód w latach 2013-2023
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.3. Infrastruktura techniczna

3.3.1. Transport i komunikacja

Sieć komunikacyjną w Gminie tworzy droga krajowa nr 24, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Przez teren Gminy nie przebiegają drogi o znaczeniu międzynarodowym. Najbliższe takie drogi zlokalizowane są kolejno o ok. 12 i 20 km na zachód i południe od Gminy Międzychód i są nimi: droga ekspresowa S3 o oznaczeniu międzynarodowym E65 relacji północ-południe i autostrada A2 o oznaczeniu międzynarodowym E30 relacji wschód-zachód.

Odległość drogowa z miasta Międzychód do Poznania (będącego siedzibą władz wojewódzkich) wynosi niecałe 80 km, jednak podróż samochodem z Międzychodu do Poznania zajmuje ok. 1,5 godziny. Podróż do pozostałych większych ośrodków miejskich w regionie również wiąże się ze znaczącym czasem podróży. Przejazd autem do Gorzowa Wielkopolskiego, oddalonego o 63 km zajmuje ok. 50 minut, natomiast do Zielonej Góry oddalonej o 108 km nieco ponad godzinę. Świadczy to o niskiej dostępności komunikacyjnej Gminy i znacznym oddaleniu od usług świadczonych przez duże miasta.

W Gminie zlokalizowany jest nieczynny dworzec kolejowy na ul. Dworzec Główny 1. Gmina uczestniczy w staraniach o reaktywację linii kolejowych nr 368 Międzychód – Szamotuły (kierunek do Poznania) oraz linii 363 Międzychód – Skwierzyna (kierunek do Gorzowa) w ramach dofinansowania z Rządowego Programu "Kolej Plus" (podpisała stosowne porozumienia z Urzędami Marszałkowskimi i innymi samorządami). Reaktywacja linii znacząco poprawiłaby dostępność komunikacyjną Gminy, ułatwiając podróż z i do Gminy zarówno mieszkańcom, jak i potencjalnym turystom.

3.3.2. Urządzenia sieciowe

Zgodnie z danymi GUS na koniec 2024 roku dostęp do sieci wodociągowej miało 92,7% mieszkańców. Wskaźnik ten był wyższy niż średnia gmin powiatu międzychodzkiego (91,9%), ale niższy od całego województwa wielkopolskiego (97,0%).

Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej był wyższy w porównaniu do udziału osób korzystających z kanalizacji sanitarnej. Według danych GUS na koniec 2024 roku dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej miało 74% mieszkańców. Jest to wyższy poziom skanalizowania niż w powiecie międzychodzkim (67,3%), ale niższy niż w województwie wielkopolskim (74,8%). Mieszkańcy pozbawieni dostępu do sieci kanalizacyjnej korzystają najczęściej z bezodpływowych zbiorników na ścieki lub przydomowych oczyszczalni. W skali kraju problematyczne jest indywidualne gospodarowanie ściekami, co wiąże się z zagrożeniami ekologicznymi. Jednym z największych wyzwań pozostaje nielegalne opróżnianie szamb, które może powodować lokalne zanieczyszczenia oraz mieć negatywny wpływ na jakość wód gruntowych i powierzchniowych. Zanieczyszczenia te mogą zakłócać równowagę ekosystemów, gdzie wszystkie elementy są ze sobą wzajemnie powiązane i oddziałują na siebie.

Z kolei dostęp do sieci gazowej w 2024 roku miało 56,5% mieszkańców Gminy, co było wynikiem wyższym niż w powiecie międzychodzkim (40,4%) oraz województwie wielkopolskim (54,6%).

3.4. Istniejący stan środowiska przyrodniczego

3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza

3.4.1.1. Ochrona klimatu

Gmina Międzychód znajduje się w środkowej dzielnicy klimatycznej, obejmującej strefę klimatu umiarkowanego. Jest to obszar wzajemnego oddziaływania i przenikania się wpływów morskich i kontynentalnych, co skutkuje dużą zmiennością warunków pogodowych. Klimat kształtowany jest głównie przez masy powietrza polarno-morskiego napływające z północnego zachodu. Powiat leży na pograniczu dzielnicy pomorskiej i lubuskiej.

Średnia roczna temperatura powietrza (na podstawie wielolecia) wynosi 8,2°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18,2°C, natomiast najzimniejszym – styczeń, z temperaturą średnią na poziomie -1,9°C. Średnia wilgotność powietrza utrzymuje się na poziomie 83%.

Charakterystyczne są niskie roczne sumy opadów, wynoszące około 550 mm. Przymrozki występują średnio przez 100 dni w roku, natomiast okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni. Pokrywa śnieżna zalega przeciętnie przez około 50 dni.

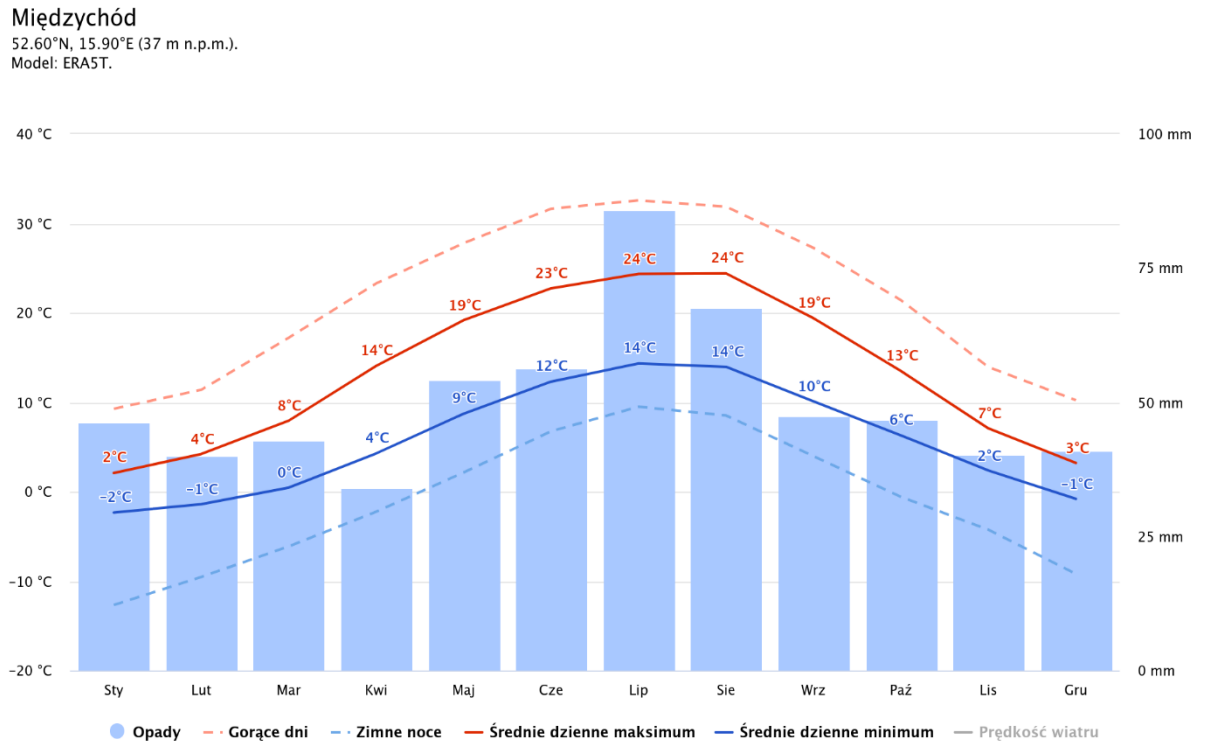

Rysunek 6. Wykres średnich temperatur i opadów w ciągu roku dla Gminy Międzychód
Źródło: https://www.meteoblue.com

Dominującym kierunkiem wiatrów są wiatry zachodnie, stanowiące 42,7% wszystkich obserwacji. Mają one zazwyczaj słabą siłę, mieszczącą się w przedziale od 2 do 5 m/s.

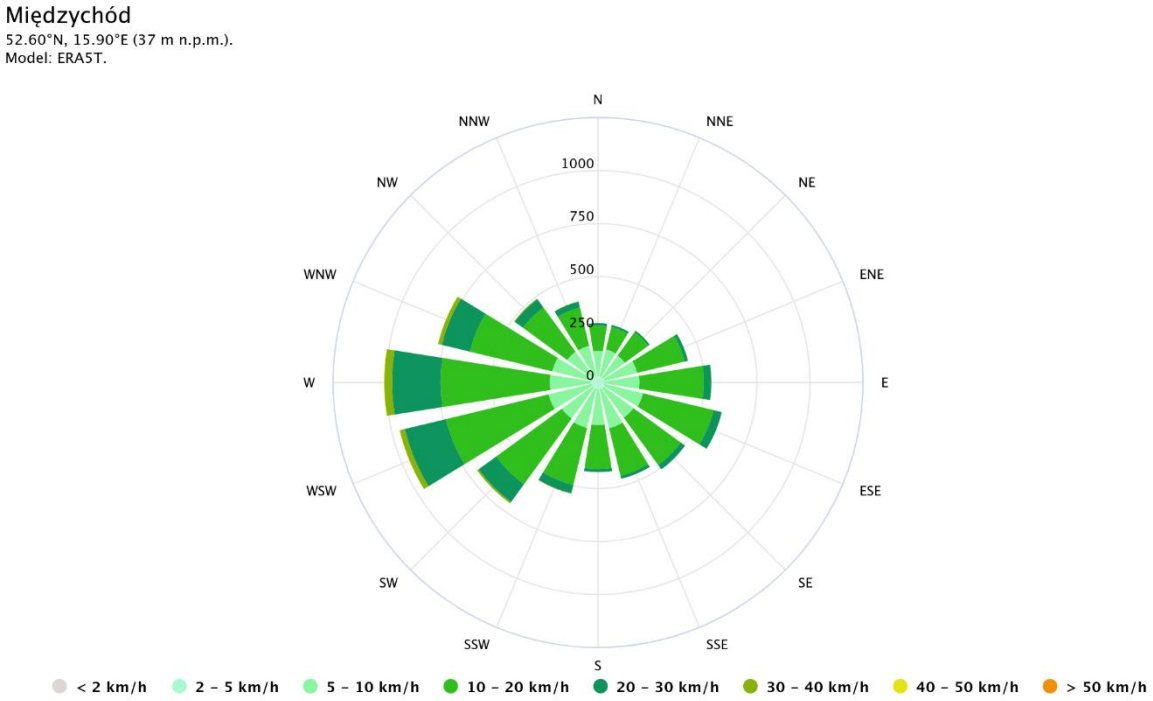

Rysunek 7. Róża wiatrów dla Gminy Międzychód
Źródło: https://www.meteoblue.com

Występujące na terenie Gminy Międzychód kompleksy leśne odgrywają istotną rolę w kształtowaniu lokalnego mikroklimatu. Tworzą one korzystne warunki termiczne i wilgotnościowe, łagodząc dobowe i roczne wahania temperatur. Dodatkowo przyczyniają się do ograniczania stężenia zanieczyszczeń gazowych i tłumienia hałasu, co pozytywnie wpływa na jakość środowiska, szczególnie na terenach zurbanizowanych. Ukształtowanie terenu również wpływa na lokalne warunki klimatyczne. Tereny płaskie charakteryzują się bardziej stabilną temperaturą oraz dobrymi warunkami wentylacyjnymi, co sprzyja rozpraszaniu zanieczyszczeń i poprawie jakości powietrza. Z kolei obszary pagórkowate, szczególnie doliny, obniżenia terenu i niecki, wykazują tendencję do kumulowania zanieczyszczeń ze względu na ograniczoną cyrkulację powietrza. Jednak sprzyjające warunki wietrzne mogą łagodzić te negatywne zjawiska, zapewniając lepsze przewietrzanie nawet w trudniejszych warunkach ukształtowania terenu.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;
- zdrowiu;
- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:

- prawnie chronionych;
- obszarach górskich;
- strefie wybrzeża;
- obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA 2020 scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach kraju należą:

— edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
— monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;
— planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
— rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
— ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
— właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
— modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;
— uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
— uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Obecnie jednak Gmina Międzychód nie posiada opracowanego Planu adaptacji do zmian klimatu.

3.4.1.2. Jakość powietrza

Uchwałą Nr XXI/391/2020 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku został przyjęty Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefie wielkopolskiej oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 poz. 845).

Ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena jakości powietrza prowadzona jest pod kątem

ochrony zdrowia i pod kątem ochrony roślin. Ocena jakości powietrza wykonywana jest na obszarze stref. Dla terenu województwa wielkopolskiego obowiązują wymienione niżej strefy:

- strefa aglomeracja poznańska obejmująca Poznań – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- strefa miasto Kalisz – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- strefa wielkopolska obejmująca pozostały obszar województwa.

W województwie wielkopolskim wszystkie strefy stanowią obszary zwykłe, tj. obszary stref nie będące obszarami ochrony uzdrowiskowej.

Zgodnie z podziałem na strefy, Gmina Międzychód znajduje się w strefie wielkopolskiej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe;
- klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Określając stan jakości powietrza na terenie Gminy Międzychód kierowano się wynikami pomiarów dla strefy wielkopolskiej. Oceny przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- ze względu na ochronę roślin – dla strefy wielkopolskiej.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO2, dwutlenek siarki SO2, benzen C6H6, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM10, pył PM2,5, ozon O3, tlenek węgla CO. Z kolei ocena pod kątem ochrony roślin obejmuje: dwutlenek siarki SO2, tlenki azotu NOx, ozon O3.

Pomiary, na podstawie których wykonywane są oceny, prowadzone są metodą automatyczną i manualną, w oparciu o metodyki referencyjne, a urządzenia podlegają stałemu nadzorowi metrologicznemu Centralnego Laboratorium Badawczego. Oceny wspomagane są modelowaniem matematycznym.

Zgodnie z raportem Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Departamentu Monitoringu Środowiska, Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Poznaniu „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024", dla strefy wielkopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu oznaczanego w pyle zawieszonym PM10. Z kolei dokonując oceny dla pyłu zawieszonego PM2,5 dla poziomu dopuszczalnego – wartości obowiązującej dla roku 2024 – strefa wielkopolska uzyskała klasę A1.

Dokonując klasyfikacji dodatkowej:

⇒ w przypadku ozonu odnosząc otrzymane wyniki do poziomu celu długoterminowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2,

⇒ w przypadku pyłu PM2,5 dla poziomu dopuszczalnego I fazy – strefa wielkopolska uzyskała klasę A.

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów stanowionych w celu ochrony zdrowia – dane za rok 2024

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji											
	SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	O_3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
wielkopolska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy wielkopolskiej. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych. Jako metodę uzupełniającą na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza w województwie wykorzystano modelowanie jakości powietrza oraz obiektywne szacowanie. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W dodatkowej klasyfikacji w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefie przypisano klasę D2.

Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – dane za rok 2024

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji		
	SO_2	NO_2	O_3
wielkopolska	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Duże znaczenie w ogólnej emisji posiadają zarówno emisja powierzchniowa, punktowa jak i liniowa. Jakość powietrza w województwie wielkopolskim zależy również od napływów zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz Europy. Emisję do powietrza powoduje eksploatacja zasobów naturalnych węgla brunatnego, gazu ziemnego i soli kamiennej, a także złóż piasków, żwirów i surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wielkopolska jest województwem o dużym udziale rolnictwa w gospodarce, więc i ten sektor gospodarki wpływa znacząco na emisję z obszaru województwa.

Z danych Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) wynika, że największy udział źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza należy przypisać emisji komunalno-bytowej w zakresie benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM2,5 i PM10. Znaczący udział w emisji tlenków siarki ma emisja punktowa, a tlenków azotu transport drogowy. Na terenie województwa wielkopolskiego, jak wcześniej wspomniano, znajdują się wyrobiska i hałdy, które są źródłem emisji pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5.

Dnia 18 grudnia 2017 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. Uchwałę Antysmogową.

Zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą od 1 maja 2018 r. obowiązuje zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego miału lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Ponadto, wprowadzone zostały ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 r. muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Zgodnie z zapisami uchwały kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające jej wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych,
- do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Z kolei kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, będą mogły być użytkowane dożywotnio. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające ich wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r. Przedmiotowa Uchwała została zmieniona Uchwałą nr XXXVI/700/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.

Wykaz planowanych działań naprawczych w strefie wielkopolskiej przedstawiono poniżej:

- WpZOA Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej,
- WpDOT Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej,
- WpIZE Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin,
- WpKUA Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
- WpTMB Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- WpMMU Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich,
- WpZUZ Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej,
- WpEEK Edukacja ekologiczna,
- WpPZP Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, w 2025 r. w Gminie Międzychód należało wymienić 335 kotłów. Szacunkowo do II połowy 2026 roku należy także wymienić 168 kotłów. Z kolei szacowana liczba kotłów (w tym piecy kaflowych) w mieszkaniowym zasobie komunalnym Gminy przewidziana do wymiany w 2025 roku wynosiła 41, a po II kw. będzie wynosić 21.

W związku z niską jakością powietrza (w szczególności w okresie grzewczym) Gmina Międzychód włączyła się w realizację programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla

mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany źródła ogrzewania oraz instalacji OZE. Ponadto Gmina podejmuje działania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej oraz prowadzeniem edukacji ekologicznej mieszkańców.

3.4.2. Zagrożenia hałasem

Pojęcie hałasu definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), za hałas uznaje się wszystkie dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Emisja hałasu jest jednym ze źródeł zanieczyszczeń środowiska, który może być szkodliwy dla zdrowia człowieka oraz stanu środowiska.

Na podstawie definicji hałasu określonej w Dyrektywie 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku, hałas w środowisku można podzielić wg źródła powstawania na:

- hałas emitowany przez środki transportu: ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy;
- hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Głównym źródłem informacji o hałasie w środowisku jest Państwowy Monitoring Środowiska. Jest to system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia i rozpowszechniania informacji o środowisku, powołany na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Innym ze źródeł są Mapy akustyczne przedstawiające oddziaływanie hałasu komunikacyjnego przygotowywane przez zarządców dróg, linii kolejowych i portów lotniczych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Źródłami hałasu, dla których ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku są:

- drogi lub linie kolejowe, w tym torowiska tramwajowe poza pasem drogowym,
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych,
- linie elektroenergetyczne,
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu.

3.4.2.1. Hałas przemysłowy

Zagadnienia dotyczące hałasu przemysłowego są dobrze rozpoznane, istniejące konflikty mają zwykle charakter lokalny, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają na ogół skuteczną eliminację istniejących zagrożeń. Działalność zakładów przemysłowych nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, wydawana jest przez organy ochrony środowiska

decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu. W celu przeciwdziałania nadmiernej emisji hałasu do środowiska inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzają kontrole podmiotów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekraczanie poziomów hałasu określonych w wydanych decyzjach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza w drodze decyzji administracyjne kary pieniężne. Niezależnie od sankcji karnych z tytułu niedotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu, w przypadku pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może wstrzymać działalność w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska.

Hałas przemysłowy na terenie Gminy Międzychód stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi i usługowymi. Do grona większych przedsiębiorców na terenie Gminy Międzychód można zaliczyć: Marmite Sp. z o.o., Balco Sp. z o.o., Marbopur Sp. z o.o. S.k., Domat Sp. z o.o., Pascal Prefabrykaty Sp. z o.o., PPHU Sched-Pol sp.j., PHUP Budmar Sp. z o.o., ZHU Lidmerc II s.c., Jahns Transport, Piekarnia Cukiernia Gursz, PB MHM Paech Sp. z o.o., Przetwórnia Międzychód – Nowicka S.j., MPEC S. z o.o., MSK Aqualift Sp. z o.o., Sol-Fish Sp. z o.o., Zakład Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o., ABC Czepczyński Sp. z o.o. sp. k., PPH BASER-Polska sp. z o.o., Usługi Transportowe Ryszard Kadziszewski, Szymon Kadziszewski Import-Export, FH „DAWID", HCU Transport s.c..

Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy m.in. od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, zastosowanych urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, transportu wewnątrz zakładowego.

3.4.2.2. Hałas komunikacyjny

Głównym źródłem hałasu, który wpływa na klimat akustyczny jest hałas związany z transportem, który jest hałasem typu liniowego. Stanowi on jednocześnie jedno z najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu, ze względu na obszar, na który oddziałuje oraz liczbę ludności narażoną na jego oddziaływanie. Ponadto wraz ze wzrostem liczby samochodów wzrasta znacznie natężenie ruchu drogowego. Z badań wynika, że narażenie na hałas stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz wykazuje tendencję wzrostową.

Na poziom hałasu drogowego wpływa przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów,
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112) określono standardy akustyczne dla poszczególnych rodzajów terenów, różniących się sposobem zagospodarowania i pełnionymi funkcjami. W przypadku hałasu drogowego i kolejowego, obowiązujące wartości wskaźników długookresowych określone przywołanym rozporządzeniem Ministra Środowiska, mieszczą się w przedziałach:

- dla poziomu dzienno-wieczorno-nocnego LDWN – 50–70 dB,

— dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN – 45–65 dB,
— dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze dnia LAeqD – 50-68 dB,
— dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze nocy LAeqN – 45-60 dB,

Wymagania względem hałasu lotniczego przedstawiają się następująco:

— wartość dopuszczalna poziomu dzienno-wieczorno-nocnego LDWN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze dnia LAeqD – 55–60 dB,
— wartość dopuszczalna długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze nocy LAeqN – 45–50 dB.

Na potrzeby oceny stanu klimatu akustycznego środowiska, na obszarach objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku przyjmuje się następującą klasyfikację:

— przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu do 10 dB – stan niedobry,
— przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 10 dB i do 20 dB – stan zły,
— przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 20 dB – stan bardzo zły.

Zachowanie wartości dopuszczalnych poziomu hałasu nie zawsze gwarantuje eliminację uciążliwości akustycznych w środowisku. Ustalone normy są kompromisem pomiędzy potrzebą zachowania komfortu akustycznego a aktualnymi technicznymi, technologicznymi i ekonomicznymi możliwościami ograniczania emisji hałasu.

Komunikacja drogowa jest podstawowym źródłem hałasu dla Gminy Międzychód. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Przez teren Gminy przebiegają: droga krajowa nr 24, drogi wojewódzkie nr: 160, 182, 195, 198 i 199, a także drogi powiatowe i gminne. Brak jest czynnych linii kolejowych.

Należy jednak zaznaczyć, że planowana jest rewitalizacja linii kolejowej nr 368 relacji Szamotuły – Międzychód, która ma potrwać do 2029 roku, a pociągi pasażerskie mają wrócić nie wcześniej niż po okresie 5 lat. Obok planowanej do rewitalizacji linii kolejowej nr 368 Międzychód- Szamotuły, planowany jest również remont odcinka linii nr 363 Międzychód- Skwierzyna i dalej do Gorzowa Wielkopolskiego. Zagrożenie hałasem związane z eksploatacją szlaku kolejowego jest szczególnie odczuwalne w bezpośrednim sąsiedztwie torowisk. Poziom hałasu na terenach przylegających do linii kolejowych zależy od wielu czynników, w tym: natężenia ruchu, udziału pociągów towarowych w ogólnej liczbie składów, prędkości i płynności przejazdu, lokalizacji torów, stanu technicznego taboru i infrastruktury kolejowej, ukształtowania terenu oraz odległości pierwszej linii zabudowy od skrajnego toru.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2024 roku opracował Ocenę stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2023. Ocena ostała przygotowana przede wszystkim na podstawie wyników pomiarów hałasu wykonanych w roku 2023, zgromadzonych w bazie danych EHAŁAS oraz strategicznych map hałasu. Pomiary dotyczyły również analizy porealizacyjnej oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 160, Suchań-Miedzichowo, odcinek Sowia Góra-Międzychód". Na całym odcinku drogi objętym przebudową zastosowano tzw. „cichą nawierzchnię". Przeprowadzone pomiary i obliczenia wykazały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na całej długości analizowanej inwestycji.

Z kolei zgodnie Mapą akustyczną dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego, wykazano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie Powiatu Międzychodzkiego – wzdłuż drogi krajowej nr 24[1].

wskaźnik L_{DWN} przekroczenie wartości dopuszczalnych	Przedział przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla hałasu drogowego, wskaźnik L_{DWN}				
	< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	> 20 dB
	Stan warunków akustycznych				
	Niedobry		Zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów narażonych w danym zakresie [km²]	0,079	0,047	0,015	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [w setkach]	0,302	0,220	0,010	0,000	0,000
Liczba narażonych mieszkańców w danym zakresie [w setkach]	0,993	0,732	0,033	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Rysunek 8. Przekroczenie wartości dopuszczalnych według wskaźnika LDWN – powiat międzychodzki
Źródło: Mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego.

wskaźnik L_N przekroczenie wartości dopuszczalnych	Przedział przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla hałasu drogowego, wskaźnik L_N				
	0 - 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	> 20 dB
	Stan warunków akustycznych				
	Niedobry		Zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów narażonych w danym zakresie [km²]	0,084	0,012	0,000	0,054	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [w setkach]	0,262	0,238	0,010	0,000	0,000
Liczba narażonych mieszkańców w danym zakresie [w setkach]	0,863	0,787	0,033	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	1	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Rysunek 9. Przekroczenie wartości dopuszczalnych według wskaźnika LN – powiat międzychodzki
Źródło: Mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego.

Analizując wyniki przekroczeń poziomu hałasu wzdłuż drogi krajowej nr 24 wnioskować można, że mieszkańcy Powiatu Międzychodzkiego narażeni są na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu drogowego zarówno w porze dziennej, jak i nocnej.

wskaźnik L_{DWN} poziomy dźwięku w środowisku	Przedział poziomów dźwięku, wskaźnik L_{DWN}				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	>75 dB
Powierzchnia obszarów eksponowanych w danym zakresie [km²]	4,935	2,434	1,074	0,591	0,463
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [w setkach]	0,899	0,596	0,272	0,268	0,030
Liczba eksponowanych mieszkańców w danym zakresie [w setkach]	2,997	1,996	0,896	0,885	0,100

Rysunek 10. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LDWN – powiat międzychodzki
Źródło: Mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego.

[1] Mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego, maj 2018 r.

wskaźnik L_N poziomy dźwięku w środowisku	Przedział poziomów dźwięku, wskaźnik L_N				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	>75 dB
Powierzchnia obszarów eksponowanych w danym zakresie [km^2]	4,094	1,937	0,888	0,482	0,332
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [w setkach]	0,780	0,540	0,273	0,165	0,010
Liczba eksponowanych mieszkańców w danym zakresie [w setkach]	2,621	1,788	0,898	0,544	0,033

Rysunek 11. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LN – powiat międzychodzki
Źródło: Mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego.

3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)

Zagadnienia związane z ochroną przed polami elektromagnetycznymi reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), która definiuje pola elektromagnetyczne jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Zgodnie z zapisami ww. ustawy ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymywane.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Na terenie Gminy Międzychód znajduje się punkt pomiarowy wyznaczony w ramach stałej sieci monitoringu pól elektromagnetycznych, zlokalizowany w miejscowości Międzychód, ul. 17 stycznia 96. Poniżej zaprezentowano wyniki pomiarów dla wskazanego punktu w 2022 roku.

Tabela 3. Wyniki pomiaru pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Międzychód wykonanych w stałej sieci monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w 2022 roku

Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość maksymalna (Emax) [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika poziomu emisji pól elektromagnetycznych WME
1,2	0,7	1,4	0,7	0,08

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie wielkopolskim, GIOŚ 2023.

Na podstawie analizy wyników uznaje się, że na terenie Gminy Międzychód nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

3.4.4. Gospodarowanie wodami

Główną rzeką przepływającą przez teren Gminy Międzychód jest rzeka Warta, której największym dopływem jest na tym terenie struga Kamionka. Wpływa ona z rejonu miejscowości Lewice i płynie w

kierunku północnym łącząc wiele jezior, z których największe to Kludno, Koleńskie, Bielskie, Sołeckie i Białcz.

Na terenie Gminy Międzychód znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP):

- nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki - Trzciel o powierzchni 863,5 km2. Jest zbiornikiem trzeciorzędowym o średniej głębokości 130 m. Jego powierzchnia wynosi 750 km2, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 20 tys. m3/dobę. Jakość wody GZWP odpowiada dobremu stanowi chemicznemu (klasy I–III), tzn. nadaje się do spożycia przez ludzi po prostym uzdatnieniu. Za obniżenie klasy jakości odpowiadają zwiększone stężenia żelaza i manganu (na całym obszarze zbiornika) oraz sporadycznie zawartość jonu amonowego pochodzenia naturalnego. Wody o klasie jakości IV występują lokalnie i nie ma podstaw do stwierdzenia trendu pogarszającej się jakości. Na terenie zbiornika nie wyznaczono obszaru ochronnego.
- nr 147 Dolina rzeki Warta jest to zbiornik czwartorzędowy o charakterze dolinnym o średniej głębokości 40 m. Zajmuje on obszar 50 km2, a jego zasoby dyspozycyjne wynoszą 10 tys. m3/dobę. Wody piętra czwartorzędowego charakteryzują się dobrym stanem chemicznym, przeważają wody o II klasie jakości. Występują tu podwyższone stężania żelaza i manganu oraz wyraźne pogorszenie jakości wód w górnej części poziomu wód gruntowych w odniesieniu do dolnej części tego poziomu. W składzie chemicznym poziomu przypowierzchniowego odnotowuje się podwyższone stężenie składników wskazujących na zanieczyszczenia antropogeniczne. Dotyczy to obszarów o zabudowie wiejskiej oraz terenów rolniczych silnie nawożonych związkami mineralnym bądź gnojowicą. Warunki hydrogeologiczne na obszarze zbiornika są niekorzystne dla ochrony jakości wód. Większa część zbiornika jest podatna na zanieczyszczenia, tylko 20% jego powierzchni zajmuje obszar chroniony nadkładem izolacyjnym Powierzchnia proponowanego obszaru ochronnego, wynosi 61,31 km2. Proponowane zakazy i nakazy skupiają się przede wszystkim na ochronie wód podziemnych przed negatywnymi skutkami gospodarki rolnej. Nacisk kładziony jest na gospodarkę ściekowa w indywidualnych gospodarstwach wiejskich. W przypadku realizacji przedsięwzięć mogących powodować zmiany w warunkach hydrodynamicznych wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia na obszarze ochronnym zbiornika powinno być uzależnione od przedstawienia dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne [2].

3.4.4.1. Charakterystyka JCWPd i JCWP

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) jest dokumentem, który porządkuje i nadzoruje istniejące europejskie przepisy prawne w zakresie wód oraz ma na celu ochronę wszystkich wód przed zanieczyszczeniami u źródła. Na jej podstawie wyznaczone zostały jednolite części wód: powierzchniowych (JCWP) oraz podziemnych (JCWPd), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej. JCWP obejmuje wody powierzchniowe, takie jak: rzeki, jeziora, wody przybrzeżne i przejściowe. Głównym celem wyodrębnienia tych jednostek jest ocena stanu jakościowego i ilościowego wód w obszarze danej JCW.

Według tego podziału Gmina Międzychód położona jest obrębie trzech JCWPd nr 34, 41 i 59. Krótką charakterystykę tego obszaru przedstawia poniższa tabela.

[2] Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzychód na Lata 2022-2024 z perspektywą do roku 2028

Tabela 4. Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Międzychód

Numer JCWPd	Kod UE	Stan	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
34	GW600034	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	niezagrożona
41	GW600041	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	niezagrożona
59	GW600059	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	niezagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty.apgw.gov.pl.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), implementowaną ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jednolite części wód podziemnych są jednostkami wydzielonymi dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami. Dla tych jednostek w kolejnych cyklach planistycznych sporządzane są programy działań, służące osiągnięciu ustalonych dla nich celów środowiskowych. W odniesieniu do wód podziemnych (art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.– Prawo wodne) celem środowiskowym jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Monitoring jakości wód podziemnych jest częścią Państwowego Monitoringu Środowiska, koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Dla powyższych JCWPd ostatnie badania przeprowadzono w 2022 roku, z czego 2 punkty pomiarowe znajdowały się na terenie Gminy Międzychód (nr 2220 i 753).

Punkt pomiarowy nr 2220 znajdował się w miejscowości Sowia Góra i dotyczył JCWPd nr 34. Posiada on następującą charakterystykę:

- Rodzaj punktu pomiarowego: st. wiercona,
- Użytkowanie terenu: lasy,
- Rok badań: 2022,
- Klasa jakości 2022 końcowa: V.

Punkt pomiarowy nr 753 znajdował się w miejscowości Międzychód i dotyczył JCWPd nr 41. Posiada on następującą charakterystykę:

- Rodzaj punktu pomiarowego: st. wiercona,
- Użytkowanie terenu: zabudowa wiejska,
- Rok badań: 2022,
- Klasa jakości 2022 końcowa: III.

Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej ustanawia się w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładu wymagającego wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Strefa

ochronna stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

Strefa ochronna obejmuje:

1) teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej,

2) wyłącznie teren ochrony bezpośredniej.

Strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej i pośredniej ustanawia wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody lub z urzędu, jeżeli z przeprowadzonej analizy ryzyka wynika potrzeba jej ustanowienia. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej, wraz z propozycją granic terenu wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują (art. 130 ust. 1 ustawy Prawo wodne).

Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia właściwy organ Wód Polskich w drodze decyzji.

Na terenie Gminy Międzychód znajdują się następujące ujęcia wody ze stacjami uzdatniania wody:

- SUW Międzychód zaopatrujący miejscowości: Międzychód, Muchocin, Wielowieś, Gorzycko Stare, Kolno, Zatom Stary, Bielsko, Dzięcielin, Gorzyń (ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej: PO.ZUZ.1.4100.130.2018, liczba studni: 3, wydajność: 170 m3/h),
- SUW Głażewo zaopatrujący miejscowości: Głażewo, Skrzydlewo, Gralewo, Dormowo, Mnichy, Mniszki, Tuczępy, Brzezie Łąki (ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej: PO/ZUZ.1.4100.131.2018.KH, liczba studni: 3, wydajność: 26,4 m3/h),
- SUW Radgoszcz zaopatrujący miejscowości: Radgoszcz, Mokrzec, Mierzyn, Przedlesie, Piłka, Kaplin, Zwierzyniec, Zatom Nowy, Nadleśnictwo, OW „Mierzyn Ustronie" (ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej: PO/ZUZ.1.4100.15.2018, liczba studni: 2, wydajność: 35 m3/h),
- SUW Łowyń zaopatrujący miejscowość Łowyń (ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej: PO.ZUZ.1.4100.14.2018, liczba studni: 2, wydajność: 19,4 m3/h),
- SUW Lewice zaopatrujący miejscowość Lewice i Krzyżówko (ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej: PO.ZUZ.1.4100.13.2018.JC , liczba studni: 2, wydajność: 2,8 m3/h),
- SUW Kamionna zaopatrujący miejscowość Kamionna (ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej: PO.ZUZ.1.4100.16.2018 , liczba studni: 2, wydajność: 12,1 m3/h).

Na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

Gmina Międzychód położona jest na obszarze działania Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu na obszarze Dorzecza Odry w regionie wodnym Warty.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jednolita część wód powierzchniowych to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał

ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości.

Stan chemiczny określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości określonych aktualnym rozporządzeniu Ministra Środowiska.

Zgodnie z danymi PGW Wody Polskie Gmina Międzychód położona jest w obrębie 17 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Wykaz tych JCWP przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Międzychód

Nazwa	Typ	Status	Stan (ogólny)	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
Warta od Samy do Kamionki	wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	BZT5, azot ogólny, azot azotanowy; fitoplankton	nie dotyczy	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) dobry stan chemiczny	zagrożona
Śremska Struga	potok lub strumień nizinny	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	nie dotyczy; makrobezkręgowce, ichtiofauna	benzo(g,h,i)perylen, fluoranten; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(g,h,i)perylen(w),fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Męcinka	rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5; makrobezkręgowce	benzo(g,h,i)perylen; bromowane difenyloetery, rtęć, heptach	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny	zagrożona
Dopływ ze Starej Jabłonki	potok w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy łososiowy	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	BZT5, przewodność; makrofity, ichtiofauna	nie dotyczy; bromowane difenyloetery, rtęć	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
Dormowska Struga	potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	nie dotyczy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	zagrożona

Czarna Woda od dopływu spod Chudobczyc do ujścia	rzeka nizinna	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	nie dotyczy; ichtiofauna	związki tributylocyny; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Warta od Kamionki do Obry	wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	azot ogólny, azot azotanowy; fitoplankton, makrobezkręgowce, ichtiofauna	związki tributylocyny; bromowane difenyloetery	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Gościmka	potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	BZT5, azot amonowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); makrobezkręgowce	nie dotyczy; bromowane difenyloetery, rtęć	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny	zagrożona
Kamionka	potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	przewodność, azot ogólny, azot azotanowy; makrofity, makrobezkręgowce	benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen ; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Lubiatka	potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	nie dotyczy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	zagrożona
Tuczno	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości	naturalna część wód	zły stan wód	brak danych	stan chemiczny poniżej dobrego	nie dotyczy	Benzo(a)piren; nie dotyczy	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

	współczynnika Schindlera, stratyfikowane								
Bielskie	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	przezroczystość, azot og; LMI	nie dotyczy; Bromowane difenyloetery, Rtęć	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [LMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) dobry stan chemiczny	zagrożona
Ławickie	jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	fosfor og; PMPL, LMI	Benzo(g,h,i)perylen ; Bromowane difenyloetery, Rtęć, Heptachlor	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(g,h,i)perylen (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Barlin	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	przezroczystość, azot og, fosfor og; PMPL, ESMI, LMI	Benzo(a)piren, Benzo(b)fluoranten , Benzo(g,h,i)perylen , Benzo(k)fluoranten; Bromowane difenyloetery, Rtęć, Heptachlor	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w) benzo(b)fluoranten (w) benzo(g,h,i)perylen (w) benzo(k)fluoranten (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Gorzyńskie	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	nie dotyczy; LMI	Benzo(a)piren, Benzo(g,h,i)perylen ; Bromowane difenyloetery	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [LMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry Wymagania dla elementów biologicznych Podstawa wymagania rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r.	zagrożona
Muchocińskie	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera,	naturalna część wód	brak danych	brak danych	stan chemiczny dobry	brak danych	nie dotyczy	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona

	stratyfikowane								
Wielkie	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	naturalna część wód	brak danych	brak danych	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	nie dotyczy	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona

Źródło: karty.apgw.gov.pl

Większość JCWP (13/17) występujących w granicach Gminy Międzychód mają zły stan wód oraz w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych również większość (15/17) występuje jako zagrożone. W ocenie stanu JCWP uwzględnia się wyniki klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego (stan ekologiczny – dla wód naturalnych, potencjał ekologiczny – dla wód sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego.

W celu prawidłowego gospodarowania wodami tworzy się Plany gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza. Gmina Międzychód położona jest na obszarze dorzecza Odry. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalne ekologicznym, utrzymanie tego stanu/potencjału;
- dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

3.4.4.2. Zagrożenia powodziowe

Powódź to w rozumieniu art. 16 pkt. 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) to dokumenty planistyczne, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Za sporządzenie projektów map zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Mapy zagrożenia powodziowego sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne. Mapy ryzyka powodziowego określają wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiają obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Jak wynika z Map zagrożenia powodziowego, północna część Gminy znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2007 r. Prawo wodne tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (p=1%) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (p=10%) oraz na obszarze, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (p=0,2%). Zgodnie art. 16 pkt 34 lit. a) – d) ustawy Prawo wodne (t.j.

Dz.U. 2022 poz. 2625 ze zm.) pod pojęciem obszaru szczególnego zagrożenia powodzią należy rozumieć:

a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa wart.224, stanowiące działki ewidencyjne,
d) pas techniczny.

Zgodnie z art. 172 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) na podstawie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego przygotowuje się z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy oraz regiony wodne plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). Dokumenty te obejmują wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, określone w art. 163 ust. 6 przedmiotowej ustawy, w szczególności działania służące zapobieganiu powodzi, ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym zostają przyjęte w drodze rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Podlegają one przeglądowi co 6 lat, a w razie potrzeby zostaje dokonana ich aktualizacja.

Aktualnie do przedmiotowego terenu odnosi się Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, zawierający treści dotyczące regionu wodnego Warty, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r., opublikowany w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2714).

3.4.4.3. Susze

Susza to zjawisko naturalne, wywołane przez długie okresy bez opadów deszczu lub śniegu. Jest jednym z ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych i obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Zjawisko to może prowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obszarze dorzecza. Jednym z jej skutków może być ograniczenie dostępu ludzi do wody pitnej, a także przesuszenie gleb. Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydziela się cztery etapy jej rozwoju: suszę atmosferyczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną.

Dnia 3 września 2021 roku, Minister właściwy ds. gospodarki wodnej opublikował rozporządzenie w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy. (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. z 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowywany został na okres od 2021 do 2027 r. Zgodnie z ustawą Prawo Wodne dokument ten podlega nie rzadziej niż raz na 6 lat aktualizacji. Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest głównym dokumentem planistycznym, którego celem jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce. Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu, jako przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według analizy przeprowadzonej na potrzeby Planu przeciwdziałania skutkom suszy Gmina Międzychód położona jest:

- w całości na terenie, gdzie występuje ekstremalne zagrożenie pod względem suszy atmosferycznej;
- w części na terenie ekstremalnie, silnie lub słabo zagrożonym występowaniem suszy rolniczej;
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej;
- w całości na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W łącznym zestawieniu Gmina Międzychód klasyfikuje się w części jako obszar silnie, umiarkowanie lub słabo zagrożony suszą. Wszelkie działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów m.in. planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

W Planie przeciwdziałania skutkom suszy nie wskazano żadnych zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Międzychód.

3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie (pobór, uzdatnianie, dystrybucję) mieszkańców Gminy w wodę i odprowadzanie ścieków komunalnych z jej terenu jest Przedsiębiorstwo Miejska Spółka Komunalna Aqualift Sp. z o.o. w Międzychodzie. W Gminie funkcjonuje 13 studni głębinowych – 3 w Międzychodzie, 3 w Głażewie, 2 w Radgoszczy, 2 w Lewicach, 2 w Łowyniu i 1 w Kamionnie. uchocińskiej 7.

Na terenie Gminy zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków w Międzychodzie przy ul. Muchocińskiej 7. Do oczyszczalni trafia 2 186,3 m^3/d. Szacuje się, że obecna przepustowość będzie wystarczająca zarówno przy aktualnym poziomie liczby mieszkańców, jak i w przypadku zwiększenia się tej liczby. Do najważniejszych działań w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej należy rozbudowa sieci kanalizacyjnej na Osiedlu Gorzycko (ul. Szpilmana, Noskowskiego i Rutkowskiego) oraz na terenie Bielska (ul. Kwiatowa). Dla mieszkańców nieposiadających dostępu do sieci kanalizacyjnej Gmina stosuje wsparcie w postaci dotacji proekologicznych na budowę przydomowych, biologicznych oczyszczalni ścieków, jak i na budowę przyłączy kanalizacji sanitarnej. Gmina prowadzi inwentaryzację szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków.

3.4.6. Zasoby geologiczne

Pod pojęciem kopaliny rozumie się naturalnie nagromadzone surowce mineralne, skały oraz inne substancje (np. gazowe, ciekłe), których wydobycie może przynieść korzyści gospodarcze (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze [tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1290]). Wśród nich wyróżnić można kopaliny główne oraz towarzyszące, których nie eksploatuje się samodzielnie, a jedynie równocześnie z kopaliną główną. Kopaliny to nieodnawialne zasoby przyrody. Ich ochrona jest niezbędna nie tylko ze względów środowiskowych, ale również dla zabezpieczenia potrzeb gospodarczych i bytowych oraz dla zachowania zrównoważonego rozwoju, który polega na zapewnieniu dostępu do surowców mineralnych kolejnym pokoleniom.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647) definiuje ochronę złóż kopalin, która polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz ich kompleksowym wykorzystaniu. Według zapisów ustawy eksploatację złoża powinno prowadzić się w przypadku gospodarczo uzasadnionym, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Wydobywający kopaliny jest zobowiązany m.in. do rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Na terenie Gminy występują złoża kopalin oraz przestrzenie górnicze. Ich wykaz przedstawiono poniżej (wg stanu zasobów na dzień 31.12.2024):

1) złoże Dormowo – kruszywo naturalne (eksploatacja złoża zaniechana),
2) złoże Dzięcielin MS – kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo),
3) złoże Głażewo MK – kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo),
4) złoże Głażewo TN – kruszywo naturalne (złoże eksploatowane okresowo),
5) złoże Głażewo TN1 – kruszywo naturalne (eksploatacja złoża zaniechana),
6) złoże Gorzycko I – kruszywo naturalne (złoże skreślone z bilansu zasobów),
7) złoże Kamionna EG – kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo),
8) złoże Kopalnia Wanda – węgle brunatne (złoże rozpoznane szczegółowo),
9) złoże Krzyżówko MD – kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo),
10) złoże Lewice – kruszywo naturalne (złoże zagospodarowane),
11) złoże Lubiatów – ropy naftowe (złoże zagospodarowane),
12) złoże Międzychód – gazy ziemne (złoże zagospodarowane),
13) złoże Prusim I – kruszywo naturalne (złoże zagospodarowane),
14) złoże Tuczępy – kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo),
15) złoże Wielowieś – kruszywo naturalne (eksploatacja złoża zaniechana),
16) złoże Wielowieś U – kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo),
17) złoże Wielowieś-S – kruszywo naturalne (eksploatacja złoża zaniechana),
18) złoże Wielowieś-T – kruszywo naturalne (eksploatacja złoża zaniechana),
19) złoże Wiktorowo – kruszywo naturalne (eksploatacja złoża zaniechana),
20) złoże Wiktorowo – pole C – kruszywo naturalne (eksploatacja złoża zaniechana).

Osuwisko jest przemieszczeniem się mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzeliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka. Ruchy masowe ziemi stanowią w niektórych przypadkach zagrożenie dla obiektów budowlanych posadowionych na uruchomionej powierzchni oraz zagrożenie dla życia i zdrowia. Na terenie Gminy Międzychód nie rozpoznano obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemskich/skalnych.

3.4.7. Gleby

Na terenie gminy dominują gleby brunatne i piaskowe różnych typów. Głównie wykształcone z piasków luźnych i słabo-gliniastych. Kolejnymi grupami są: mady, czarne ziemie, torfowe i murszowo – torfowe, mułowo – torfowe i glejowe. Gleby brunatne występują na wysoczyznach w pasie przyjeziornym i wzdłuż krawędzi doliny Warty. Zaliczane są do kompleksów pszennych i żytnich. Wartość bonitacyjna tych gleb odpowiada II, III i IV klasie. Gleby bielicowe powstały pod lasami iglastymi, głównie na piaskach. Zaliczane są do kompleksów żytnich. Wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. W dolinach

rzecznych występują gleby glejowe, torfowe, murszowo – torfowe i mułowo – torfowe. Zwykle tworzą one siedliska użytków zielonych. Jakość użytkowa tych gleb to klasa IVb – VI. Na terenie gminy występują gleby najsłabsze, słabe oraz średnie. [3]

Na terenie województwa wielkopolskiego monitoring gleb prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Sieć monitoringu w województwie wielkopolskim obejmuje łącznie 17 punktów pomiarowych, które zlokalizowane są w powiatach: chodzieskim, szamotulskim, poznańskim, średzkim, gnieźnieńskim, koniński, kolskim, leszczyńskim, rawickim, gostyńskim, krotoszyńskim, kępińskim, kaliskim oraz tureckim. Pomiary obejmują około 40 parametrów fizykochemicznych w tym m.in.: zawartość makroelementów, odczyn gleb, zawartość substancji organicznych. Gleby województwa wielkopolskiego charakteryzują się kwaśnym odczynem pH oraz niewielką zawartością substancji organicznych w glebie.

Na terenie Gminy Międzychód nie ma zlokalizowanego jest punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski. Najbliższy taki punkt znajduje się w miejscowości Wierzbno w Gminie Przytoczna (punkt 175) i posiada następującą charakterystykę:

Kompleks: 6 (żytni słaby); Typ: Ar (gleby rdzawe); Klasa bonitacyjna: V.

3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne wytwarzane są przede wszystkim przez gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.).

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniec/ właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym system gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne.

W ramach umowy z Gminą Międzychód odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zamieszkałych i tzw. nieruchomości mieszanych realizowało Konsorcjum złożone z MSK Aqualift Sp. z o.o. oraz ZUO CLEAN CITY Sp. z o.o.

Wszystkie odpady komunalne odebrane z terenu gminy Międzychód przekazywane były do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów ,,CLEAN CITY" Sp. z o.o., znajdującego się w miejscowości Mnichy oraz pełniącego funkcję instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady niesegregowane (zmieszane) trafiały na instalację mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) należącą do ZUO Clean City. Sposób zagospodarowania tych odpadów to wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów w pozycji R1-R11. Po tym procesie, nienadające się do odzysku i recyklingu odpady, trafiały do składowania na Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, prowadzone przez ZUO Clean City w Mnichach. Bioodpady kierowane były do kompostowni

[3] Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzychód na lata 2022-2024 z perspektywą do roku 2028

prowadzonej przez ZUO Clean City w miejscowości Mnichy i poddawane były recyklingowi lub odzyskowi substancji organicznych w procesie R3.

Na terenie gminy Międzychód zorganizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Mieszkańcy nieruchomości zamieszkałych oraz właściciele nieruchomości „mieszanych" mogą oddawać tam odpady, których nie można umieszczać w pojemnikach/workach na odpady komunalne oraz inne bardziej problematyczne odpady komunalne. PSZOK zlokalizowany jest na terenie Miejskiej Spółki Komunalnej ‚Aqualift" przy ul. Chrobrego 24A w Międzychodzie. Odpady w PSZOK-u przyjmowane są w każdy wtorek tygodnia, w godz. 8.00-17.00, każdy czwartek tygodnia, w godz.11.00-15.00 oraz w każdą ostatnią sobotę miesiąca, w godz. 8.00-12.00[4].

W roku 2024 z terenu Gminy Międzychód odebrano:

a) 4 498,73 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (kod: 20 03 01),
b) 953,2520 Mg i zebrano na PSZOK 38,28 Mg bioodpadów (kod: 20 02 01),
c) przeznaczono do składowania 6,6653 Mg pozostałości z sortowania segregowanych odpadów komunalnych i 2 730,5447 Mg pozostałości z procesu mechaniczno- biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Zgodnie z Analizą stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Międzychód w roku 2024, należy stwierdzić, że Gmina Międzychód nie wypełniła obowiązku w zakresie osiągnięcia wymaganego prawem poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.

Odpady zawierające azbest, jako odpady niebezpieczne, wymagają szczególnego sposobu postępowania i dlatego powinny być objęte programem likwidacji azbestu i odpadów zawierających azbest. Jeśli włókna azbestu nie są uwalniane do powietrza minerał ten nie stanowi zagrożenia zdrowotnego dla ludzi. W czasie obróbki mechanicznej (np. kruszenie, cięcie itp.) następuje uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wchłaniania, dlatego też proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy. Azbest wprowadzony do środowiska utrzymuje się w nim bardzo długo dzięki swoim właściwościom. Podstawowymi źródłami przedostawania się azbestu do środowiska w wyniku działalności człowieka jest transport, a także usuwanie oraz przeróbka odpadów przemysłowych. Obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032" jest prowadzona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Baza Azbestowa.

Baza Wyrobów Azbestowych pozwoliła zweryfikować ilość azbestu na terenie Gminy Międzychód. Do grudnia 2025 roku unieszkodliwiono 1 009 057 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 3 448 598 kg.

3.4.9. Zasoby przyrodnicze

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski J. Kondrackiego Gmina Międzychód położona jest w granicach Niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Pojezierza Południowo-Bałtyckiego. Gmina

[4] Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Międzychód w roku 2024

leży na pograniczu dwóch makroregionów. Północny fragment Gminy leży w granicach makroregionu Pradoliny Toruńsko-Eberswadzkiej i mezoregionu Kotliny Gorzowskiej, natomiast jej pozostała część w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego i mezoregionie Pojezierza Poznańskiego.

Z kolei zgodnie z regionalizacją przyrodniczo leśną Polski 2010 (Zielony R., Kliczkowska A.), Gmina Międzychód położona jest w obrębie Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej (III). Kraina Wielkopolsko-Pomorska charakteryzuje się różnorodnością krajobrazów roślinnych. Dominują tutaj śródlądowe bory sosnowe i bory mieszane w odmianie wielkopolsko-łużyckiej, często z dużym udziałem łęgów jesionowo-olszowych i olsów. W części zachodniej obszaru występuje krajobraz grądowy z udziałem buczyn, natomiast przy północnej granicy można spotkać krajobraz ubogich dąbrów środkowoeuropejskich i grądów. Z kolei w centralnej części krainy przeważa krajobraz śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych, a także grądów i buczyn pomorskich w odmianie śląsko-wielkopolskiej. W części wschodniej spotyka się krajobrazy borów, borów mieszanych i grądów, a w części północno-zachodniej – dąbrów świetlistych i grądów. Kraina Wielkopolsko-Pomorska charakteryzuje się różnorodnością krajobrazów roślinnych, w tym borów sosnowych, mieszanych, grądów oraz łęgów.

Na terenie Gminy Międzychód znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (Obszar nr 11 Puszcza Notecka), wyznaczona na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego" (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Jest to fragment większej ostoi ptaków na terenie której gniazdują m.in.: kania czarna (25–30 par), kania ruda (20–25 par), bielik (11–14 par) i rybołów (7–10 par). Ponadto sporadycznie gniazduje tu bardzo rzadki w Wielkopolsce orlik krzykliwy. Na terenie tym do lęgów przystępuje też 7–9 par puchacza oraz sporadycznie włochatka. Gniazdują tu także bąki (16–20 odzywających się samców), bociany czarne (10–12 par), łabędzie nieme (ok. 50 par), łabędzie krzykliwe (1 para), błotniaki stawowe (ponad 40 par) i żurawie (ponad 60 par). Liczne jeziora są miejscem koncentracji ptaków czasie migracji. Na szczególną uwagę zasługuje jezioro Chrzypskie, na którym znajduje się noclegowisko gęsi zbożowych i białoczelnych gromadzące do 25 000 os.

Ponadto na terenie Gminy Międzychód znajdują się 4 strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika oraz 1 strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania kani rudej. Dla ptaków tych obowiązuje całoroczna strefa ochrony - 200 m w przypadku bielika i 100 m dla kani rudej oraz strefa ochrony okresowej – 500 m (w okresie 01.01-31.07) dla bielika, (w okresie 01.03 - 31.08) dla kani rudej. Wg informacji z Nadleśnictwa Międzychód są to gniazda m.in.:

- Bielika, na zachód od miejscowości Kaplin,
- Kani Rudej, na północ od miejscowości Bielsko,
- Bielika, na północ od miejscowości Kolno,
- Bielika, na południowy - zachód od miejscowości Gorzyń, gniazdo na sośnie zwyczajnej.

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia. W granicach gminy Międzychód znajdują się elementy krajowej sieci ekologicznej. Część północna, to obszar węzłowy (OW) „Puszcza Notecka" i krajowy korytarz (KK) „Dolina Dolnej Warty". Część zachodnia, południowa i fragment wschodni, to korytarz regionalny (KR) „Lasy Zachodniej Wielkopolski". Na terenie Gminy

rozpoznano stanowiska lęgowe ptaków objętych ochroną gatunkową ścisłą, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) reguluje kwestie związane z ochroną przyrody, która według ustawowej definicji polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, m.in. roślin, zwierząt, siedlisk ich bytowania, krajobrazu, tworów przyrody nieożywionej, czy zieleni miejskiej i wiejskiej. Celem ochrony przyrody jest m.in. zachowanie bioróżnorodności, utrzymanie właściwego stanu siedlisk i ekosystemów, ochrona walorów krajobrazowych, czy kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, na terenie Gminy Międzychód znajdują się 3 obszary Natura 2000 (Dolina Kamionki PLH300031, Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 oraz Puszcza Notecka PLB300015), Park Krajobrazowy Dolina Kamionki, 2 rezerwaty przyrody (Kolno Międzychodzkie i Dolina Kamionki), 2 obszary chronionego krajobrazu (H(Międzychód) oraz Gorzycko), 25 użytków ekologicznych oraz 178 pomników przyrody.

Obszary Natura 2000

Ostoja Międzychodzko-Sierakowska (PLH300032) – obszar o powierzchni 7 591 ha na pograniczu Kotliny Gorzowskiej i Pojezierza Poznańskiego. Charakteryzuje się różnorodnością siedlisk, dużym kompleksem lasów bukowych, grądami, łęgami i licznymi jeziorami. Obszar wyróżnia się bogatą florą i fauną, w tym żerowiskami nocka dużego.

Kod obszaru	PLH300032
Data wyznaczenia przez KE	2011-02-08
Data wyznaczenia w Polsce	2022-03-31
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	7 591,0800 ha
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń	Brak planu zadań ochronnych.
Charakterystyka obszaru	Obszar Ostoi Międzychodzko-Sierakowskiej znajduje się na północnych obrzeżach Wielkopolski na pograniczu dwóch dużych jednostek fizjograficznych - Kotliny Gorzowskiej (stanowiącej część Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej) i Pojezierza Poznańskiego. Reprezentowane tu są niemal wszystkie typy form terenu charakterystyczne dla obszarów młodoglacjalnych Wielkopolski. Na większości powierzchni Pojezierza dominują różnego typu utwory polodowcowe, są to obszary piasków i glin zwałowych moren dennych i czołowych poprzecinane rynnami polodowcowymi, których dno wypełnione jest utworami akumulacji holoceńskiej, poza tym sandry i oraz współczesne utwory akumulacji rzecznej w dolinie Warty. W wielu rynnach lub bezodpływowych zagłębieniach dochodzi do akumulacji skał organogenicznych – torfów niskich i przejściowych. Najbardziej istotnym elementem sieci hydrograficznej jest kilkadziesiąt różnej wielkości jezior. Mimo bogactwa wód naturalnych występują także zbiorniki antropogeniczne - stawy rybne lokalizowane na dnie rynien. W licznych formach rozcięcia strefy marginalnej w dolinach rzek i na brzegach jezior występują higrofilne zbiorowiska zaroślowe i ziołoroślowe w

	kompleksie z ekstensywnie użytkowanymi zbiorowiskami łąkowymi i łęgami olszowymi. U stóp stromych krawędzi występują obszary źródliskowe z towarzyszącą im roślinnością klasy Montio-Cardaminetea. Grądy i buczyny stanowią dominującą grupę zespołów lasów liściastych. Ich występowanie ograniczone jest głównie do stromych zboczy w okolicach Kolna, Chalina, Kurnatowic, Zatomia Prusimia i Mechnacza, w uroczysku Zielona Chojna, oraz w rezerwatach Buki nad jez. Lutomskim i Kolno Międzychodzkie. Duży kompleks buczyn znajduje się we wschodniej części Pojezierza nad Jez. Białokoskim. Płaty grądów na terenie Pojezierza zaliczone zostały do zespołu Galio sylvatici-Carpinetum w odmianie śląsko-wielkopolskiej. Typowy dla niej udział buka zaznacza się także w płatach grądów Pojezierza. Przez obszar Pojezierza przebiega wschodnia granica zasięgu lasów bukowych stąd ich płaty mają niekiedy charakter przejściowy. Większość lasów bukowych reprezentuje żyzne buczyny niżowe, mniej rozpowszechnione są ubogie buczyny na zakwaszonych glebach (Luzulo-Fagetum). Na terenie ostoi przeważają obszary leśne, znaczny jest też udział obszarów zagospodarowanych rolniczo. Są to uprawy rolne drobno- i średniopowierzchniowe. Stosunkowo nieduża powierzchnia użytków zielonych wynika z faktu, że na ich siedliskach lokalizowane są stawy rybne.
Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony	– Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion – Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum) – Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion) – Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae) – Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)
Gatunki zwierząt innych niż ptaki, będące przedmiotem ochrony	– bóbr europejski (Castor fiber) – kumak nizinny (Bombina bombina) – nocek duży (Myotis myotis) – traszka grzebieniasta (Triturus cristatus)

Dolina Kamionki (PLH300031) – obszar o powierzchni 848 ha obejmujące dolinę rzeki Kamionki. Znajdują się tu lasy bukowe, grądowe, łęgi źródliskowe oraz higrofilne siedliska łąkowe. Obszar jest zagrożony eutrofizacją.

Kod obszaru	PLH300031
Data wyznaczenia przez KE	2011-02-08
Data wyznaczenia w Polsce	2022-03-31
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	847,6800 ha
Charakterystyka obszaru	Ostoja obejmuje fragment rynny polodowcowej, której dnem płynie rzeka Kamionka i jej otoczenie. Jest to obszar usytuowany na południowych obrzeżach Pojezierza Międzychodzkiego, należący do makroregionu Pojezierza Lubuskiego. Znajduje się on w zasięgu fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego i ma charakter wyraźnie wciętej doliny. Lokalnie jest silnie zróżnicowany morfologicznie, odznacza się dość dużymi różnicami wysokości względnej (ok. 30 m, od 57-93 m n.p.m). Dominujące siedliska mineralne, na wysoczyznach, są opanowane przez drzewostany gospodarcze w różnych klasach wieku, głównie z sosną pospolitą. Najcenniejsze części obszaru to zbocza doliny porośnięte przez lasy liściaste, głównie bukowe oraz usytuowane w dolinie siedliska higrofilne z podłożem organicznym wykorzystywane uprzednio jako użytki zielone. W obecnej chwili dawne łąki stanowią ustępujący typ siedliska, gdyż w dużej mierze zostały w wyniku sukcesji wtórnej porośnięte przez lasy olszowe. Część dna doliny została przekształcona w stawy rybne, co zagraża wzmożoną eutrofizacją.
Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony	– Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion – Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris) – Źródliska wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati – Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum – Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion) – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

	– Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae) – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe
Gatunki zwierząt innych niż ptaki, będące przedmiotem ochrony	– kumak nizinny (Bombina bombina) – zatoczek łamliwy (Anisus vorticulus)

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion*	Nie zidentyfikowano w związku z brakiem siedliska w obszarze Natura 2000.
2.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)	Istniejące: – Uproszczona struktura gatunkowa i obecność gatunków nietypowych dla siedliska (J03.01)
		Potencjalne: – Zaniechanie koszenia mogące skutkować stopniowym zarastaniem łąk przez gatunki niezwiązane z siedliskiem (A03.03). – Niewłaściwe użytkowanie polegające na zbyt wczesnym, niskim lub zbyt częstym koszeniu, przenawożeniu, przeorywaniu, podsiewaniu szlachetnymi mieszankami traw, stosowaniu biocydów, hormonów i substancji chemicznych (A03.01, A07, A08, A11). – Zalesianie płatów siedliska (B01).
3.	7220 Źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*	Istniejące: – Erozja zboczowa (K01.01). – Eutrofizacja siedliska w wyniku spływów powierzchniowych (K02.03). – Zmiany poziomu i trofii wód rzeki związane z prowadzeniem gospodarki stawowej w zlewni Kamionki (J02.05).
		Potencjalne: – Wycinka lasu wokół źródlisk mogąca skutkować zwiększeniem erozji zboczowej i dopływu biogenów ze zlewni (B02.02). – Wahania poziomu wód mogące skutkować przesuszaniem albo zalewaniem siedliska (J02). – Intensyfikacja rolnictwa w zlewni, w szczególności stosowanie nawozów, które poprzez spływ powierzchniowy mogą negatywnie oddziaływać na źródliska (A02.01). – Dopływ zanieczyszczonych wód do rzeki Kamionki (H01).

4.	9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)	Istniejące: – Udział w drzewostanie gatunków obcych geograficznie lub ekologicznie, w szczególności świerka pospolitego i modrzewia europejskiego oraz nadmierny udział dębu bezszypułkowego (B02.01). – Słabe naturalne odnowienia buka (B03). – Brak odpowiedniej ilości martwego drewna (B02.04). – Zbyt duże prześwietlenie warstwy drzew skutkujące ekspansją trzcinnika piaskowego (B02.06, I02).
5.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*)	Istniejące: – Słabe naturalne odnowienie dębu szypułkowego (B03). – Zmonotypizowanie drzewostanu dębowego na siedlisku grądu (B02). – Udział w drzewostanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie, w szczególności sosny zwyczajnej świerka pospolitego, modrzewia japońskiego i robinii akacjowej (B02.01). – Występowanie w runie obcego gatunku inwazyjnego – niecierpka drobnokwiatowego (I01). – Brak odpowiedniej ilości martwego drewna (B02.04).
		Potencjalne: – Ekspansja buka uniemożliwiająca odnawianie się typowych dla grądów gatunków drzew (K02).
6.	9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)	Nie zidentyfikowano w związku z brakiem siedliska w obszarze Natura 2000.
7.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe	Istniejące: – Wahania poziomu wód wynikające z funkcjonowania stawów hodowlanych w dolinie rzeki Kamionki (J02). – Brak odpowiedniej ilości martwego drewna (B02.04).
		Potencjalne: – Obniżanie się poziomu wód gruntowych mogące skutkować przesuszeniem siedliska (J02). – Prace prowadzone w korycie cieku mogące skutkować zmianami warunków wodno-glebowych (J02.03). – Dopływ zanieczyszczonych wód do rzeki mogący skutkować eutrofizacją siedliska (H01, K02.03).
8.	Kumak nizinny *Bombina bombina*	Istniejące: – Wahania poziomu wód wynikające z funkcjonowania stawów w dolinie rzeki Kamionki (J02). – Zarastanie siedliska gatunku (K02).
		Potencjalne: – Dopływ zanieczyszczeń mogący skutkować eutrofizacją siedliska gatunku (H01, K02.03). – Wyschnięcie zbiorników stanowiących siedlisko gatunku (K01.03).
9.	Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulatus*	Istniejące: – Wahania poziomu wód wynikające z funkcjonowania stawów rybnych w dolinie rzeki Kamionki (J02). – Zarastanie siedliska gatunku (K02).
		Potencjalne: – Dopływ zanieczyszczeń mogący skutkować eutrofizacją siedliska gatunku (H01, K02.03). – Wyschnięcie zbiorników stanowiących siedlisko gatunku (K01.03).

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion*	Nie określono w związku z brakiem siedliska w obszarze Natura 2000.
2.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)	Poprawa złego stanu ochrony poprzez odpowiednie użytkowanie rolne.
3.	7220 Źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*	Zapobieganie erozji zboczowej i spływom biogenów poprzez zachowanie ciągłości kompleksów leśnych wokół źródlisk.
4.	9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*)	Poprawa złego stanu ochrony siedliska poprzez: – Umożliwienie swobodnego przebiegu procesów naturalnych w drzewostanach o właściwym składzie gatunkowym. – Zmniejszenie udziału gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie w drzewostanach o składzie niezgodnym z siedliskiem przyrodniczym. – Dążenie do osiągnięcia i utrzymania właściwej dla siedliska ilości martwego drewna.
5.	9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)	Nie określono w związku z brakiem siedliska w obszarze Natura 2000.
6.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe	Poprawa niezadowalającego stanu ochrony siedliska poprzez: – Umożliwienie swobodnego przebiegu procesów naturalnych. – Dążenie do osiągnięcia i utrzymania właściwej dla siedliska ilości martwego drewna.
7.	Kumak nizinny *Bombina bombina* Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulatus*	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony.

Puszcza Notecka (PLB3000015) – obszar o powierzchni 178 255,76 ha, obejmujący największy w Polsce kompleks wydm śródlądowych, głównie porośnięty lasami sosnowymi. Na terenie znajduje się ponad 50 jezior oraz torfowiska, a obszar jest siedliskiem dla co najmniej 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym bielika, kani czarnej i rudej oraz bociana czarnego.

Kod obszaru	PLB300015
Data wyznaczenia w Polsce	2007-10-13
Rodzaj ochrony	Dyrektywa ptasia
Powierzchnia	178 255,7600 ha
Charakterystyka obszaru	Obszar stanowi zwarty, jednolity kompleks leśny w międzyrzeczu Noteci i Warty, będącym częścią pradoliny Eberswaldsko-Toruńskiej, równiny akumulacyjnej przekształconej przez wiatr. Jest to największy w Polsce obszar wydm śródlądowych, głównie o wysokości 20-30 m, maksymalnie do 98 m npm. W środkowej części obszaru uformowały się wały o przebiegu południkowym, leżące 500-600 m od siebie. W części wschodniej mają one kształt paraboliczny. Wydmy pokryte są monotonnym, jednowiekowym lasem, głównie sosnowym (92%), posadzonym tu po wielkiej klęsce spowodowanej pojawieniem się szkodników owadzich w okresie międzywojennym. Pozostałości drzewostanów naturalnych są chronione w rezerwatach np. Cegliniec. Na terenie ostoi znajduje się ponad 50 jezior, raczej płytkich, pochodzenia wytopiskowego, zwykle z grubą warstwą mułu i zakwitami glonów. W zagłębieniach terenu lub na brzegach jezior utrzymują się torfowiska, na ogół w pewnym stopniu przekształcone.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożeń
1.	A021 Bąk *Botaurus stellaris*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Zmniejszenie powierzchni szuwaru i jego przesuszenie (J03.01). – Zabudowa brzegów jezior (E01.04). – Sporty wodne i rekreacja (G01).
2.	A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Wyrąb starodrzewi (B02.02). – Prace leśne w okresie lęgowym (B02). – Turystyka (G01).
3.	A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Zmniejszenie powierzchni szuwaru (J03.01). – Zabudowa brzegów jezior (E01.04). – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Drapieżnictwo norki, szopa i jenota (K03.04).
4.	A060 Podgorzałka *Aythya nyroca*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Zmniejszanie się dostępności odpowiednich siedlisk, tj. zbiorników z dobrze rozwiniętą roślinnością wynurzoną i roślinnością pływającą (J03.01). – Zabudowa brzegów jezior (E01.04). – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Drapieżnictwo norki, szopa i jenota (K03.04).
5.	A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Prace leśne w okresie lęgowym (B02).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożeń
6.	A073 Kania czarna *Milvus migrans* A074 Kania ruda *Milvus milvus*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Wyrąb starodrzewi (B02.02). – Prace leśne w okresie lęgowym (B02). – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Elektrownie wiatrowe (C03.03).
7.	A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Wyrąb starodrzewi (B02.02). – Prace leśne w okresie lęgowym (B02). – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Elektrownie wiatrowe (C03.03). – Kłusownictwo (F03.02.03).
8.	A094 Rybołów *Pandion haliaetus*	Istniejące: – Sporty wodne i rekreacja (G01).
		Potencjalne: – Wyrąb starodrzewi (B02.02). – Prace leśne w okresie lęgowym (B02). – Kłusownictwo (F03.02.03).
9.	A127 Żuraw *Grus grus*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Wiosenne wypalanie roślinności (J01.01). – Drapieżnictwo norki, szopa i jenota (K03.04).
10.	A215 Puchacz *Bubo bubo*	Istniejące: – Turystyka motorowa (G05). – Zmniejszająca się baza pokarmowa (głównie dotyczy malejącej liczebności krzyżówki i łyski) spowodowana m.in. polowaniami oraz drapieżnictwem norki, szopa i jenota (J03.01).
		Potencjalne: – Prace leśne w okresie lęgowym (B02).
11.	A223 Włochatka *Aegolius funereus*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Usuwanie drzew dziuplastych (B02.02). – Prace leśne w okresie lęgowym (B02).
12.	A224 Lelek *Caprimulgus*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożeń
	europaeus	Potencjalne: – Prace leśne w okresie lęgowym (B02). – Turystyka i rekreacja (G01).
13.	A229 Zimorodek *Alcedo atthis*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Niszczenie skarp (G02). – Zanieczyszczenie wód skutkujące zmniejszaniem się przezroczystości (H01).
14.	A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* A320 Muchołówka mała *Ficedula parva*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Wyrąb starodrzewi (B02.02). – Prace leśne w okresie lęgowym (B02).
15.	A246 Lerka *Lullula arborea*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Prace leśne w okresie lęgowym (B02). – Turystyka i rekreacja (G01). – Zmniejszanie się powierzchni otwartych (J03.01).
16.	A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria* A338 Gąsiorek *Lanius collurio*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Usuwanie zakrzewień (G05).
17.	A036 Łabędź niemy *Cygnus olor*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Zmniejszenie powierzchni szuwaru (J03.01). – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Drapieżnictwo norki, szopa i jenota (K03.04).
18.	A039 Gęś zbożowa *Anser fabalis* A041 Gęś białoczelna *Anser albifrons*	Istniejące: – Płoszenie w obrębie noclegowisk w wyniku polowań (F03.01).
		Potencjalne: – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Elektrownie wiatrowe (C03.03). – Zabudowa brzegów Jeziora Chrzypskiego i Jeziora Wielkiego będących noclegowiskami, w szczególności obszaru pomiędzy południowo-wschodnią, wschodnią i północno-wschodnią linią brzegową Jeziora Wielkiego a droga wojewódzka 186 i droga gminna Strzyżmin –

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożeń
		Potencjalne: – Usuwanie drzew dziuplastych w pobliżu rzek i jezior (B02.02). – Zabudowa brzegów jezior i rzek (E01.04). – Ogradzanie działek położonych nad jeziorami, stawami, rzekami (G05.09). – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Drapieżnictwo norki, szopa i jenota (K03.04).
20.	A070 Nurogęś *Mergus merganser*	Istniejące: – Nie zidentyfikowano (X).
		Potencjalne: – Usuwanie drzew dziuplastych i wykrotów w pobliżu rzek i jezior (B02.02). – Zabudowa brzegów jezior i rzek (E01.04). – Ogradzanie działek położonych nad jeziorami, stawami, rzekami (G05.09). – Sporty wodne i rekreacja (G01). – Drapieżnictwo norki, szopa i jenota (K03.04).

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	A094 Rybołów *Pandion haliaetus*	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez zapewnienie dostępności odpowiednich miejsc lęgowych i poprawę jakości siedlisk prowadzące do wzrostu liczebności populacji.
2.	A215 Puchacz *Bubo bubo*	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez poprawę jakości siedlisk, ograniczenie antropopresji i zwiększenie dostępności pożywienia w wybranych fragmentach obszaru Natura 2000.
3.	A070 Nurogęś *Mergus merganser*	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez zwiększenie dostępności odpowiednich miejsc lęgowych, tj. dojrzałych drzewostanów w pobliżu cieków i zbiorników oraz wykrotów.
4.	A060 Podgorzałka *Aythya nyroca*	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
5.	A021 Bąk *Botaurus stellaris* A030 Bocian czarny *Ciconia nigra* A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* A072 Trzmielojad *Pernis apivorus* A073 Kania czarna *Milvus migrans* A074 Kania ruda *Milvus milvus* A075 Bielik *Haliaeetus albicilla* A127 Żuraw *Grus grus* A223 Włochatka *Aegolius funereus* A224 Lelek *Caprimulgus europaeus* A229 Zimorodek *Alcedo atthis* A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* A320 Muchołówka mała *Ficedula parva* A246 Lerka *Lullula arborea* A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria* A338 Gąsiorek *Lanius collurio* A036 Łabędź niemy *Cygnus olor* A039 Gęś zbożowa *Anser fabalis* A041 Gęś białoczelna *Anser albifrons* A067 Gągoł *Bucephala clangula*	Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 poprzez zapewnienie odpowiednich miejsc lęgowych i poprawę jakości siedlisk, obejmujące: pozostawianie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozkładu, ograniczenie turystyki motorowej, ograniczenie polowań, wzrost pozyskania drapieżników czworonożnych, ograniczenie płoszenia ptaków wskutek prowadzonej gospodarki rybackiej, wyłączanie fragmentów lasów z cięć rębnych, pozostawianie wykrotów i drzew dziuplastych, utrzymywanie powierzchni otwartych.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszary te obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz, o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Gorzycko – obszar chronionego krajobrazu ustanowiony został na mocy Rozporządzenia Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83). Obejmuje malownicze tereny w rejonie doliny Warty i przyległych lasów oraz użytków zielonych. Obszar wyróżnia się mozaiką siedlisk leśnych, łąkowych i wodnych, które wspólnie tworzą wartościowy krajobraz przyrodniczy i kulturowy. „Gorzycko" pełni funkcję bufora ochronnego dla przyrodniczych obszarów cennych, sprzyja zachowaniu różnorodności biologicznej oraz zapewnia ciągłość korytarzy ekologicznych. Ma istotne znaczenie dla lokalnej turystyki i rekreacji, zwłaszcza z uwagi na walory krajobrazowe oraz bliskość rzeki Warty.

Międzychód (Obszar H) – obszar chronionego krajobrazu ustanowiony został rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83). Obszar ten o powierzchni 32 243 ha pełni istotną funkcję ochronną dla Pszczewskiego Parku Krajobrazowego oraz czterech rezerwatów przyrody. Cechuje się przeważającym udziałem drzewostanów sosnowych porastających ubogie siedliska boru świeżego i boru suchego, co wpływa na jego jednolity charakter leśny. Teren ten odgrywa ważną rolę jako korytarz ekologiczny i przestrzeń buforowa wspierająca ochronę cennych

ekosystemów. Obszar „Międzychód (H)" ma również znaczenie dla rekreacji i edukacji przyrodniczej, oferując naturalne warunki sprzyjające wypoczynkowi i obserwacji przyrody.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, na obszarze chronionego krajobrazu zgodnie z ustawą o ochronie przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnobłotnych,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego,

Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1 (ustawy o ochronie przyrody), wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, zalesiania oraz nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej, lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m, zalesiania.

Na terenie OChK zakazuje się niszczenia i uszkadzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a ust. 1.

Parki krajobrazowe

Park Krajobrazowy Dolina Kamionki – park utworzony został na mocy Rozporządzenia Nr 15/91 Wojewody Poznańskiego z dnia 17 października 1991 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki (Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 15, poz. 193). Położony jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w obrębie gminy Międzychód, wzdłuż doliny rzeki Kamionki – prawego dopływu Warty. Obszar parku cechuje się dużym zróżnicowaniem środowiska przyrodniczego – obejmuje malownicze, meandrujące koryto rzeki Kamionki, otoczone przez rozległe kompleksy leśne (głównie bory sosnowe i olsy), torfowiska, łąki, a także niewielkie zbiorniki wodne i śródleśne oczka. Urozmaicona rzeźba terenu, występowanie siedlisk podmokłych oraz dobrze zachowanych biocenoz leśnych czyni ten park istotnym ogniwem lokalnego systemu korytarzy ekologicznych. Dolina Kamionki pełni funkcję ochronną dla cennych elementów flory, fauny i krajobrazu kulturowego oraz sprzyja rozwojowi turystyki przyrodniczej i edukacyjnej. Park ten stanowi ważne miejsce dla zachowania bioróżnorodności regionu, a jego walory przyrodnicze wspierane są przez przylegające formy ochrony przyrody.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, w parku krajobrazowym mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
    - linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
    - zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne
        - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej,
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego,

- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową,
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych,
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych,
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Rezerwaty przyrody

Tabela 6. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie Gminy Międzychód

REZERWAT PRZYRODY „KOLNO MIĘDZYCHODZKIE”	
Data uznania	1959-06-09
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Nr 6/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie rezerwatu "Kolno Międzychodzkie". Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu "Kolno Międzychodzkie"
Powierzchnia	14,7100 ha
Położenie	gmina Międzychód
Rodzaj rezerwatu	leśny
Typ ekosystemu	leśny i borowy
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 6/2005 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Kolno Międzychodzkie" (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 57, poz. 1771).
Opis celów ochrony	Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie fragmentu naturalnego lasu liściastego, położonego między dwoma jeziorami, a w szczególności: 1) zbiorowisk leśnych, głównie łęgów wiązowo-jesionowych oraz dobrze wykształconych fragmentów grądu, wraz z procesami ich dynamiki, 2) okazałych drzew o wymiarach pomnikowych, 3) gatunków roślin chronionych i rzadkich.
REZERWAT PRZYRODY „DOLINA KAMIONKI”	
Data uznania	2004-04-17
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Dolina Kamionki"
Powierzchnia	59,3000 ha
Położenie	gmina Międzychód
Rodzaj rezerwatu	leśny
Typ ekosystemu	leśny i borowy

Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 9/08 Wojewody Wielkopolskiego z dni 5 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dolina Kamionki"
Opis celów ochrony	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest ochrona i zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu ekosystemów związanych z doliną rzeki, wraz z charakterystycznymi dla nich gatunkami roślin.

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://crfop.gdos.gov.pl

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, w parkach narodowych oraz w rezerwatach przyrody zabrania się:

1) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
2) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
3) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
4) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkadzania roślin oraz grzybów;
5) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkadzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
6) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
7) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
8) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
9) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
10) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
11) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
12) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
13) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
14) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
15) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz

psów asystujących w rozumieniu art. 2 katalog pojęć ustawowych pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240 i 852);

16) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
17) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność parków narodowych lub będących w użytko-waniu wieczystym parków narodowych, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
18) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
19) zakłócania ciszy;
20) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
21) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
22) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
23) prowadzenia badań naukowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody - bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
24) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
25) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
26) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Zakazy, o których mowa wyżej, nie dotyczą:

1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;
2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
3) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4) obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

Na terenie Gminy Międzychód znajduje się 25 użytków ekologicznych oraz 178 pomników przyrody. Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w stosunku do

pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1) niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3) uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10) zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, na terenie Gminy Międzychód nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) ani zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadzi rejestr poważnych awarii. Zgodnie z rejestrem, w latach 2010-2025 na terenie województwa wielkopolskiego doszło do 12 poważnych awarii przemysłowych. Na terenie Gminy Międzychód nie doszło do żadnej awarii mającej znamiona poważnej awarii przemysłowej.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na podstawie powyższego opisu stanu środowiska określono najważniejsze zagrożenia środowiska mogące mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Główne zagrożenia środowiska na terenie Gminy Międzychód związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Tabela 7. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Międzychód

OBSZAR	ZAGROŻENIE/PROBLEM
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza (benzo(a)pirenu) - głównym źródłem jest spalanie w indywidualnych systemach grzewczych paliw stałych (węgla, koksy, drewna). Problem ma charakter sezonowy, jednak wpływa na zdrowie mieszkańców oraz jakość życia w obszarze rewitalizacji. Dodatkowym czynnikiem jest emisja komunikacyjna związana z ruchem drogowym na drogach krajowych i wojewódzkich, powodująca zarówno emisję zanieczyszczeń powietrza, jak i hałas komunikacyjny.
Zagrożenie hałasem	Hałas komunikacyjny, który wpływa nie tylko na degradację środowiska naturalnego, ale również negatywnie oddziałuje na zdrowie i komfort życia ludzi (głównie hałas drogowy – duże natężenie ruchu ze względu na lokalizację dróg wojewódzkich nr 160, 182, 195, 198 i 199 a także drogi krajowej nr 24. Potencjalny uciążliwy hałas w rejonie inwestycji infrastrukturalnych w trakcie realizacji zadań rewitalizacyjnych.
Pola elektromagnetyczne	Zwiększenie ilości źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji - rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G) – obecnie brak sygnałów o przekroczeniach norm, jednak konieczność zachowania reżimu ochronnego przy planowaniu nowych obiektów w ich pobliżu.
Gospodarowanie wodami	Zła jakość wód powierzchniowych - większość JCWP (13/17) występujących w granicach Gminy Międzychód mają zły stan wód oraz w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych również większość (15/17) występuje jako zagrożone. Wysoki stopień zagrożenia powodziowego - jak wynika z Map zagrożenia powodziowego, północna część Gminy znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2007 r. Prawo wodne tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie

	i wynosi raz na 100 lat (p=1%) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (p=10%) oraz na obszarze, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (p=0,2%). Zagrożenie suszą oraz degradacja ilościowa zasobów wodnych - Gmina Międzychód zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty jest zagrożona suszą.
Gospodarka wodno-ściekowa	Nierównomierne skanalizowanie obszaru gminy (74%) sprawia, że część mieszkańców korzysta ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni – potencjalne niekontrolowane zrzuty ścieków bytowych do środowiska. Presja na grunty rolnicze wysokiej jakości w wyniku procesów urbanizacyjnych i rozbudowy infrastruktury. Zagrożenie zanieczyszczeniem gleb i wód gruntowych, utrata zasobów wodnych w wyniku niewystarczającego oczyszczania.
Zasoby geologiczne i gleby	Na terenie Gminy Międzychód znajduje się 20 udokumentowanych złóż kopalin. Udokumentowane złoża stanowią pokłady kruszyw naturalnych, gazu ziemnego oraz wód leczniczych. Wydobywanie złóż może spowodować przekształcenie powierzchni terenu, utratą roślinności i fragmentacją siedlisk, czasowym zajmowaniem powierzchni terenu pod obiekty towarzyszące (drogi dojazdowe, zaplecze administracyjne itp.). Presja na grunty rolnicze wysokiej jakości w wyniku procesów urbanizacyjnych i rozbudowy infrastruktury. Zagrożenie lokalną degradacją gleb spowodowaną niewłaściwym magazynowaniem materiałów, erozją oraz zanieczyszczeniami obszarowymi. Działania związane z pracami budowlanymi mogą przyczynić się do przekształceń gleb.
Gospodarowanie odpadami	Wysoka ilość wyrobów zawierających azbest – pomimo działań zmierzających do ich likwidacji, w dalszym ciągu na terenie Gminy odnotowano dużą ilość wyrobów do unieszkodliwienia (do grudnia 2025 roku unieszkodliwiono 1 009 057 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 3 448 598 kg).
Zasoby przyrodnicze	Występowanie cennych siedlisk przyrodniczych, w tym obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody oraz pomników przyrody – narażonych na presję związaną z zabudową, turystyką i niekontrolowaną rekreacją. Presja antropogeniczna na obszary objęte ochroną przyrody, w szczególności tereny dolinne i leśne, przejawiająca się w

	intensyfikacji funkcji rekreacyjnych, fragmentacji siedlisk oraz lokalnych przekształceniach krajobrazu. Fragmentacja siedlisk wynikająca z istniejącej i planowanej infrastruktury liniowej. Potencjalne oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na gatunki chronione (rośliny, ptaki, nietoperze) – konieczność zachowania zasad ochrony przyrody. Presja turystyczna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo, presja urbanizacyjna na obszary cenne przyrodniczo.
Zagrożenie poważnymi awariami	Na terenie Gminy Międzychód nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR) oraz zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR). Awarie są zdarzeniami trudnymi do przewidzenia, stąd konieczne jest doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego, wpojenie zasad postępowania mieszkańcom na wypadek wystąpienia awarii oraz utrzymanie infrastruktury umożliwiającej podjęcie działań w przypadku zaistnienia awarii.

Źródło: opracowanie własne.

Istniejące zagrożenia ochrony środowiska na terenie Gminy Międzychód wpływają na konieczność intensyfikacji podejmowania działań naprawczych i zapobiegawczych określonych w niniejszej prognozie.

5. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Realizacja działań zaplanowanych w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035" wiąże się z przejściowym i krótkotrwałym negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Po realizacji inwestycji teren zostanie uprzątnięty. Pozytywny wpływ na elementy środowiska przyrodniczego zaobserwuje się po zakończeniu prac budowlanych. Ocenę wpływu poszczególnych działań na elementy środowiska przyrodniczego wykonano w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem.

Zadania zaplanowane w ramach GPR zostały przeanalizowane w aspekcie oddziaływania na następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat (w tym mikroklimat), klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary chronione, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Szczegółową analizę przedstawiono poniżej.

5.1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora, obszary chronione oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

W ramach dokumentu zaplanowano działania polegające między innymi na modernizacji, w tym termomodernizacji budynków. Należy jednak pamiętać, że prace termomodernizacyjne stanowią zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jaskółki, wróble) oraz dla nietoperzy. Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Prace termomodernizacyjne powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia, a po przeprowadzeniu prac lub w ich trakcie należy instalować budki lęgowe. Zadanie to na etapie budowy będzie wiązało się z krótkookresowym negatywnym oddziaływaniem w zakresie hałasu oraz ilości wytwarzanych odpadów. W dłuższym horyzoncie czasowym będzie oddziaływać pozytywnie, w sposób pośredni na jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne. Wyżej wymienione działania będą miały bezpośredni i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na wpływ na zdrowie ludzi.

Biorąc pod uwagę zadania wyznaczone w projekcie GPR polegające na prowadzeniu działań inwestycyjnych w pobliżu drzew, należy wziąć pod uwagę, że drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać że

ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa).

Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

W ramach dokumentu zaplanowano również działania wpływające na zwiększenie efektywności energetycznej poprzez montaż paneli fotowoltaicznych na modernizowanych budynkach. Elektrownie fotowoltaiczne służą do bezpośredniej konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Jest to jedyna technologia konwersji energii, która jest w pełni pasywna. Zjawisko konwersji fotowoltaicznej jest bezgłośne, bezwibracyjne oraz nie posiadające skutków ubocznych. Praca paneli fotowoltaicznych w fazie eksploatacji nie zanieczyszcza powietrza oraz nie wytwarza odpadów. Poza okresową obsługą konserwacyjną oraz pracami pobocznymi (koszenie traw wokół paneli), praca farmy fotowoltaicznej odbywa się bezobsługowo, bez udziału człowieka. Oddziaływanie może powstawać jednak poprzez wprowadzenie nowego elementu do krajobrazu, co spowoduje zmniejszenie niewielkiej powierzchni. Może to być również bariera migracyjna dla zwierząt. W celu ograniczenia takiego oddziaływania zakłada się lokalizację inwestycji związanych z panelami fotowoltaicznymi w postaci punktowych urządzeń na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych. Kluczowy w tym przypadku może być wpływ na ptaki. Jednym ze skutków oddziaływania paneli fotowoltaicznych na ptaki, mogą być liczne kolizje z takimi instalacjami. Panele odbijają nieboskłon lub imitują wodę, co prowadzi do masowego zderzenia przy próbie lądowania lub lotu. Zdarza się również, że ptaki drapieżne w pogoni za ofiarą, wlatują z dużą prędkością w panele, które imitują niebo. Innym zagrożeniem ze strony energetyki słonecznej jest przypadkowe wlatywanie ptaków w strefy przepływu energii słonecznej. W takich strefach, temperatura może sięgać nawet 500-800°C, przy czym pióra ptaków ulegają zniszczeniu już w temperaturze 160°C. W wyniku tak wysokich temperatur następuje śmierć lub trwała niezdolność do lotu. Panele w przeciwieństwie do turbin wiatrowych nawet, gdy w danej chwili nie są używane – generują ciepło i zagrażają ptakom. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować kolektory jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów, a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. W związku z powyższym zaleca się stosowanie powłok antyrefleksyjnych, które zmniejszą współczynnik odbicia światła od powierzchni ogniw, jednocześnie zwiększając absorpcję promieniowania słonecznego i poprawiając parametry elektryczne ogniwa. Powłoka antyrefleksyjna eliminuje efekt tafli wody. W celu zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej oddziaływań na środowisko zaleca się także zastosowanie proekologicznej technologii prac budowlanych, dobór technologii oraz parametrów technicznych planowanych elektrowni ograniczający wpływ na środowisko. Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii mimo wprowadzenia w nowych instalacji i powstanie hałasu przy pracach budowlanych w konsekwencji przyczyni się do zmniejszonego zapotrzebowania na energię z konwencjonalnych źródeł energii. Zmniejszy się więc emisja zanieczyszczeń do atmosfery szkodliwych substancji powstałych np. przy spalaniu węgla kamiennego.

Na terenie Gminy Międzychód znajdują się 3 obszary Natura 2000 (Dolina Kamionki PLH300031, Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 oraz Puszcza Notecka PLB300015), Park Krajobrazowy Dolina Kamionki, 2 rezerwaty przyrody (Kolno Międzychodzkie i Dolina Kamionki), 2 obszary chronionego krajobrazu (H(Międzychód) oraz Gorzycko), 25 użytków ekologicznych oraz 178 pomników przyrody.

Zgodnie z zapisami projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, jako obszary rewitalizacji wyznaczono podobszary „Międzychód 2" oraz „Tuczępy". Podobszar Międzychód znajduje się częściowo w granicach obszaru chronionego krajobrazu „H" Międzychód, w którym będą realizowane następujące przedsięwzięcia:

1. Projekt zintegrowany nr 12 „Zielony szlak Międzychodu", który zakłada zwiększenie dostępności, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni rekreacyjno-przyrodniczej wokół trzech jezior w Międzychodzie poprzez utworzenie zintegrowanego, bezpiecznego i ekologicznego szlaku pieszo-rowerowego, rewaloryzację Parku Tietza oraz aktywizację mieszkańców poprzez edukację i wydarzenia rekreacyjne, w tym wytyczenie nowego szlaku pieszego oraz rowerowego wzdłuż wschodnich brzegów jezior, utwardzenie ścieżki pieszej z wykorzystaniem kruszywa naturalnego przepuszczającego wodę, utwardzenie ścieżki rowerowej z wykorzystaniem materiałów bitumicznych, wyposażenie ścieżki w elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, ławostoły), wyposażenie ścieżki w oświetlenie solarne, posadowienie tablic informacyjnych, odnoszących się do walorów przyrodniczych i ekologicznych jezior, wraz ze stworzeniem gry miejskiej dedykowanej najmłodszym odbiorcom;
2. Projekt zintegrowany nr 17 „Centrum Obsługi Pasażera – Dworzec Letnisko i Dworzec Główny" (projekt będzie podlegał realizacji w przypadku uprzedniego nabycia przez Gminę Międzychód prawa własności do nieruchomości), który zakłada poprawę stanu technicznego oraz adaptację Dworca Głównego wraz z przestrzenią magazynową oraz kompleksową modernizację Dworca Letnisko w Międzychodzie;
3. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2 „Odnowienie cmentarza żydowskiego w Międzychodzie: konserwacja płyt nagrobnych, urządzenie lapidarium", które zakłada uporządkowanie terenu dawnego cmentarza, w tym przestrzenne wytyczenie jego granic wraz z ogrodzeniem terenu. W dalszej kolejności planuje się przeprowadzić prace związane z ochroną przyrody – ogrodnicze, arborystyczne i konserwatorskie. Istniejące schody prowadzące na teren cmentarza wymagają gruntownego remontu, a cały teren prac porządkowych i konserwatorskich. Zwieńczeniem prac porządkowych ma być utworzenie lapidarium z pozostałych macew i ich fragmentów wraz z posadowieniem tablic edukacyjnych informujących o osobach pochowanych na cmentarzu, dziejach Żydów w Międzychodzie czy historii samego miejsca pochówku.

Obszar chronionego krajobrazu „H" Międzychód utworzono rozporządzeniem Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa gorzowskiego (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego 1998 r. Nr 20, poz. 266). Obszary chronionego krajobrazu na podstawie art. 7 ustawy z 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21) stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu niniejszej ustawy. Następnie na podstawie art. 153 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu aktualnie obowiązującej ustawy. Zatem cytowane rozporządzenie Wojewody Gorzowskiego zachowało moc jedynie w zakresie istnienia formy ochrony przyrody. Tym samym nie obowiązują zakazy wprowadzone tym rozporządzeniem.

Ponadto w granicach obszaru, na którym będzie realizowany projekt zintegrowany nr 12 „Zielony szlak Międzychodu" znajduje się pomnik przyrody. Należy chronić już istniejące formy ochrony przyrody przed ich degradacją lub przed zmniejszeniem obszaru objętego ochroną. Pomniki przyrody powinny być pielęgnowane zgodnie z podjętą uchwałą rady gminy. W bezpośrednim sąsiedztwie pomników przyrody należy unikać ingerencji w podłoże, takich jak wykopy czy utwardzenia, a także działań mogących uszkodzić pnie, korony i systemy korzeniowe drzew. Prace pielęgnacyjne powinny być poprzedzone ekspertyzą dendrologiczną i prowadzone pod nadzorem specjalisty, z wykorzystaniem metod bezinwazyjnych. Niedopuszczalne jest przekształcanie stosunków wodnych, które mogłyby wpłynąć na kondycję drzew. Działania te będą mieć długoterminowy pozytywny wpływ na liczebność zwierząt, różnorodność roślin, zachowanie spójności krajobrazu. Pośrednio wpłynie to także na jakość powietrza – pochłanianie nadmiaru dwutlenku węgla przez rośliny, na jakość gleb oraz zasoby i jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Podobszar „Tuczępy" znajduje się w graniach Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki oraz częściowo w granicach obszaru chronionego krajobrazu „H" Międzychód i specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031, w których będą realizowane następujące przedsięwzięcia:

1. Projekt zintegrowany nr 1 „Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II" (Park Krajobrazowy Dolina Kamionki, obszar chronionego krajobrazu „H" Międzychód, specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031), który zakłada kompleksową rewitalizację zespołu dworsko-folwarcznego w Mniszkach poprzez adaptację historycznych obiektów oraz zagospodarowanie ich otoczenia na potrzeby Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej, w celu stworzenia wielofunkcyjnej przestrzeni edukacyjnej, kulturalnej społecznej, służącej zarówno lokalnej społeczności, jak i odwiedzającym z regionu oraz całego kraju, a także integrację przestrzenna wraz z utworzeniem przyrodniczo-historycznej ścieżki pieszo-rowerowej (tj. utworzenie utwardzonej ścieżki rowerowej na trasie Tuczępy - dawny cmentarz ewangelicki – CERiP - dolina Kamionki - Mnichy o długości ok. 2,5 km, wyposażeniu ścieżki w tablice edukacyjne wraz z kodami QR umożliwiające poznanie historii oraz przyrody miejsca, wyposażenie ścieżki w obiekty małej architektury umożliwiające postój (ławostoły, kosze na śmieci, stojaki na rowery);
2. Projekt zintegrowany nr 16 „Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami" (Park Krajobrazowy Dolina Kamionki, specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031), w tym budowę Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami (w ramach planowanej inwestycji powstanie kompleks dwóch nowoczesnych budynków, tworzących Centrum Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami; pierwszy z obiektów będzie budynkiem trzykondygnacyjnym, w którym znajdzie się 40 komfortowych pokoi z węzłami sanitarnymi, przeznaczonych dla uczestników turnusów rehabilitacyjnych; z kolei drugi budynek, zaprojektowany jako dwukondygnacyjny, będzie pełnił funkcję medyczno-terapeutyczną) oraz zagospodarowanie terenu wokół Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami (oczyszczenie i przygotowanie terenu pod zagospodarowanie, utworzenie interaktywnego placu zabaw dla dzieci, utworzenie siłowni zewnętrznej dostosowanej dla osób z niepełnosprawnościami, utworzenie miejsca grillowego wraz wiatą, montaż elementów małej infrastruktury, w tym m.in. ławek, koszy na śmieci itp., utworzenie stajni dla koni, utworzenie budynku garażowego, utworzenie budynki gospodarczego, wytyczenie ciągów pieszych, montaż kamer monitoringu, montaż energooszczędnego oświetlenia, przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej).

Zgodnie z uchwałą nr XIII/257/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki na terenie Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki wprowadzono następujące zakazy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 i poz. 1479; z 2019 r. poz. 630, poz. 1501, poz. 1589, poz. 1712, poz. 1815 i poz. 1914);
2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
6) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
   a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
   b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, poz. 1722 i poz. 1479; z 2019 r. poz. 125 i poz. 534);

   - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
7) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnobłotnych;
8) organizowania rajdów motorowych i samochodowych.

Obszar „Tuczępy" położony jest w pasie szerokości 100 m od rzeki Kamionki. Zgodnie z § 4 pkt 6 uchwały nr XIII/257/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 nie dotyczy obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały; rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej. Analiza wykazała, że realizacja planowanych przedsięwzięć jest zgodna z wymienionymi warunkami, dlatego powyższego zakazu nie stosuje się.

Uwzględniając cele ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki, obejmujące zachowanie walorów przyrodniczych doliny rzeki Kamionki, ochronę siedlisk podmokłych i łąkowych, utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz zachowanie wartości krajobrazowych, dokonano szczegółowej analizy potencjalnego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na te elementy środowiska. Charakter przewidywanych oddziaływań należy ocenić przede wszystkim jako lokalny i związany z etapem realizacji inwestycji. W szczególności dotyczy to możliwego czasowego zwiększenia presji hałasu, wzmożonego ruchu sprzętu budowlanego oraz punktowych przekształceń powierzchni terenu w

miejscach prowadzenia robót. Oddziaływania te, przy zachowaniu odpowiednich standardów realizacyjnych, będą miały charakter krótkotrwały i odwracalny.

W fazie eksploatacji przedsięwzięć potencjalne oddziaływania mogą wiązać się ze zwiększeniem ruchu użytkowników w obrębie doliny Kamionki oraz terenów przyległych. Wzrost dostępności przestrzeni może skutkować intensyfikacją ruchu pieszego i rowerowego, co w przypadku braku odpowiedniego ukierunkowania mogłoby prowadzić do lokalnego zadeptywania roślinności lub penetracji terenów bardziej wrażliwych przyrodniczo. Jednocześnie należy podkreślić, że projektowane rozwiązania – w tym wytyczenie ścieżki w określonym przebiegu oraz wyposażenie jej w elementy małej architektury – mają na celu kanalizowanie ruchu i ograniczenie niekontrolowanej presji na obszary cenne przyrodniczo. Tym samym, przy właściwej organizacji przestrzeni, oddziaływanie to może mieć charakter porządkujący i ograniczający dotychczasową rozproszoną penetrację terenu.

Analiza zgodności ustaleń Programu z zakazami obowiązującymi na terenie Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki wskazuje, że dokument nie wprowadza rozwiązań sprzecznych z regulacjami § 4 ust. 1 uchwały Nr XIII/257/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Program nie przewiduje eksploatacji kopalin, likwidacji zbiorników wodnych ani organizowania przedsięwzięć o charakterze rajdów motorowych. W odniesieniu do zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko podkreśla się, że ewentualna kwalifikacja poszczególnych inwestycji będzie każdorazowo weryfikowana na etapie przygotowania dokumentacji projektowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w razie potrzeby zostaną przeprowadzone odrębne postępowania środowiskowe. W zakresie zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu oraz dokonywania zmian stosunków wodnych przyjęto założenie minimalizacji ingerencji w ukształtowanie powierzchni oraz stosowania rozwiązań niepowodujących pogorszenia warunków retencyjnych ani przesuszenia siedlisk wilgotnych.

W kontekście zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych wskazuje się, że realizacja inwestycji powinna być poprzedzona analizą przyrodniczą umożliwiającą identyfikację drzew i krzewów o szczególnym znaczeniu krajobrazowym lub siedliskowym. Ewentualna ingerencja w zadrzewienia może mieć miejsce wyłącznie w zakresie niezbędnym, z zachowaniem obowiązujących procedur i kompensacją przyrodniczą w postaci nasadzeń rodzimych gatunków w lokalizacji zapewniającej zachowanie ciągłości funkcjonalnej zieleni.

W przypadku inwestycji związanych z przekształceniem zespołu dworsko-folwarcznego w Mniszkach (projekt „Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II"), w tym budową ścieżki pieszo-rowerowej, należy zadbać o to, by ingerencja w środowisko naturalne była możliwie najmniejsza. Prace związane z wytyczaniem i utwardzaniem trasy powinny być prowadzone w sposób nieprowadzący do trwałego przekształcenia rzeźby terenu oraz zachowujący istniejącą strukturę krajobrazową. Wskazane jest unikanie naruszania zadrzewień przydrożnych i śródpolnych, które podlegają ochronie krajobrazowej, a w przypadku konieczności ich usunięcia – decyzje powinny być poprzedzone analizą przyrodniczą oraz stosownymi uzgodnieniami. Z punktu widzenia ochrony zasobów przyrody szczególnie istotne będzie niedokonywanie zmian w hydrologii terenu. Projektowane odwodnienia, utwardzenia nawierzchni oraz lokalizacja budynków nie mogą prowadzić do zaburzenia retencji lokalnej ani przesuszenia terenów wilgotnych. Wskazane jest stosowanie nawierzchni przepuszczalnych oraz zagospodarowanie wód opadowych w sposób naturalny, np. poprzez ogrody deszczowe, rowy chłonne lub systemy rozszczelnione.

Zarówno w projekcie ścieżki, jak i Centrum Rehabilitacyjnego, elementem uzupełniającym powinny być działania edukacyjne i informacyjne, skierowane do mieszkańców i użytkowników przestrzeni. Tablice informacyjne i treści edukacyjne powinny nawiązywać do wartości przyrodniczych obszaru Natura 2000 oraz promować odpowiedzialne zachowania w przestrzeni chronionej.

Zgodnie z rozporządzeniem przedmiotami ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031 są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris, 7220 Źródliska wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati, 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum), 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion rabori-petraeae), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe. Przedmiotami ochrony obszaru są również następujące gatunki: kumak nizinny Bombina bombina, zatoczek łamliwy Anisus vorticulatus.

Zgodnie z pismem nr WPP-I.614.12.2025.MC.1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 15 października 2025 r. na podstawie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kamionki PLH300031 ww. organ ustalił, że na obszarze objętym rewitalizacją oraz w jego sąsiedztwie nie znajdują się siedliska przyrodnicze oraz obszary występowania gatunków, które stanowią przedmioty ochrony ww. obszaru.
Uwzględniając wskazania w formularzach danych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Gminy Międzychód, założenia Gminnego Programu Rewitalizacji nie wpłyną na cele ochrony oraz integralność obszarów chronionych. Przedsięwzięcia zaplanowane w GPR prowadzone będą głównie na terenach zurbanizowanych oraz istniejących budynkach. Nie przewiduje się zmniejszenia liczebności populacji, kurczenia się siedlisk niezbędnych do ich prawidłowego funkcjonowania lub ograniczenia zasięgu występowania gatunków objętych ochroną. Przy ocenie potencjalnego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na siedliska przyrodnicze należy przede wszystkim ocenić je pod kątem wymagań poszczególnych siedlisk. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd. Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowanie pod kątem oddziaływań środowiskowych.

W przypadku obszarów Natura 2000 mogą one być chronione w różny sposób – gospodarka człowieka nie musi być w ogóle ograniczana, a niekiedy nawet dla zachowania ekosystemów półnaturalnych, wspiera się pewne jej formy. Ochrona musi być po prostu skuteczna, co jest weryfikowane w ramach obowiązkowego monitoringu. Realizacja założeń GPR odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące i potencjalne zagrożenia oraz cele ochrony. Wobec powyższego nie stwierdza się, aby przewidziane do realizacji przedsięwzięcia znacząco oddziaływały na liczne obszary chronione występujące na terenie gminy.

Planowane w ramach projektów zintegrowanych zadania o charakterze inwestycyjnym realizowane będą w sposób zrównoważony z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Wszelkie prace w obrębie obszarów chronionych wykonywane będą z uwzględnieniem zakazów wynikających z ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów. W toku prac przewiduje się wprowadzanie działań minimalizujących oddziaływanie na środowisko, a w razie wystąpienia konieczności także kompensację przyrodniczą.

Wskazuje się jednocześnie, że jedynie w trakcie prac budowlanych mogą pojawiać się pośrednie, krótkoterminowe, negatywne chwilowe oddziaływania na środowisko, w szczególności na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny. Oddziaływania te mogą dotyczyć powstania hałasu, przekształcenia rzeźby. Może być to związane np. z rozwojem inwestycji. Biorąc jednak pod uwagę ich charakter będą one wpływały pozytywnie na stan środowiska przyrodniczego.

Podkreślenia wymaga również, że istnienie w granicach obszarów objętych projektami rewitalizacyjnymi naturalnych zbiorników wodnych wraz z towarzyszącymi zadrzewieniami i roślinnością szuwarową (Jeziora Miejskiego i Kuchennego) oraz rzeki Warty z dużym prawdopodobieństwem tworzy siedliska lęgowe, miejsca żerowania i odpoczynku wielu gatunków chronionych, w tym w szczególności ptaków i płazów. W związku z powyższym, istotne jest zwrócenie szczególnej uwagi, czy na terenach wzdłuż cieków i w pobliżu zbiorników wodnych, znajdują się gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380); rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), a także gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, oraz gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie. Należy podkreślić, że przed przystąpieniem do realizacji planowanych zamierzeń, w celu ochrony gatunków wykorzystujących tereny przeznaczone do zainwestowania, konieczne staje się przeprowadzenie inwentaryzacji, m.in. pod kątem gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową w związku z obowiązującym zakazem niszczenia ich siedlisk i ostoi.

Ze względu na przedsięwzięcia realizowane w ramach kierunku „Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji" w przypadku nasadzeń zieleni, wskazane jest wprowadzanie zieleni charakteryzującej się odpowiednim doborem i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Istotne jest również jej dostosowanie do warunków siedliskowych panujących na danym terenie. Zwraca się uwagę, że wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych, jest co do zasady zakazane, z uwagi na to, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności. W odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały m.in. jesion pensylwański, dąb czerwony, bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski. Mając na uwadze powyższe, zagospodarowując tereny zieleni należy uwzględnić rodzime gatunki kwitnące i owocujące, np. głóg, bez czarny, dzika róża, śliwa tarnina, kalina koralowa, trzmielina zwyczajna, ligustr, szakłak, a wśród drzew - jabłonie, grusze, śliwy, lipy drobnolistne i szerokolistne, klony zwyczajne, klony polne, jawory, dęby szypułkowe i bezszypułkowe. Przewiduje się, że z czasem wprowadzona zieleń pozwoli wzbogacić walory przyrodnicze nowo zainwestowanych fragmentów obszaru opracowania.

Ponadto, podkreślenia wymaga, że istnienie zadrzewień i zakrzewień na terenach objętych projektem dokumentu, z dużym prawdopodobieństwem tworzy siedliska lęgowe, miejsca żerowania i odpoczynku wielu gatunków chronionych, w tym w szczególności ptaków. W związku z powyższym, istotne jest zwrócenie szczególnej uwagi, czy w analizowanych jednostkach znajdują się gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380); rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), a także gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, oraz gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie. Uwzględniając powyższe stwierdzenie, należy podkreślić, że przed przystąpieniem do realizacji planowanych zamierzeń, w celu ochrony gatunków wykorzystujących tereny przeznaczone do zainwestowania, konieczne staje się przeprowadzenie inwentaryzacji, m.in. pod kątem gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową w związku z obowiązującym zakazem niszczenia ich siedlisk i ostoi. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków płazów i gadów termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów ich migracji i rozrodu.

Ustawodawca określił zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478) katalog zakazów. Może nastąpić sytuacja, że przeprowadzenie planowanych czynności będzie mogło być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosownego odstępstwa od generalnej reguły, jaką jest ochrona gatunkowa. Realizacja zadań przewidzianych w GPR będzie miała pośredni, neutralny oraz długoterminowy pozytywny wpływ na różnorodność występujących na tym terenie organizmów żywych. Na etapie realizacji inwestycji potencjalne zagrożenie dla chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne może być związane z zajęciem terenu pod inwestycję, robotami ziemnymi, składowaniem materiałów budowlanych, budową dróg dojazdowych, jak również rozjeżdżaniem terenu przez ciężkie maszyny. Należy pokreślić, że tego rodzaju oddziaływania mają charakter odwracalny i krótkookresowy. Miejsca występowania cennych roślin, zwierząt i grzybów należy chronić przed zainwestowaniem. Zmiany te mogą być uzależnione od możliwości uzyskania ewentualnych odstępstw od obowiązujących zakazów, przy czym należy dążyć do maksymalnej ochrony tych siedlisk. Należy w dalszym ciągu chronić i pielęgnować różnorodność biologiczną gminy poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych. Należy uwzględniać potrzeby rozwoju obszarów zurbanizowanych przy jednoczesnym poszanowaniu przyrody, różnorodności biologicznej i krajobrazu.

W ostatnich latach wskazuje się na efekty globalnego ocieplenia, dlatego w planowanych działaniach GPR należy uwzględnić również zachodzące zmiany klimatu. Nie są one obojętne dla bioróżnorodności. Zmiany klimatu zachodzące w strefie klimatu umiarkowanego przejawiają się przyspieszeniem wiosny i zmianami rozkładu temperatur latem. Wcześniej kwitną wiosenne kwiaty, przyspieszona jest pora godów płazów, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią. Zmiany klimatyczne wpływają i wpływać będą, na zasięg i rozmieszczenie gatunków, ich cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska różnie reagują na zmiany klimatyczne – niektóre europejskie gatunki mogą na nich skorzystać, inne – mogą znacznie ucierpieć. Większość prognoz zmian klimatu opiera się o zmiany średnich wartości

parametrów klimatycznych tj.: opady, temperatura, kierunek wiatru. Warto jednak zaznaczyć, że często zmiany w zasięgu, wielkości populacji, parametrach rozrodu, a w konsekwencji – całej bioróżnorodności, wynikają ze zmiany frekwencji i amplitudy zjawisk ekstremalnych, takich jak powodzie, wichury, ulewy. Zjawiska ekstremalne wpływające na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli.

Wszystkie działania proponowane w ramach GPR mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwałe przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Wpływ działań wyznaczonych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478) będą oceniane zgodnie z zapisami określonymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. z 2024 r. poz. 1112).

Gmina Międzychód zlokalizowana jest w granicach dwóch korytarzy ekologicznych. Część północna, to obszar węzłowy (OW) „Puszcza Notecka" i krajowy korytarz (KK) „Dolina Dolnej Warty". Część zachodnia, południowa i fragment wschodni, to korytarz regionalny (KR) „Lasy Zachodniej Wielkopolski". Ponadto, na terenie Gminy znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (Obszar nr 11 Puszcza Notecka), wyznaczona na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego" (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Prace inwestycyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji realizowane będą w taki sposób, aby nie naruszyć ciągłości i spójności przebiegających korytarzy ekologicznych. Nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji liniowych powodowała fragmentację siedlisk, a tym samym wpływała na liczebność występujących tam gatunków, a także powodowała trudności w ich migracji.

W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowanie pod kątem oddziaływań środowiskowych.

W trakcie realizacji inwestycji powinny być zastosowane odpowiednie, skuteczne rozwiązania zabezpieczające wykopy i studzienki przed dostawaniem się do nich zwierząt, szczególnie płazów, gadów i drobnych ssaków. Wskazane jest zasypywanie wykopów każdego dnia, w przypadku konieczności pozostawienia otwartego wykopu zostanie on zabezpieczony ogrodzeniem lub przykryty siatką tak, aby uniemożliwić wpadanie do niego drobnych zwierząt. W celu ograniczenia ryzyka związanego z bezpieczeństwem pracy oraz zabezpieczeniu przed możliwością uwięzienia zwierząt w wykopach przy większości prac Wykonawca powinien wykonywać dziennie tyle wykopów ile jest w stanie zasypać. Wykopy podlegające długotrwałemu odkryciu wykonywane w szczególnie trudnych warunkach gruntowo-wodnych można zabezpieczyć, np. poprzez zastosowanie płotków foliowych, a w przepadku długotrwałego odkrycia wykopów krat zabezpieczających wykop, umożliwiających migracje zwierząt. Przed zasypaniem wykopów należy dokładnie sprawdzić jego dno i ściany pod kątem obecności w nich zwierząt i umożliwić ich ewakuację. Zaplecze budowy zlokalizowane będzie na wyznaczonych placach (przystosowanych do stacjonowania sprzętu), wyposażonych w urządzenia zabezpieczające przed szkodliwym oddziaływaniem na grunty i wody. Wszelkie prace związane z naprawą lub konserwacją sprzętu będą dokonywane poza terenem inwestycji. Roboty ziemne w pobliżu drzew i krzewów mogą być prowadzone wyłącznie w sposób najmniej szkodzący drzewom i krzewom. Warunki wykonywania prac ziemnych w pobliżu drzew uzależnione są od odległości i przebiegu projektowanego przedsięwzięcia w stosunku do istniejącego drzewostanu, jego wieku, gatunków i obwodu pni. Należy unikać manewrowania sprzętem ciężkim w pobliżu drzew, składowania materiałów ziemnych w obrębie koron i korzeni drzew, w obrębie korzeni zaniechać zagęszczania gruntu. Należy dokonać przywrócenia do stanu pierwotnego trawników, na których prowadzone będą ewentualne prace, w przypadku uszkodzeń korzeni lub gałęzi i pni należy zlecić specjalistycznej firmie usunięcie szkód, w celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu korzeniowego, wykopy przy drzewach należy zasypywać w jak najkrótszym czasie. W przypadku prowadzenia robót w okresie wegetacyjnym, drzewa po zasypaniu wykopów należy obficie podlać, zaś w przypadku prowadzenia robót w okresie jesienno-zimowego spoczynku drzew, korzenie podczas wykopów należy owinąć jutą lub matami w celu ochrony przed niską temperaturą.

Działania przewidziane do realizacji w ramach GPR nie będą stanowić zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk.

Działania GPR nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów chronionych. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Zachodzi konieczność wykonania inwentaryzacji chronionych gatunków w miejscu prowadzenia inwestycji, a w przypadku ich stwierdzenia konieczne jest przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 nie planuje się zadań, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych występujących na terenie Gminy Międzychód. Zaplanowane do realizacji zadania nie wpłyną negatywnie na liczebność i kondycję populacji, na niszę ekologiczną gatunku, siedliska przyrodnicze, fragmentację siedlisk, izolację siedlisk, zaburzenia funkcji pełnionych przez siedlisko.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji założeń GPR muszą uwzględniać właściwe prowadzenie prac infrastrukturalnych, aby w skali regionu nie powodować negatywnych zmian, w tym

zmian stosunków wodnych, żyzności siedliska, warunków siedliskowych na obszarach chronionych położonych też poza terenem danej inwestycji (oddziaływania skumulowane i pośrednie).

Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Nawet w razie stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione nie wyklucza się w bezwzględny sposób możliwości zrealizowania przedsięwzięcia czy przyjęcia planu. Odpowiednie władze mogą zezwolić na takie przedsięwzięcie lub plan, jeśli realizuje on wymogi nadrzędnego interesu publicznego, a interes ten nie może być osiągnięty w inny sposób. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań kompensacyjnych lub przynajmniej działania mające zminimalizować to oddziaływanie. W takiej sytuacji konieczne jest jednak skompensowanie szkód poniesionych przez przyrodę, tak aby utrzymać spójność i integralność sieci (np. poprzez stworzenie w innym miejscu siedlisk dogodnych dla chronionych gatunków). Jeśli negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk lub gatunków priorytetowych, zgoda może być wydana tylko jeżeli nadrzędny interes publiczny wiąże się z ochroną zdrowia i życia ludzi, zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego albo uzyskaniem korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego. W innych, wyjątkowych przypadkach przed udzieleniem zgody, państwo członkowskie musi wystąpić o opinię do Komisji Europejskiej.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, dla którego wykonywana jest prognoza oddziaływania na środowisko ma z zasady charakter proekologiczny. Nie zakłada się zatem realizacji przedsięwzięć, których skutkiem czy efektem byłoby występowanie znaczących negatywnych oddziaływań na wybrane komponenty środowiska, lub pogorszenie zasobów przyrodniczych, jako koszt rozwoju gospodarczego jednostki.

5.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Zaplanowane działania będą wpływały pozytywnie i długoterminowo na mieszkańców Gminy Międzychód. Inwestycje polegające na budowie i przebudowie infrastruktury przyczynią się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie Gminy. Przedsięwzięcia te wpłyną bezpośrednio na poprawę standardu życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych.

Ponadto zwiększy się również dostępność do obiektów użyteczności publicznej w związku z poprawą stanu technicznego bazy istniejącej oraz poprawa bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców. Powstaną także nowe możliwości do aktywnego spędzania wolnego czasu. Realizacja wskazanych działań nie tylko wzmocni atrakcyjność Gminy, ale także podniesie jakość życia mieszkańców. Działania termomodernizacyjne wpłyną pozytywnie na efektywność energetyczną budynków, zmniejszając tym samym konieczne koszty ich eksploatacji. Pomimo ewentualnych, krótkoterminowych, lokalnych uciążliwości na etapie realizacji planowanych zadań infrastrukturalnych, ich realizacja będzie mieć pozytywny wpływ na życie ludzi.

Obecnie na terenie Gminy nie planuje się inwestycji, które mogą doprowadzić do wystąpienia poważnej awarii, jednak nie można wykluczyć, że zamierzenia inwestycyjne nie ulegną zmianie. W tej sytuacji GPR, z braku potrzeby, nie określa ewentualnych, niezbędnych działań zapobiegawczych. Proponuje się natomiast, aby wzmożyć kontrolę transportu substancji niebezpiecznych przez teren Gminy, tak aby zapobiegać awariom.

Poprawa warunków środowiska wpłynie pozytywnie na krajobraz, walory turystyczne co wymiernie przełoży się na poprawę warunków życia oraz zdrowie ludzi.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków oraz ich adaptacji na cele społeczne (w tym również termomodernizacja) oraz zagospodarowanie terenów celem utworzenia miejsca rekreacji i wypoczynku, co z kolei przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Potencjalny, pośredni, negatywny wpływ działań obejmujących budowę nowych obiektów infrastruktury technicznej, związany ze wzrostem zapylenia powietrza i hałasem występującym na etapie budowy obiektów, będzie nieznaczny, lokalny i ustąpi wraz z zakończeniem realizacji inwestycji.

Ze względu na walory przyrodnicze Gminy jedną z coraz ważniejszych jej funkcji staje się turystyka i rekreacja. Jest to funkcja mająca wpływ na samopoczucie mieszkańców i ich zadowolenie z funkcjonowania na danym terenie, ale z drugiej strony mająca wpływ na środowisko przyrodnicze. Rozwój usług rekreacji powinien być zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem przyrodniczym, ponieważ rekreacja rozwija się głównie w oparciu o zasoby przyrodnicze. Każda forma zagospodarowania turystycznego oraz zaplanowanie wykorzystania konkretnych miejsc pod rekreację musi być szczegółowo ocenione pod kątem wpływu na środowisko. Obszary chronione są często narażone na wydeptywanie, niszczenie roślinności, co powoduje cofanie się lub zanikanie siedlisk, przebywanie turystów w niewłaściwych miejscach również może negatywnie wpływać na tereny cenne pod względem przyrodniczym, a położone w miejscach o największych walorach.

W ramach GPR zaplanowano szereg działań polegających na poprawie dostępności infrastrukturalnej i administracyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami (np. osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym). W GPR wskazuje się na podejmowanie działań związanych ze zwiększeniem świadomości ekologicznej mieszkańców. Poprzez realizację zadania poprawią się warunków życia i zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego.

Z uwagi na istniejące problemy związane z brakiem zaangażowania społecznego w życie publiczne oraz ograniczoną aktywnością mieszkańców istnieje potrzeba stworzenia przestrzeni pobudzającej i wspierającej rozwój inicjatyw obywatelskich. Przestrzeń taka powinna pełnić rolę nie tylko integracyjną, ale również równościową w ujęciu chociażby aspektu wieku czy płci. Pomysły osób dorosłych, starszych czy młodzieży powinny dostać szansę, aby zaistnieć w przestrzeniach publicznych Gminy Międzychód, rozwijając sektor społeczny, kulturalny czy edukacyjny.

Występujące problemy związane z brakiem miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, determinują potrzebę nie tylko stworzenia takich przestrzeni, ale również przygotowania dostosowanej do potrzeb mieszkańców oferty zajęć spędzania czasu wolnego. W zakresie środowiskowym należy również inicjować działalność edukacyjną pozwalającą na wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, nie tylko w wieku szkolnym. Ponadto, należy ukazywać i upowszechniać wiedzę na temat lokalnego

środowiska przyrodniczego i jego walorów, budując wrażliwość społeczną w zakresie ekologii i dobrostanu fauny i flory. Wśród obszarów predysponowanych do realizacji tych potrzeb wskazać można: Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach, dawną halę sportową w Międzychodzie, siedzibę Muzeum Regionalnego, Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny, Park Tietza, Starą Kaszarnię, Stary Port Międzychód przy rzece Warcie oraz przystań przy ul. Sokoła, a także Dworzec Letnisko i Dworzec Główny.

W Gminie zdiagnozowano wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami, dlatego proponuje się sukcesywnie dostosowywać infrastrukturę publiczną do ich potrzeb, zwłaszcza budynki użyteczności publicznej, które mogą być przystosowane do pełnienia funkcji społecznych.

Wśród problemów społecznych wskazano również na zmiany struktury demograficznej, związane ze starzeniem się społeczeństwa, co determinuje potrzebę nie tylko rozwoju usług senioralnych, ale również wsparcia usług opiekuńczo-edukacyjnych budujących potencjał obszaru rewitalizacji z perspektywy osób młodych, chcących założyć rodzinę i posiadać potomstwo. Istotnym aspektem w tej kwestii jest też zapewnienie możliwości stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poszerzania umiejętności przydatnych na rynku pracy, co mogą zapewnić zajęcia warsztatowe lub odpowiednio dobrane kursy. Działania te będą również odpowiadać na problemy zdiagnozowane w zakresie bezrobocia oraz ubóstwa.

5.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Na etapie robót budowlanych ścieki bytowe będą gromadzone w przenośnych kontenerach sanitarnych zlokalizowanych na zapleczu socjalnym. Będą one systematycznie wywożone i opróżniane zgodnie z obowiązującymi zasadami. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko wodne.

Ekosystem, który obejmuje wszystkie żyjące organizmy (ludzi, rośliny, zwierzęta oraz mikroorganizmy) i ich naturalne siedliska (glebę, wodę, powietrze) potencjalnie może ulec degradacji z powodu nadużycia przez turystów i prowadzących działalność turystyczną. Istnieje wiele różnych dróg prowadzących do degradacji, włączając w nie zanieczyszczenia, hałas, zabrudzenia, niewłaściwy sposób odprowadzania ścieków czy zanieczyszczenie krajobrazu (drastyczna zmiana krajobrazu naturalnego wywołana budową ośrodków czy dróg). Proces degradacji gleb wskutek wydeptania rozpoczyna się od zmiany ich struktury mechanicznej, przesuszenia wierzchnich warstw, zmiany temperatury, wypłukania soli mineralnych. Dalszymi konsekwencjami bezpośrednich oddziaływań są m.in.: zmiana pojemności sorpcyjnej gleby, ograniczenie przepływu wody i obniżenie wilgotności gleby, co nieuchronnie prowadzi do erozji gleb. Zmiany właściwości gleby mają ogromny wpływ na szatę roślinną, ograniczają możliwości rozwoju warstwy korzeniowej roślin, a następnie powodują stopniowe niszczenie drzewostanu i przekształcenie całego ekosystemu. Duże zagrożenie dla zasobów wody stanowią odpady wytwarzane zarówno przez organizatorów ruchu turystycznego, powstające w prowadzonych przez nich obiektach turystycznych, jak i pozostawiane przez samych turystów. Odpady dryfujące w wodzie i zanieczyszczenia płynne to bardzo poważny problem dla zwierząt i całego ekosystemu. Unoszone z prądem kawałki plastiku, nakrętki, torby foliowe, mogą być przyczyną śmierci zwierząt, które mylą je z pokarmem roślinnym lub zwierzęcym. Z kolei wodę zanieczyszczają wycieki benzyny lub ropy z łodzi wyposażonych w silniki, ale też ścieki z toalet. Obiekty produkują niebezpieczne ścieki i często zrzucają je jako nieoczyszczane, zawierające duże ilości związków azotu i fosforu, chlorków, substancji organicznych oraz bakterii. Tego typu

zanieczyszczenia prowadzą do tak zwanego „zakwitu" wody, czyli eutrofizacji – procesu, który powoduje obniżenie dostępności tlenu dla organizmów żyjących w zanieczyszczonych zbiornikach. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na realizację działań, aby zminimalizować wpływ na środowisko przyrodnicze należy:

- zamontować odpowiednią ilość pojemników na odpady,
- wyznaczyć miejsca przeznaczone do kąpieli oraz wędkowania czy innej formy wypoczynku,
- prowadzić akcję i kampanie promocyjne zwiększające świadomość ekologiczną użytkowników,
- gromadzić ścieki w szczelnych pojemnikach aby ograniczyć przedostawanie się ich do środowiska.

Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w GPR nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na jednolite części wód. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. W ramach przedmiotowego dokumentu nie zaplanowano jednak żadnych działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby wpłynąć na stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych przez sektor energetyczny. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania zmniejszające zanieczyszczanie powietrza poprzez ograniczenie ich depozycji w wodach. Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, co za tym idzie poprawa stanu jakościpowietrza wpływa na poprawę stanu jakości wody.

5.4. Powietrze i klimat

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 przewiduje realizację szeregu zadań. W trakcie prac budowlanych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Część działań przewidzianych w GPR ukierunkowana jest bezpośrednio lub pośrednio na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz minimalizację emisji gazów cieplarnianych, a także przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Szczególną rolę w tym zestawieniu pełnią projekty obejmujące termomodernizację budynków, montaż odnawialnych źródeł energii, modernizację oświetlenia oraz utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych. Pozwoli to na ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną dla potrzeb tych budynków, a co za tym idzie ograniczy niską emisję.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza mają działania edukacyjne. Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy, na tematy związane z emisją zanieczyszczeń, doprowadzi do zmniejszenia się ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego. Podobny będzie efekt działań edukacyjnych związanych z popularyzacją OZE.

Realizacja zaplanowanych inwestycji w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy jakości powietrza na obszarze, na którym zdiagnozowano występowanie przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle PM10 (strefa wielkopolska).

Szczególną rolę pełnią projekty obejmujące rozwój odnawialnych źródeł energii. Zaplanowane zadania mają na celu poprawę efektywności energetycznej procesów technologicznych i redukcję zużycia energii pierwotnej, co spowoduje zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych w procesie wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej opartym na wykorzystaniu nieodnawialnych paliw kopalnych. Oddziaływanie zadania będzie pozytywne, długoterminowe, pośrednie na klimat, ponieważ przyczyni się do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz bezpośrednie na surowce naturalne, ponieważ spowoduje ograniczenie ich zużycia.

Wprowadzanie ustaleń GPR nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat lokalny tych terenów, może jednak nieco je modyfikować, ze względu na rozwój zabudowy, rozwój obszarów leśnych, zielonych. Rozwój obszarów biologicznie czynnych wpływa na kształtowanie się specyficznych topoklimatów, zmienia się wilgotność powietrza, a także wartość prędkości wiatru. Natomiast występowanie przeszkód w postaci zabudowy, powoduje problemy z nawietrzaniem i przewietrzaniem obszaru. Pozytywnie na klimat (podobnie jak na powietrze) wpłynie także promocja alternatywnych dla spalania źródeł energii, gdyż zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pośrednio wpływa na ograniczenie zmian klimatu. Poza tym rodzajem planowanych działań nie przewiduje się zmian klimatu lokalnego.

W związku jednak z szeroko rozwiniętymi pracami nad analizą działań inwestycyjnych, rozwojem gospodarczym na zmianę klimatu i adaptację do zmian klimatu, konieczne staje się zwrócenie uwagi na kompleksowe podejście nie tylko do inwestycji związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza, rozwojem terenów czynnych biologicznie, ale do każdego rodzaju zainwestowania i rozwoju infrastruktury, przestrzeni i wynikających z tych działań długofalowych działań, jakie będą wynikać z adaptacji do zmian klimatu. Perspektywiczne zmiany klimatu i ich skutek mający swoje odzwierciedlenie w jakości powietrza mają swój wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Głównie należy zwrócić uwagę na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i cieplną, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W przyszłości będzie zachodzić konieczność intensyfikacji działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji (ze względu na coraz częstsze okresy upalne). Ze względu na przekroczenia emisji zanieczyszczeń i ich kumulację konieczne jest szersze stosowanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na innych nośnikach niż węgiel.

Adaptacja przestrzeni do warunków dużego wzrostu temperatury i jej wpływu na hałas to jedno z kolejnych wyzwań współczesnej gospodarki przestrzennej. Wysoka temperatura generuje rozwój i

zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych, co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu.

Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze, może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia elektrowni wiatrowych, masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców. Zmiany klimatyczne będą miały swoje odzwierciedlenie w konieczności konserwacji infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienia bezpieczeństwa jej funkcjonowania, w kontekście zamarzających i ulegających przerwaniu linii energetycznych w okresie zimowym).

Spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszą ostre mrozy. W kontekście pojawiającego się zjawiska suszy wystąpi ograniczenie powierzchni terenów wodno-błotnych, w tym stopniowe wysychanie i zanik torfowisk, wilgotnych lasów i borów.

Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. W warunkach oczekiwanych zmian klimatu, które przyczynią się do migracji i zmian zasięgów występowania poszczególnych gatunków, zachowanie drożności korytarzy ekologicznych postrzegane jest jako czynnik pozwalający łagodzić antropopresję. Sieci ekologiczne, stanowić mogą ważny element adaptacji do zmian klimatu. Zmianom klimatu wywołanym ocieplaniem się klimatu będą towarzyszyły zmiany, które powinny być uwzględniane w gospodarowaniu przestrzenią w kontekście mogącej się pojawić poważnej awarii lub nadzwyczajnego zagrożenia środowiska. Dotyczą one wielu aspektów o charakterze horyzontalnym, od gospodarki rolnej, leśnej i wodnej (niszczące susze, pożary, powodzie i podtopienia, itd.), przez przemysł i energetykę (zmiany technologii), bezpieczeństwo ludzi i mienia (ekspozycja na powodzie i podtopienia, osuwiska i pożary) po infrastrukturę (ekspozycja na nadmiar lub niedobór wód, wichury). Na możliwość wystąpienia poważnych awarii ma wpływ występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze co może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców.

Transformacja energetyczna w kierunku gospodarki zeroemisyjnej jest kluczowym elementem mającym na celu ograniczenie dalszych zmian klimatu i związanych z tym konsekwencjami.

W dokumencie zaplanowano następujące działania, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza:

- Adaptacja budynku dworskiego do pełnienia funkcji kulturalno-wystawienniczych – w ramach działania zaplanowano rewizję i osuszanie fundamentów wraz z poprawą hydroizolacji, osuszanie fasady budynku wraz z usunięciem materiałów biotycznych, odnowę elewacji budynku wraz z renowacją detali architektonicznych, nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych, wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego, wymianę obróbek blacharskich, rekonstrukcję lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej;
- Adaptacja budynku willi do pełnienia funkcji noclegowo-restauracyjnych – w ramach działania zaplanowano konserwację lub wymianę więźby dachowej wraz z rekonstrukcją lub wymianą poszycia dachowego, odnowienie elewacji wraz z uzupełnieniem ubytków przy uwzględnieniu zachowania detali architektonicznych, nałożenie tynków termochłonnych oraz malowanie z odtworzeniem historycznej kolorystyki, renowację stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich;

- Adaptacja budynku folwarcznego Lodowni do pełnienia funkcji wystawienniczych – w ramach działania zaplanowano oczyszczanie, uzupełnianie ubytków oraz spoinowań elewacji ceglanej, wraz z jej impregnacją, rekonstrukcję posadzek, wymianę poszycia stropodachu, zaprojektowanie i wykonanie wejścia do budynku wraz z montażem drzwi, montaż energooszczędnego oświetlenia;
- Rewaloryzacja parku dworskiego wraz z zagospodarowaniem otoczenia CERiP – w ramach działania zaplanowano prace pielęgnacyjne przy istniejącym drzewostanie (usunięcie posuszu, korekta koron drzew), przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających (bez wprowadzania nowych gatunków roślin), montaż energooszczędnego oświetlenia, montaż tablic edukacyjnych uwzględniających historię oraz przyrodę zespołu folwarcznego;
- Integracja przestrzenna wraz z utworzeniem przyrodniczo-historycznej ścieżki pieszo-rowerowej – w ramach prac zaplanowano utworzenie utwardzonej ścieżki rowerowej na trasie Tuczępy - dawny cmentarz ewangelicki – CERiP - dolina Kamionki - Mnichy o długości ok. 2,5 km, wyposażenie ścieżki w tablice edukacyjne wraz z kodami QR umożliwiające poznanie historii oraz przyrody miejsca;
- Adaptacja dawnej hali sportowej wraz z utworzeniem kortów tenisowych – w ramach prac zaplanowano poprawę hydro- i termoizolacji budynku, wymianę poszycia dachowego wraz z przystosowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych, wymianę obróbek blacharskich, w tym instalacji odgromowej, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej;
- Poprawa efektywności energetycznej i bezpieczeństwa pożarowego w obrębie Hali Sportowo-Widowiskowej – w ramach prac zaplanowano posadowienie paneli fotowoltaicznych na dachu hali sportowo-widowiskowej, poprawę izolacji termicznej elewacji zewnętrznej budynku, dostosowanie instalacji elektrycznej i wentylacyjnej do zamontowanych paneli, montaż energooszczędnego oświetlenia terenu;
- Kompleksowa modernizacja historycznych budynków użyteczności publicznej w Międzychodzie – w ramach prac zaplanowano rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych z zachowaniem detali architektonicznych, wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego, wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem;
- Rewitalizacja Placu Kościuszki – w ramach działań zaplanowano zmianę organizacji ruchu, poprzez wprowadzenie ścieżek rowerowych, wymianę nawierzchni ciągów pieszych i jezdnych, przeprowadzenie nowych nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej;
- Rewitalizacja Placu Rolnego – w ramach prac zaplanowano m.in. przeprowadzenie nowych nasadzeń zieleni niskiej;
- Kompleksowa modernizacja budynku starej kaszarni – w ramach prac zaplanowano uzupełnienie ubytków wraz z impregnacją i spoinowaniem elewacji, wymianę poszycia dachowego, wraz z adaptacją stropu do montażu paneli fotowoltaicznych, montaż paneli fotowoltaicznych na dachu budynku, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, zagospodarowanie najbliższego otoczenia, poprzez wytyczenie i utwardzenie ciągów komunikacyjnych, posadowienie obiektów małej architektury oraz przeprowadzenie nasadzeń roślinności wysokiej i niskiej;
- Przebudowa hali targowej – w ramach prac zaplanowano m.in. wzmocnienie efektywności energetycznej, poprzez poprawę termo- i hydroizolacji, montaż paneli fotowoltaicznych na dachu budynku;
- Kompleksowe prace restauratorsko-konserwatorskie w obrębie budynku przy ul. Drukarskiej 1 – w ramach działań zaplanowano rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, uzupełnienie

spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, nałożenie zewnętrznych tynków termochłonnych z zachowaniem detali architektonicznych, wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego, wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem;

- Kompleksowa modernizacja Starego Portu Międzychód przy rzece Warcie oraz przystani przy ul. Sokoła wraz z budynkami zaplecza technicznego i socjalnego – w ramach działań zaplanowano kompleksową modernizację budynków stanicy, poprzez poprawę ich termo- i hydroizolacji, montaż paneli fotowoltaicznych;
- Kompleksowa modernizacja Domu Sióstr – w ramach prac zaplanowano rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, nałożenie wewnętrznych tynków termochłonnych, wymianę poszycia dachowego, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem;
- Wytyczenie ścieżki pieszej i rowerowej w ciągu 3 jezior – w ramach działań zaplanowano wytyczenie nowego szlaku pieszego oraz rowerowego wzdłuż wschodnich brzegów jezior, utwardzenie ścieżki pieszej z wykorzystaniem kruszywa naturalnego przepuszczającego wodę, utwardzenie ścieżki rowerowej z wykorzystaniem materiałów bitumicznych, wyposażenie ścieżki w elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, ławostoły), wyposażenie ścieżki w oświetlenie solarne, posadowienie tablic informacyjnych, odnoszących się do walorów przyrodniczych i ekologicznych jezior, wraz ze stworzeniem gry miejskiej dedykowanej najmłodszym odbiorcom;
- Rewaloryzacja Parku Tietza – w ramach działań zaplanowano pielęgnację istniejącego drzewostanu, ponowne wytyczenie i renowację ścieżek pieszych, utwardzenie ścieżek pieszych przepuszczalnym kruszywem naturalnym, uzupełnienie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej, w tym bylin i krzewów, montaż energooszczędnego oświetlenia;
- Kompleksowa modernizacja budynków przy ul. Bolesława Chrobrego 1 i Marszałka Piłsudskiego 53 – w ramach działań zaplanowano rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, poprawę hydro- i termoizolacji budynków, wymianę poszycia dachowego, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem;
- Rozwój mieszkalnictwa komunalnego – w ramach działań zaplanowano organizację wspólnego sadzenia roślin i kwiatów na podwórkach przy współudziale profesjonalnego ogrodnika;
- Kompleksowa modernizacja budynków przy ul. 3 Maja 5 i Dworcowej 5 – w ramach działań zaplanowano rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, poprawę hydro- i termoizolacji budynków, wymianę poszycia dachowego, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem, zagospodarowanie działek przynależnych do nieruchomości wraz z nasadzeniem zieleni, wyznaczeniem miejsc do zbiórki odpadów komunalnych oraz posadowieniem obiektów małej architektury – ławek, koszy na śmieci oraz stojaków rowerowych;
- Utworzenie nowej siedziby OSP Międzychód – w ramach działań zaplanowano wymianę poszycia dachowego wraz z przystosowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, kompleksową modernizację wnętrza budynku wraz z zagospodarowaniem pomieszczeń pod nowe użytkowanie;
- Poprawa stanu technicznego oraz adaptacja Dworca Głównego wraz z przestrzenią magazynową – w ramach prac zaplanowano przeprowadzenie prac konserwatorskich, które zabezpieczą budynek przed dalszym niszczeniem, rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, piaskowanie cegły i

impregnacja z zachowaniem detali architektonicznych, wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego, wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem, kompleksowy remont i wyposażenie wnętrz, w tym dostosowanie ich pod względem dostępności, modernizację przylegającego do budynku magazynu – rampy, montaż energooszczędnego oświetlenia obiektu i terenu;

- Kompleksowa modernizacja Dworca Letnisko w Międzychodzie – w ramach działań zaplanowano przeprowadzenie prac konserwatorskich, które zabezpieczą budynek przed dalszym niszczeniem, rewizję fundamentów wraz z ich impregnacją, uzupełnienie spoinowań wraz z oczyszczaniem elewacji, piaskowanie cegły i impregnację z zachowaniem detali architektonicznych, wymianę lub odtworzenie poszycia dachowego, wymianę lub odtworzenie stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę obróbek blacharskich, remont stropów i posadzek wraz z ich wzmocnieniem, kompleksowy remont i wyposażenie wnętrz, w tym dostosowanie ich pod względem dostępności, montaż energooszczędnego oświetlenia obiektu i terenu;
- Utworzenie punktu przesiadkowego przy ul. Dworzec Letnisko, z uwzględnieniem punktu postoju rowerowego oraz utworzenie przystanków PKS przy ulicach: Dworzec Letnisko, Mostowej, Nowej i Św. Jana Pawła II – w ramach prac infrastrukturalnych planowane jest posadowienie punktu przesiadkowego wraz z zadaszeniem, poczekalnią, sanitariatami publicznymi, który integrowałby funkcjonowanie transportu publicznego na terenie Gminy Międzychód oraz powiatu międzychodzkiego. W ramach adaptacji infrastruktury przystankowej planowane jest z kolei posadowienie nowych, zielonych wiat przystankowych przy ulicy Dworzec Letnisko oraz przy skrzyżowaniu ulic Nowej i Św. Jana Pawła II.

5.5. Powierzchnia ziemi, krajobraz i gleby

W wyniku realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi oraz zmiana struktury. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiążą się z trwałym oddziaływaniem na powierzchnię terenu.

Należy mieć na uwadze, że krajobraz jak i powierzchnia ziemi są elementami antropogeniczne przekształconymi, a więc realizacja działań zapisanych w dokumencie w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych.

Budowa nowych elementów infrastruktury oddziałuje w sposób znaczący na powierzchnię ziemi, ponieważ następuje zmiana ukształtowania terenu oraz zmniejsza się powierzchnia biologicznie czynna, zmianie ulegają stosunki gruntowo-wodne oraz sposób odpływu i retencjonowania wód opadowych i roztopowych.

Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy musi być spójny z założeniami polityki przestrzennej oraz nie powodować negatywnych oddziaływań w przestrzeni. Gospodarowanie przestrzenią będzie oparte o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiące akty prawa miejscowego.

Nie przewiduje się możliwości powstania zasadniczych zmian czy przekroczeń określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów chronionych oraz ich integralności w związku z opracowywaniem dokumentu.

Planowane zmiany użytkowania terenu polegać będą na przekształceniu części przestrzeni zielonej w zurbanizowaną. W miejscu powierzchni porośniętej roślinnością niską pojawią się obszary obiekty kubaturowe, elementy sieci infrastruktury technicznej. Przekształcenia w rzeźbie terenu będą miały charakter miejscowy. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji.

Lokalny ład przestrzenny może zostać zaburzony remontami. Jest to jednak bardzo subiektywne odczucie. Właściwie przeprowadzone prace, projekty wkomponowane w lokalny krajobraz nie powinny negatywnie wpłynąć na wygląd estetyczny obszaru.

Przedmiotowy dokument jest zgody również z rekomendacjami zawartymi a Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego. Jak wskazano w rozdziale 2.2 niniejszej prognozy, obszar Gminy Międzychód jest położony w granicach dwóch krajobrazów priorytetowych pn. „Rejon Łowynia" oraz „Dolina Warty Oborniki-Granica Woj.". Po przeprowadzonej analizie działań planowanych do realizacji w ramach GPR stwierdzono, iż nie stanowią one zagrożeń określonych w audycie dla wskazanych wyżej krajobrazów priorytetowych.

Szczególnie ważnym elementem jest ochrona krajobrazu w myśl ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774). W myśl powyższego dokumentu należy dążyć do takiego ustalania lokalizacji, aby ograniczyć do minimum negatywny wpływ nie tylko na zdrowie ludzi, ale także na krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Szczegóły lokalizacji tego typu obiektów ustalane będą w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie przyjętych w GPR rozwiązań na krajobraz w aspekcie środowiskowym opiera się na ocenie stopnia naturalności krajobrazu, jego struktury i zniekształceń. Krajobraz, jako komponent wielu czynników, ulega przemianom pod wpływem naturalnych procesów zachodzących w środowisku biotycznym i abiotycznym oraz oddziaływań antropogenicznych. Działalność człowieka jest czynnikiem, który najsilniej ingeruje w struktury przyrodnicze, a więc i krajobraz. Zmiany użytkowania terenów doprowadzają do poważnych i nieodwracalnych przekształceń krajobrazu. Założenia ochrony krajobrazu wynikają z Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Dz. U. z 2006 r., nr 14, poz. 98), która wskazuje na potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu. Stąd też wszystkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu Gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Dzięki planowanym działaniom znacznie poprawi się krajobraz obszaru, który zdecydowanie zyska na wartości. Zachowane zostaną jednak dotychczasowe, charakterystyczne cechy krajobrazu Gminy Międzychód. Dodatkowo część działań dotyczy obiektów umieszczonych pod powierzchnią ziemi, a wszelkie powstałe z tym niegodności zostaną natychmiastowo usunięte, nie powodując zmian w krajobrazie. Teren, na którym zadanie będzie realizowane zostanie uporządkowany. Realizacja zaplanowanych działań nie będzie zakłócała postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Wśród wszystkich kierunków zaplanowanych w GPR należy wskazać takie, dzięki którym znacznie poprawi się krajobraz gminy. Należą do nich m.in.:

- Tworzenie i rozwój centrów kultury i rozwoju społecznego,
- Rozwój współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi,

— Organizacja cyklicznych wydarzeń integrujących lokalną społeczność,
— Pielęgnowanie tożsamości lokalnej i pamięci o wydarzeniach i przestrzeniach historycznych,
— Rozwój usług opierających się na endogenicznym potencjale obszaru rewitalizacji,
— Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
— Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe.

Przy wykonywaniu prac ziemnych, w czasie pracy maszyn budowlanych nastąpi silne przekształcenie gleb w pasie technicznym robót budowlanych, obejmujące:

— usunięcie wierzchniej warstwy humusowej (o znacznej zawartości próchnicy) staje się to często przyczyną zniszczenia głębiej leżących warstw geologicznych;
— zniekształcenie struktury gleby wskutek jej zagęszczania i ugniatania, spowodowanego pracą ciężkiego sprzętu zmechanizowanego; prace te mogą spowodować poprzez ugniatanie części stałych gleby, zmniejszenie jej porowatości i usunięcie głazów (powietrza glebowego);
— lokalne przesuszenie lub zawodnienie gleb spowodowanych zaburzeniem stosunków wodnych przy wykonywaniu wykopów lub w czasie ich odwadniania;
— zanieczyszczenie gruntu substancjami ropopochodnymi w wyniku wycieków z maszyn drogowych i taboru samochodowego;
— narażenie zwałowanej ziemi na przesuszenie, przemarznięcie i inne wpływy środowiska zależnie od warunków pogodowych.

Bezpośrednie oddziaływanie w czasie realizacji inwestycji na powierzchnię ziemi i glebę będzie lokalne i ograniczy się praktycznie do pasa o wielkości kilku metrów.

5.6. Klimat akustyczny

Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych obiektów użyteczności publicznej, infrastruktury sportowej, kulturalnej i komunalnej, może wystąpić krótkoterminowe zwiększenie się poziom hałasu, a także pojawić się mogą wibracje i drgania. Zmiany te będą miały jednak charakter przejściowy i krótkotrwały.

Określając przewidywane znaczące oddziaływania na klimat akustyczny, należy zwrócić uwagę głównie na przebiegające przez jednostkę ciągi komunikacyjne, gdyż klimat akustyczny na tym terenie kształtują przede wszystkim źródła komunikacyjne - głównie trasy ruchu samochodowego. Głównym powodem uciążliwej emisji hałasu, ogólnie, obok stosunkowo wysokiego natężenia ruchu pojazdów, jest wysoki udział w potoku ruchu pojazdów ciężkich, który w szczególności negatywnie oddziałuje na terenach zwartej zabudowy miejscowości.

Uciążliwość ze strony zakładów produkcyjnych czy usługowych może wynikać z braku zachowania standardów i dopuszczalnych norm, odpowiedzialność za negatywne oddziaływania należy przede wszystkim do użytkowników urządzeń, instalacji będących źródłami hałasu. Źródła te nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny.

Projekt GPR przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te, to przede wszystkim działania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. W wyniku realizacji ustaleń GPR na terenach, na których wprowadzone zostanie nowe zainwestowanie, dojdzie do przekształceń w środowisku, typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie powierzchni biologicznie czynnych, roślinności, krajobrazu, zagrożeń hałasem. Jednocześnie ustalenia GPR porządkują zasady zagospodarowania na

tym terenie, wprowadzając szereg zapisów, których celem jest ograniczenie przekształceń środowiska przyrodniczego. Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawców i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin), organizacji prac (unikanie prac będących źródłem hałasu w porze nocnej).

Analiza działań zaplanowanych w GPR pozwoliła stwierdzić, że nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na pogorszenie stanu klimatu akustycznego. Krótkotrwałe negatywne oddziaływania mogą pojawić się jedynie na etapie realizacji inwestycji. Jednak w konsekwencji prowadzonych prac osiągnięta zostanie trwała poprawa jakości klimatu akustycznego.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 nie zaplanowano kierunków działań, które mogłyby przyczynić się do emisji pól elektromagnetycznych.

5.7. Zasoby naturalne

Realizacja wskazanych działań w ramach niniejszego obszaru będzie miała w większości pozytywny wpływ na zasoby naturalne Gminy. Nastąpi poprawa stanu środowiska naturalnego, a tym samym warunków i jakości życia. W ramach planowanych działań nie planuje się realizacji jakichkolwiek zadań lub wytworzenia infrastruktury, które mogłyby negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych. Odstąpienie od realizacji założeń GPR byłoby utratą szansy na realizację działań sprzyjających rozwojowi gospodarki niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Wynika to z tego, że w wyniku realizacji kierunków wskazanych w projekcie GPR możliwe będzie:

1) zmniejszenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne i mineralne,
2) wspieranie projektów z dziedziny gospodarki o obiegu zamkniętym,
3) wspieranie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

5.8. Zabytki i dobra materialne

W ramach dokumentu nie przewidziano negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne. Działania wyznaczone w projekcie GPR w większości mają charakter neutralny lub pozytywny i odnoszą się także do obszarów zidentyfikowanych jako zdegradowane i wymagających pilnych działań rewitalizacyjnych odnoszących się zarówno do sfery społecznej, przestrzennej jak i gospodarczej. Wynika z tego, że wszelkie działania realizowane w oparciu o te wytyczne będą miały wpływ na ogólną poprawę stanu i jakości dóbr materialnych i dóbr kultury.

Oczywiste pozytywne oddziaływanie będą miały projekty bezpośrednio ukierunkowane na ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego Gminy Międzychód, a także tworzenie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne i tradycje.

Jednym z problemów zdiagnozowanym na obszarze rewitalizacji jest zły stan techniczny budynków, w tym występowanie nieużytkowanych obiektów komunalnych, co wpływa również na funkcjonalności struktur przestrzennych. Sugeruje się podjęcie prac modernizacyjnych i adaptacyjnych, które przywrócą obiektom właściwy stan techniczny i pozwolą na ich ponowne użytkowanie w ramach wprowadzonych nowych funkcji. Przykładami takich obiektów może być Hotel pod Białym Orłem, Dom Handlowy Wałęsa oraz budynek przy ul. Drukarskiej 1 w Międzychodzie. Obiekty te reprezentują również wartości historyczne i kulturowe, bowiem stanowią świadectwo rozwoju ośrodka. Wspierały i wciąż są predestynowane do wspierania kształtowania tożsamości lokalnej w oparciu o swoją wartość historyczną.

Z uwagi na występowanie wielu obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji, należy każdorazowo stosować przepisy odrębne dotyczące ich ochrony, a w przypadku prowadzenia robót budowlanych przy obiektach lub na obszarach wpisanych do rejestru zabytków uzyskać pozwolenie konserwatorskie (art. 36 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292).

5.9. Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania skumulowane są definiowane jako zmiany w środowisku, wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi przeszłymi, obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami[5]. W związku z tym oddziaływanie na środowisko, należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, ale także w kontekście środowiska jako całości, biorąc pod uwagę sumę oddziaływujących na nie jednocześnie czynników. Kumulacja oddziaływań następuje w wyniku jednoczesnego oddziaływania kilku czynników lub różnych działań oraz kumulacji oddziaływań skutków w czasie.

Analiza potencjalnego oddziaływania skumulowanego wskazuje, że niebezpieczna jest kumulacja oddziaływania przede wszystkim następujących kierunków działań:

- Rozwój oferty usług rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz towarzyszących,
- Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych,
- Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji,
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe,
- Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

W przypadku realizacji obu kierunków w tych samych lub sąsiadujących ze sobą obszarach należy tak zaplanować inwestycje aby były realizowane w tym samym lub następującym po sobie czasie. Pozwoli to uniknięcia np. wjeżdżania ciężkim sprzętem dwa razy w ten sam teren. Nie może być tak, że realizacja jednego z tych kierunków, będzie degradowała powierzchnię ziemi już uporządkowaną po realizacji innego z ww. kierunków. Ponadto, duże znaczenie ma unikanie lokalizacji tego rodzaju inwestycji zarówno na obszarach, jak i w sąsiedztwie obszarów o najlepszych glebach. Ważne jest też prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami w czasie realizacji oraz eksploatacji inwestycji.

Ponadto, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji. Wykonywane prace muszą być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą.

Skumulowane oddziaływania planowanych inwestycji nie powinny powodować znaczących niekorzystnych oddziaływań w środowisku. Kumulacja oddziaływań w środowisku związana będzie przede wszystkim ze wzmocnieniem działań budowlanych i związanych z tym procesem oddziaływań.

Uporządkowanie terenu z ukierunkowaniem przyrostu zabudowy, określenie zasad kształtowania nowego zainwestowania wykorzystującego walory kulturowe i przyrodnicze terenu inwestycji i terenów sąsiednich spowoduje podniesienie rangi obszaru.

[5] Gerlée A., Kaim K. (2011), *Metody oceny oddziaływań skumulowanych w procedurze OOŚ – wybrane zagadnienia*, „Czasopismo Techniczne. Architektura", nr 108(6-A), s. 107-111

Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w GPR inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, także ze względu na ograniczone środki finansowe.

Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania zadań na różnorodność biologiczną. W wyniku realizacji zadań ujętych w GPR siedliska występujące na analizowanym obszarze oraz objęte ochroną gatunki flory i fauny nie zostaną poddane negatywnym oddziaływaniom.

Inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia. W celu uniknięcia uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie zaplanować harmonogram prac oraz na bieżąco informować interesantów z określonym wyprzedzeniem o zamiarze i harmonogramie prowadzenia prac budowlanych. Zaplanowanie zadania nie będą oddziaływały w sposób skumulowany na środowisko.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w niektórych sytuacjach korzystne dla poszczególnych komponentów środowiska oraz dla ludzi jest łączenie realizacji niektórych przedsięwzięć. Pozwoli to na zmniejszenie negatywnego oddziaływania w trakcie prowadzonych prac (skrócenie okresu uciążliwości).

6. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Większość z wyznaczonych działań zakłada poprawę stanu środowiska oraz warunków życia mieszkańców analizowanego obszaru. Zaplanowane do realizacji działania cechuje uwzględnienie aspektów środowiskowych oraz wspieranie idei zrównoważonego rozwoju. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji nie przewidziano kierunków działań ani inwestycji, które mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko. Realizacja przede wszystkim działań o charakterze infrastrukturalnym może czasowo negatywnie wpływać na środowisko, co wiąże się z prowadzeniem robót budowlanych. Jednakże oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i będą występowały krótkoterminowo.

Możliwe negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez podjęcie wszelkich możliwych działań łagodzących, zapobiegających już na etapie planowania negatywnym oddziaływaniom na środowisko. Poniższej przedstawiono propozycje działań łagodzących dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Tabela 8. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko

ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNNICZEGO	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH
Różnorodność biologiczna/rośliny /zwierzęta	➢ inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania ptaków czy innych zwierząt oraz cennych gatunków roślin, szczególnie objętych ochroną; przeprowadzanie wszelkich prac poza okresem lęgowym ptaków czy okresem godowym innych zwierząt; ➢ zapewnienie stałego monitorowania wpływu inwestycji na różnorodność biologiczną, faunę i florę; ➢ wprowadzenie dodatkowych nasadzeń drzew i zieleni urządzonej (gatunków rodzimych) w celu ewentualnej kompensacji przyrodniczej,
Ludzie	➢ oznakowanie obszarów w miejscach prowadzenia robót budowlanych; ➢ realizacja robót zgodnie z zasadami BHP i PPOŻ; ➢ wykorzystywanie wyłącznie sprawnych maszyn i urządzeń; ➢ wykonywanie działań inwestycyjnych tylko w dozwolonych godzinach w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń i uciążliwego hałasu; ➢ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych; ➢ stosowanie roślinności izolacyjnej.
Woda	➢ odpowiednie zabezpieczenia terenów przed przedostaniem się niepożądanych substancji do wód dbałość o szczelność zbiorników paliw w maszynach wykorzystywanych podczas prac; ➢ zachowanie szczególnej ostrożności podczas prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie rzek czy zbiorników wodnych; ➢ zapewnienie pracownikom dostępu do przenośnych toalet; ➢ ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych;

Powietrze	➢ tworzenie pasów zieleni izolacyjnej; ➢ propagowanie alternatywnych form transportu (ruch pieszy, rowerowy, komunikacja zbiorowa); ➢ przeprowadzanie termomodernizacji budynków na terenie Gminy; ➢ promowanie odnawialnych źródeł energii;
Powierzchnia ziemi	➢ odpowiednie przechowywanie/składowanie materiałów budowalnych; kontrolowanie szczelności zbiorników paliwowych w pojazdach wykorzystywanych przy pracach; ➢ odpowiednie składowanie odpadów powstałych podczas pracy;
Krajobraz	➢ tworzenie miejsc z zielenią urządzoną;
Klimat	➢ stosowanie nasadzeń drzew i krzewów oraz zieleni urządzonej; ➢ dbałość o przestrzeganie zasad ochrony środowiska naturalnego; ➢ promowanie niezmotoryzowanych form transportu;
Zabytki i dobra materialne	➢ odpowiednie planowanie realizacji projektów, tak by nie zakłócić istniejącego układu przestrzeni publicznej; ➢ szczegółowe uzgadnianie przeprowadzania działań inwestycyjnych w obiektach o szczególnym znaczeniu historycznym lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
Obszary objęte ochroną, w tym Obszary Natura 2000	➢ przestrzeganie przepisów ochrony przyrody na tych terenach i ustanowionych planów zadań ochronnych; ➢ wzmocnienie kontroli realizacji danego przedsięwzięcia, szczególnie w zakresie możliwego wpływu na stan środowiska; ➢ uwzględnienie okresów lęgowych i rozrodczych ptaków, nietoperzy i zwierząt; ➢ prawidłowe zabezpieczenia terenów prowadzenia inwestycji oraz pracujących, maszyn i urządzeń; ➢ selektywne gromadzenie wszelkich powstających odpadów; ➢ systematyczne prowadzenie prac porządkowych.

Źródło: opracowanie własne

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko zaplanowanych w GPR działań można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. W poniższej tabeli zestawiono zadania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska i ludzi oraz przedstawiono sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.

Tabela 9. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji potencjalnych negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach GPR

ZADANIA ZAPLANOWANE W GPR	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Ograniczenie emisyjności i wzrost funkcjonalności	➢ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➢ sprawne przeprowadzenie prac,

budynków użyteczności publicznej	➢ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska ➢ przeprowadzenie monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego, ➢ zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej na panelach fotowoltaicznych, która ma za zadanie niwelowanie efektu odbicia promieni słonecznych oraz poprawia ich pochłanianie, zwiększając wydajność urządzenia; powłoka minimalizuje ewentualny efekt oślepiania ptaków oraz mylenia powierzchni paneli jako powierzchni wody, co może powodować kolizje ptaków z panelami, ➢ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➢ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➢ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➢ wykonanie inwentaryzacji pod kątem występowanie ptaków i nietoperzy w elewacji, na strychu lub w dachu budynku, ➢ wykonywanie termomodernizacji poza okresem lęgowym, ➢ stworzenie siedlisk zastępczych (np. budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy), ➢ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji
Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne i sportowe	➢ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➢ sprawne przeprowadzenie prac, ➢ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➢ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➢ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➢ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➢ ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, ➢ w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➢ kompensacja przyrodnicza – nasadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów, ➢ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji, ➢ wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, ➢ ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, ➢ odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych.
Adaptacja obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji	➢ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➢ sprawne przeprowadzenie prac, ➢ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➢ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➢ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➢ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➢ ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu,

	➢ w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➢ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji.

Źródło: opracowanie własne

7. Możliwe zmiany w przypadku braku realizacji założeń GPR

W przypadku braku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji założeń tego dokumentu najprawdopodobniej przyczyniać się będzie do utrwalania i występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska zależą od:

- czasu,
- nakładów finansowych, jakimi dysponują: budżet państwa, samorządy i podmioty gospodarcze,
- aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska.

Brak realizacji założeń GPR przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, jakości powietrza, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe, choć jednak mające wpływ na stan ochrony środowiska w sposób pośredni. Przewiduje się, iż w przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

- niezgodność z przepisami krajowymi i międzynarodowymi, skutkująca, m.in. konsekwencjami finansowymi,
- konieczność ponoszenia wysokich (i stale wzrastających) opłat za korzystanie ze środowiska,
- uniknięcie zysków możliwych do osiągnięcia w wyniku stosowania nowoczesnych i odnawialnych technologii,
- dalsze pobłażliwe traktowanie obowiązujących przepisów o ochronie środowiska,
- postępujący zanik świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Ocenia się, że w wariancie braku realizacji ustaleń GPR, w szczególności dotyczących określenia kierunków ochrony cennych zasobów przyrodniczych oraz kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska oraz utrzymanie i ochrona walorów przyrodniczych byłaby trudna do realizacji. Zaniechanie realizacji zapisów dokumentu, w odniesieniu do zaniechania realizacji planowanych inwestycji spowoduje dalszy rozwój i miejscowe zanieczyszczanie środowiska, co najmniej na poziomie takim, jaki to ma miejsce obecnie.

O ile w efekcie długofalowym planowane działania mają na celu poprawę stanu środowiska, to w skali krótkoterminowej mogą zachodzić pewne negatywne oddziaływania i uciążliwości związane z realizacją inwestycji, które mogą w pewnym stopniu pogarszać stan środowiska w stosunku do jego stanu obecnego, przed realizacją zapisów GPR (dotyczy to prowadzenia robót budowlanych). Mając jednak na uwadze efekt ekologiczny planowanych działań, ocenia się, że brak realizacji zapisów GPR spowoduje pogorszenie lub co najmniej utrzymywanie się stanu środowiska na obecnym poziomie, co w niektórych przypadkach oznacza utrzymywanie się stanu środowiska i jakości poszczególnych komponentów na niskim poziomie.

Zaniechanie realizacji założeń „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035" tj. zaplanowanych działań wypracowanych w ramach projektów i programów, a także zaplanowanych inwestycji, mogłoby przyczynić się do zakłócenia dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Międzychód oraz wywołać niekorzystne zmiany środowiska przyrodniczego m.in.:

- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacja środowiska;
- dewastację trenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

Zaniechanie realizacji działań na poziomie ogólnokrajowym, może również skutkować niekontrolowanym wzrostem zanieczyszczenia środowiska, ograniczeniem terenów rekreacyjnych oraz degradacją walorów krajobrazowych. Związane jest to z pośrednim, bądź bezpośrednim wpływem braku realizacji działań na poszczególne komponenty środowiska takie jak woda, gleby czy powietrze, które stanowią integralną sferę życia ludzi.

Brak realizacji zaplanowanych działań będzie negatywnie wpływało na wszystkie komponenty środowiska. Należy mieć na uwadze fakt, że negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko może wystąpić wyłącznie na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie użytkowania nowopowstałej lub zmodernizowanej infrastruktury należy spodziewać się pozytywnych oddziaływań na środowisko.

8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) podczas stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji założeń zawartych w projektach polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie w zakresie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina Międzychód zlokalizowana jest w odległości około 80 km od najbliższej granicy. Ze względu na charakter i specyfikę kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach niniejszego dokumentu nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. W skonstruowaniu w pełni rzetelnej prognozy przeszkadzały pewne braki informacji na temat konkretnych sposobów realizacji (np. szczegóły dotyczące parametrów technicznych planowanych zadań). Ponadto, GPR powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, posłużono się informacjami dotyczącymi inwestycji o podobnym charakterze i skali. Ocena oddziaływania na środowiska ma charakter prognostyczny, wskazuje możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia – najbardziej niekorzystne dla środowiska.

10. Rekomendacje i wnioski do ostatecznej wersji dokumentu

Podczas tworzenia ostatecznej wersji dokumentu należy uwzględnić następujące elementy:

- wszystkie zaplanowane zadania powinny być zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i celami w zakresie ochrony środowiska wyznaczonymi w dokumentach obowiązujących na szczeblu międzynarodowym, unijnym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym,
- konieczne jest prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, które przyczynią się do kreowania wśród lokalnej społeczności postaw proekologicznych;
- konieczne jest wskazanie odpowiednich działań kompensacyjnych pozwalających na minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko w przypadku inwestycji nawet krótkotrwale negatywnie wpływających na środowisko.

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wskazano 24 kierunki działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

CEL 1: Razem silniejsi – społeczność aktywna i zintegrowana	
Kierunek 1.1.	Wzmacnianie relacji i integracji wśród mieszkańców
Kierunek 1.2.	Aktywne włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne na obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.3.	Wzmacnianie poczucia przynależności i lokalnej tożsamości
Kierunek 1.4.	Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców
Kierunek 1.5.	Pobudzanie zaangażowania społeczno-kulturalnego mieszkańców
CEL2: Blisko mieszkańców – różnorodna i dostępna oferta usług dla wszystkich	
Kierunek 2.1.	Rozwój i rozszerzanie oferty rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców
Kierunek 2.2.	Rozwój i poszerzenie usług kulturalnych i edukacyjnych dedykowanych wszystkim mieszkańcom
Kierunek 2.3.	Zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia dla mieszkańców, w tym poprzez rozwój i poszerzenie usług społecznych i zdrowotnych
Kierunek 2.4.	Adaptacja do zachodzących zmian demograficznych, w tym w strukturze wieku społeczeństwa
Kierunek 2.5.	Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej oferty wydarzeń i zajęć społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych
Kierunek 2.6.	Kształtowanie świadomości społecznej poprzez promocję kultury, historii, edukacji oraz zdrowego i aktywnego stylu życia
Kierunek 2.7.	Tworzenie warunków wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców
Kierunek 2.8.	Upowszechnianie postaw proekologicznych i wiedzy o ochronie środowiska
Kierunek 2.9.	Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie dostępności oferowanych działań

CEL 3: Nowoczesna przestrzeń dla wszystkich – estetyczna, funkcjonalna i dostępna	
Kierunek 3.1.	Podniesienie dostępności, funkcjonalności i jakości estetycznej przestrzeni publicznej
Kierunek 3.2.	Wykorzystanie potencjału niezagospodarowanych przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji
Kierunek 3.3.	Poprawa stanu technicznego i modernizacja elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.4.	Odnowienie i zagospodarowanie elementów przestrzeni publicznej
Kierunek 3.5.	Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i cennych kulturowo
Kierunek 3.6.	Promocja walorów historyczno-kulturowych
Kierunek 3.7.	Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa
Kierunek 3.8.	Zwiększanie dostępności komunikacyjnej mieszkańców
Kierunek 3.9.	Zapewnienie różnorodnych form wsparcia mieszkaniowego
Kierunek 3.10.	Rozszerzanie możliwości i form spędzania wolnego czasu

Zaplanowano katalog działań, na który składa się 17 podstawowych projektów zintegrowanych oraz 3 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, jednak jego realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Gminnym Program Rewitalizacji powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przewidzianych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji

Analizując wpływ kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 na poszczególne komponenty środowiska stwierdzono, że będą one pozytywnie wpływały na środowisko i ludzi. Przewidziano ewentualne negatywne oddziaływania na etapie prowadzenia robót budowlanych, jednak będzie to krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Ewentualne negatywne oddziaływanie dotyczy w głównej mierze oddziaływania na powietrze, hałas i powierzchnię ziemi. Możliwe oddziaływanie na wspomniane komponenty będzie wyłącznie krótkotrwałe, występujące na etapie prac budowlanych. Istnieje możliwość, iż nastąpi miejscowy wzrost hałasu, zapylenia, emisji spalin, odpadów budowlanych. Jest to jednak proces krótkotrwały, ograniczony tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione wyżej zakłócenia są odwracalne. Po zakończeniu realizacji należy spodziewać się braku oddziaływania na środowisko. Zadania zaplanowane zostaną z dużą dbałością o środowisko naturalne i nie zakłócą funkcji przyrodniczych obszarów chronionych znajdujących się na terenie Gminy Międzychód. Inwestycje nie tylko nie będą stanowiły zagrożenia, ale przyczynią się do poprawy stanu środowiska. Efektem prac będzie zbudowana bądź zmodernizowana infrastruktura wpływająca na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru, również ze względów ekologicznych.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 nie wpływają w sposób długotrwały, negatywnie na stan środowiska, a znaczna część zaplanowanych kierunków działań i przedsięwzięć wykazuje oddziaływanie pozytywne. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji GPR. W związku z tym proponowanie rozwiązań alternatywnych nie jest konieczne.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ważnym elementem w zakresie monitoringu środowiska jest ocena jakości środowiska przyrodniczego na analizowanym obszarze. Monitoring polega na gromadzeniu, analizowaniu i udostępnianiu danych odnoszących się do jakości środowiska naturalnego oraz zmian w nim zachodzących. Przeprowadzenie rzetelnego monitoringu wymaga doboru odpowiednich wskaźników określonych ilościowo oraz jakościowo. Założone cele i kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 a także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego obszaru. Założone efekty realizacji GPR pozwolą wzmocnić posiadany potencjał obszaru oraz wyeliminować lub ograniczyć słabe strony.

Jednym z najczęściej stosowanych sposobów prowadzenia monitoringu jest zastosowanie metod wskaźnikowych. Poniżej w zestawieniu tabelarycznym zaprezentowane zostały wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035. Dodatkowo zasadniczą częścią może być monitoring prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do terenów objętych projektem Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 10. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Pożądane zmiany	Cykliczność gromadzenia danych
Liczba budynków, w których zamontowano odnawialne źródła energii	szt.	↑	raz na rok
Ilość odpadów zebranych w sposób selektywny	Mg	↑	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM10 w powietrzu	$\mu g/m^3$	↓	raz na rok
Częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych PM10 w roku	szt.	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM2,5 w powietrzu	$\mu g/m^3$	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu benzo(a)pirenu w powietrzu	µg/m3	↓	raz na rok
Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych	zły/dobry	↑	raz na rok z rozbiciem powierzchniowe raz na cztery lata, podziemne raz na rok
Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów do liczby ubytków	%	↑	raz na rok
Wysokość nakładów na inwestycje związane z utrzymaniem zieleni i nowymi nasadzeniami	zł	↑	raz na rok
Powierzchnia powstałych, urządzonych lub zmodernizowanych terenów zieleni	ha	↑	raz na rok
Udział terenów zieleni w powierzchni Gminy	%	↑	raz na rok
Udział terenów chronionych w powierzchni Gminy	%	-	raz na rok

Liczba zorganizowanych wydarzeń i imprez proekologicznych	szt.	↑	raz na rok
Stopień lesistości Gminy	%	↑	raz na rok

Źródło: opracowanie własne

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Konieczność wykonania Prognozy Oddziaływania na Środowisko „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035" wynika z obowiązku zawartego w art. 51 ust. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024, poz. 1112).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Międzychodu, w piśmie nr WPP-I.410.216.2025.MC.1 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035". W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 16.01.2026 r., znak: DN-NS.9011.2803.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035".

W niniejszej prognozie, w rozdziale 1 przedstawiono podstawy prawne opracowania prognozy, jej zakres i cel, metody opracowania, źródła informacji oraz analizę oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Głównym celem opracowania prognozy jest wskazanie, jak wpłynie na środowisko realizacja określonych w projekcie GPR celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W rozdziale 2 przedstawiono krótką charakterystykę projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035. Przedstawiono w nim zawartość i cele GPR, w tym jego wizję, cele, kierunki działań oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 wskazano 24 kierunki działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Międzychód zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składa się 17 podstawowych projektów zintegrowanych oraz 3 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, jednak jego realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

W rozdziale 2 przedstawiono również powiązania tematyczne GPR z założeniami i wymaganiami innych dokumentów szczebla unijnego, krajowego i wojewódzkiego, uwzględniające zasady ochrony środowiska, a przede wszystkim zasadę zrównoważonego rozwoju. Odniesiono się między innymi do następujących dokumentów: Traktat Lizboński, Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, Europejski Zielony Ład, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Europejska Konwencja Krajobrazowa, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Krajowy Program Ochrony Powietrza, Polityka energetyczna Polski do 2040 r., Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku

2030, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, Audyt krajobrazowy dla województwa wielkopolskiego.

Rozdział 3 stanowi charakterystykę istniejącego stanu środowiska Gminy Międzychód, z uwzględnieniem położenia, ukształtowania terenu, budowy geologicznej, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu, jakości powietrza atmosferycznego, zagrożenia hałasem, szaty roślinnej i świata zwierzęcego, form ochrony przyrody. Cechami charakterystycznymi Gminy Międzychód są między innymi: zły stan jakości wód powierzchniowych, zła jakość powietrza atmosferycznego, przebieg przez teren Gminy drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich, co wiąże się z występowaniem hałasu, wysokie walory przyrodnicze, występowanie licznych form ochrony przyrody.

W rozdziale 4, prognoza wskazuje istniejące problemy środowiska. Dla poszczególnych komponentów środowiska wskazano między innymi następujące zagrożenia/problemy: przekroczenia parametrów jakości powietrza atmosferycznego, złą jakość wód powierzchniowych, występowanie dużej ilości wyrobów zawierających azbest, zagrożenie powodzią czy zagrożenie suszą.

W rozdziale 5, prognoza wskazuje również przewidywane oddziaływanie na środowisko na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe. Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w formie opisowej wraz z uzasadnieniem.

Rozdział 6 wskazuje propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko.

W rozdziale 7 opisane zostały możliwe zmiany w przypadku braku realizacji dokumentu. Wskazano wśród nich:

- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacja środowiska;
- dewastację trenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

W rozdziale 8 stwierdzono, że realizacja niniejszego dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania.

Rozdział 9, dotyczący napotkanych trudności i braków dostępnej wiedzy wskazuje, że jedynym problemem okazał się brak parametrów technicznych przedsięwzięć proponowanych w GPR. Ponadto, Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Rozdział 10 poświęcony został rekomendacjom i wnioskom do ostatecznej wersji dokumentu, gdzie wskazano, że GPR powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

W rozdziale 11, dotyczącym rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w GPR, stwierdzono, że w dokumencie nie wskazano parametrów technicznych planowanych działań. Wobec powyższych przesłanek dotyczących w zasadzie każdego wieloaspektowego dokumentu, niniejsza prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów GPR, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji GPR.

W rozdziale 12 wskazano liczne propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień GPR. W celu określenia stopnia realizacji celów, zbudowano system kierunków powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w GPR. Regularna analiza wskaźników wskazanych w tabeli pozwoli na analizę skuteczności podjętych działań oraz określenie poziomu rozwoju jednostki w danej dziedzinie i aktualizację priorytetów Gminy Międzychód.

14. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów stanowionych w celu ochrony zdrowia – dane za rok 2024 98
Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – dane za rok 2024 98
Tabela 3. Wyniki pomiaru pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Międzychód wykonanych w stałej sieci monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w 2022 roku 104
Tabela 4. Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Międzychód 106
Tabela 5. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Międzychód 109
Tabela 6. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie Gminy Międzychód 130
Tabela 7. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Międzychód 134
Tabela 8. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko 162
Tabela 9. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji potencjalnych negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach GPR 163
Tabela 10. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu 173

Rysunek 1. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Międzychód .12
Rysunek 2. Metryczka krajobrazu Rejon Łowynia 71
Rysunek 3. Metryczka krajobrazu Dolina Warty: Oborniki – Granica Woj. 80
Rysunek 4. Położenie Gminy Międzychód 91
Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w Gminie Międzychód w latach 2013-2023 92
Rysunek 6. Wykres średnich temperatur i opadów w ciągu roku dla Gminy Międzychód 94
Rysunek 7. Róża wiatrów dla Gminy Międzychód 95
Rysunek 8. Przekroczenie wartości dopuszczalnych według wskaźnika LDWN – powiat międzychodzki 103
Rysunek 9. Przekroczenie wartości dopuszczalnych według wskaźnika LN – powiat międzychodzki 103
Rysunek 10. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LDWN – powiat międzychodzki 103
Rysunek 11. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LN – powiat międzychodzki 104

15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), w nawiązaniu do art. 74a ust. 2 tejże ustawy oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko do:

„Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035"

spełniam wymagania, o których mowa w wyżej wymienionych przepisach prawnych. Ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko lub byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko (art. 74a ust. 2 pkt 2).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Uzasadnienie

Zasady oraz tryb przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji określone zostały w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej realizacja w zakresie właściwości stanowią zadania własne gminy. Proces rewitalizacji prowadzony jest na podstawie Gminego Programu Rewitalizacji, w związku z czym Rada Miejska Międzychodu przyjęła uchwałę nr XIII/105/2025 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone szczegółową diagnozą w szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych (diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.). Tak przeprowadzona analiza pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. To na nich ostatecznie zdefiniowano katalog działań, które – konsekwentnie wdrażane i realizowane – będą prowadziły do sukcesywnego wychodzenia z sytuacji kryzysowej lub przynajmniej minimalizowania jej skutków. W programie ujęto działania, które w najbliższych latach winny być realizowane z wykorzystaniem środków unijnych, ale również z innych środków publicznych oraz prywatnych. Połączenie aktywności wielu osób i instytucji, także różnych środków, w tym właśnie zarówno publicznych, jak i prywatnych pozwoli w sposób kompleksowy rozwiązać wszystkie zdiagnozowane w dokumencie problemy.

Gminny Program Rewitalizacji współtworzony był przy udziale interesariuszy rewitalizacji w postaci uczestnictwa w warsztatach rewitalizacyjnych oraz spacerze z wizją lokalną. Po ukończeniu prac nad projektem, został on szeroko konsultowany w dniach od 22 września do 31 października 2025 r. Uwagi można było zgłaszać w formie papierowej, w postaci odpowiedzi na ankiety oraz podczas spotkania konsultacyjnego, które przeprowadzono dnia 13 października 2025 r.

Ostatnim etapem było opiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji: zarząd właściwego powiatu, zarząd właściwego województwa, właściwego wojewodę, właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa, właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych, Krajowy Zasób Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 834 ze zm.), właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, właściwy organ nadzoru górniczego, właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035 poddany został analizie przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Poznaniu pod względem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opinia organu w piśmie nr WPP-I.410.216.2025.MC.1 wykazała konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035. Jednocześnie w piśmie wskazano, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). W związku z opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, Wielkopolski Państwowy Inspektor Sanitarny w piśmie nr DN-NS.9011.2803.2025 z dnia 16.01.2026 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035. W piśmie wskazano, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). W związku z tym dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji opracowano Prognozę oddziaływania na środowisko, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

Przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035, umożliwi prowadzenie w Gminie Międzychód przez interesariuszy kompleksowego i zaplanowanego procesu rewitalizacji oraz uruchomi narzędzia i instrumenty jego wsparcia.

W związku z tym zasadne jest przyjęcie przedmiotowej uchwały.

Signed by / Podpisano przez:

Damian Piotr Stachowiak; Zastępca Burmistrza,
Gmina Międzychód
Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie

Date / Data: 2026-03-17 11:13